

164000

**TÜRKİYE'DE EĞİTİM FAKÜLTELERİ
RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ
PROGRAMLARININ
UYGULANMASINDA KARŞILAŞILAN
SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

**Tamer Kavuran
(Doktora Tezi)
Eylül 2002**

**Abdola Üniversitesi
Merkez Kütüphane**

**TÜRKİYE'DE EĞİTİM FAKÜLTELERİ
RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMLARININ
UYGULANMASINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**

Tamer KAVURAN

DOKTORA TEZİ
Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı
Danışman: Yrd.Doç. İ. Halil Türker

Eskişehir
Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eylül 2002

DOKTORA TEZ ÖZÜ

TÜRKİYE’DE EĞİTİM FAKÜLTELERİ RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMLARININ UYGULANMASINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Tamer KAVURAN

Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü – Eylül 2002

Danışman: Yrd.Doç. İ. Halil Türker

Bu araştırma ile Türkiye’de Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarında görev yapan öğretim elemanlarının, Türkiye’de Resim-İş Öğretmenliği Programlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlara ve bu sorunların çözümüne ilişkin görüşlerinin belirlenmesi; belirlenen sorunlara çözüm önerileri getirilmesi ve öğretim elemanlarının Resim-İş Öğretmenliği Programlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlara ilişkin görüşlerinin kişisel özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğinin saptanması amaçlanmıştır. Ayrıca, sanat eğitiminin dolayısı ile resim-iş eğitiminin genel eğitim içerisindeki yeri ve gerekliliğinin de önemsenmesi amaçlanmıştır.

Tarama modelinde desenlenen araştırma, 2001-2002 Eğitim-Öğretim yılında Türkiye’de 21 Üniversitenin Eğitim Fakültesi Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında görev yapan 323 öğretim elemanı üzerinde gerçekleştirilmiş olup evrenin % 79.9’undan kullanılabilir veri elde edilmiştir.

Araştırmanın amacına yönelik veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen, bir ve ikinci bölüm toplam 33 maddeden, üçüncü bölüm Resim-İş Öğretmenliği Programlarında uygulanan 18 dersin saat, içerik ve içeriğin uygulanmasının yeterli görülüp görülmemesine yönelik ‘Resim-İş Öğretmenliği Programlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar Anketi’nde toplanmıştır.

Araştırmada, verilerin çözümlenmesi aşamasında, araştırma amaçları doğrultusunda, frekans, yüzde ve non parametrik istatistik tekniklerinden kay kare (X^2) den yararlanılmıştır. İstatistiksel çözümlenmelerinde .05 anlamlılık düzeyinin kullanıldığı

araştırmada, çözümlmeler “SPSS 10 for Windows” paket programı ile gerçekteştirilmiştir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, ankete katılan resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında görevli öğretim elemanlarının kendi kişisel özelliklerine ilişkin görüşlerinde; yabancı dil seviyesi orta düzeyde olanların büyük çoğunlukta olduğu, panel, seminer ve konferans sayısı hiç olmayan öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu, yurtiçi ve yurt dışı makale, kitap ve ödöl sayısı hiç olmayan öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Öğretim elemanlarının Türkiye’de eğitim fakülteleri resim-iş öğretmenliği anabilim dalları ve karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerinde ise resim-iş öğretmenliği anabilim dallarına özel yetenek sınavı ile öğrenci alınırken pek çok sorunla karşılaştıkları, bazı resim-iş öğretmenliği anabilim dallarına ait sanat galerilerinin ve kütüphanelerin olmadığı oysa sanat galerisi ve kütüphanelere ihtiyaç duyan öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu, ikili eğitimden kaynaklanan pek çok sorunların olduğu, resim-iş öğretmenliği anabilim dallarına ayrılan bütçenin ve fiziki mekânların yetersiz olduğu, çoğu resim-iş öğretmenliği anabilim dallarının teknolojik açıdan ve öğretim elemanı sayısı açısından yetersiz olduğu, öğretim elemanlarının branşlaşmasının çok gerekli olduğu ve resim-iş öğretmenliği anabilim dallarından mezun olan öğrencilerin öğretmen olabilme düzeylerinin yetersiz olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Öğretim elemanlarının, Türkiye’de eğitim fakülteleri resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında uygulanan branş derslerin saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeylerine ilişkin görüşlerinde de genel olarak Desen dersinin saat olarak çok yetersiz, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyinin ise yetersiz olduğu, Temel Tasarım, Ana Sanat Atölye ve Seçmeli Sanat Atölye derslerinin saat ve uygulanabilme düzeylerinin yetersiz olduğu sonuçlarına varılmıştır.

ABSTRACT**THE PROBLEMS AND SOLUTIONS FOR THE ART TEACHING PROGRAMMES
IN EDUCATION FACULTIES IN TURKEY****Tamer KAVURAN**

Division of Educational Sciences

Department of Art Teaching

Anadolu University Institute of Educational Sciences – September 2002

Adviser: Assist. Prof. Dr. İ. Halil TÜRKER

With this study, it was aimed to determine the opinions of Art teachers about the problems and solutions of the departments of Art Teaching. It was also aimed to determine if there were any differences according to the personal features. Besides it was aimed to stress the importance and necessity of Art teaching in the framework of general education.

The study was conducted in 21 Art teaching departments in Turkey in 2001-2002 academic year and the 323 teachers were included in the study. The data which were accepted valid and useful were obtained from 79.9 % of the population.

The data were collected with a questionnaire named “The problems at the Departments of Art Teaching”. The first and second parts of the questionnaire included 33 items and they were about the content of Art teaching programmes.

In analyzing the data frequency, percent and chi-square (X^2) were used. In data analysis .05 significant level were used and SPSS 10 for windows statistics package were benefited.

According to the findings obtained from the study it was determined that most of the teachers working in Art departments had intermediate level English, they did not participate panels, seminars and conferences. It was also seen that there was nobody having foreign articles, books and rewards.

In the opinions about the problems in Art teaching departments, they expressed that they had many problems when they accept students for the departments in the exams and they did not have an art gallery and libraries and the teachers mostly needed

library. They also had problems in dual educations, besides the budget and physical equipments were not sufficient, the art teaching departments were poor from the point of technological aids and teaching staff. It was also found that the teachers thought that specialization was very necessary for teaching staff and the students who graduated on these departments did not have a good level for being accepted as an art teacher.

According to the views on teaching hours, content and applying content in Art teaching departments in Education faculties it was determined that the class hours for Design Course was insufficient and both the content and the level of applying content were insufficient too. It was also determined that the class hours were not sufficient in the courses Basic Project, Art Workshop and optional Art Workshop.

DEĞERLENDİRME KURULU VE ENSTİTÜ ONAYI

Tamer KAVURAN'ın, "Türkiye'de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Programlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı Güzel Sanatlar Eğitimi (Resim-İş Öğretmenliği) Anabilim Dalındaki, Doktora tezi 04.10.2002 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Adı-Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Y.Doç. İ.Halil TÜRKER

Üye : Doç.Dr. Esmahan AĞAOĞLU

Üye : Y.Doç. Oktay KÖSE

Üye : Y.Doç. Şemsettin EDEER

Üye : Y.Doç. Mustafa TOPRAK

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

14.10.2002

Prof.Dr. Coşkun BAYRAK

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Nitelikli resim-iş öğretmenlerinin yetişmesi; çevresine ve topluma karşı duyarlı, paylaşımcı, duygu ve düşünce eylemlerinde girişimci, yaratıcı, kendine güvenli insan tipinin yetiştirilmesini sağlar. Bu nedenle resim-iş öğretmenin, dolayısıyla sanat eğitimcisinin eğitimi büyük önem taşır.

Öğretmenlik mesleği için gerekli olan bilgi ve beceriler; alan bilgisi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisinin birlikteliğini gerekli kılar. Birinin eksikliği ya da yetersizliği öğretmenin yetersiz olmasına neden olur. Bu birlikteliği sağlayacak olan öğretim elemanları, öğrenciler ve ders programları, nitelikli öğretmen dolayısıyla nitelikli resim-iş öğretmeni yetiştirilmesinde olumlu ya da olumsuz etkide bulunacaktır. Ayrıca, bu anlamda, üniversite yöneticileri, öğretim elemanları, eğitim politikaları ve resim-iş öğretmeni yetiştirme sistemi, Türkiye'nin geleceğinde etkin roller alacak bireylerin yetiştirilmesi çerçevesinde kendilerini sorgulamak durumundadırlar. Bu sorgulamaların yapılabilmesi için, bu çalışmada, Türkiye'de eğitim fakülteleri resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında karşılaşılan sorunları belirleyip bu sorunlara çözüm önerilerinin getirilmesi amaçlanmıştır.

Araştırma süreci içinde, birikimlerinden faydalanmama ve istenen amaca ulaşmama olanak sağlayan ve bu onuru bana yaşatan tez danışmanım Sayın Yrd. Doç. İ. Halil Türker'e, araştırmanın her aşamasında önerilerde bulunan ve birikimlerinden faydalandığım tez izleme komite hocalarım Sayın Doç. Dr. Esmahan Ağaoğlu ve Sayın Yrd. Doç. Mustafa Toprak'a teşekkür ederim.

Verilerin çözümlenmesi aşamasında desteğini esirgemeyen Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Dekan Yardımcısı Sayın Doç. Dr. Mehmet Taşpınar'a, sanat eğitimi deneyimleri ile birikimlerinden faydalandığım Sayın Prof. Oya Kınıklı ve Sayın Prof. Halis Biçer'e, araştırma anketlerinin değerlendirilip geri dönüşümünü sağlayan Türkiye'deki resim-iş öğretmenliği anabilim dallarının bölüm başkanlarına teşekkür ederim. Ayrıca vardığım noktada emeği olan öğretmenlerime, aileme ve eşime minnettarım. Tezimin sonuçlanmasından en az benim kadar mutluluk duyan herkese sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZ.....	II
ABSTRACT.....	IV
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	VI
ÖNSÖZ.....	VII
ÖZGEÇMİŞ.....	VIII
İÇİNDEKİLER.....	X
TABLOLAR LİSTESİ.....	XIII

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem.....	1
1.1.1. Sanat ve Bilim.....	3
1.1.2. Sanat ve Eğitim.....	5
1.1.2.1. Sanat Eğitiminin Genel Eğitim İçerisindeki Yeri ve Gerekliliği.....	9
1.1.2.2. Sanat Eğitiminin Niteliği.....	11
1.1.2.3. Sanat Eğitiminin Amacı.....	12
1.1.2.4. Sanat Eğitiminin Ülke Kalkınmasındaki Yeri ve Önemi.....	17
1.1.3. Avrupa ve Amerika'da Sanat Eğitimi.....	20
1.1.4. Türkiye'de Sanat Eğitiminin Dünü, Bugünü ve Resim-İş Eğitimi.....	22
1.1.4.1. Resim-İş Eğitiminin Gerekliliği.....	26
1.2. Araştırmanın Amacı.....	28
1.3. Araştırmanın Önemi.....	29
1.4. Sayıtlar.....	30
1.5. Sınırlılıklar.....	31
1.6. Tanımlar.....	31

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Araştırmalar.....	35
------------------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli.....	52
3.2. Evren ve Örneklem.....	52
3.3. Veriler ve Toplanması.....	58
3.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması.....	59

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. Eğitim Fakültesi Resim-İş Öğretmenliği Programlarında Görevli Öğretim Elemanlarının Kendi Kişisel Özelliklerine İlişkin Görüşleri.....	60
4.2. Öğretim Elemanlarının Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalları ve Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri.....	71
4.3. Öğretim Elemanlarının Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Uygulanan Branş Derslerinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeylerine İlişkin Görüşleri.....	84
4.4. Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Uygulanan Branş Derslerinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeylerine İlişkin Cinsiyet, Yaş, Hizmet Süresi ve Akademik Kariyerlerine Göre Öğretim Elemanlarının Görüşleri.....	103
4.4.1. Öğretim Elemanlarının Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Uygulanan Branş Derslerinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenlerine Göre Dağılımları.....	104
4.4.2. Öğretim Elemanlarının Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Uygulanan Branş Derslerinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkenlerine Göre Dağılımları.....	125
4.4.3. Öğretim Elemanlarının Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Uygulanan Branş Derslerinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin Hizmet Süresi Değişkenlerine Göre Dağılımları.....	145

4.4.4. Öğretim Elemanlarının Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Uygulanan Branş Derslerinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin Akademik Kariyer Değişkenlerine Göre Dağılımları.....	167
--	-----

BEŞİNCİ BÖLÜM
SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar	190
5.2. Öneriler	192
EKLER	197
KAYNAKÇA	251

TABLOLAR LİSTESİ

TABLO	<u>Sayfa</u>
1. Öğretim Elemanlarının Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	53
2. Öğretim Elemanlarının Yaş Grubuna Göre Dağılımı.....	53
3. Öğretim Elemanlarının Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı.....	53
4. Öğretim Elemanlarının Mezun Olduğu Fakültelele Göre Dağılımı.....	54
5. Öğretim Elemanlarının Mezun Olduğu Lisans Ana Sanat Dallarına Göre Dağılımı.....	54
6. Öğretim Elemanlarının Mezun Olduğu Lisansüstü Programına Göre Dağılımı	55
7. Öğretim Elemanlarının Çalıştığı Üniversitelere Göre Dağılımı.....	56
8. Öğretim Elemanlarının Akademik Kariyerlerine Göre Dağılımı.....	57
9. Öğretim Elemanlarının Yabancı Dillerine Göre Dağılımı.....	57
10. Öğretim Elemanlarının Yabancı Dil Seviyelerine Göre Dağılımı.....	60
11. Öğretim Elemanlarının Sanat ve Sanat Eğitimi İle İlgili Yayınları Takip Etme Durumlarına Göre Dağılımı.....	61
12. Öğretim Elemanlarının Aylık Gelir Durumuna Göre Dağılımı.....	61
13. Öğretim Elemanlarının Haftalık Ders Yükü Saatlerine Göre Dağılımı.....	62
14. Öğretim Elemanlarının Mezun Olduğu Lisans Anasanat Dallarına Göre Programda Çoğunlukla Yürüttükleri Derslerin Dağılımı.....	63
15. Öğretim Elemanlarının Kişisel ve Karma Sergi Sayılarına Göre Dağılımı.....	65
16. Öğretim Elemanlarının Panel, Seminer ve Konferans Sayılarına Göre Dağılımı.....	66
17. Öğretim Elemanlarının Yurtiçi Ödül Sayılarına Göre Dağılımı.....	68
18. Öğretim Elemanlarının Yurtdışı Ödül Sayılarına Göre Dağılımı.....	68
19. Öğretim Elemanlarının Yurtiçi Makale ve Kitap Sayılarına Göre Dağılımı.....	69
20. Öğretim Elemanlarının Yurtdışı Makale ve Kitap Sayılarına Göre Dağılımı....	70
21. Öğretim Elemanlarının Üniversite ve Fakülte Yöneticilerinin Resim-İş Öğretmenliğine Bakış Açılırları İle İlgili Görüşlerinin Dağılımı.....	75
22. Öğretim Elemanlarının Sanat Galerileri İle İlgili Görüşlerinin Dağılımı.....	76
23. Öğretim Elemanlarının Öğrencilerin Sanatsal Faaliyetlerine Desteklerinin Dağılımı.....	76

24. Öğretim Elemanlarının Fakülte Bütçesinden Resim-İş Öğretmenliğine Ayrılan Bütçeye İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	78
25. Öğretim Elemanlarının Resim-İş Öğretmenliğinin Teknolojik Açıdan Desteklenmesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	79
26. Öğretim Elemanlarının Resim-İş Öğretmenliğine Ayrılan Fiziki Mekanlara İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	79
27. Öğretim Elemanlarının Branşlaşmaya İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	80
28. Öğretim Elemanlarının Mezun Öğrencilerin Nitelikli Resim-İş Öğretmeni Olabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	81
29. Öğretim Elemanlarının Resim-İş Öğretmenliği Programlarının Öğretim Elamanı İhtiyacına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	81
30. Öğretim Elemanlarının Resim-İş Öğretmenliğine Ait Kütüphanelere İlişkin Görüşlerinin Dağılımı.....	82
31. Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarında Öğrencisi Bulunan Ana sanat Atölye Derslerinin Üniversitelere Göre Dağılımı.....	82
32. Desen Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	85
33. Temel Tasarım I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	86
34. Perspektif Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	87
35. Sanat Tarihine Giriş Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	88
36. Yazı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	89
37. Türk Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	90
38. Batı Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	91
39. Çağdaş Dünya Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	92
40. Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin	

Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	93
41. Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	94
42. İnsanın Sanatsal Gelişimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	95
43. Estetik Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	96
44. Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	97
45. Sanat Eleştirisi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	98
46. Sanat Öğretimi Deneyimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	99
47. Müze Eğitimi ve Uygulamaları Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	100
48. Çağdaş Türk Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	101
49. Bilgisayar Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	102
50. Cinsiyet Değişkenine Göre Desen Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	104
51. Cinsiyet Değişkenine Göre Temel Tasarım I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	105
52. Cinsiyet Değişkenine Göre Perspektif Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	106
53. Cinsiyet Değişkenine Göre Sanat Tarihine Giriş Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	107
54. Cinsiyet Değişkenine Göre Yazı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	108
55. Cinsiyet Değişkenine Göre Türk Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	110
56. Cinsiyet Değişkenine Göre Batı Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve	

İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	111
57. Cinsiyet Değişkenine Göre Çağdaş Dünya Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	112
58. Cinsiyet Değişkenine Göre Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	113
59. Cinsiyet Değişkenine Göre Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	114
60. Cinsiyet Değişkenine Göre İnsanın Sanatsal Gelişimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	115
61. Cinsiyet Değişkenine Göre Estetik Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	117
62. Cinsiyet Değişkenine Göre Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	118
63. Cinsiyet Değişkenine Göre Sanat Eleştirisi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	119
64. Cinsiyet Değişkenine Göre Sanat Öğretimi Deneyimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	120
65. Cinsiyet Değişkenine Göre Müze Eğitimi ve Uygulamaları Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	121
66. Cinsiyet Değişkenine Göre Çağdaş Türk Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	122
67. Cinsiyet Değişkenine Göre Bilgisayar Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	124
68. Yaş Değişkenine Göre Desen Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	125
69. Yaş Değişkenine Göre Temel Tasarım I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	126
70. Yaş Değişkenine Göre Perspektif Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	127

71. Yaş Değişkenine Göre Sanat Tarihine Giriş Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	128
72. Yaş Değişkenine Göre Yazı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	129
73. Yaş Değişkenine Göre Türk Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	131
74. Yaş Değişkenine Göre Batı Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	132
75. Yaş Değişkenine Göre Çağdaş Dünya Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	133
76. Yaş Değişkenine Göre Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	134
77. Yaş Değişkenine Göre Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	135
78. Yaş Değişkenine Göre İnsanın Sanatsal Gelişimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	136
79. Yaş Değişkenine Göre Estetik Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	137
80. Yaş Değişkenine Göre Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	138
81. Yaş Değişkenine Göre Sanat Eleştirisi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	139
82. Yaş Değişkenine Göre Sanat Öğretimi ve Deneyimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	140
83. Yaş Değişkenine Göre Müze Eğitimi ve Uygulamaları Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	141
84. Yaş Değişkenine Göre Çağdaş Türk Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	143
85. Yaş Değişkenine Göre Bilgisayar Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı.....	144
86. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Desen Dersinin Saat, İçerik ve	

İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	145
87. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Temel Tasarım Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	146
88. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Perspektif Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	147
89. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sanat Tarihine Giriş Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	149
90. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Yazı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	150
91. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Türk Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	151
92. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Batı Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	152
93. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Çağdaş Dünya Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	154
94. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	155
95. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	156
96. Hizmet Süresi Değişkenine Göre İnsanın Sanatsal Gelişimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	157
97. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Estetik Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	159
98. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	160
99. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sanat Eleştirisi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	161
100. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sanat Öğretimi ve Deneyimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	162

101. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Müze Eğitimi ve Uygulamaları Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı 163
102. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Çağdaş Türk Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı 165
103. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Bilgisayar Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı 166
104. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Desen Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı 167
105. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Temel Tasarım I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı 169
106. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Perspektif Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı 170
107. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Sanat Tarihine Giriş Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı 171
108. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Yazı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı 172
109. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Türk Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı 173
110. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Batı Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı 175
111. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Çağdaş Dünya Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı 176
112. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı 177
113. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı 178
114. Akademik Kariyer Değişkenine Göre İnsanın Sanatsal Gelişimi

Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	180
115. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Estetik Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	181
116. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	182
117. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Sanat Eleştirisi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	183
118. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Sanat Öğretimi Deneyimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	184
119. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Müze Eğitimi ve Uygulamaları Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	186
120. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Çağdaş Türk Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	187
121. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Bilgisayar Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı	188

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde, sırasıyla araştırmanın kuramsal temellerini ve gerekçesini oluşturan problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayılılar, sınırlılıklar ve araştırmada kullanılan kavramların tanımları açıklanmıştır.

1.1. Problem

Ülkelerin gelişmesinde eğitim seviyesi yüksek insanlara gereksinim vardır. Bu insanlar da iyi tasarlanmış eğitim programları ile yetişirler. Eğitim sisteminin temel öğelerinden birisi ve en önemlisi kuşkusuz öğretmendir. Eğitim amaçlarının gerçekleşmesi büyük ölçüde öğretmenin nitelikli olarak yetişmesiyle ilişkilidir. Öğretmenlerin iyi yetişmesi söz konusu olduğunda da ilk sırada incelenecek konu, öğretmen yetiştirme programları ve bu programların uygulanmasında karşılaşılan sorunların çözümü olmalıdır.

Değişen dünyada, öğretmen, değişmeden kalmaz. Hızla değişen teknoloji; öğretmeni, televizyon, kaset, radyo, bilgisayar programlarıyla rekabet edip, her geçen gün daha mükemmel ulaşmayı hedeflemek zorunda bırakmaktadır. Bunun için eğitimci; kişilik özelliklerini ön plana çıkarmalı, hükmetmek yerine demokratik unsurları yerleştirmeli, insanın sahip olduğu iyi nitelikleri ortaya çıkarmalı, yalnızca bilgiyi aktarmak yerine öğrencinin kişilik gelişimine katkıda bulunmalıdır. Unutulmamalıdır ki iyi bir öğretmen olmak için yalnızca iyi eğitim almak yetmez, modern çağın gereklerini de karşılamak zorunluluğu vardır. Modern dünyada kitle iletişim araçları bazen öğretmenleri daha çok çalışmaya ve mesleki açıdan yenilemeye itmektedir (Musgrave, 1973, s.140,141). Hem bireysel hem de mesleki açıdan yenilenme olgusu mevcut öğretmen yetiştirme anlayışına yeni bakış açılarının sorgulanmasına yol açmış, öğretmenlerin rollerini eskisine oranla daha fazla değiştirmiştir. Günümüzdeki hızlı değişiklikler öğretmenlerin görevlerinde de önemli değişiklik ve gelişimlere yol açmıştır. Bu değişikliklerin yansımalarının eğitim programlarında yer alması ve eğitim programlarının da bu yönde geliştirilmesi gerekir ki sınıfta etkileşim kurulabilsin (Craft, 1997, s.83).

Türkiye’de Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarının amacı; temel eğitim ve orta öğretime nitelikli

resim-iş öğretmeni yetiştirmektir. Yükseköğretimde sanat eğitimi, hem program hem de yöntem açısından uzman eleman yetiştirilirken farklı düşünülmelidir. Öğretmenlik mesleğinde bulunanların sağlam bir genel kültür ve alan bilgisi yanında sağlıklı bir öğretmenlik bilgisine sahip olmaları gerekmektedir (Küçükahmet, 1988, s.112). Bu durum resim-iş öğretmenleri için de geçerlidir.

Eğitim kurumları olarak üniversitelerimiz pek çok sorunla karşı karşıya bırakılmaktadır. Bunların başında Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinin Resim-iş Öğretmenliği Anabilim Dalları gelmektedir.

Öğrenci alım sınavlarından kaynaklanan sorunlar, ekonomik sorunlar, teknolojik sorunlar, nitelik-nicelik bakımından uygun olmama durumu, fiziki ve sosyal çevreden kaynaklanan pek çok sorun, buralarda verilen eğitimi etkilediği gibi ilk ve orta öğretimdeki sanat eğitimini de etkilemektedir. İlk ve orta öğretimde sanat (resim) eğitimi derslerinin diğer derslere göre ikinci planda görülmesi ya da seçmeli olması, bir çok kişi tarafından gereksiz dersler olarak görülmesi sanat eğitimcilerinin yetiştirilmesinden, sanat eğitimi ders programlarının hazırlanmasına kadar bir çok sorunu da beraberinde getirmiştir. Türkiye’de sanat eğitimi sorunları, daha çok öğrenci kaynağı ve seçimine ilişkin problemlerle doludur. Çok fazla öğrencinin üniversite kapılarına yığılması, öğrencinin üniversite düzeyine gelmeden önce iyi bir sanat eğitimi almamış olması Türkiye’deki yüzdeyi çok gerilere götürmüştür.

Sanat eğitimi, okul öncesinden başlayıp öğrencinin yaşamı boyunca sürer. Öğretmenin görevi, bu sürenin her aşamasında en etkili ve en doğru biçimde sanatı öğretmektir. Öğretim, ‘sanat eğitimi’ kavramının ayrılmaz bir bileşenidir. Okul dizgesi içinde, öğretim olmadan geniş anlamda sanat eğitiminin gerçekleşmeyeceği, eğitimin öngördüğü çok yönlü eğitilmiş insan tipine de ulaşamayacağı açıktır. Sanat eğitimini her aşamada verecek eğitimcinin yetiştirilmesi, sanat eğitiminin hedeflerinin gerçekleştirilmesinde en önemli etkidir.

Sanat eğitiminde, öğrencinin yeteneği, psikolojik durumu ve derse hazır olma durumu incelenmeden eğitim verilmez. Öğrencinin ruhsal ve fiziksel durumu onu farklı davranışlara yöneltir. Sanat eğitimcisinin bunlara dikkat etmesi gerekir. Özellikle sanat eğitimcisi yetiştiren Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerindeki öğretim elemanlarının yeterli ve becerili olması programların uygulanmasında önemli bir etkidir. Ayrıca resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında; fiziki, teknolojik ve ders

programlarındaki sorunların çözümü, nitelikli resim-iş öğretmenlerinin yetiştirilmesini sağlayacaktır.

1.1.1. Sanat ve Bilim

Sanat, sözcüklerle sınırlanamayacak kadar geniş boyutlu bir olaydır. Kesin tanımlamanın zorunluluğuna karşın çeşitli kişiler, aşağıdaki ifadeler içinde sanatı tanımlamaya çalışmışlardır.

- Sanat, hayata uygulanan bir mekanizmadır, onsuz varlıklar dengesini kaybeder. (HERBERT READ)
- Sanat, ruhun madde içindeki görünümüdür. (HEGEL)
- Sanat, sezgidir. (B. CROCE)

Bu anlatım ve yorumların devamı biçiminde düşünerek örnekleri çoğaltılacak olursa, ünlü filozof KANT'a göre sanat bir 'oyun' dur. O, sanatın kaynağı olarak 'iş' i görür. Öte yandan, HEGEL ise sanatı, 'Ruhun madde içindeki görünümü' olarak niteler. Kuşkusuz, sanatın tanımı konusunda daha başka görüşler de sıralamak olasıdır. Nasıl tanımlanırsa tanımlansın, sanatın yalnızca insana özgü, yapay bir olgu, olay olduğudur. Yani sanatın, yalnızca insan tarafından yapılabilen bir iş oluşudur (Türkdoğan,1984, s.11).

Sanatın nasıl doğduğu kesin olarak bilinmemekle beraber resim, heykel, barınak ve dokuma gibi etkinlikleri sanat olarak kabul ettiğimiz zaman, tarihte sanat ve sanatçının bulunmadığı toplum yoktur (Ersoy,1983, s.30).

Sanat olayına katılan, onun oluşmasına yardım eden insan; toplumsal bir varlık olduğuna göre, onun meydana getirdiği sanat eseri de toplumsal bir ürün olacaktır. Sanat, insan emeğinin bir ürünüdür. Estetik yansımanın konusu her zaman insandır. Estetiksel yaratmada iki önemli öge vardır. Bunlardan biri sanatçının özlemleri, arzuları, diğeri ise toplumun istekleridir. Sanatçı meydana getirdiği eserini topluma kabul ettirebilirse tam bir doyum elde edebilir. Ancak sanat eserinin toplumca kabul edilmesinde toplumun düzeyi de önemlidir. Sanatsal gelişim, toplumsal gelişmeye ve toplumsal hayatın yapısıyla doğrudan ilgilidir. Sanatçının dünya görüşü içinde bulunduğu toplumdaki konumuna göre bilinçli veya bilinçsiz olarak şartlanabilir (Ersoy,1983, s.51,56).

Sanat, insana toplumsal yaşam koşulları konusunda bir görüş vermekte ve insanı bilgilendirmektedir. Kısacası sanat, bir bilgi üretme süreci olmak durumundadır. Sanat, bir bilgi üretme süreci olması nedeniyle, bilimle son derece ilintili görünmektedir. İnsanlar, yüzyıllardır sanatla bilimi yarıştırmaya çalışmışlardır. Gerçi bir çok düşünür bu iki konunun da gerçeğe ulaşma çabalarının aynı olduğunu fakat yöntemlerinin farklı olduğunu belirtmiştir. Sanat; ilişkileri estetik imgelerle anlatmaya çalışır ve doğa gizlerini sezdirir. Bilim ise akıl yoluyla anlatmaya çalışır ve bunu ispatlar. Aradaki fark imge farkıdır.

Burada sanatsal bilgi ile bilimsel bilgi ya da başka bir deyişle sanat ve bilim ilişkileri üzerinde durmakta yarar vardır. Belki bu yolla, sanatın doğası ve öz yapısını daha büyük bir açıklıkla ortaya koyabiliriz.

Bilim ve sanat arasındaki temel farklardan biri bunların olguları ele alış biçimidir. Bilim, soyutlama sürecine dayanarak nesnel gerçeği anlamaya, betimlemeye ve açıklamaya çalışır. Bunu yaparken, bilim, duyumsal ve sezgisel bilgiden çok mantıksal bilgiden yararlanır. Bir soyutlama yöntemi olan bilim, somut gerçekleri soyut gerçeklere dönüştürür. Ancak toplumsal bilimlerde soyutlama, toplumsal ilişkilerin karmaşıklığı nedeniyle, oldukça güçtür. Soyutlamanın tutarlı ve bilimsel olabilmesi için kavramsal bir modele dayanması gerekir; yani belli kuramlardan, modellerden ve denencelerden hareket edilmesi gerekir. Oysa, sanatta belli kuramlara ve modellere dayanma zorunluluğu yoktur. Çünkü, sanat sürekli bir somutlaştırma süreci ve niteliği taşımaktadır. Bilim, doğal ve toplumsal olguların dayandığı yasaları bulgulamaya çalışır.

Sanat ve bilim, aynı zamanda birbirlerini tamamlayan etkinliklerdir. Bilim, nesnelere nedenlerini anlamamızda, sanat ise, onların biçimlerini görmemizde yardımcı olur. Sanat da bilim gibi bir bilgi alanı; özel bir bilgi alanıdır. Sanat ve bilim ayrı düzlemlerde hareket ettikleri için çelişmezler ve birbirlerini tamamlarlar. Bilimin kavramsal yorumlaması, sanatın sezgisel yorumlamasına engel olmaz.

Bunların görüş açılarının farklılığı da bir zenginlik kaynağıdır; gerçekleri daha iyi ve çok boyutlu olarak görmemize katkıda bulunur.

Bilim ve sanatın gücü onların kuramsal yönündedir. Gerçeği konu edinen bilim ve sanat, gerçeği ayrı ayrı açılardan değerlendirirler. Ancak bu farklı yaklaşımlar birbirlerini tamamlayarak gerçeği salt sanatsal ya da salt bilimsel açıdan ortaya

koymazlar. Böylece bilim-sanat tamamlayıcılığı gerçeğin bilimsel-sanatsal bilgisini ortaya koyarak, gerçeği yani evreni, toplum ve insana ilişkin nesnelere ve ilişkileri anlamamıza, yorumlamamıza, açıklamamıza ve düzenlememize yardım eder. Yani bilim ve sanat geleceğe yönelik birer ışık kaynağıdır.

Çağdaş toplum, bilimsel gelişmeler açısından sanatın anlamını doğru bir biçimde ortaya koyabilmek ve toplumsal işlevini belirleyebilmek için, insan yaşamının sanata nasıl yansıdığını araştırmak ve derinlemesine irdelemek gerekir. Çünkü çağımızda sanat toplumbilimi; sanatın toplumsal bir işlevi ve anlamı olduğunu vurgulayarak, onun dünyanın ve insanın değiştirilmesinde bir işlevi ve anlamı olduğunu ortaya koymaktadır. Sanatın doğru olarak kurulması ve anlaşılması sorunu, doğrudan doğruya toplumsal yaşamın doğru olarak açıklanması sorununun bir ön koşuludur (Armağan,1992, s.53,54,55,56).

Ayrıca sanatın bilim kadar önemini ve doğru anlaşılmasını sanat eğitimine göstereceğimiz önemle çözebiliriz.

1.1.2. Sanat ve Eğitim

Çeşitli anlayışlar açısından, çok değişik biçimlerde tanımlanması mümkün olan eğitim, ilişkileri nedeniyle her ders içinde de ayrı ayrı fakat aynı içerik çerçevesinde tanımlanagelmiştir. Aslında eğitim, toplumsal bir olgu, insan ve topluma özgü bir süreç olarak düşünüldüğünde, yine çağlar boyu çeşitli ülkelerin eğitimcilerince, aynı içerikte fakat ayrı deyişler olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlardan bazıları şöyledir:

- Eğitim, yetileri hep birden ve uyumlu olarak geliştirmektir.(STEİN)
- Eğitim, çocuğu insan haline getirmek sanatıdır.(ÇİÇERON)
- Eğitim, doğaya göre insan yetiştirmektir.(J.J.ROUSSEAU)
- Eğitim, bedene ve ruha yetenekli olduğu güzelliği vermektir.(EFLATUN)
- Eğitim, yetişmiş nesiller tarafından, henüz sosyal hayat için olgun hale gelmemiş bulunan nesiller üzerinde yapılan her çeşitten etkidir (Emin Durkheim)

Çeşitli düşünürlerin kendi yaşadıkları çağların koşullarına bağlı kalarak ortaya koydukları bu tanımlarda ortak öge, bireyin yaşama etkin biçimde uyumunu sağlayan etkinlikler bütünüdür, eğitim olduğudur. Doğaldır ki, bu etki veya etkinliğin amacı, çocukta bir takım beden, fikir, ahlak v.b. gibi eğitimsel gelişme ve değişimleri içine

almaktadır. Konunun başında da değinildiği gibi, eğitimi, insan canlısının istenilen amaca uygun biçimde geliştirilmesi, işlenmesi şeklinde düşünürsek, bu çabanın rasgele yapılamayacağı, insan ve insan toplumu için, eğitimin, mutlaka bilinçli ve amaçlı yapılması gereği kendiliğinden ortaya çıkar. Diğer canlılardan ayrıcalığı bulunan insan oğlunun belli davranışlar kazanabilmesi için yapılan planlı ve bilinçli çalışmanın adına, yukarıdaki tanımlamalardan yola çıkarak 'EĞİTİM' denmesi yeterli olacaktır.

Bilindiği gibi, insan varlığının ortaya çıkışından bu yana onun eğitimi, önce ailenin, sonra okulların, ülke eğitimcilerinin sorunu olarak günümüze kadar sürüp gelmiştir. Doğaldır ki bu olgu, insanlığın yaşamı boyunca sürüp gidecektir. Birey veya çocuk, tek başına kendisini eğitemeyeceğine göre, bireyin belli uyaranlar karşısında nasıl davranış göstereceğini, nasıl tavır alacağını ona öğretecek bir yetkili kişinin veya kurumun zorunluluğu da eğitimin önemli diğer öğeleri olarak bu süreç içinde belirginleşmektedirler. Çocuk gelişimini, doğuştan sonraki aşamalar içinde incelersek çocuk kendi varlığını devam ettirecek davranışlarının önemli bir kısmını okul öncesi devrede öğrenir. Bundan sonra okul evresinin başladığını düşünürsek, birey eğitiminde etkili ve organize bir kurum olan okulun önemi insan ve toplum yaşamındaki yeri ve vazgeçilmezliği, kendiliğinden ortaya çıkar (Türkdoğan,1984, s.12,14).

İnsan, tarih boyunca daha iyi yaşama ortamını amaçlamıştır. Bu amaç içerisinde yaratıcılık da vardır. Yaratıcılık süreci de sanatı doğurmuştur. İnsana özgü olan yaratma ve güzeli arama çabası, teknolojinin gelişmesiyle insanın temel ihtiyaçlarının dışında, biçim ve işlevsellik düşüncesinin gelişmesini sağlamıştır. Farklı araç ve gereçlere göre de bu işlevsellik zenginleştirilmeye çalışılmıştır.

İnsanda sanatsal eylemler oyunla başlar, bilgiyle gelişir ve üretimle sonuçlanır. Her sonuç yeni bir yaratının başlangıcıdır. Sanat eğitimi, doğanın maddelere vermiş olduğu görevlerin dışında, o maddelere, insan tarafından yeni görevler vermek, kişinin özgür düşüncesinin bir göstergesidir.

Sanat eğitimi insanı özgürleştirir, kendini ve dış dünyayı tanıtır, yaratıcılığı geliştiren bir eğitim biçimidir (Karayağmurlar,1991, s.368). Sanayileşmiş toplumlardaki insanların yalnızlığa mahkum olması, zaman diliminin sınırlandırılması ile bağımlı olduğundan dolayı hobiler geliştirmektedir. Kendi yaşam biçimi ile yaratıcı faaliyetlere yöneltmesi, bireysel estetik değerleri geliştirmesine neden olurken, yeni yaratıcı

düşüncelerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Bu tavırları, sanat eğitiminin başlangıcı olarak yorumlayabiliriz.

Erken yaşta sanatsal ilgi alanları ortaya çıkarılmış olan çocuk, ana okulundan itibaren yaşı ilerledikçe, çevresindeki sanat olaylarını değerlendirmeye, eleştirmeye, sanat güzelini anlamaya başlar. San'a göre, 'sanat eğitimi çocuk ve yetişkini bir sanatçı yapmayı amaçlamaz, çağdaşlaşma süreci içinde toplumda yetişmekte olan kuşakları her alanda yaratıcılığa yönelten bir ders içi ve ders dışı etkinlikler bütünüdür'(San,1982, s.216). Okulun kapalı bir kutu gibi görülmeyip, çevreye açılan bir kurum olması için uğraşların ve başarabilenlerin başında da sanat eğitimcileri gelmektedir (San,1992, s.648). Unutulmamalıdır ki, nitelikli sanat eğitimi programları, diğer derslerdeki başarıyı da arttıracaktır.

Profesyonel sanat eğitiminin uygulama (pratik) ve teorik her iki alanında insan toplumlarının gelişme tarihini inceleyen bütün toplumsal bilimlerin yanı sıra, sanat biliminde de arkeoloji ve felsefe gibi öğrenim kolları ile ilişkilerden sıyrılarak incelenip sonuçlara ve yargılara varmak olanağı yoktu. Teorik sanat eğitimi yapan kurumların içinde buldukları çıkmaz, çok defa çağdaş dünyanın hayatı ve devinimiyle ilgilenmeyen kuru bir akademizmi seçmiş olmalarıdır. Uygulamalı sanat eğitimi yapan kurumların hayatın çağdaş ihtiyaçlarından habersiz sıkı kurallara bağlı kalmaları da aynı kapıya çıkar (Tansuğ,1988, s.14,16).

Sanat eğitiminin amacı, eğitimin her basamağında sistemli bir şekilde bireye sanat görüşü kazandırmak, sanat dallarından herhangi birine ilgi duyan veya yönelen yetenekli bireyleri, çağdaş yöntemlerle eğiterek kişilikli sanatçılar yetiştirmektir. Sanat eğitimi, bir toplumdaki yaratıcı güçleri geliştirerek sanat eserlerinin çoğalmasını sağlar. Büyük sanat eserleri iyi eğitilip yetiştirilmiş sanatçılar aracılığı ile meydana getirilir. Sanat evrenseldir ve uluslararası bir dildir. Ancak bu eserler o toplumun karakteristik özelliklerini de yansıtırlar ve o toplumun malıdır. O ülkede uygulanan eğitim düzeyi de sanat yapıtlarına yansır (Biçer , 1990, s.255).

Sanat eğitiminin amacı, sanat için eğitim yani belli bir dalda uğraşısı olan bir sanatçı yetiştirmek değildir. Amaç, sanatla eğitimidir... Sanatçı yaratıcı, eğitimci uygulayıcıdır. Hemen her çağda sanatçı kendini ve toplumu yansıtmayı eğitimcide bunu toplum adına kullanmayı amaçlamıştır. İyi eğitimci bu uygulamada başarılı sonuçlara varır, kötü eğitimci ise, koyduğu ölçütler, basmakalıp alışkanlıklarla sanatçıyı harcar.

Bu durumda sanatla toplum arasındaki bağı kurması gereken eğitimci, tersine bu bağı koparılmasında etkin olmuştur. Sanatçıyla eğitimcinin dolayısıyla toplumla sanatçının arasındaki iletişimin kurulması uygar ülkelerde toplumun kültürel oluşumunun da bir nedeni olmaktadır (San,1977, s.2,3).

Eğitim, toplumdaki bireylerin, toplumdaki yerlerini almaya yöneliktir. Bireylerin kültür ve yaşam düzeyini yükseltir. Toplumun kültürel değerlerinin tartışılmayacağı önyargısı, eğitimde durağan bir yapı oluşturur, gelişme az görülür. Oysa genç kuşaklar kültür varlıklarını, geleneksel kurum ve değerlerini öğrenmek ve eleştirerek yetiştirilmiş olursa gelişme imkanı artar (Erbil,1990, s.150,151).

Kehnemuyi'nin aktarımlarına göre Herbert Read, eğitimde en önemli özelliklerden birinin psikolojik yönelişler ve ruhsal tutumları bilmek olduğunu ileri sürmektedir. Read'a göre estetik duyarlılığın eğitilmesi, eğitimin en önemli ve temel görevlerindedir. Tüm anlatım biçimleri (şiir, edebiyat, müzik, sözlü ve diğer anlatım biçimleri) gerçekliğe birleştirici biçimde yaklaşan her çeşit biçim ve estetik eğitiminin kapsamına girer. Kısacası, bilincin, zekanın, yargılama ve anlayıp sezme güçlerinin, bütün duyum ve duyguların eğitimidir. Ancak bu duyumlar dış dünya ile uyumlu bağlantı ve ilişkiler içine konabilirse bütünleşmiş bir kişilik oluşabilir. Demek ki sanat eğitimi kavramlarıyla salt görsel ve plastik alandaki eğitim değil, tüm anlatım biçimlerini kapsayan bir eğitim anlaşılmalıdır. Eskiden sanat, çocuğa verilen bir ders iken şimdi çocuğun duygu ve fikirlerini dışa aktarabildiği bir araç durumundadır (Kehnemuyi,1995, s.17).

Gelişmiş ülkelerin eğitim sistemlerine bakıldığında, aileden başlayarak okul öncesi ve temel eğitim kurumlarında, yaratıcılık eğitiminin tüm okul sistemine, programlarına, yöntemlerine girdiğini ve özümsemiğini görmekteyiz. Böyle bir eğitimden geçen çocuk ise, yetişkinliğinde, yaşamı, estetik bir hazza sahip olarak ve üretken bir şekilde kavrayabilmektedir. Bu ülkelerde, temel eğitimde tüm derslerin işlenmesinde bir yöntem ya da bir eğitim biçimi olarak, örneğin; resim, müzik, drama, dans, öykü, şiir, yaratıcı iş etkinlikleri vb. yoluyla kullanılan sanatlar, öğrencinin katıldığı uygulamalı etkinlikler olmaktadır. Yaşayarak, düşünerek, tartışarak, yaparak, katılarak öğrenme gerçekleşince, öğrenilenler kalıcı olmakta ve gerçek yaşama geçirilebilmektedir. Bu tür eğitimde sanat, tümel anlamda eğitime girmekte ve eğitim sisteminin ana yapısını oluşturmaktadır.

Sanat eğitimi, insanın duyu, düşünce, yeti ve yeteneklerini bir bütün olarak geliştirmeye yönelik yapıcı ve yaratıcı etkinlikleri kapsar. Sanat eğitimi, sanatçı eğitimi de değildir. Sanat eğitimi her şey değildir, ama çok şeydir. Önemli bir görevi üstlenen sanat eğitiminin amacına ulaşması için temel ilkesinin çok iyi belirlenmesi gerekir. Bu temel ilke de taklit değil yaratma ilkesi olmalıdır.

Güzeli, özgünü, estetik olanı düşünmek, aramak, bulmak, yeni ve özgün olarak uyuma, bütünlüğe ulaşmaya çalışmak gibi düşün ve eylemleri içeren sanatsal çabalar bireylerde bir tavır, tutum ve alışkanlık olarak yerleştiğinde insanlığı daha güzel bir dünyaya götürecektir. Dünyaya önyargısız, çıkarsız ve güzel bakabilen insanların çoğalması; matematikte, fende, tarihte, dilde, teknikte ve her konuda başarıyı ve beraberinde evrene mutluluğu getirecek ve belki de silahın, silahlanmanın, savaşın anlamsızlığı somutlaşarak insan aklı, ‘insanlık için daha güzel bir dünyayı yaratacaktır (Etike,1995, s.14,15).

1.1.2.1. Sanat Eğitiminin Genel Eğitim İçerisindeki Yeri ve Gerekliliği

Tüm eğitim kurumlarında, sanat eğitiminin yeri, küçümsenemeyecek ölçüde önemlidir. Eğitim, bireyin istedik davranışları kazanması için yapılan tüm çalışmalardır. Eğitimden amaç, durağan bilgilerle insan beynini doldurmak değil onu olgunlaştırmak ve geliştirmektir. Kendine güven, var olanlarla amaçladığı yönde başka bir şeyler üretebilme ve yaratabilme, sorunlar karşısında çözüm getirebilme yeteneği ancak sanat eğitimiyle sağlanabilir. Sanat eğitiminin genel eğitim ve öğretim içinde geniş ve yaygın bir şekilde yer alması gerekir. Sanat eğitiminin en önemli amaçlarından birisi bireylerin yaratıcılık yetilerini geliştirmektir.

İnsanoğlunda, doğuştan itibaren var olan yaratıcılığın dışa vurulmasını, insanın kendini gerçekleştirme olarak tanımlayabiliriz. İnsanın kendini gerçekleştirme, sağlıklı ve hür bir kişiliğe sahip olmasını sağlar. Yaratıcılığın temelinde, akıcı, özgün ve esnek düşünebilme, dolayısıyla sorun çözebilme becerisi yatmaktadır. Yaratıcılık, belirli bir sınırı olmayan, geliştirilebilen bir eylemdir. Uygun koşullar sağlandığında gelişir. Bu uygun koşullarda bilinçli bir eğitim yoluyla kişinin etkin ve üretici olmasını sağlayarak ortaya çıkar.

Yaratıcılığın gelişmesini sağlayacak eğitimlerin başında, sanat eğitimi gelmektedir. Duygu ve akıl varlığı olan insanın sadece akıl yönünden geliştirilmesi,

onun tam insan olabilmesi için yeterli değildir. Sadece mantıksal eylemler, bireyi, duygu dünyasından uzaklaştırarak çıkarla ilgili değerlere yöneltir. Şüphesiz her şey akla dayanır. Fakat ruhsal doyumun ve duyarlılığın da geliştirilmesi gerekir.

Sanat eğitimi, yaratıcılık temelleri üzerinde artan belirleyici ve son derece önemli bir öğedir. Bilim ve teknoloji bir yana, dünya sanat tarihinde yaratıcılık içgüdüsü primitiflerden günümüze kadar sürekli ayrıcalıklı olma, özgün ve farklı olanı yakalayabilme mücadelesi içindedir. Özellikle son yüzyıl içinde sanat eğitiminde yaratıcılık anlayışı eğitimin önemli bir ögesi olup, çocukların yaratıcılıklarını ortaya çıkaran, bilimsel araştırmalar gerçekleştirilerek onların bu yönlerini geliştirici programlara büyük ölçüde yer verilmiştir. Yaratıcı sanat eğitimi, etkinlik sürecinde öğrenme anlamında olumlu gelişmelerin kazanıldığı bilinmektedir. Bu süreçte görme, anlama algılama artar, beynin ilgili bölümleri etkin hale geçerek öğrenme yüksek düzeye ulaşabilir. Yaratıcı etkinliklerde algılama ve görme son derece önemlidir. Yaratıcılık için ön bir bilgiye gereksinim duyabiliriz. Fakat görmeyi öğrenmemiş bir kişinin başarılı olması oldukça güçtür (Artut, 2001, s:141).

Sanat eğitimi, ilkel taklit içtepisine dayalı bir beceri eğitimi değildir. Daha çok buluşa-keşfetmeye yönelik yaratıcı zekânın eğitimidir. Bilgi ağırlıklı eğitim programlarımızda, duygu ve heyecanların anlatımına olanak veren sanat eğitimi bireyde bilgi ve duygu dengesini sağlar. Birey kültür değerlerini öğrenir, açık fikirli olup, çağına uyum sağlar. Birey sanatsal olguları sanat eğitimiyle değerlendirir, eleştirir, tüm çevresinde güzeli ve doğruyu arayarak estetik duyarlılığı gelişir. Ayrıca edindiği deneyimlerle, yaratıcılığa ve üretkenliğe kolayca geçer ve açık kişiliğini sosyal davranışlarında gösterir. Gel (1991, s.38) sanat eğitiminin gerekliliği konusunda herkes tarafından bilinmesi gereken ilkeleri şöyle sıralamıştır:

1. Her çocuğun yaratıcı gücü vardır. Sanat eğitimi herkes için gereklidir.
2. Sanat eğitiminde bireysel farklılıklar göz önünde tutulmalıdır.
3. Sanat eğitimi çocuğa göre olmalıdır.
4. Sanat eğitimi ustalık ve beceri kazandırmak şeklinde değil estetik duyarlılığın eğitilmesi şeklinde anlaşılmalıdır.
5. Sanat eğitimi dersleri diğer derslerin uygulama alanı olarak düşünülmemelidir.
6. Sanat eğitimi dersleri iki ve üç boyutlu çalışmalarını kapsamalıdır.
7. Sanat eğitimi dersi kuru ve kuramsal bilgi yerine işe ve yaratıcılığa dayandırılmalıdır.
8. Sanat eğitimi derslerinde gerekli ilgi ortamı yaratılmalıdır.
9. Çevre olanakları göz önünde tutulmalıdır.

10. Fırsat eğitimine yer verilmelidir.

11. Çocuğun yaptığı işler bütün olarak değerlendirilmeli ve sergilemeye önem verilmelidir.

Sanat eğitiminin inandırıcılığı konusunda sanat eğitimcilerine büyük sorumluluk düşmektedir. Aksi durumda sanat eğitimi dersleri inandırıcı olmaktan uzak, hoşça vakit geçirme amacına hizmet eden bir eğitimden öteye hiçbir anlam taşımaz. Türkiye’de resim dersleri ancak 1908’den itibaren eğitim kurumlarında görülmeye başlamıştır. Okullarımızın programları incelendiğinde sanat eğitimi veren derslerin çok az olduğu ve seçmeli olduğu görülür. Örneğin liselerde resim ve müzik dersleri seçmelidir. İdareciler yer yokluğu nedeniyle çoğu zaman sanat eğitimi dersleri için sınıf açmamaktadır (Karayağmurlar, 1991, s:387).

1.1.2.2. Sanat Eğitiminin Niteliği

Yalın ve öznlü anlamıyla sanat eğitimi, bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da bireyin sanatsal davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli davranış değişiklikleri oluşturma işidir.

Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere sanat eğitimi, temelde, bir estetik davranış kazandırma ya da bir estetik davranış değişikliği oluşturma sürecidir.

Çağdaş sanat eğitimi, özü itibariyle, bireylerin ve toplumun içinde yaşadıkları çevreye yeterince duyarlı olabilmelerini, çevreye çok yönlü, kapsamlı ve yararlı iletişim ve etkileşimde bulunabilmelerini, estetik gereksinimlerini giderebilmelerini, estetik beğenilerini geliştirebilmelerini, sanatsal yaratma/yorumlama güdülerini doyurabilmelerini, kendilerini anlatıp gerçekleştirebilmelerini, yaşamlarını daha anlamlı ve yetkin duruma getirebilmelerini ve bu yolla sanattan en iyi biçimde yararlanabilmelerini esas alır. Bu çerçevede bilimin ve tekniğin, dolayısıyla bilim eğitimi ve teknik eğitimin destekleyici-kolaylaştırıcı, çeşitlendirici-zenginleştirici tamamlayıcı-bütünleyici işlevlerinden yararlanır.

Sanat eğitimi, aslında bir bütün olmakla birlikte, çeşitli kollara ve her bir kol içinde çeşitli dallara ayrılır. Çünkü sanat eğitimi ağırlıklı olarak kapsanan temel davranış ve içerik, kullanılan araç ve gereç, izlenen yöntem ve teknik, gerçekleştirilen ortam ve düzey, öngörülen aşama ve süre bakımından kendi içinde çeşitlilik gösterir ve her bir çeşide bağlı olarak değişik biçimlerde adlandırılır.

Söz gelişi ses-müzik, plastik ve dramatik sanatlar eğitimi; ses, söz, yüzey, hacim mekan, devinim ve eylem sanatları eğitimi; işitsel, görsel, işitsel/görsel ya da

görsel/işitsel sanatlar eğitimi; geleneksel ve modern sanatlar eğitimi; okul öncesinde, ilköğretimde ve yükseköğretimde sanat eğitimi; örgün ve yaygın sanat eğitimi vb. adlandırmalar, söz konusu çeşitliliği yansıtan sınıflandırmalara ilişkin örneklerdir.

Ancak, kolu ve dalı, kapsamı ve içeriği, aracı ve gereci, yöntemi ve tekniği, ortamı ve düzeyi, aşaması ve süresi ne olursa olsun sanat eğitimi, temelde, genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) olmak üzere, üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir. Ve bu üç ana amaçtan daha çok hangisine yönelik ise, ona göre bir nitelik kazanır (Uçan,1992, s.100).

1.1.2.3. Sanat Eğitiminin Amacı

Sanat, kişinin yeteneklerini ve yaratıcılığını artırıcı, kendine güvenen, üretken, uygar bir kişi olarak, estetik duyguları geliştirmeyi amaçlar. Sanatın amaçları değişkendir ve sanat sonsuz amaçlara hizmet edebilir. Ortaçağ feodal estetik düşüncesine göre sanatın görevi; insan ruhunu arındırmak ve yaşam sonrası dünya ile bağ kurmaktır. Rönesans estetiğine göre sanatın amacı ise içinde yaşadığı dünyayı bilmek ve tanımdır.

Sanat eğitiminin amacı; eğitimin özel ve genel amaçları ile aynı doğrultuda ilerlediği sürece uyumlu bir amaç birliği ortaya çıkacaktır. Plastik sanatlar eğitiminin amaçlarının belirlenmesi ile genel eğitimin amaçlarına hizmet edip, daha etkili olarak işlemesi sağlanabilir. Plastik sanatlar eğitiminin tarihi gelişimi incelendiğinde; sanat eğitimi program içinde bugünkü yerini bulana dek değişik amaçlara hizmet ettiği görülür. Bazen yeteneğe dayalı amaçlara önem verilmiş; ‘sanat, sanat içindir’ denmiş. Bazen de ticari sanat, zanaat, sanat tarihi ve uygulamalı sanat, endüstriyel sanat, kültürel sanat, estetik sanat gibi tanımlamalar ile günlük sanat konuları ön plana çıkarak eğitimde öncelik kazanmıştır(Read,1956, s.17).

Sanat eğitiminin ve özellikle plastik sanatlar eğitiminin kişiye ve topluma yönelik amaçları vardır. Kişiye yönelik amaçlar;

Görsel Yolla Algılamayı Öğretmek: Yaratıcılık, başlangıçta sanat konusu olmazdan önce insanoğlunun psişik yapısıyla gerçekleşen işlemdi. Yalnız figürlü sanat konuları değil, en soyut yaratmalar bile; daha önceden görüntüsü ve biçimleri varolan psikolojik bir malzemeye dayanan bu yetiyi sağlayan görme ve idrak etme sürecidir. Sanatçının; doğayı anlamadaki yeteneği, bilincinde bazı kavramların yerleşmesiyle

gerçekleşir. Özellikle plastik sanatlarda görme; gözle bir şeylerin varlığını duyma, işin en önemli yanıdır. İnsan estetik etkinlikte geliştikçe eşyalar, varlıklar ve imgeler dünyasında yaşamaya başlar. Beş duyumdan biri olan gözün kapsadığı duyular; aydınlık ve karanlık, renkler, hacimler, uzaklıklar gibi en temel kavramlar estetik konudur. Görülen nesnelerin gözün ağ tabakasındaki kopyalarının ne ölçüde gerçekleştiği oldukça karmaşık bir fiziksel sorundur. Başta göz olmak üzere bütün duyu organlarımız bu kayıtları beyne yollayarak kaydedilmesini sağlar. Bu duyu eylemi, görünüm, renk, biçim ve benzerliklerinin birikmesiyle üretilir. Gerçekte insan önce gördüğünü tanımış, sonra düşlerini yaratmıştır. Verilen sanat eğitimiyle öğrencinin gördüğünü doğru algılamasına yardımcı olunur.

Plastik sanat eğitimi programları; öğrencilere, duygu ve düşüncelerini görsel olarak anlatma yeteneği kazandırmada yardımcı olur. Sanat, kişiyi görsel olarak eğitir. Sanat objesini görerek, birey güzeli ve estetik değerleri görmeyi, tanımayı, seçmeyi öğrenecektir. Bu açıdan sanat; eğitimidir. Yaratıcılığın gelişimine yardımcı olan şartların sağlanması ile de sanat, insana en fazla olanağı sağlar. Etkinlikler sayesinde görüş tazeliğini ve fiziksel dünyaya olan duyarlılığın elde tutulmasına yardımcı olur. Sanat; insana duyular yoluyla algılanan pek çok bildiriye, fiziksel dünyasının birer parçası olan şekilleri, renkleri, yapıları, sesleri ve doğanın kokularını almaya ve bunlardan zevk duymaya teşvik eder. Daha sonra duyuşal izlenimler, görsel betimlemelere (kağıda,tuvala ya da kile) dönüştürülür (Erbay,1997, s.18,19).

Yaratıcılığı Geliştirmek: Plastik Sanatlar eğitiminin en önemli ögesi; yaratıcılıktır. Bu açıdan Plastik sanatlar eğitimi verilirken, yaratmanın hürriyetini sınırlayacak engellemelerden kaçınmak gerekir. Öğretim de yaratıcılık sınırlıdır ve kişiye özgüdür, geliştirilmesi yine kişiye bağlıdır. Sanatsal yaratıcılık okutulamaz, bu yüzden yaratıcılığın uygulama ile geliştirilmesi şarttır. Okuldaki sanat eğitimi programlarının, öğrencinin içinde var olan gücü ortaya çıkarması gerekir. Maddeleri el ile işlemekten ve basit şekiller yaratmaktan duyulan neşe; biçimden, renkten, dokudan ve bütün duyulardan alınan verilerin ortaya çıkardığı bir tatdır. Yaratıcılığı geliştirme yollarından biri plastik sanatlar eğitimidir. Bu yolla yeni fikirler, yaratımlar ortaya atılıp, kişi, kendi sınırlarını zorlayarak diğer farklılıkları yaratır. Plastik sanatlar eğitiminin genel amaçları içinde; yaratıcılığın geliştirilmesi yatmaktadır. Türk Milli Eğitimi'nin de genel amacı; öğrencinin ilgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli

bilgi, beceri, davranışları ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve öğrencinin kendisini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmasını sağlamaktır.

Tüm insanlar, özellikle de çocukları için doğuştan sanatsal yaratıcılığın var olması arzulanır. Okullarımızda öğrencilerin yaratıcı güçlerini ortaya çıkaracak fırsatlara gereksinimi vardır. Sanat dersindeki çalışmalar, yaratıcılık alanında sınırsız olanaklar sunar. Sanat eğitimi ile öğrencinin, hayal gücü geliştirilerek, yaratıcı çabayı oluşturacak şekilde yönlendirilmesi sağlanmaktadır (Erbay,1997, s.22).

Kendini Anlatma Yeteneği Kazandırmak: Sanatsal etkinlikler aracılığıyla birbirleriyle iletişim kuran kişiler kendilerini ortaya koyabilir, sosyal yapı içerisinde var oldukları duygusunu güçlendirebilirler. Paylaşıcılığın verdiği haz ve mutluluk, bireylere daha hoşgörülü ve insancıl bakmalarını sağlar. İletişimin ve paylaşıcılığın oluşturduğu tutum ve davranışlar, bireylerde olumlu gelişmeleri de beraberinde getirir.

Boş Zamanları Değerlendirmek: Sanat çalışmaları, kişilerin görüş ufuklarını değiştiren, boş zamanlarını değerlendiren kendilerini geliştiren bir etkinliktir. Sanat çalışmalarına katılan kişiler boş zamanlarını değerlendirmenin yanında yeni bir yaşam gücü , yararlı olduğu ve emeğinin sonunda bir ürün çıkarmanın hazzını taşır. Sanat eğitimi, sanatın bütününe ya da belirli bir dalına özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir sanatsal katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli sanatsal davranışlar kazandırmayı amaçlar (Uçan,1991, s.120).

Sanat yoluyla eğitim yöntemi; İngiltere’de sanat eğitimcisi Herbert Read’in ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel durumundan kaynaklanarak ortaya attığı bir yöntemdir. Bireylerin boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla çeşitli sanat kursları, sanat okulları, pratik iş ve el sanatları kursları ve seminerler düzenlenmiş, eğitici bir çok etkinlik ortaya çıkmıştır (Erbay,1997, s.24).

Mesleğe Yönelmek: Günümüzde, sanatsal uygulamalar meslek olarak da değerlendirilmektedir. Sanat çalışmaları sonucunda ortaya çıkan ürünlerin türüne göre mesleksel sınıflamaya gidilmektedir. Okullar, sanata ilgisi olan kişilerin; sanatsal alandaki ilgi ve becerilerinin özelliğine göre mesleksel yönlendirmeler yaparak, eğitim verme gayreti içindedir.

Sanat eğitiminin verilmesi konusunda, çocuğun çevresindeki kişilere de bazı görevler yüklenmektedir. Genelde ana babalar, sanatı anlamadıkları için ona hakkettiği değeri vermezler. Sanatla ilgili bir alanı meslek dalı olarak görmeyen ana babalar çocuklarının daha fazla para kazanabilecekleri işlerde çalışmalarını isterler. Ana babaların sanat eğitimi konusunda başlıca yanılması, boyaların ve kağıdın ekonomik ve düzgün kullanımında ısrar etmeleri ve çocuğa doğru kalem, fırça tutmayı öğretmeye kalkmalarından kaynaklanır (Erbay,1997, s.26).

Topluma yönelik amaçlar;

Sanatçı Adayını Yetiştirmek: Eğitim politikası içinde, plastik sanatlar eğitiminin en önemli amaçlarından birisi de dünya ve ülke çıkarları için sanatçı adaylarının ortaya çıkmasıdır. Bu sayede sanatta devamlılık sağlanır. Sanat politikaları içinde sanat araştırmalarının yapılması, sanatın devamlılığı, kültürlerin kalıcılığı ve tanıtımı için sanatçı adaylarını yetiştirmek amaçlanır. Çünkü sanatçılar, toplumları yönlendiren, arkalarından sürükleyen kişilerdir. Toplumların doğru yönlendirilmesi açısından, sanatçı adaylarının doğru yetiştirilmesi gereklidir. Atatürk'ün 'Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir' sözü; sanata ve sanatçıya gereken önemin verilmesi ve toplumun dikkatini çekmesi açısından çok önemlidir (Erbay,1997, s.27).

Sanatın Anlaşılmasını Sağlamak: Sanat, ülkenin ya da bölgenin sosyal yapısını, gelenek ve göreneklerini ülke ve bölgenin kültürel izlerini yansıtır. Bu izler, sanatsal etkinlikler aracılığıyla ulusal ve uluslar arası iletişim diline dönüşür. Değişik ülkelerde ya da bir ülkenin değişik bölgelerinde yaşayan insanlar arasındaki karşılıklı tanıma, anlaşmaya imkan sağlayan bir haberleşme aracıdır. Sanat apayrı bir dünyadır. Bu dünyada birey mutlu olur, yaratır, sevinçlerini, korkularını sergiler ve başka insanlarla paylaştığı için rahatlar. Sanat; rahatlama ve duyguları dışa vurma yoludur. İnsanın kendi yaratımı olması bakımından sanat eseri, sanatçıya insan olmanın, ürün ortaya koyabilmenin ayrıcalığını hissettirir. Kendisinden önceki yaşamı ve yaşayanları daha iyi anlayarak, gelecekle ilgili sentezler yapabilmesini sağlar (Erbay,1997, s.28). Sanat eğitimi, iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program ayrımı gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada herkese yönelik olup, sağlıklı, dengeli ve mutlu bir 'insanca yaşam' için gerekli ortak-genel sanat kültürünü kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1991, s.120).

Sanat Eğitimi Yöntemlerini Geliştirmek: Sanat eğitimi yöntemleri; daha iyiyi yakalayabilmek, kendini kabul ettirmek ve geliştirmek için vardır ve zaman içinde

talebe göre değişime uğramaktadır. Eğitim programları bile zaman içinde değişmekte, gerek uygulama ve malzemede gerekse ders içeriklerinde bu değişmeler yer almaktadır.

İdeal bir sanat eğitimi için, öğretenler ve talep edenler tarafından yeni fikirlerin değerlendirilmesi ile genel eğitim politikaları içinde sanat eğitimi politikası da oluşturulmalıdır. Plastik sanatlar eğitimi konusunda her yeni fikri ve öneriyi yalnızca yeni olduğu için kabul etmekte yanlışdır. Yeni olanın kabulü kadar, eskiyi korumak da gereklidir. Bugün yapılan çalışmaların kesinlikle yeterli olmadığı ve 2000’li yıllarda, geleceğin ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir plastik sanatlar eğitimine ihtiyaç duyulmaktadır. En başarılı sanat eğitimcisinin, sanatın kendisi olduğu unutulmamalıdır (Erbay,1997, s.30).

Endüstriye Hizmet Etmek: Günümüz dünyasında daha iyi ve daha yetenekli tasarımcılara karşı artan bir talep vardır. Teknik kalite ve fiyat etkenleri bir kenara bırakılırsa, her tür malın satın alınmasındaki en önemli etken, onun çekiciliği ya da sanatsal kalitesidir (Erbay,1997, s.31). Sanayileşmenin getirisi olan teknolojik gelişmeler, sanat ve sanat eğitimi anlayışlarında da yeni yorumlar getirmiştir. Estetik biçimin ve işlevin ürün üzerinde bir araya getirilmesi sürecinde endüstriyel tasarım gibi alanların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Estetik kaliteden yoksun olan bir ürün ne kadar işlevsel olsa da, kısa sürede gündemden düşebilir. Bu da endüstrinin sanatın eğitimsel yapısı içinde bir işbirliğine girmesini zorunlu kılar.

Geleneksel ve Estetiksel Değerlere Sahip Çıkmak: İnsanoglunun sahip olduğu değerleri gelecek kuşaklara aktarması, çağdaşlarına kendini tanıtmayı sanatsal alanda da kendini göstermektedir. Özellikle geleneksel el sanatlarımız tekrar gün ışığına çıkarılarak, gelecek kuşaklara aktarımı için sanat eğitimi ders programları içinde yer almaktadır. Geleneksel ve estetiksel değerlere sahip çıkılarak, bunların gelişimine dayalı çalışmalar, sanatımızın da çağdaşlaşma bazında sağlam temeller üzerinde yapılmasını sağlayacaktır. Sanatlar daima kendi yaratıcı geleneklerini izler. Gelenekler çok defa eski biçimsel olguların tekrarı sanıldığı için, yenilenen biçimlerde yaşayıp giden gerçek yaratış hatıralarıdır. Geleneksel ruh ve duyarlılık sorunu eski biçimlerin tutucu, ısrarla kendilerini sürdürmesi değildir. Gelenekleri çağdaş biçimlerde yaşatmak kişisel sezgi ve güce bağlıdır. Çünkü tarihsel yaratış mirasının hakiki sahipleri sanat ve kültürün gelişmesinde kendini sorumlu bilen ve bu yaratışın içinde, derininde olan yaratıcı dinamiği kavrayan bireylerdir (Erbay,1997, s.32).

Genel Eğitime Destek Vermek: Sanat eğitiminin genel eğitime destek olarak onun içinde yer alması gerekliliği yıllarca tartışılan konudur. 19.yy ortalarına doğru İsviçreli pedagog Johann Heinrich Pestalozzi (1746-1827) çizgi, geometrik şekiller ve ölçü kavramlarının sanat ve iş eğitiminde etkin olmasıyla, öğrencinin düşünce, araştırma ve yaratma yeteneğinin gelişeceğini savunmuştur. Lienhard und Gertrud (1781) adlı yapıtında; öğretmenlik deneyimlerinden bahsetmiş ve eğitim yöntemi üzerinde çalışmıştır. Sanat eğitiminin öğrencinin zeka düzeyini yükselteceği düşüncesini savunarak, sanat eğitiminin; genel eğitime fayda sağlayacağını ileri sürmüştür. Milwaukee Devlet Okulları Sanat Programları uzmanı Richard Doornek, ise ‘Yeni Yollar’ projesi ile Milwaukee’de ilk ve orta öğretimde sanat derslerinin tam olarak müfredata alınmasıyla ne gibi sonuçlar elde edildiğini araştırmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin derslere pek girmediği ve başarı seviyesi düşük olan okullarda sanat derslerinin programa aktif olarak alınmasıyla, öğrencilerin; başarı ve devamlılıkları artmış ve veliler çocuklarının bu imkanlardan daha fazla yararlanmaları için başvurularda bulunmuşlardır. Bugün Amerikan okullarında sanat eğitimi; insanların tecrübelerini anlayabilmelerine yardımcı olmak amacı gütmektedir. Sanat eğitiminin bugün bile genel eğitim içinde hak ettiği yeri alamamasının birkaç sebebi vardır. Öncelikle sanat derslerinin; sadece yeteneği olanlar için özel bir ders olduğu inancının yaygın olması ve genel eğitim ile az ilişkili olduğunun düşünülmesidir. Sanat eğitmenleri de; öğrencilerin, sanat eğitimi sayesinde edindikleri yeni bilgi, yetenek ve davranışları tam olarak duyurup, değerlendirmemeleri ile de bu duruma katkıda bulunmuşlardır. Bu sanat eğitmenleri, diğer branşlardaki eğitmenlerle ortak projeler geliştirip birlikte çalıştıklarında, genel eğitimin içinde daha fazla etkin olacaklardır (Erbay,1997, s.33).

1.1.2.4. Sanat Eğitiminin Ülke Kalkınmasındaki Yeri ve Önemi

Sanat her dönemde en etkin iletişim biçimlerinden biri olmuştur. İnsanın düşünsel, toplumsal, ekonomik, psikolojik ve ekolojik etkinliklerinin, dünya ile ilişkisinin yorumlandığı bir alan olan sanat, bu özelliğiyle kimi ülkelerde de itici güç olarak varlığını sürdürmektedir (Yurdakul,1991, s.123).

Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk “kültür”ü Türkiye Cumhuriyeti’nin temeli olarak belirler, modern kültürün üç ana ögesinden “bilim”i ve

“teknik”i yaşamda en gerçek yol gösterici, “sanat”ı ise başlıca yaşam damarlarından biri olarak nitelendirir. “Güzel sanatları sevmeyi” ve “onda yükselmeyi” Türk Ulusunun tarihi bir niteliği olarak açıklarken, çağdaş Türk eğitiminin ulusal-çağdaş kültür temeline ve özellikle bu temelin “sacayağı” nı oluşturan “bilim, teknik, sanat” eksenine oturtulması gerektiğine işaret edip, böyle bir temel ve üçlü eksen üzerine oturtulan yapı içinde “sanat eğitimi”nin ne denli önemli olduğunu vurgulamıştır (Uçan,1994, s.18).

Sanatın gerçek değerleriyle algılanması gereken önlemlerin alınması halinde, ki bunun ilk girişimi okulların yaygınlaştırılması, okullarda sanat eğitiminin sadece uygulama ile değil düşünsel boyutlarıyla da gerçekleştirilmesi olmalıdır. Örgün ve yaygın eğitimde sanat eğitiminin bütünüyle ve yeni baştan düzenlenmesiyle, bireyin estetik eğitiminin, bir yaşam biçimi ve kişilik gelişimi olarak algılanması için, seçilmiş eğitim ve öğretim tekniklerinden yararlanılmalıdır. Bu durumda, ülke kalkınmasında sanatın oynayacağı rol, bir bütünlük içerisinde ve bu bütünlüğe yansımalarıyla net başlıklar altında saptanabilir.

Örneğin:

- Demokrasi bilincinin gelişmesi,
- Laikliğin garanti altına alınması,
- Evrensel kimliğin oluşturulması,
- Verimliliğin artması,
- Toplu ve tekil yaşama bilincinin ve kültürünün olgunlaşması,
- Geleneksel kültür ve folklorun çağdaş bilinçle korunması, anlamlandırılması,
- İnsan olmanın sevincinin hep birlikte ve benzerlikler içinde duyulması, bu hazzın paylaşılabilmesi için insanların birbirine güven duyması,
- Toplumsal ve bireysel yabancılaşmanın kendiliğinden kalkması,
- Saklı enerjilerin yaratıcılığa dönüşmesi,
- Toplumsal yaşamda yaratıcılığın övgü görmesi özendirilmesi,
- Terörün ortadan kalkması, teröre toplu tepki gösterilmesi,
- Özengen (amatör) sanatın gelişmesi, insanların kendi kendilerini ruhsal ve bedensel olarak eğitime isteklerinin gelişmesi,
- İnsanların kendi kendini yönetebilir hale gelmesi,
- Kendisini tanıyan, anlatabilen, düşündüklerini dile getirmekten korkmayan, böylece de yaratma cesaretine sahip bir toplumun gelişmesi,
- Yanlış anlaşılma, güvensizlik ve şüphecilik duygularının toplumca terk edilmesi, gibi amaçlar açıkça belirtilmeli, hatta hedeflenmelidir (Levent,1991, s.88,89).

Bugünün ileri ülkeleri yurttaşlarının tümünü yaratıcı yeteneklerini geliştirme

uygulamalarını, yarışarcasına sürdürmektedir. Bu yarış, geçen yüzyılda başlamıştır. Yarışın aracı, sanat eğitimidir. Doğumdan ölüme kadar, etkili, örgün ve yaygın bir eğitim.

Kalkınma dediğimiz olgu, insan gereksinimlerine, onun sağlık ve mutluluğunu sağlayacak ürünlerin üretiminde başarılı olmaya dayanır.

Yaratıcı güçlerini kullanabilen insanın doğaya yaklaşımı, onu sevmek, korumak daha da güzelleştirmek şeklinde olmaktadır. İnsanlık tarihi boyunca sanatçılar, başka bir deyimle yaratıcı yeteneğini kullanabilen insanlar, doğa güzelliğine yeni güzellikler katma savaşı vermişlerdir. Toplumun diğer bireyleri, doğa sevgisini bilinçli bir doğa kurmaya dönüştürmedikleri gibi, doğanın bozulmasına neden olan eylemlerinin sonuçlarını hesaplayamamışlardır. Yaratıcı kişide ise doğayı korumak bir içgüdü gibi doğallaşmış bir eğilimdir.

Özellikle Türkiye’de, genelde uygulanan sanat eğitimini, insan yaratıcılığını geliştiren bir eğitim olarak nitelendirmek olanaksızdır. Çünkü, bir boyutludur. Eğitilecek insanın sıfır noktasından alınıp düz bir çizgiden yürütülerek sanatçının bulunduğu diğer uçtaki noktaya götürülebileceği varsayımına dayanır. Her insanın ayrı bir kişilik olduğu, yaratıcılığın deneme ve araştırmalarla geliştirilebileceği hesaba katılmamıştır. Çocuğa bilgi ve becerileri art arda belleterek, izlenen çizginin sonuna geldiğinde eğitimin tamamlanacağı sanılmaktadır.

Bir boyutlu bu eğitimin yerini, çok boyutlu ve insanın tüm yaşamını kapsayan bir eğitim almalıdır. Boyutları şöyle özetleyebiliriz:

- İnsan bireyinin her tür yeteneklerinin geliştirilmesi ve yeteneklere dayalı gereksinimlere yanıt verilmesi,
- Sanatın öğelerinin ve olanaklarının denenmesi ve yeni anlatım olanaklarının araştırılması,
- Sanatın ve bilimin birikmiş değerlerinin araştırılması ve yorumlanması,
- Toplumsal gelişmenin özümsemesi,

İnsan bireyine yönelik böylesine çok boyutlu bir eğitimle, insanların gelişme dalgaları tarafından sürüklenmesi önlenemez; bireylerde yaratıcı şekillendirme bilinci ve sevgisi uyandırılabilir. Sonuçta toplum, sanatçı birey gibi, doğaya ters düşmeyen bir yaratıcı ve yapıcı etkinliğe ulaşabilir (Aslier, 1991, s.10,11).

1.1.3. Avrupa ve Amerika'da Sanat Eğitimi

1960'lı yıllar dünyada toplumsal yaşamın çeşitli alanlarında bir çok izler bırakmış, değişkenlere yol açmış dönemdir. 20. yüzyıl içinde bir dönüm noktası oluşturan 1960'lı yılların gençlik ya da öğrenci olayları, 1970'li yıllarda çeşitli bilim dallarındaki hızlı gelişmeler diğer alanlardaki gibi eğitim sisteminde de köklü anlayış değişikliklerine yol açmıştır (Özgül, 1990, s.39,40). 19. yüzyılda endüstri devriyle birlikte sanatın ders olarak okullara girdiği görülür. Sanat eğitiminin toplumca kabul görüp uygulanışı, Almanya'da 1890'larda başlamıştır. Almanya'da 1901 ile 1905 yılları arasında yapılan sanat eğitimi kongreleri bu gelişimi boyutlandırmıştır. Başlangıçta, sanatı ve sanat eserini, eğitimin baş aracı olarak kabul eden abartılmış bir takım görüşlerden sonra; 1928'lerde, sanat eğitiminin, bir başka deyişle tinsel eğitimin, akılcı ve nesnel eğitimin yanında yer alarak öğretime girmesi ve okullarda buna ilişkin dersler okutulması biçiminde anlaşılmaya başlamıştır (San, 1979, s.2).

Almanya'da 1919 yılında ilk sanat okulu olarak kurulan Bauhaus Okulu günümüz sanat eğitiminin, desen ve temel sanat eğitimi esaslarını geliştirmiştir. Bauhaus'tan başka Almanya'da kurulan bir diğer eğitim kurumu da Waldorf Okullarıdır (Erbay, 1997, s.102,105). 1919'da bir sigara fabrikasının işçi çocukları için Stuttgart'da kurulan Waldorf Okulu, daha sonra aynı örneğe göre açılan (1977'de Almanya'da 50'nin üstünde, Almanya dışında da 100 kadar) pek çok okulun çekirdeğini oluşturmuştur. Öğrencilerin yeteneklerine göre sınıflandırılması yoluna gidilerek, yaratıcılık esas alınmıştır. Duygu ve içe yönelik, akıl ve eleştirel yargılamaya eşdeğerde olarak, okul çocuğun dünya üzerindeki yönelişlerinde yol gösterici olmaktadır (San, 1976, s.377).

İtalya'da 19. yüzyıldan bu yana usta atölyelerin yerine akademiler, sanat öğretimi yapan okullar, enstitüler açıldı. İtalyan eğitim sistemi içinde sanat eğitimi yükseköğretim öncesine kadar belirlenmiş, zorunlu eğitimde sonra da kısa süreli meslek edindirme ve geliştirme kursları oluşturulmuştur. Fransa'da ise 1833'de çıkan bir kanunla resim dersleri zorunlu olarak okutulmaya başlamıştır. 1853'de Fransız Milli Eğitim Şurası bir komisyon oluşturarak liselerde; resim eğitimi dersi için programlar hazırlamıştır. Bu komisyonun oluşturduğu en önemli rapor; katı kopyacı sistemi reddetmesi ile yükseköğrenim düzeyinde, resim eğitimi veren kurumların açılmasına imkan sağlamasıdır. 1866 yasası ile Fransa'da sanat eğitimi öğretmen okullarına girdi.

1879 kararnamesi ile resim mfettiliği oluşturuldu ve resim profesörlüğü diploması ile ilgili yönetmelikler düzenlendi. 20. Yüzyıl balarında Paris'te sanat eğitimi, akademilerden yeniden atölyelere kaymaya balamıtır (Erbay, 1997, s.87,93).

İngiliz sanat eğitiminde de köklü değişmeler 1976'da balar. Sanatsal yetenekleri güçlendirmede çevrenin; hem üretim, hem de sanatın değerlendirilmesi bakımından ne kadar fazla etkisi olduğu belirlenmiştir. Çocuklar tarafından yaratılan sanat eserlerinin, onların neler öğrendiğini lme bakımından bir temel oluşturması gerektiği görüş gibi plastik sanatlar eğitimine yeni görüş açıları getirmiştir. Yapı olarak İngiltere sanat okulları merkez ve mahalli idareye bağlı sponsor desteği ile eğitim hayatına devam eden okullardır. Genel olarak İngiliz okullarında eğitim eyalet okulları ve özel okullar olarak ayrılır. Bu okullar; yksekretim master ve doktora eğitimi veren niversiteler, orta ve ilköğretim olarak sıralanır (Erbay, 1997, s.98). Avrupa'da 17. ve 18. yüzyıllarda özellikle resim ve heykel dallarında çalışan akademiler yaygınlaşarak, Güzel Sanatlar Akademisi adıyla belirtilmeye balamıtır. 18. yüzyıldan sonra Amerika'da resimsel kompozisyon, teknik resim bilgisini öğreten güzel sanatlar akademileri kurulmuştur.

Amerika'da sanat okulları; özel sanat okulları, kolejlere bağlı sanat okulları, ğretmen kolejleri gibi üç ana başlıkta sıralanır. Hkmet tarafından sanat eğitimcisine, kültürü koruma ve ilerletme sorumluluğunu üzerine almış kişiler olarak bakılır. Sanat okullarında ilk iki yıl genel eğitim programı devam eder, ihtisas ve esas branş seçme üçüncü yldadır. Güzel sanatlar dalında; niversite eğitiminden sonraki bir yıllık eğitim sonucu MA (Master of Art) 30-36 kredilik 2 yıllık sanat diplomasına karılıktır. Bu iki yıllık sürenin üzerinde bir yıl daha okuduğu takdirde, MFA (Master of Fine Art) 60 kredilik 3 yıllık süreyi kapsayan sanat eğitmenliği master diploması alınmaktadır. Amerika niversitelerinin görevi; ğretim araştırma ve hizmettir. Amerika'da yapılan sanat eğitiminin, birden fazla amacı vardır. Fakat en yaygın amaç endüstriyel hizmet amaçlı olanıdır. Eğitmenler; sanat eğitimine pragmatik yaklaşarak, daha iyi kaliteye ulaşabilmek için öğrencinin bilinçli tüketicisi olması açısından sanat eğitimi verilmeli grn savunmaktadırlar. Amerikan eğitiminin amacı bilgi ile dolmuş ğrenci tipi yetiştirmek değil, dncelerinde esneklik bulunan ve uyum yeteneğiyle donatılmış olan ğrenci tipi yaratmaktır (Erbay, 1997, s.126,129). Öğrencinin akıl ve zekası ile beraber,

tüm zihinsel süreçlerini, yetilerini geliştirecek olan sanat eğitimi, onu yaşamının her alanında yaratıcılığa yöneltecektir.

1.1.4. Türkiye’de Sanat Eğitiminin Dünü, Bugünü ve Resim-İş Eğitimi

Türkiye’de sanat eğitimi tarihine bakışın amaçlarından biri, kimi değişim ve gelişmeleri incelemek, diğeri ise geçmişten bugüne ulaşan kimi sorunların şimdiye kadar neden çözülemediğine dikkat çekmektir.

Sanat eğitimimizi anlamak için geçirdiği evrelerin anlaşılması ve bugünkü koşulların ne aşamalardan geçilerek gelindiğini bilmemiz adına (Erbay,1995, s.214-217) Cumhuriyetten önceki sanat eğitiminin gelişimini şu şekilde belirtmiştir:

Osmanlı döneminden 1839’da başlayan ve Tanzimat’a kadar olan dönemde Osmanlı Milletine eğitim veren beş tür eğitim kuruluşu vardı; Medrese, Sibyan Okulu, Enderun, Ahi Örgütleri ve Gayri Müslim azınlık okullarıdır.

Medrese; 11.yy. başlarında görülmeye başlayan ve Osmanlı’nın yükselme çağında büyük kentlerde de kurulan dinsel bir okuldur. Devlet okulu olmayan medreselerin yönetim ve denetimlerine de devletin etkisi yoktu. Sultan tarafından kurulan ve gelirleri onlar tarafından karşılanan bu okullarda, öğretim süresi belirsizdir. Öğrencilerin bireysel yeteneklerine göre değişik sürelerde eğitim tamamlardı. Tanzimat öncesinde Arapça tefsir, fıkah gibi dini bilgilerin dışında öğretim yapmayan kuruluşlara dönmüşlerdir.

Sibyan Okulu; iki üç yıllık bir öğretimle Kuran okumayı dini bilgileri ve becerileri birazda yazma hesap öğreten kurumlardı. Öğretimi yapan çoğunlukla cami imamıdır.

Enderun; Osmanlı saraylarında harem ve hazine dairelerinin bulunduğu iç saray kısmına verilen addır. Burada saraya gereken kişileri yetiştirmek için kurulmuş bir sanat grubudur. Müslüman olmayan halkın devşirme çocuklarından seçilen bir grup askeri yöntemlerle yetiştirilir. Enderun da müzik, spor, sanat ve fen dersleri okutulurdu. Bu derslerin yanı sıra din bilgisi de verilirdi. Burada kendi alanında ün yapmış kişiler öğretmenlik yaparlardı.

17.yy Osmanlı’da hassa mimarlar ocağı; mimarları, nakkaş hane; minyatür sanatçıları bünyesinde barındırıyordu. Nakkaş hanede kitap ressamı, ciltçiler, İstanbul’da; Topkapı Sarayı’nda II.Mehmet zamanında kurulmuş böyle bir kurumda çalışmalarını sürdürüyorlardı. Burada yeni desenler oluşturuluyor, kitaplar resimleniyor ve bunlar seramik, çini, tahta, taş, metal, tekstil ve halı motifleri olarak çeşitli malzemelere uygulanıyordu. 1700 tarihlerinden itibaren Türk Sanatı’nın da Batıya bağlandığı ve Batı’dan pek çok sanatçının saraya yerleştiği biliniyor. O dönemde sarayda usta çırak ilişkisi içinde eğitim veren bir diğer kurum da Tekfur Sarayı’dır. III.Mustafa zamanında kurulan bu kuruluşta çini işlemeciliği yapılmaktaydı. Topkapı Sarayı çini, fayans ustalarını bünyesinde toplamaktaydı. Sanatçılarda eğitimlerini babadan oğula ve usta çırak ilişkileri ile devam ettirmekteydi.

Ahilik; devlet yardımı olmadan el sanatlarında halkın insan gücü gereksinimini karşılayan halk eğitim örgütleriydi. Ahi örgütlerinin kendine özgü yapısı hiyerarşisi eğitim ilke ve kurumlarıyla,

töreleriyle yüzyıllarca Anadolu'nun zanaatkarlarını yetiştirmiştir. Ahi örgütleri eğitim için gereken gideri zanaatkarlardan ve vakıflardan sağlardı. Eğitim bir çırağın bir usta yanına verilmesiyle gerçekleştirilirdi. Eğitim konusu ve yönetimi öğrenilecek zanaatın niteliğine uygun olarak ustaca belirlenirdi. Bu eğitim aynı anda toplumda zanaatkar sayısının gereğinden fazla artmasını önleyen yöntem olarak değerlendirilmekteydi.

Osmanlı'da Müslüman Olamayan Azınlıkların Açtığı Okullar; diğer eğitim kuruluşlarından daha değişik bir nitelik göstermekteydi. Başlangıçta dil okulları olarak kurulan, kimi gayri Müslim azınlık okulları, giderek gelişmiş eğitim programlarını uygulamaya başladılar. Avrupa'da Endüstri Devriminin başlaması Osmanlı topraklarındaki Rum, Ermeni gibi Müslimleri kendilerine temsilci ya da satıcı olarak seçmişlerdir. Rum ve Ermeniler daha sonrada Yahudi ve diğer gayri Müslim milletler iş ve zanaata yönelik programları olan okulları açmaya başladılar.

1793 yılında Osmanlı İmparatorluğu mühendis hanesinde ve harbiye mektebinde doğa gözlemine bağlı bir resim dersi yer almakla başlıyordu. II.Mahmut, 1830 yılında kendi resmini devlet dairelerine astıran ilk Osmanlı padişahı idi ve bir çok padişah da kendi resimlerini batılı ressamlara yaptırarak resim sanatına destek olduysa da, bu halktan gelen resim sevgisi değildi. Hatta II.Mahmut 'un para üstüne basılan profil resminin halk arasında Türk parasına uğursuzluk getirdiğine inanılıyordu. Ancak ilk dersin bugünkü anlamda bir resim dersi olmadığını yalnız topçu istihdam ve haritacılık gibi askeri meslekler için yetişmede yardımcı olmak amacı ile eğitim ve öğretimde yer aldığını biliyoruz. II.Mahmut'un 1825 yılında Yeniçeri Ocağını kapatmış ve mühendis haneysi geliştirmesi ile resim dersinin önemi de arttı. 1846 yılında mühendis haneye müdür olan Bekir Paşa okulun gelişmesi için çaba harcamış, bakır oyma ile taş baskı tamimler bile çıkarmıştı.

Harbiye Mektebinde, resim derslerinin konuluşundan bir yıl sonra resim dersinin geliştirilmesi için okullar nazırı Satı Paşa, İspanya'dan Şirans isimli bir ressamı öğretmen olarak getirmiştir.

1875 yılından itibaren resim, sanat dersleri, özellikle askeri liselerde gelişmişti. Bu nedenle, Türk Resim Tarihinde özellikle Batı anlamındaki resmin yalnız asker aydınlarımız arasında yayıldığını görüyoruz. O sıralarda Mösyö Kes isminde bir Fransız ressamı getirilmiş ve uzun yıllar Harbiye ve Askeri İdadi Mekteplerinde öğretmenlik yapması sağlanmıştır. Resim eğitimi tahsili için mühendis hanenin ilk mezunlarından Avrupa'ya gönderilen ilk öğrenci İbrahim Paşadır (1835). Bunu Ahmet Emin Bey'in Viyana'ya gönderilmesi izlemiştir (1847). Bu ilk Batı Sanat Eğitimi almış ressamlarımızın eserleri hakkında bilgimiz sınırlıdır. İlk öğretmen subaylarımızdan olan Hüsni Yusuf, manzara ressamı Binbaşı Tevfik, sulu boya ustası Hayri Binbaşı, figürlü kompozisyon Hasan Rıza, ölü doğa (natürmort) ressamı Miralay Süleyman Seyyit, manzara (peyzaj) Hüseyin Zekai Paşa, gözlemci ve gerçekçi Şeker Ahmet Paşa resim sanatımıza ilk imzalarını atan kişiler olarak sayılabilirler.

1868'de ilkokullara öğretmen yetiştirmek üzere İstanbul'da Darümuallimin-i Sıbyan okulu açılmıştır. İki yıl sonrada Darümuallimat (kız öğretmen okulu) açılır. İlk, orta ve liselere öğretmen yetiştiren şubelerinin de bünyesinde bulunduğu Darümuallimin 1874'de kurulur. Bu okulun ilk ve orta bölümlerinde resim dersleri de okutulmaktadır. İlk resim derslerinin okutulduğu okul tespit edilen kayıtlara göre bu

okuldur. İstanbul dışında da ilkokul öğretmenini yetiştirmek üzere 1900 yılına kadar 15 öğretmen okulu açılmıştır (Akyüz, 1993, s.158).

1883 yılında, müdürlüğünü Osman Hamdi Bey'in yaptığı Sanayi Nefise Mektebi (Güzel Sanatlar Okulu) kurulur. Bu okulda Avrupa tekniğine göre portre ve peyzaj üzerine çalışmalar yürütülmüştür (San, 1982, s.220). Sanayi Nefise Mektebi, başlangıçta bugünkü gibi "Dekoratif sanatları"da içeren dört, bölüm değil, Plastik Sanatlar; Resim, Heykel ve Mimarlık bölümlerinden oluşmaktaydı. Eğitim sistemi ve yönetimi Paris Ecole Nationale Superiure Des Beax-Arts'ından esinlenmiştir (Erbay, 1995, s.218).

1891 yılında Darümuallimin-i Ali'nin (Yüksek Öğretmen Okulu'nun) kurulması ve bu okulda Edebiyat Şubesi'nin açılmasıyla gerçekleşmeye başlayan yapılanma o dönemdeki orta ve yüksek dereceli okullara Edebiyat Öğretmeni yetiştirmek amacıyla oluşturulmuştur. Bu yapılanmada okulun öğretim süresi önceleri iki yıl iken sonraları dört yıla çıkarılmıştır. Başlangıçtan itibaren 'mesleksel alan eğitimi', 'mesleksel genel kültür eğitimi' ve 'mesleksel eğitim eğitimi' okulun kendi bünyesinde verilmiştir. Bu eğitsel yapılanma onyediy yıl sürdüktan sonra değişikliğe uğratılmıştır. Bu bağlamda 'alan eğitimi' 1908'den sonra gerçekleştirilen bir yeniden yapılanmayla üniversitenin ilgili fakültesinde vermeye başlanmıştır. Türkiye'de sanat öğretmenini yetiştirmede ilk 'yeniden yapılanma böylece gerçekleştirilmiştir (Uçan, 2002, s.9).

Cumhuriyetten sonra Atatürk'ün sanat ve eğitim sorunlarına yaklaşımı ve oluşturduğu devlet politikası ile Türk Sanatı'nı olgunlaştırma çalışmaları başlamıştır. Bu amaçla 1921'de Türk Ressamlar Cemiyeti kurulmuştur. 1924'den itibaren ise, bilgi birikim ve deneyim kazanılması amacıyla birçok sanatçı Avrupa'ya burslu olarak gönderilmiştir. 1925 yılından itibaren, örgün eğitimde resim, eliş ve müzik derslerinin koyulması ve yaygın eğitimde 1932 yılında açılmaya başlanan Halkevleri ve daha da kabarık sayıdaki Halk Odaları ve nihayet Halk Eğitim Merkezleri ile sanat eğitimini geniş kitlelere ulaştırmak amaçlanmıştır. Ayrıca yurt dışından bir çok eğitim uzmanı getirilmiştir (İşbilen, 2002, s.138). Bu uzmanlardan John Dewey Milli Eğitim Bakanlığı'na verdiği Türk Eğitim Sistemi hakkındaki raporda sanat eğitimine özel bir bölüm ayırmış ve öğretmen okullarında Sanat Dersi Öğretmeni Yetiştirilmesi için özel dersler önermiştir. Aynı yıl ilkokullarda resim ve eliş okutacak öğretmenler için bazı öğretmen okullarının beşinci sınıflarında özel bölümler açılması öngörülmüştür. 1926

yılında kabul edilen ilkokul programındaki resim ve eliş bölümlerinin uygulanabilmesi için öğretmen yetiştirilmesine başlanmıştır. 1927 yılında İstanbul Sanayi Nefise Mektebi'nde bir resim öğretmeni kursu açılmıştır. Ayrıca bu okulun öğrencilerinden resim öğretmeni olmak isteyenlere pedagoji dersleri verilmeye başlanmıştır (San, 1982, s.221).

Türkiye'de sanat eğitimi yapılanmaları doğrultusunda toplanan 1949, 1962, 1974 ve 1981 Milli Eğitim Şuraları önemli yer tutmaktadırlar. 1962'deki yedinci şurada, eğitim, kültür ve sanat konularına geniş yer verilerek, Kültür İşleri ve Güzel Sanatlar Komisyonunun hazırladığı raporda dile getirilen önerilerle, sanat eğitiminin bazı temel ilke ve amaçları benimsenmiştir. 1974'deki dokuzuncu şurada da, orta öğretim kurumlarında öğrencilerin ilgi ve isteklerine göre seçecekleri kol faaliyetleriyle sanat eğitiminin desteklenmesi ön görülmüş; lise ve dengi okullarda da sanat eğitimi dersleri seçmeli dersler arasına konulmuştur. Sanat eğitimi derslerinin, ana okulundan başlayarak, sanat alanında profesyonel olarak sanatçı ya da sanat eğitimcisi vb. mesleklere yönelik eğitim veren fakülte ya da yüksekokullarda da sürdürülmesine karar verildi. 1988-1989 öğretim yılında 2547 sayılı Yükseköğretim kanununun 5. Maddesinin 1. Fıkrasında "Güzel Sanatlar Eğitimi; Fakülte ve Yüksekokulların birinci sınıflarından itibaren eğitime başlayanlara seçmeli dersler olarak uygulanmaktadır" denmektedir. Böylece, tüm yüksekokul kademelerinde, plastik sanatlar eğitimi alanlarından biri seçmeli ders olarak verilmiş; 1991-1992 öğretim yılında ise, bu kapsama müzik dersi de alınmıştır. 1991 yılında, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı bünyesinde oluşturulan Resim Dersi Öğretim Programlarını Geliştirme Özel İhtisas Komisyonunca hazırlanıp daha sonra kabul edilen ilköğretim kurumları resim-iş dersi öğretim programı, 1992-1993 öğretim yılından itibaren denenip geliştirmek üzere uygulamaya konulmuştur (İşbilen, 2002, s.139).

Orta öğretime öğretmen yetiştirmek üzere 1946 yılında açılan Eğitim Enstitüleri 1978-1979 öğretim yılında Yüksek Öğretmen Okullarına, 1982 yılında da Eğitim Fakültelerine dönüştürülmüş, Resim Bölümü de diğer öğretmen yetiştiren bölümler gibi Eğitim Fakültesi bünyesinde öğretmen yetiştirmeye devam etmiştir. Bu alanda sanat eğitimi eksikliğini kapatmayı amaçlayan bu kurumlarda; plastik sanatlar eğitimi yanında eğitim psikolojisi, eğitim sosyolojisi, eğitim yönetimi gibi psikoloji, pedogoloji ağırlıklı eğitimlik formasyonu ile ilgili ek derslerde verilmekteydi. Eğitim

Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Bölümlerinde; yetişen öğrencilere, ‘Sanat Öğretmenliği’ unvanı verilmiş, lisans öğrencileri, sekizinci yarıyılıda bir ay süreyle öğretmenlik stajını, normal lise, meslek lisesi ya da ilk öğretim okullarında da yaparak eğitim kurumlarında, sanat eğitmeni (resim-iş öğretmeni) olarak görev almaya hak kazanmışlardı (Erbay,1997, s.134).

Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) ve Dünya Bankası’nın 1994-1997 yılları arasında yürüttüğü Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında, Resim-iş Bölümleri, Müzik Eğitimi Bölümü ile birlikte, Eğitim Fakülteleri bünyesinde kurulan Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümünde Anabilim Dalları olarak yer almıştır. 1998-1999 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlayan bu değişiklikle her iki bölümünde ders, saat ve içerikleri değiştirilmiştir.

1.1.4.1. Resim-İş Eğitiminin Gerekliliği

Resim-İş eğitimi, insanı her alanda yaratıcı, tasarlayıcı, eleştirel yaklaşıma bağlı genel bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirmeyi amaçlar. Resim-İş derslerinde, çocuk, içinde yaşadığı ortamı tanır, kendini dışa vurur, bir değer olduğunun bilincine varır.

Eğitim sürecinde özellikle öğrencilerin sanat eğitimi, özel bir önem taşımaktadır. Çünkü sanat eğitimi ile dolayısıyla resim-iş eğitimi ile başka hiçbir ortamda sağlanamayan duyum, algılama, yorumlama, yaratıcılık gibi bir çok etki aynı anda kullanılabilir. Bu bakımdan, eğitimin, bireyi toplumsal hayata hazırlama süreci olarak tanımlandığı dikkate alındığında; çocuğu toplumsal hayata hazırlama görevindeki sanat eğitiminin önemli bir eğitim hizmetini yerine getirdiği söylenebilir. Yaratıcı ve kalıcı çözümler için artistik, entelektüel, bilimsel, teknolojik bütün kaynaklar kullanılarak insanın tüm toplumsal ihtiyaçlarına cevap verecek, bireyselliği de gözden kaçırmayacak biçimde bir eğitim amaçlanmalıdır. Öğretimde amaç: Öğrenmek, bilgi üretmek ve araştırmaktır. Eğitimde amaç: Sorun nereden gelirse gelsin, onu arıyıp, anlayıp, isteğe göre alternatifler bulmak, yani yaratmaktır (Gökaydın, 1998, s.10).

Resim-İş eğitimi de sadece bir öğretim dalı değil; eğitim ve öğretimi tamamen kapsayıp yenileyen bir ilkedir. Resim-İş dersleri boş zamanların değerlendirilmesi şeklinde düşünülmemelidir.

Türkiye’de, Milli Eğitim Temel Kanunu ile beş yıllık ilkokul ile üç yıllık ortaokulu kapsamı içine alan sekiz yıllık Temel Eğitim, 16.06.1983 tarih ve 8242 sayılı kanunun 7. Maddesi ile ‘ilköğretim’ olarak değiştirilmiştir (MEGSB, 1984, s.6). İlkokullar I. Kademe, ortaokullar II. Kademe olarak ve ilkokulların ilk üç sınıfı I. Devre, 4 ve 5. Sınıfları II. Devre olarak adlandırılmaktadır. İlköğretimde, resim-iş ve iş eğitimi dersleri ile çocuğun kişisel, zihinsel etkinlikleri yönünden hem de plastik sanatlar eğitimi yönünden ‘yaratıcılık’ kazandırılmaya çalışılır. Milli Eğitim Bakanlığımız Resim-İş dersinin genel amaçları ile ilkelerini aşağıdaki gibi belirtmiştir:

Resim-İş Dersinin Genel Amaçları

- Türk Milli Eğitiminin amaçları doğrultusunda güzel sanatlarla ilgili bilgileri kazandırabilme.
- Sanatı görsel bir iletişim biçimi olarak kullanmada ve değerlendirmede güven ve yeterlik kazanmaları için öğrencilerin görsel okur-yazarlığını sağlayabilme.
- Sanatsal yaratıcılığı geliştirebilme.
- Her alanda kullanılabilecek yaratıcı davranışlar geliştirebilme.
- Düşünceleri gerçekleştirebilmek ve sanat eserlerini üretebilmek amacıyla bireysel anlayış ve teknik yeteneklerini geliştirebilme.
- Estetik duyguların geliştirilmesi yoluyla sanat ve tasarımla ilgili olarak bilinçli estetik hükümler verebilmelerini sağlayabilme.
- Özgün düşünme, üretme ve deneme kapasitelerini geliştirebilme.
- Düzensizliklerden rahatsız olmasını ve çevresini güzelleştirmesini sağlayacak estetik bir kişilik kazandırabilme.
- Sanat yoluyla kendini anlatma olanağı vererek ruh sağlığına yardımcı olabilme.
- Öğrencilerin kendilerini ispatlamalarına ve kendilerini bulmalarına imkan tanıyabilme.
- Öğrencilerin hayatları boyunca sanat yapan üreticiler veya sanatı bilinçli izleyen tüketiciler olarak içinde yaşadıkları kültüre katkıları sağlayabilme.
- Bireysel veya grup çalışmalarında sorumluluk ve iş birliği, dayanışma anlayışını, birbirleri arasında sevgi, saygı ve yardımlaşma gibi duyu ve davranışları geliştirebilme.
- Sanatın özgünlük olduğunu ve hayata olan katkısını kavrayabilme.
- Sanatsal yaratma hazzını duymasını ve sanatçıyı taktir etmesini sağlayabilme.
- Biçimsel anlatımla ilgili teknik bilgi ve beceriler kazandırabilme.
- Tasarıma yönelik hayal gücünü geliştirebilme.
- Tarihi ören yerlerini, anıtları, müzeleri, sanat galerilerini, atölyelerini ve tasarım stüdyolarını tanıyarak kültür ve tabiat varlıklarına sahip çıkabilme.

Resim-İş Eğitiminin İlkeleri

- Her çocuğun yaratıcı olduğu bilinmelidir.
- Aynı yaş grubunun ve çevrenin bireyi de olsalar, çocukların taşıdıkları kişilik özellikleri dikkate alınmalıdır.

- Bireysel farklılıklara sahip çocukların kendilerini dışavurmalarını sağlayacak çok çeşitli gereçlerle, iki ve üç boyutlu çalışmalara yer verilmelidir.
- Çocuğu yaratıcılığa yöneltmek esas olmalıdır.
- Dersler, çocuğun istekle çalışmasını sağlayacak şekilde ilginç duruma getirilmelidir.
- Çocuk resimleri, büyüklerin gözüyle değerlendirilmemeli, onların zihinsel, bedensel ve ruhsal yönlerden gelişmeleri bilinerek ona göre bir eğitim uygulanmalıdır.
- Çocuğun bilmesi gereken teknik bilgiler, ilgisini dağıtacak kadar uzun ve sıkıcı olmamalı, uygulamalar sırasında verilmelidir.
- Resim-İş dersi diğer derslerin devamı şeklinde düşünülmemelidir.
- Değerlendirilme sırasında, çocuğun gelişme süreci içinde tüm çalışmaları göz önünde bulundurulmalıdır.
- Her çocuğun çalışmasının sergilenmesini isteyeceği düşünülerek, sergilemeye önem verilmelidir (MEB, 1998, s.16,17,18).

Okullarda Resim-İş öğretmenleri ne kadar planlı, amaçlı, sevgi ve inançla görev yaparsa verim o oranda yüksek olur. Öğretmenin coşturucu etkileyici konu ve sunuşları ile çocuk daha iyi duyma, çevresini daha iyi görme, kişiliğine bağlı anlatımını daha etkin bir biçimde ortaya koyma olanağına kavuşmuş olur (Kehnemuyi, 1995, s.43).

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Türkiye’de eğitim fakülteleri resim-iş öğretmenliği programlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunları belirleyip bu sorunlara çözüm önerileri sunmaktır. Bu genel amacı gerçekleştirmek için aşağıda verilen sorulara cevap aranmıştır.

1. Öğretim elemanlarının;
 - a. yabancı dil seviyeleri,
 - b. sanat ve sanat eğitimi ile ilgili yayınları takip etme,
 - c. haftalık ders yükü,
 - d. yürütmekle yükümlü oldukları dersler,
 - e. kişisel ve karma sergi sayıları,
 - f. katıldıkları panel, seminer ve konferans sayıları,
 - g. yurtiçi / yurtdışı ödül sayıları,
 - h. yurtiçi / yurtdışı makale ve kitap sayıları nelerdir?

2. Öğretim elemanlarının; Türkiye’de eğitim fakülteleri resim-iş öğretmenliği anabilim dallarının genel durumuna ve karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?

3. Öğretim elemanlarının, Türkiye’de eğitim fakülteleri resim-iş öğretmenliği anabilim dalında uygulanan branş derslerinin saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeylerine ilişkin görüşleri nelerdir?

4. Öğretim elemanlarının, Türkiye’de eğitim fakülteleri resim-iş öğretmenliği anabilim dalında uygulanan branş derslerinin saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeylerine ilişkin görüşleri;

- a. cinsiyetlerine,
- b. yaşlarına,
- c. hizmet sürelerine,
- d. akademik kariyerlerine göre değişmekte midir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Sanat; insanın insan olma özelliklerinden biri ve en önemli özelliğidir. İnsanın, hayatı boyunca gördüğü, duyumsadığı pek çok eksiklik, çelişki veya hatalar; sanatın ve sanatın fonksiyonlarının yeterince kavranamayışından ve bunun sonucunda da sanatı hak ettiği yere oturtamayışından kaynaklanmaktadır. Bu eksiklik, çelişki ve hatalar ancak iyi bir sanat eğitimiyle giderilebilir.

Gerçekçi bir okul sistemi yada akademik eğitim, bilim ve sanatın işbirliğine dayandırılmalıdır. Sanatın da, bilimin de amacı yaşama hizmet etmek ve yeniyi keşfetmektir. Sanata ve duyguların eğitimine önem veren okul yada eğitim sistemlerinde, duygular eğitilirken, zihinsel yeteneklerin, düşüncenin, zekanın da geliştiği gözlenmektedir. Sanat duygu ve düşünce arasındaki içice geçmiş bağlantıyı vurgularken öğrenme ve gelişim sürecinin de etkin bir yardımcısıdır (Odabaşı , 1986).

Sanat Eğitimi; dikkat eğitimi, estetik eğitimi ve koordinasyon eğitimiyle birlikte beş duyu organının koordine edilmesini sağlar. Böylece sezgiyi de ön plana çıkararak yaratıcılığın gelişmesini sağlar. Sanat eğitiminin temel ilkelerinden bir tanesi de görsel okur-yazar yetiştirmektir. Bunun sonucunda da geçmiş ve gelecek arasında bir teknolojik sorgulama ortaya çıkmaktadır. Yani analiz ortaya çıkar ve analizle beraber sentez kendiliğinden gelmiş olur. Bu bakımdan kişinin branşı ne olursa olsun sanat eğitimi alarak görsel okur-yazar olmak durumundadır.

Bireyin duygusunu, düşüncesini ve izlenimlerini anlatabilme yeteneklerini ve yaratıcı gücünü estetik bir düzeye ulaştırmak ancak sanatın eğitim çerçevesi içinde verilmesiyle mümkün olacaktır. Gelişmiş ülkelere baktığımızda sanat eğitimi derslerinin zorunlu dersler olarak yerini almış olması, bu olabirliğin dikkate alınmış olmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye’de ise sanat eğitimi dersleri lise iki ve üçüncü sınıflarda, ön lisans ve lisans öğretiminde seçmeli dersler kapsamında yer almakta ayrıca bir çok kişi tarafından gereksiz dersler olarak görülmektedir.

Sanat eğitiminin, bir toplumun gelişmesi ve çağdaşlaşmasında önemi büyüktür. Bu noktada Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri yetiştirdikleri sanat (resim) öğretmenlerinin yeterliklerinden haberdarlar mı? sorusuna cevap aramamız gerekmektedir. Yetiştirilen öğretmenler bu eğitim için yeterlimidir? Bölümlerdeki ders programı ile orta öğretimdeki sanat eğitimi ders programı arasında uyumsuzluk söz konusu mudur? Hazırlanan ders programları bu amaca hizmet ediyor mu? İyi bir sanat eğitimi için eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümlerinin resim-iş öğretmenliği programları konusunda neler yapabilir? Öğretim elemanları ders programlarını gerçekleştirme açısından kendilerini ne derece yeterli görmektedirler? Bu programların genel amaçlarını ne derece gerekli bulmaktadırlar?

Araştırma, yukarıda belirtilen konularda ilgililerin duyarlılığını geliştirmek açısından önem taşımaktadır.

1.4. Sayıtlar

Araştırmada, aşağıdaki sayıtlardan hareket edilmiştir.

a) Araştırma doğrultusunda, anket hazırlanıp ve anketten alınan sonuçla anketin yapıldığı üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı güzel sanatlar eğitimi bölümü resim-iş öğretmenliği anabilim dallarındaki fiziki şartlar, ders programları, öğrenci sayısı vb. ile ilgili bu dallarda görev yapan öğretim elemanlarının görüşleri yansıtılmıştır.

b) Belirlenen bölümlerde eğitim etkinlikleri ve bu bölümlerdeki öğretim üyeleri, öğretim görevlileri, okutmanlar, uzmanlar ve araştırma görevlilerinin durumu yansıtılmıştır.

c) Ölçme aracının yeterliği için uzmanların görüşü alınmıştır.

Deneklerin anketi cevaplandırırken hiç bir etki altında kalmaksızın tarafsız olarak cevaplandırmaları sağlanmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma literatür taraması sonucu ulaşılan kaynaklar, konu ile ilgili uzman sanat eğitimcilerinin görüşleri, Türkiye’de Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinin Resim-İş Öğretmenliği Programlarındaki genel durum ile bu programlarda görev yapan öğretim elemanlarının görüşleri ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Akademik: Geleneksel anlamda belli bir görüşün dışına çıkılmadan belirli kurallara göre yapılan güzel sanatlar alanlarındaki çalışmalara denir.

Animasyon (Animation): Canlandırma. Cansız bir nesneye hareket kazandırma sanatı (Güven, 1995, s.97).

Araştırma Görevlisi: Yükseköğretim kurumlarında yapılan araştırma, inceleme ve deneylerde yardımcı olan ve yetkili organlarca verilen ilgili diğer görevleri yapan öğretim yardımcısıdır. Bu çalışmada ise, Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğretim yardımcısı olarak görev yapan bireyler için kullanılmıştır.

Bauhaus: Almanya’da kurulan sanatçı buluşunu ve kişiliğini geliştirmek için kullanılan araştırıcı bir sanat okuludur.

Bölüm: Amaç, kapsam ve nitelik yönünden bir bütün teşkil eden birbirini tamamlayan veya birbirine yakın anabilim ve anasanat dallarından oluşan, fakültelerin eğitim-öğretim bilimsel araştırma ve uygulama birimidir. Bu çalışmada, Güzel Sanatlar Eğitimi için kullanılmıştır.

Ebru: Tuz ve başka maddelerle yoğunlaştırılmış su üzerine damlatılan ya da serpilen özel boyalar üzerine bir tabaka kağıdı yatırarak gerçekleştirilen hareli bezeme (Sözen ve Tanyeli, 1992, s.73).

Espas: Alan, bütün objeleri (varlıkları) çevreleyen ve içine alan sınırsız alan. Ya da; genişlik, sınırlı alan; bir noktadan diğer bir noktaya olan uzaklık. Önceden yerleştirilen noktaların arasındaki açıklık. Ölçülebilir uzaklıklar. Zaman gösterme (Artut, 2001, s.306). Kelime ve harfler arasındaki araboşlarda espası ifade eder. Araboşları mekanik değil optik olarak yapılıdır.

Fakülte: Yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan kendisine birimler bağlanabilen bir yükseköğretim kurumudur.

Gravür: Madeni levha yüzeyinin desen ve kabartma oluşturacak şekilde çeşitli araç ve gereçlerle çizilmesi, oyulması ve derinleştirilmesi işlemlerine gravür, oluşturulan desenlerin kağıda aktarılmasına da gravür baskı (çukur baskı) denir (Gölönü, 1979, s.1).

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü: Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarını bünyesinde bulunduran bölüm.

Hat: Güzel yazı. Arap yazısının el ve kalemle yazılması sanat bakımından asıldır. El ve kalem eseri olanlara “Hakiki Yazı” veya “Yazma Yazı”, böyle olmayanlara “Mecazi Yazı” veya “Yapma Yazı” denilmiştir. Bu yazıya, ilme hizmet etmesi bakımından “Hat”, bir sanat eseri olması bakımından da “Kalem” adı verilmiştir (Güven, 1995, s.110).

Kompozisyon (Composition): Sanatsal dizgenin yapıtta oluşturulması işlemi. Yapıtı oluşturan öğelerin belirli düzen bağıntıları içinde biraraya getirilmesi ve bu çalışma sonucunda ortaya çıkan yapıtın kendisi (Güven, 1995, s.112).

Lisans: Ortaöğretime dayalı en az sekiz yarıyılık bir programı kapsayan bir yükseköğretimdir.

Lisansüstü: Yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık ve sanatta yeterlik eğitimini kapsar.

Litografi (Lithography): Taşbaskı tekniğidir. Üzerinde yağlı bir dokusu olan, mum boya ya da yağlı kalem ile resim yapılmış ince dokulu kireç taşından elde edilen bir baskıdır. İslatılmış taşın yalnızca çizilmiş, resimlenmiş bölümlerinde yağlı baskı mürekkebi tutulur. Biçim, önce transport kağıdına çizilir. Basılacak resim buradan taş ters olarak geçer ve doğrudan ya da taşbaskı makinası aracılığıyla düz olarak sonuç alınır (Güven, 1995, s.113).

Minyatür: Çoğunlukla eski yazma kitaplarda görülen ışık, gölge ve oylum duygusu yansıtmayan, küçük, renkli resim sanatı (Artut, 2001, s.311).

Modelaj: Kil, balmumu ve plastilin gibi şekillendirmeye uygun maddeleri, üç boyutlu olarak biçimlendirme işi (Artut, 2001, s.311).

Monotip: Bir metal levhanın üzerine baskı mürekkebi ya da yağlıboya ile yapılan resim üzerinden alınan tek kopya (Artut, 2001, s.311).

Okutman: Eğitim-öğretim sürecine çeşitli öğretim programlarında ortak zorunlu ders olarak belirlenen dersleri okutan veya uygulayan öğretim elamanıdır. Bu

araştırmada ise, Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarında ortak zorunlu ders olarak belirlenen dersleri okutan veya uygulayan bireyler için kullanılmıştır.

Öğretim Görevlisi: Ders vermek ve uygulama yaptırmakla yükümlü bir öğretim elemanıdır. Bu araştırmada ise, Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarında ders vermek ve uygulama yaptırmakla yükümlü bireyler için kullanılmıştır.

Öğretim Üyeleri: Yükseköğretim kurumlarında görevli profesör, doçent ve yardımcı doçentlerdir. Bu araştırmada ise, Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarında görevli profesör, doçent ve yardımcı doçentler için kullanılmıştır.

Plastik Sanatlar: Maddeye biçim veren görsel sanatlardan resim, heykel, mimari vs.

Profesör: En yüksek düzeydeki akademik unvana sahip kişidir. Bu araştırmada ise, Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarında görevli en yüksek düzeydeki akademik unvana sahip kişiler için kullanılmıştır.

Program: Öğrencilerin karşılaştıkları öğrenme durumlarının ve geçirdikleri yaşantıların tümü programı oluşturmaktadır (Fidan, 1985, s:15).

Resim: Bir renk, bir bağlantı (biçimi) düzenidir.

Sanat: İnsana özgü, yapay bir olgu ve olaydır.

Sanat Eğitimi: İnsanı özgürleştirip kendini ve dış dünyayı tanımmasını sağlayan, yaratıcılığı geliştiren bir eğitim biçimidir. Bu araştırmada resim-iş eğitimi olarak da kullanılmıştır.

Serigrafi: İpek baskı tekniğidir. Elek niteliğindeki bir yüzeyde yapılan bazı işlemlerle çeşitli amaçlar için resim, şekil, yazı ve benzerlerinin oluşturulması, bunlar üzerinden boya sıyırmak suretiyle değişik yüzeylere basılması ve seri çoğaltılması işlemidir (Pekmezci, 1992, s.7).

Tezhip: Yıldız ve boya kullanılarak kağıt üzerinde yapılan her tür bezeme işi (Sözen ve Tanyeli, 1992, s.235).

Tipografi (Typography): Yüksek baskı teknikleri demektir. Bu teknikle yapılan dizgi, baskı ve klişe işlemlerinin tümüne birden tipografi baskı sistemi adı verilmektedir. Tipografi, terim olarak şekil, sembol çizmek veya resmetmek demektir.

Tipografi, çağdaş tekniğin gelişimiyle yazı, reklam grafiği, fotoğrafı ve serbest grafikte içiçe girmiş ve kombine bir grafik eğitimini gerektirmiştir (Güven, 1995, s.123).

Üniversite: Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur. Bu araştırmada ise, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalarını içinde bulunduran kurumlar olarak kullanılmıştır.

Vitray: Renkli camların bir kompozisyon oluşturacak biçimde, kurşun şeritler aracılığıyla biraraya geliştirilişiyle oluşturulan resimsel yapıt (Sözen ve Tanyeli, 1992, s.249).

Yaratma: Kişinin eski bilgi ve yaşantılarına dayanarak, yeni nesne ve düşünceler ortaya koyması olayına öğretimde yaratma denir. Yani kişinin bir tür sentez yapma yetisidir.

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu.

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın desenlenmesinde, problemin tanımlanmasında ve verilerin yorumlanmasında, sanat eğitimi sorunları ve resim-iş öğretmenliği programlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunlar ile doğrudan ya da dolaylı olarak, ilgili bulunan araştırmaların kısa açıklamalarına yer verilmektedir. Ayrıca, bazı sanat eğitimcilerinin konu ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir. Araştırmaların özetlenmesinde kronolojik sıra izlenmiştir.

2.1. Araştırmalar

Varış (1971), Program geliştirmenin; programın kapsadığı amaçların sağlıklı ve etkin bir şekilde realize edilmesi için faydalanılan esasları, prensipleri (teorileri) ve faaliyetleri (uygulama) operasyonel anlamda ele alan bir çalışma olduğunu belirtmiştir.

Gürol (1973), “Okul Sanayi İşbirliği” başlıklı çalışmasında, eğitimin genel amacının bireylerin bireysel gelişim, toplum değerlerine ve yaşama biçimlerine sağlıklı uyumuna yardım etmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

Alkan (1977), eğitimcinin kendini yenileyememesini, öğretmen sayısının yetersizliği, ders yüklerinin fazlalığı ve ekonomik sorunlara bağlamaktadır.

Erzen (1977) 2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu’nda sanatın her geçen gün daha çok çevresel ve güncel yaşantının önemli bir boyutu olmaya doğru gittiğini Türkiye’de ise sanatın bütün toplumsal, tarihsel, kültürel zenginliğe rağmen toplumdan, çevreden ve güncel yaşamdan kopuk, kısıtlı bir çerçeveye mahkum durumda olduğunu ve sanatçının sanatına getirebileceği bütün yararları ve gerekliliğe rağmen kendini toplumdan kopuk hissetmeye başladığını bu nedenle Türkiye’de sanat eğitimi yapan kurumlarda acilen bir yenilik yapılması gerektiğini belirtmiştir. Erzen bu yeniliğin de öncelikle sanat okulunun katı duvarlarını kırarak çevreye açılmasını, toplumsal ve kültürel olanakları kullanmayı, öğrencinin bilincini, kültürünü, duyarlılığını, cesaretini ve özgürlüğünü artırmayı ilke olarak benimsemek gerektiği kanısındadır.

Aslıer (1980), “Sanat Eğitimi Yöntemleri ve Programları” başlıklı kitabında, Sanat eğitiminin önemini ve işlevini açıklayarak, sanat eğitiminin yeniliği her zaman için yakalaması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca sanat eğitimi yönteminin boyutlarını şu şekilde sıralamıştır:

- 1- İnsan bireyinin her tür yetenek ve gereksinimlerinin değerlendirilmesi; Sanat eğitiminin başlangıç boyutu budur. Eğitilecek olan bireydir. Onun var olan yapıcı, yaratıcı, öğrenici, yorumlayıcı yetenekleri önce uyandırılacak sonra geliştirilecek ve sonunda kişinin bunları değerlendirmesi ve kendisini tanıması yönünde bilinçlenmesine yardımcı olacaktır.
- Bireyin yeteneklerini uyarıcı ve geliştirici en etkin çalışma yöntemi de, bireyin araştırmacı ve deneyici eylemlerde bulunmasını sağlayan yöntemdir. Bu yöntem de sanat ürünü veya işlevsel obje olarak model veya hedef bulmak da bireyin özgün deneme ve araştırmalarına bırakılır.
- 2- Sanatın kendi öğelerini ve olanaklarını araştırmalarını ikinci boyut olarak ele alabiliriz.
- Sanatın gelişmesi, sanatın biçimlendirmede öğelerin, biçimlendirmede olanakların belirlenmesi ve çoğaltılmasıyla sağlanmaktadır. Her sanatçı bu olanakları kişisel yeteneklerinin gücü ile bulduğu yeni anlatımlar ve yorumlarla değerlendirmektedir. Sonuç olarak hem yeni yapıtlar ortaya çıkmakta, hem de yenilerinin yapılması yönünde ögesel olanakların sınırları genişletilmektedir.
- Sanat eğitiminin bu ikinci boyutunu önceden çizilmiş bir doğruya oturtamayız. Kişisel yetenekleri içeren ilk boyutla bu boyut yaratma etkinliği içinde birleşirler ve kişisel anlatımlar düzlemini oluştururlar.
- 3- Sanatın birikmiş değerlerinin araştırılmasını ve yorumlanmasını üçüncü boyut olarak değerlendirirsek;
- Sanat ürünleri kişisel yeteneklerin yaratıcı gücünün oluşturduğu yeni anlatımlarla beraber, sanatı oluşturan öğelere kazandırılan yeni anlatım olanaklarını da yansıtırlar. Bu yeni katkıyı belirleyebilmek için çıkış noktaları ve yeni olanaklar sağlar. Bu açıdan bakılınca, var olan sanat yapıtları yinelemeye götüren model olmaktan çıkıp yenilik denemesi için uyaran etkenler ve kaynaklar olurlar.
- Bu boyut sanat eğitimine mekan, başka bir deyimle hacim kazandırır. Bireysel yetenek ve sanat öğeleri olanaklarının birleştiği kişisel anlatım düzlemi, toplumun sanat değerleri dünyasına doğru yükselen boyutlar kazanır.
- 4- Toplumsal gelişmenin özümsemesi;
- Toplumun sağladığı teknolojik gelişmeye koşut olarak ekonomik gelişmede sağlanmaktadır. Ekonomik gelişme toplum yaşamını derinden etkilemekte, toplum dokularında dalgalanmalara, değişikliklere neden olmaktadır. Tüm bu değişiklikler yaratıcı bireyin güçlerini uyandırdığı gibi sanatın ögesel olanaklarını da çoğaltmaktadır. Eğitim süreci bireyin, toplumla beraber yaşamasını, toplumsal olguları kavrayabilmesini sağlamalıdır.
- Çağdaş sanat eğitimi en az bu dört boyutun beraber oluşturdukları dokuya göre yöntemler uygulamak durumundadır. Bu boyutlar insan, toplum, sanat ve teknolojinin beraber yer aldığı bir mekan, zaman bütünlüğü içinde birleşmektedir.
- Çok boyutlu yöntemde eğitim uygulamasının, zaman ve mekân içindeki sürekli değişme olgusuna uyması gerekmektedir. Sürekli yenileşmeyi sağlayan, sürekli yeni katkılardır.

Yeniliğin kaynakları da bireyin yetenekleri, öğelerin olanakları, toplumun birikimleri ve toplumsal yaşamdır. İşte sanat eğitimi bu kaynakların hepsi arasında dolaşımı sağlayacak boyutları kurmak ve işletmek zorundadır (Asher, 1980, s.127).

San (1983), “Sanat Eğitimi Kuramları” adlı kitabında, ülkemizde kuramsal açıdan sanat eğitimine henüz tam anlamıyla yönelimlerin olmadığını; zamanımızın önemli güncel düşünce akımlarını çeviriler yoluyla izleyebiliyorsak da, sanat eğitilimi gibi oldukça ‘spesifik’ alanlardaki yeni çalışmaların, bu alanlara eğilenlerin azlığını, kaynak bulma güçlükleri gibi nedenlerden aktarımlarının sürekli olarak beş on yıl geciktiğini belirtmiştir. Ayrıca öğretmen ve eğitimcilerimizin, yani uygulayıcıların büyük bir literatür açlığı içinde olduğu tespitine varıp, sanat öğretimi veren ya da sanat eğitiminin kuramsal yanıyla uğraşan Fakültelerde Sanat Eğitimi Araştırma Merkezi ya da Sanat Eğitimi ve Sanat Eğitilimi Enstitüsü kurulmasında belirtilen eksikliklerin giderileceği sonucunu saptamıştır. Böyle bir enstitünün ya da merkezin yapabileceği başlıca işleri şöyle sıralamıştır:

- Evrensel anlamda etkili olmuş ya da ülkemizi yakından etkilemiş yabancı sanat eğitimi ya da eğitilimcilerinin klasikleşmiş yapıtlarını Türkçe’ye çevirmek ya da bunlardan özet çeviriler yaptırmak. Herbert Read, Kurt Schwertfeger, Richard Pfennig ilk planda düşünülebilir.
- Yaşayan ve halen dış ülkelerin çeşitli üniversite, sanat akademi ve yüksek okullarında araştırma, inceleme yapan sanat bilimci, sanat eğitilimci ve sanat eğitimcilerinin çalışmalarının yakından ve gecikmeden izlenebilmesi için yayınlarının kısa sürede çevirilerini yaptırmak.
- Ülkemizde belki ilk Anadolu Türk Devleti’nden başlayarak, sanat ve zanaat eğitimi ve öğretimi ile ilgili olarak geliştirilmiş düşümleri, örgütleri inceleyerek bir Türk Sanat Eğitimi Tarihi hazırlamak. Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde eğitim politikaları içindeki sanat eğitimi siyasalarını saptamak. Böylece ele alınacak bir sanat eğitilimi tarihi, sanat tarihi, el sanatlarının, sanatsal kullanım eşyalarının, sergileme ve sunu olayının, sanat pazarının tarihi, moda, iç mimari ve tasar-çizim (dizayn) tarihi gibi alanlarla ilişki kurup bilgi toplarken, bu aynı zamanda belli ölçüde kültür tarihinin, sosyal tarih ve ekonomi tarihinin de incelenmesini gerektirecektir. Bu açıdan bir ekip çalışmasının zorunlu olduğu açıktır.
- Dış ülkelerle ilişkiler kurarak hem belge sağlamak hem bu ülkelerdeki tarihsel gelişmeleri içinde değişik sanat eğitim kurumlarını ve görüşlerini saptayarak kıyaslamalı çalışmalar hazırlamak.
- Bu alanda bir kitaplık ve bir belgelik kurmak. Tümel anlamdaki sanat eğitime girebilecek her tür malzemeyi dizgesel biçimde toplamak.
- Diğer bilim dallarıyla (Ruhbilim, Toplumbilim, Felsefe, Tarih, Sanat Tarihi, Arkeoloji, Antropoloji vd.) işbirliği kurarak görgül araştırmalara girişmek. (Batı ülkelerinde de sanat

eğitimi alanında savunulan ya da ileri sürülen pek çok savın dayandığı görgül araştırmalar olmaması sık sık eleştirilmektedir.) gereğinde birkaç yıl sürecek araştırmaların ekip çalışmasıyla yürütülebileceği açıktır.

- Seminer, toplantı, sempozyum, panel, konferanslar düzenleyerek sanat eğitimcilerinin sorunlarının genişçe ve güncellikte tartışılmasını sağlamak.
- Öğretim programlarını inceleyerek yeni gelişmeler ışığında gerekli değişiklikleri önermek. (San, 1983, s.206).

Büyükişleyen (1987) “Sanat Eğitimi İçin Öğretmen Yetiştirme ve Bu Konuda Karşılaşılan Güçlükler” başlıklı araştırmasında, öğretmenlik öncesi yapılan stajların yetersiz ve çok kısa süreli olduğunu belirtmiştir.

Biçer (1990), “Sanat Eğitiminin Geleceği” başlıklı bildirisinde gelişmiş ülkelerdeki, Güzel Sanat ve Sanat Eğitiminin birbirinden ayrı düşünülmediğini, gerçek yaşamda toplumun sanat eğitimi yapan kurumlardan da beklentilerinin tek olduğunu araştırmıştır. Ülkemizde ise eğitim-öğretime devam eden bir Güzel Sanatlar Fakültesi, bir de Eğitim Fakültelerine bağlı Resim-İş Öğretmenliği Programları olduğunu ve bu ikilemin ortadan kaldırılarak nasıl tek bir hukuk eğitimi, tıp eğitimi varsa; Güzel Sanatlar Eğitimi de tek kaynaktan olmalı artı iki yıl veya uygun bir süre pedagojik formasyon desteği ile öğrencilere eğitim verilmesi gereği sonucuna varılmıştır. Böylece tüm olanakların Güzel Sanatlar Fakültelerinde yoğunlaştırılarak daha çağdaş eğitim-öğretim yapma olanağı sağlanacağını, zaman ve kaynak savurganlığının da bu yolla en aza indirgeneceğini vurgulamıştır.

Baler (1990), “Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme Sorunları” başlıklı bildirisinde, Resim-İş Öğretmenliğinden mezun adayların, genel kültür, pedagojik formasyon alanlarıyla birlikte özel alan eğitimi için de aşağıdaki yeterliklere sahip olunması gereğinin sonuçlarına varmıştır. Bu yeterlikleri şu şekilde sıralamıştır:

- Genel sanat bilgisi dersleri: Estetik, sanat tarihi, sanat eleştirisi, sanat psikolojisi, sanat ve yaratıcılık vb. teorik dersler.
- Atölye dersleri; iki boyutlu çalışmalar: Resim, baskı resim, grafik gibi yüzeysel plastik ve tasarım çalışmaları.
- Üç boyutlu çalışmalar: Modelaj, heykel, seramik, yapısal çalışmalar, ağaç işleri, metal işleri, mukavva işleri, örgü dokuma işleri vb. (Baler, 1990, s.223).

Duman (1991), “Türkiye’de Orta Öğretime Öğretmen Yetiştirme (Tarihi Gelişimi)” başlıklı araştırmasında, Türkiye’de öğretmen yetiştiren kurumların bazılarının fiziki kapasite yönünden sıkıntı içerisinde bulunduğunu, bu kurumların

tamamının mali yönden büyük sıkıntı çektiğini ve destek alamadığını belirterek, eğitim ortamında ekonomik şartların verimsizliğinin eğitimdeki verimi de etkileyeceği görüşündedir.

Kırışoğlu (1991), “Sanatta Eğitim” başlıklı kitabında, okul programlarının en sorunlu olanlarından biri olarak Resim-İş dersini görür. Resim-İş dersinin önem sıralamasında hep sonlarda yer aldığını bunun sebeplerini boyutlarıyla ortaya koyup açıklar. Kırışoğlu sanat eğitimini istenen düzeyde verebilmek, saptanan hedeflere ulaşabilmek için bu alandaki çalışmaları üç konuda yoğunlaştırır. Bunlardan birincisi ülkemiz koşullarında sanat eğitimini temellendirebilmek için tarihsel, betimsel ve deneysel araştırmalara yönelmenin şart olduğunu vurgular. İkinci olarak öğretmen yetiştirilmesi üzerinde durur. Alanında temel bilgi ve deneyimi kazanmış bir öğretmenin kimi konularda elde ettiği sınırlı bilgi ve deneyimle sanat eğitimi vermesinin olanaksızlığından bahseder. Üçüncü olarak, sanat eğitimini geliştirmek için Üniversiteler, Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür bakanlığı ve okulların işbirliği içinde olmaları gerektiğini vurgular. Bu işbirliğinin öncelikle müfredat programı hazırlamada olması gerektiğini ayrıca öğretmen yetiştiren kurumlar için uygulama okullarının kurulup kuramların uygulanabilirliğinin bu okullarda deney, gözlem ve incelemeyle araştırılarak kanıtlanması gerektiğini ortaya koyar.

Uçan (1992), “Sanat Eğitiminin Niteliği, Üç Ana Türü ve Bazı Temel Sorunları” başlıklı yazısında, mesleki sanat eğitiminin genel özelliği ve programlanması konusunda şunları belirtmiştir:

Mesleki sanat eğitimi göreceki kişide, öncelikle, seçilen kol, dal, iş ya da mesleği gerektirdiği boyutlarda ve asgari yeterlikte olmak üzere belirli bir yetenek düzeyi ve kapasite aranır. Kişinin (adayın söz konusu yetenek düzeyi ve kapasitesi belli bir tercih ve ön kayıt sonrası yapılan yetenek sınavında gerçekleştirilen ‘sınama – eleme – sıralama – seçme’ ve bunları izleyen ‘yerleştirme işlemleriyle belirlenir.

Hangi düzeyde olursa olsun mesleki sanat eğitimi, bu iş için yetiştirilmiş ehil ve yetenekli kişilerce yürütülmelidir.

Mesleki sanat eğitiminde sanatı bizzat yaparak yaşamının ötesinde, onu bilgili, bilinçli, düzenli-planlı-yöntemli, kurallı ve profesyonel anlamda yeterli olarak yaratan yorumlayan, kuramlayan, araştıran, uygulayan ve öğreten sanatçı, bilimci, eğitimci, teknoloji yetiştirmeye dönük bir strateji uygulanır. Bu uygulamalarda bireyin ilgisi – isteği , yatkınlığı – yeteneği doğrultusunda ve ölçüsünde gelişip doyum sağlaması değil onun ötesinde, kolun, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği, biçim kapsam ve düzeyde hazırlanması, biçimlenmesi, uzmanlaşması, gelişmesi ve yetkinleşmesi esas olmalıdır (Uçan,1992, s.103).

Sezgin (1994), “Mesleki ve Teknik Eğitimde Program Geliştirme” başlıklı çalışmasında, eğitim faaliyeti sonucunun istenilen doğrultuda olması için ayrıntılı ve tutarlı bir planlama gerektiğini tespit edip, eğitim faaliyetinin bir program çerçevesi içerisinde olması gerektiği sonucuna varmıştır.

Erbay (1995), “Yükseköğretim Düzeyinde Sanat Eğitimi Programlarının Uluslar arası Bağlamda İncelenmesi” adlı yeterlik tezinde; çok farklı uygulamaların olduğu Amerika ve Avrupa ülkelerindeki sanat eğitimi kapsamındaki sanat derslerinin genel eğitim içindeki yeri, kredi ve ders saatleri, hangi derslerin işlendiği gibi konular ele alınarak bu okulların ders programları belirtilmiştir. Yurtdışında ve içerisinde 58 üniversitenin programları ve Güzel Sanatlar Fakülte ve Bölümleriyle ilgili ders kapsamı araştırılmıştır. Bu çalışmayla amaç her ülkenin şartlarına ve okulun yapısına uygun olarak sanat derslerinin farklı geliştiği gösterilmektedir. Bahsedilen bu okullardan bazılarının programı daha iyidir; sanat yöntemi daha başarılıdır, şeklinde bir değerlendirme yapılmamıştır. Fakat Avrupa’da ve Amerika’da sanat eğitimine fazla önem verilmesi bu konuda daha fazla araştırma yapılması, finansal zorlukların aşılmış olması, anaokulu düzeyinde sanat eğitiminin verilmeye başlanması eğitimde öğrencinin dilediği dersleri seçme şansının olması kulüp faaliyetleri, bireysel çalışma özgürlüğü gibi konular bu okullarda verilen sanat eğitiminin daha verimli olması sonucunu doğurmuştur. Bu sebeple dünyada sanat eğitimi konusunda yapılan çalışmalardan ve sanat eğitim kurumlarından yararlanarak Türkiye’deki programları yeniden gözden geçirip, her kurumun kendi şartlarına uygun farklı programlar hazırlaması gerektiği belirtilmiştir. Tanımlanan programlardaki derslerin bazıları şu anda ülkemiz yapısına uygulanmasının imkansız olduğu, oysa çağdaş düzeyde sanat eğitimi için gerekli olduğu ama gelecekteki sanat eğitimi uygulamaları için ise yetersiz olduğu vurgulanmıştır. Araştırmada elde edilen sonuca göre; sanat eğitimi, kamu yönetimi tarafından düzenlenecek ve koordine edilecek ekonomik ve sosyal bir faaliyettir. Sanat eğitiminin sürekliliği devletin desteği ve katkısıyla sağlanır. Sanat eğitimi ülke çapında ele alındığında, toplumun kültürel yapısındaki bilinçlendirmeyi arttırmak için sistemli olarak organize edilmelidir. Sanat eğitimi bilincinin yaratılması ve geliştirilmesi politikası devlet tarafından yürütülmelidir. Bütün bu yapılması gerekenler, ilkenin sosyal-ekonomik, politik yapısı içinde ele alınması zorunludur. Hükümetlerin uzun dönemli programlarında, toplumsal iyileştirme ve yaşam düzeyinin yükseltilmesi

yanında, sanat eğitiminin hedefleri de belirlenmelidir. Ülke bazında sanat eğitimi politikası oluşturulmalı ve eğitim politikası içindeki yeri ve önemi de belirlenmelidir. Araştırmada Türkiye'nin tam anlamıyla konunun önemini fark etmediği ve gelişen dünya sistemleri içinde, sanat eğitiminde geri kaldığı vurgulanmıştır. Konunun önemini bilmenin yetmeyeceği, savunmak ve bu savunmaya doğru deliller toplamak gerektiği belirtilmiştir. Sanat eğitimimizin eğitim sistemi içinde pek çok problemle karşı karşıya olduğu, sorunlara çözüm getirilmediği için de her geçen gün bu sorunların daha fazla artarak toplumun her kesiminde kendini hissettirdiği bu sorunların çözümünde de sanat eğitiminin önemi bu araştırmada vurgulanmıştır.

Altunya (1995), "Eğitim Personeli" başlığı altında, eğitime hangi olanak ve araçlar girerse girsin başarının başta öğretmen olmak üzere iyi seçilip yetiştirilmiş eğitim personeline bağlı olduğunu belirtmiştir. Ayrıca öğretmen yetiştiren fakülte ve yüksekokullardan mezun olan öğretmen adaylarının, nesnel bir sınavla seçildikten sonra, tıpkı yargıç, kaymakam, müfettiş gibi, üç yıllık bir adaylık döneminden ve iş başında eğitiminden geçirilerek başarılı olanların öğretmenliğe atanmasını önermektedir.

Jeans (1995), "Teacher Education: An International Research Agenda" başlıklı araştırmasında; öğretmen eğitiminin diğer alanlar gibi kendine özgü yönleri olan bir eğitim olduğunu, öğretmenlik de toplumun her alt ögesinin etkileşimde bulunduğu bir kesim olduğunu bu nedenle toplumun her kesiminin öğretmenlerden beklentilerinin fazla ve aynı zamanda karmaşık olduğunu belirterek bu beklentinin yalnızca öğrencileri eğitime yönünde bir beklenti olmadığını, toplumun öğretmenlerden kültürel mirası koruma ve sürdürülmesini, sosyal ve ekonomik değişime yardım etmesini umduklarını tespit etmiştir. Ayrıca bir başka beklentinin de öğretmen eğitiminin uluslar arası boyuta kavuşturulması olduğu sonucuna varmıştır.

Kamuran (1995), "En Fakir Öğretmen Bizde" başlıklı araştırmasında, toplumların eğitime verdikleri değer öğretmenine sağladığı statü ile ölçüldüğünü, oysa Türkiye'deki öğretmenlere, layık oldukları yaşam ortamının sağlanmadığını, batı ülkelerindeki çalışan öğretmenlerle karşılaştırma yaparak incelemiştir. Araştırmasında Türkiye'de üniversite öğretim üyesinin eline geçen maaşın 15 Ocak 1995 tarih itibariyle 315 ile 615 dolar arasında değiştiğini, bu rakamların Fransa'da 1511 ile 5463 dolar,

Hollanda’da 2161 ile 6389 dolar, Avusturya’da ise 3160 ile 5075 dolar arasında değiştiğini tespit etmiştir.

Telli (1996), Sanat eğitimi öğretmeni yetiştirirken dikkat edilmesi gereken hususları aşağıdaki maddelerle tespit etmiştir:

- Genel kültüre sahip olmalıdır.
- Bir ana sanat dalında yetişmelidir...
- Yardımcı sanat dalını da uygulayarak tanımalıdır...
- Öğretmenlik bilgilerini kazanmalıdır...Doyurucu bir biçimde okullarda uygulama yapmalıdır.
- Kuramsal sanat bilgileri veren dersleri almalıdır...
- *Yabancı dil bilmelidir. (Telli, 1996, s.43).*

Özgen (1996), Sanat ve iş eğitimi etkinliklerini yavaşlatan nedenleri araştırarak bu nedenleri aşağıdaki gibi sıralamıştır:

- Ekonomik, sosyal ve kültürel nedenler.
- İlkelerde ve amaçlarda istenen birliğin sağlanamaması.
- Müfredat programlarının içerik olarak yetersizliği.
- Sürenin kısıtlı olması.
- Sanat Eğitimi yalnızca Resim-İş Eğitimi biçiminde düşünmek.
- Sanat Eğitimcilerinin olumlu bir biçimde yönlendirecek, bilimsel nitelikli kaynaklarının eksikliği.
- Sanat Eğitmeni yetiştiren kurumlara tam ve çağdaş bir işlerlik kazandırılmaması. (Özgen, 1996, s.36).

Balamir (1996), Sanat eğitimi anlayışı içinde yer alan, duygu, algılama, imgeleme, yaratıcı ve üretici kavramlarının, plastik sanatların oluşumunu sağlayan temel yapı taşları içinde öğrenciye yaşatılması gerektiğini belirtmiştir. Öğrencileri görebilen, sezebilen, araştıran, düşünen, üretken bireyler haline getirerek, yaratıcı ve yapıcı güçlerini geliştirmek, sanat uğraşısında örneğe bağımlı ve ezbere dayalı değil, bilinçli tavırlar almalarını ve çağın gereksinimleri doğrultusunda çözümlemelere varabilmelerini sağlayabilmenin önemine değinerek, bunları sağlayacak kişinin de sanat eğitimcisi olduğu sonucuna varmıştır.

Gökbulut (1996), Eğitim Fakültelerinin sanat eğitimi veren bölümlerinin amaçları gereği, ilk ve orta dereceli okulların sanat eğitimi programları ile bütünlük içerisinde olması gerektiğini belirtmiştir.

Sözer (1996), “Üniversitelerde Öğrenim gören Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları” adlı araştırmasında, öğretmen yetiştiren

kurumlara öğrenci alınırken onların öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının ne yazık ki hiç önemsenmediğini, mesleki davranışları, kişilik özellikleri ve öğretmenliği algılayış biçimlerinin hiç dikkate alınmadığını belirterek, öğretmen adaylarının seçiminde, bilginin ölçülmesi kadar adayların bu özelliklere ne ölçüde sahip olduklarının saptanmasının da önemini belirtmiştir.

Araştırmanın gerçekleştirilmesinde, tarama niteliğinde bir model oluşturarak Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesinin Almanca, Fransızca, İngilizce Öğretmenliği, İşitme ve Zihin Engelliler Öğretmenliği, Resim-İş Öğretmenliği Programlarının dördüncü sınıflarında öğrenim gören 231 öğrenci ile başka fakültelerden gelerek öğretmenlik Sertifikası Programına katılan ve programı bitirme aşamasına gelmiş 118 öğrenciye “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” uygulamıştır. Tutum puanları çok yüksek olmasa da orta düzeyin üzerinde bulunduğu saptanmıştır. Fakat, Öğretmenlik Sertifikası Programı öğrencilerinin mesleki tutumlarının, Eğitim Fakültesi öğrencilerine göre daha yüksek düzeyde yer aldığı sonucu çıkmıştır. Bundan dolayı öneri olarak, öğretmen yetiştiren kurumların programlarına öğrenci alımında, adayların, daha başlangıçta öğretmenlik mesleğine yönelik biçimde, bilişsel ve duyuşsal giriş özelliklerini sınavabilecek bir yöntemle seçilmeleri ve daha sonra bu adayların, uygulanacak programlarda, Milli Eğitim Temel Kanunu’nda ön gördüğü üzere ve XI. Milli Eğitim Şurası’nda benimsenerek kabul edilen görüşler doğrultusunda, özel alan bilgisi+genel kültür+öğretmenlik meslek bilgisi yönlerinden güçlü bir eğitimden geçirilmeleri gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca öğretmenlik mesleğine ilişkin olumlu tutum geliştirmiş, öğretmenliğe özgü belirli kişilik özelliklerine sahip, nitelikli öğrencilerin öğretmen yetiştiren kurumlara öncelikle alınmaları konusunda birtakım ölçütler geliştirerek yeni uygulamalara gitmenin eğitim sistemimizin gelecekteki başarısı açısından önemli olacağı görüşündedir.

Tunç (1996), “Sanat Eğitiminde Planlama ve Yenileştirme” başlıklı makalesinde sanat eğitimi programları ve içeriğinin ne geleneğe ne de keyfiliğe bırakılmadan akılcı analiz formülleriyle belirlenmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Uysal (1996), Çağdaş sanat eğitiminin bir gereği olarak sanat ve sanatçıya duyarlı bir toplum oluşturulması estetik çevre şuurunun geliştirilmesi, yeni bilginin üretiminde ön şartlardan birisi olan tasarım eğitimi alanlarında var olan Resim-İş Eğitimi Programlarının yetersiz kaldığını belirtmiştir.

Erbay (1997), “Plastik Sanatlar Eğitimi’nin Gelişimi” adlı kitabında, plastik sanatların eğitim programlarındaki amaçlarını geniş boyutlarıyla araştırmış; amaçların gerçekleşmesi açısından plastik sanatlar eğitiminin zaman içinde gelişen teknolojiyi ve toplum ihtiyaçlarına uygun olarak yenilenmek zorunda olduğunu, aksi takdirde hep çağın gerisinde kalıp, her gün artan sorunlarla uğraşmak durumunda kalacağını belirtmiştir.

Sönmez (1998), “Eğitim Felsefesi” kitabında, Eğitim Akımları ile Türk Eğitim sisteminin dayandığı felsefeleri araştırarak, eğitimi çevre ayarlaması yoluyla kişinin davranışlarını istendik yönde değiştirme ve değerlendirme süreci olarak tanımlayıp bu işin program yoluyla yapılabileceğini belirtmiştir.

Özsoy (1998), “Yetmişbeşinci Yılda Sanat Eğitimi ve Öğretimi (Resim-İş Eğitimi)” başlıklı makalesinde, sanat eğitimi ve sanat öğretmeni yetiştirmede karşılaşılan sorunları genel olarak şu görüşlerle belirlemiştir:

A- Sanat eğitimi ve öğretiminin gerekliliği ile ilgili olarak:

- Türk toplumunda sanat (resim) derslerinin hala sadece bir yetenek dersi olarak algılanması ve bu konuyla ilgili okullarda karşılaşılan sorunlar.

B- Sanat eğitimi ve öğretiminde yanlış ve çelişkili adlandırmalarla ilgili olarak:

- Eğitim Fakülteleri güzel sanatlar eğitimi (eski adıyla resim-iş eğitimi) bölümleri, resim öğretmenliği anabilim dalında öğretmen adaylarının, iki ve üç boyutlu plastik sanatlar ve tasarım alanları ile sanat öğretmenliğine yönelik yöntem derslerinin yanısıra estetik, sanat tarihi ve sanat eleştirisi gibi disiplinler ile eğitilmelerine rağmen bu bölüm adlarının hala “Resim Öğretmenliği” adıyla sınırlandırılması.

C- Eğitim-öğretim programları ile ilgili olarak:

- Okulöncesi, ilk ve ortaöğretim sanat (resim) dersi öğretim programlarının çağdaş sanat öğretimi teorileri ve yöntemleri dikkate alınarak, değişen şartlara göre geliştirilmesini engelleyen çeşitli etmenler (ekonomik, bürokratik, politik vs.).

- Sanat eğitimi ve öğretiminde geliştirilen kuramlar ve çağdaş uygulamalardan haberdar olmayan, program geliştirmenin özellik ve incelikleri konusunda bilgisiz, sanatçı kişiliklerini ön plana çıkararak öğretim programları ve ders kitapları hazırlayanların bulunması.

D- Okullarla ilgili olarak:

- Sanat (resim) öğretmenlerinin çağdaş sanat öğretimi yöntemleri konusunda yeterince bilgiye sahip olmamaları, ya da sanat öğretiminde yaşanan gelişmeleri izleyememeleri ve bununla ilgili hizmet içi kurslarının yetersizliği.

- Sanat öğretmenleri ile ilgili bir meslek birliğinin ve sanat eğitimi ve öğretiminde yaşanan gelişmeleri aktaracak süreli bir yayının olmayışı.

E- Eğitim fakülteleriyle ilgili olarak:

- Sanatın çeşitli dallarını uyumlu bir biçimde birleştirerek, okul öncesi, ilk ve ortaöğretim düzeyine indirgenmesini sağlayacak sanatın öğretimi ile ilgili kuramsal ve uygulamalı derslerin ve bunları verebilecek öğretim elemanlarının sadece bazı fakültelerde ve çok sınırlı sayıda oluşu.
- Öğretim elemanlarının akademik yeterlik ve çalışmaları ile ilgili sorunlar.

F- İstihdam alanlarıyla ilgili olarak:

- Eğitim fakülteleri bünyelerinde plansız bir şekilde resim öğretmenliği bölümlerinin açılması.
- Ülke çapında her yıl için kaç sanat öğretmenine ihtiyaç olduğunu ve bunların yetiştirilmesi için eğitim fakülteleri resim bölümlerine ayrılan kontenjanları belirleyen beşer yıllık planların hazırlanmaması.
- Bölümlere sübjektif kriterlerle akademik personel alınmasının yarattığı sorunlar (Özsoy, 1998, s.60,61).

Bilgin (1999), “İlköğretim Okullarında Sanat Eğitiminin Gerekliliği” başlıklı yüksek lisans tezinde, sanat eğitiminin önemini araştırmıştır. Batıda ve Türkiye’de sanat eğitiminin geçirdiği aşamaları belirterek, ülkemizde ilköğretim okullarında uygulanan sanat eğitimi müfredat programlarını incelemiştir. Çağdaş düşüncelerle oluşturulan sanat eğitimi programı ve sanat öğretmeni yetiştirmede istenilen ölçüde gerçekleşmediğini, bunun sebebinin de resim-iş dersinin yapısının iyi anlaşılmadığı ve sağlam zemine oturtulmadığından kaynaklandığı sonucuna varmıştır. Çözüm olarak eğitim müfredat programlarının geliştirilmesinde, hazırlama-deneme-değerlendirme-düzeltilme basamaklarından oluşan çağdaş program geliştirme yaklaşımı izlenmesi gerektiği böylece programlar ile uygulama arasındaki bütünlük amaçlanan eğitimin düzeyini oluşturacağı kanısındadır.

Artut (2001), “Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri” kitabında, Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde okutulmakta olan Sanat Tarihine Giriş, Sanat Eleştirisi, İnsanın Sanatsal Gelişimi ve Estetik derslerine ilişkin genel bilgileri oluşturarak kaynak teşkil etmesini amaçlamıştır. Ayrıca sanat eğitimi sorunlarına değinerek ülkemizde sanat eğitimine ilişkin olumlu beklentilerin henüz arzu edilen düzeyde olmadığını, sorunların kökeninde politik, ekonomik, eğitim, çevre ve kişisellikten kaynaklandığını belirterek sorunlara neden olan faktörleri araştırmıştır. Çözüm olarak, sorunlara geniş bir perspektif içinde, günümüz sanat eğitimi bilimi ile yaklaşılarak, akılcı, bütüncül bir çözüm aranması gerektiğini; hedeflerin saptanmasında çağdaş, teknolojik ve bilimsel gelişmelerin gereklerinin göz ardı edilmemesini, iletişim ve uluslararası ilişkiler alanındaki hızlı değişim ve gelişmelerde eğitimin niteliğini, dolayısıyla araç gereçlerin, uygulanan yöntem ve tekniklerin, belirlenen hedeflere

uygun gelişmeler doğrultusunda düzenlenmelerinin zorunlu kılacağı sonucuna varılmıştır.

Akalan (2002), “Gazi Eğitim Fakültesi’nin Çağdaş Sanat Eğitimi Yetiştirmede Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri” başlıklı araştırmasında, Gazi Eğitimin kuruluşundan günümüze kadar ki durumunu inceleyerek, çağdaş sanat eğitimi yetiştirilmesinde oluşan aksaklıkların giderilmesi için şu önerileri sunmuştur:

- Öğretim kadrosunun güçlendirilmesi (Nitelikli Eleman), uzmanlık alanlarına uygun ders dağılımlarının yapılması,
- Araştırma görevlilerinin bölümün en başarılı ilk beş öğrencisi arasından seçilmesi, “sanatta yeterlik” ve “doktora” programlarının ikisinin de açılarak, hem uygulama hem de teorik derslere sanat eğitimi yetiştirilmesi,
- Atölye olanaklarının genişletip, çağdaş araç-gereçlerle donatılması,
- Öğretim programlarının masa başında değil, ülke gerçekleri göz önüne alınarak; çok başarılı sonuçlar almış olan 1963, 1974 ve 1984 programlarının yeniden değerlendirilip, “çağdaş bir sanat eğitimi” öğretim programı hazırlanmalı,
- Bölüme alınan öğrencilerin sayıları azaltılmalı,
- Etkili bir sanat eğitimi; uzman olduğu alana, öğretme becerisine sahip olmalıdır (Akalan, 2002, s.192).

Aksoy (2002), “Öğretmen Yetiştirmede Ana Sanat Atölye Derslerinin Çağdaşlaştırılmasının Gerekliliği ve Çağdaş Eğitim Modeli Üzerine Öneriler” başlıklı bildirisinde ana sanat atölye dersleri ile ilgili şu görüşlerde bulunmuştur:

Günümüz sanat eğitimi teorisyenlerinin birleştiği nokta iyi bir sanat öğretmenin alanı ile ilgili sağlam bir yapılanmasının muhakkak olması gerektiğidir. Atölye derslerine bu konuda büyük bir sorumluluk düşmektedir. Fakülte içi koordinasyonla beslenen, esnek ve gelişmeye açık, çok sesliliğe dayalı, sanattaki çağdaş gelişmeleri takip eden bir programın yapılandırılmasına ihtiyaç vardır. Böyle bir program aynı zamanda öğrencinin ileride de kendisini nasıl geliştirebileceğinin yöntemini de öğretmelidir. Kişisel olarak sanat eğitimi yetiştirmede öğretmen/sanatçı tipinin yetiştirilmesinin bir amaç olması gerektiğine, yaratıcı bireylerin eğitime daha çok katkı yapacaklarına inanmaktayım. Öğretmenlik profesyonellik gerektiren bir meslektir. Öğrencinin bilgi ve deneyimlerini en uygun biçimde sanat öğretmeni olarak nasıl kullanacağı formasyon derslerinin kapsamına girmektedir. Alanı ile ilgili iyi bir temel almayan öğrencinin iyi bir eğitmen olamayacağı görüşündeyim (Aksoy, 2002, s.95).

Atan (2002), “Resim Öğretmeni Yetiştirme” başlıklı bildirisinde, teknoloji ile insanlar arası bilgiye erişimin daha da kolaylaştığını bu açıdan sanat eğitimi veren kurumların teknolojik donanımı sağlamaları gerektiğini belirtmiş ayrıca resim-iş öğretmenliği lisans atölye dersleri ile ilgili olarak da şu açıklamalarda bulunmuştur:

Bilgi çağında, sanat eğitiminde, çağın gereği olarak, gelinen aşamayı aşmak için yeniden yapılanma girişimlerine gerek vardır. Ancak bu “yeniden yapılanma” girişimlerinde bulunurken; etki ve yetki kullanımına açık birimlerin, konuyu aceleyle getirmemesi gerekir. İyi irdelenmiş ve sanat eğitiminin çağa uyarlanmış özelliklerini yaşayarak öğrenen kurum yetkilerinin, görüşlerinin dikkate alınması önemlidir. Türkiye; ekonomik, coğrafik, kültürel farklılıkların olduğu bir ülkedir. Gelişimini tamamlamış ülkelerin, bilgi çağının gereği olarak sanat eğitiminde uyguladığı uygulayacağı modeller, mutlak olarak gelişim ve değişim sürecinde yeniden yapılanmayı gerektirecektir. Ancak gelişim sürecini devam ettirmekte olan ülkelerde, kendi iç gözlemlerinde bulunarak sanat eğitimi ilkelerinin belirlenmesi gerekliliği vardır.

Resim öğretmeni yetiştirmede, yeniden yapılanma adı ile uygulamaya konulan atölye dersleri ile ilgili kredi saatleri ideal olmaktan uzak bir konumdadır. İnsan eğitiminde, bir dışa vurum unsuru olan resim ve benzeri “el-anlama” becerisine dayanan alanlar, nitelikli resim öğretmeni yetiştirmede, eğitim dünyası içine girerek varlığını güçlü bir biçimde ortaya koymaktadır (Atan, 2002, s.84-85).

Cömert (2002), “Yaparak Yaşayarak Öğrenme” başlıklı bildirisinde resim-iş öğretmenliği anabilim dallarının çağdaş eğitim kurumları olabilmeleri için yeterli fiziksel mekan, tesis, teçhizat ve modern eğitim araçları ile desteklenmesi gerektiğini ayrıca bu kurumlarda kaliteli, iyi yetişmiş ve uluslar arası bağları olan öğretim elemanları için de yurt dışı araştırma ve inceleme imkanlarının sağlanması hususunda görüş bildirmiştir.

Dikici (2002), Yedi coğrafi bölgeden seçilen Büyükşehir Belediyesi özelliklerine sahip ikişer ildeki genel eğitim veren, özel ve devlet liselerinde öğrenim gören öğrenciler ve resim öğretmenlerinin örneklemini oluşturduğu “Resim Öğretmenlerinin Yaratıcı Nitelikleri” adlı araştırmasında, resim öğretmenlerinin resim dersinde öğrencilerinin yaratıcılıklarını geliştirmeye yönelik niteliklerini araştırmıştır. Araştırma sonucunda resim öğretmenlerinin öğrencilerden farklı düşündükleri ortaya çıkmıştır. Fakat bu farklılıklara rağmen tüm denekler resim öğretmenlerinin ders işleme metotlarının öğrencilerinin yaratıcılığını ikinci derecede geliştirebilecek nitelikte olduğunu belirtmişlerdir. Elde edilen bu bulguya dayalı olarak ta; sanat eğitiminin en önemli öğelerinden biri olan resim eğitiminde, resim öğretmenlerinin kullandıkları ders işleme yöntemlerinin öğrencilerin yaratıcılığını ikinci derecede geliştirebileceği sonucuna varılmıştır.

Doğan (2002), “Türkiye’de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme” başlıklı bildirisinde, sanat öğretmeni yetiştirmede okul dışı etkinliklerin ve özel çözümlerin önemini yadsınamayacağını vurgulayarak, konserlerin, konferansların, sergilerin

medya ile birlikte eğitimin yanında yer alması gerektiğini, sanat öğretmeni ve öğrencilerine devamlı kitap ve sanat araç gereçlerinin sağlanması gerektiğini, sanat öğretmeni ve öğrencilerinin müzelere, konferanslara katılımlarının sağlanmasını, sanat eğitimi konusunda düzenli seminerlerin, yarışmaların, sempozyumların düzenlenmesini, bunların gerçekleşmesi için de bütçede kaynak oluşturulmasının önemini belirtmiştir.

Gençaydın (2002), “Sanat Eğitimsi Yetiştirmede G.E.E. Resim-İş Bölümünün Yeri ve Bugünkü Durumu Üstüne” başlıklı bildirisinde sanat eğitiminin önemi ve sanat eğitimsi yetiştirme ile ilgili şu görüşlere varmıştır:

Deneyimler göstermiştir ki iyilik ve etik değerlerin korunması kafada eğil yüreklere iyice yerleştirilmekle olasıdır. Yani vaaz vermekle insanı ahlaklı yapamazsınız. Sosyolog E. Durkheim: “Sanatın bir de ahlaki yönü vardır ki, hiçbir şey onunla yarışamaz” diyor. Duyguları, estetik değerlerin hazıyla beslenen insanın etik değerlerden uzaklaşması olanaksızdır ve kötülük düşünemez. Toplumsal çöküntünün temelinde duyarsızlık yatmaktadır. Duyarlılığın kazandırılmasının en ekonomik ve kestirme yolu duyguların hazla beslenmesi anlamına gelen sanat eğitimidir. Bu anlamda “bilgisiz toplumlar cahil, ama duyarsız toplumlar barbardır.” Günümüzde özellikle ülkemizde “sanat eğitimi ihmal edilmektedir. Çünkü sanat duygusal algıya dayandırılmakta, duygusal algı ise küçümsenmektedir. Çünkü sanat, güya düşünmeyi gerektirmez”miş. Bu yanılgı eğitim politikasına yansımakta, eğitmenin ikinci plana itilmesine neden olmaktadır. Her şeyin sayısal değerlere endeksleşmesi, öğretmenlik mesleğinin gençler arasında çekici olmaması sonucunu doğurmaktadır, “hiç olmazsa öğretmen olayım” düşüncesini yaratmaktadır. Bu durum, sanat eğitimsi ve sanatçı yetiştirme konusunda ise, hiçbir yere giremeyen öğrencilerin, birkaç haftalık derme çatma desen kurslarından sonra özel yetenek sınavlarına başvurmak suretiyle kapağı eğitim fakülteleri ya da Güzel Sanatlar Fakülteleri’ne atma anlayışını getirmektedir. Bu durum da niteliksiz sanat eğitimsi yetişmesi sonucunu doğurmaktadır (Gençaydın, 2002, s.29).

Gümrah (2002), “Sanat Eğitimsi Yetiştirmede Temel Sanat Eğitiminin Yeri ve Önemi” başlıklı bildirisinde, Temel Tasarım (Temel Sanat Eğitimi) dersinin tanımını tarihi gelişimini ve önemini açıklayarak, resim-iş öğretmenliği lisans ders programında okutulan bu dersin içeriğinin genişliği kapsam ve derinliğinin dikkate alınacak olursa dersin saat olarak yetersiz kaldığı görüşündedir.

İşbilen (2002), “Türkiye’de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme” başlıklı bildirisinde, gerekli görülen nitelik ve nicelikte resim-iş öğretmeni yetiştirilememesinin nedenini, üniversitelerde ki alt yapı ve öğretim elemanı bakımından noksanlıkların bulunmasına bağlamaktadır.

Kavuran (2002), “Nitelikli Sanat Eğitimsi Yetiştirmede Sanat Eğitiminin Önemi” başlıklı bildirisinde, Türkiye’de sanat eğitimsi yetiştirmede karşılaşılan sorunları şu şekilde açıklamıştır:

Toplumun temel taşı olan sanat eğitimcilerinin nitelikli yetiştirilmesi için teknolojinin getirmiş olduğu yenilikleri onlara sunup, mesleğin cazip hale getirilmesi, sosyo-ekonomik yönden güçlendirilmesi gerekir. Öğretmen yetiştiren kurumlara alınacak öğrencilerin öğretmenliğe hazırlayıcı programlardan yoksun oluşu, öğretim maliyetinin düşük tutulması, öğretmen yetiştirmede finansman ve mali kaynak yetersizliği, öğrenci kitlesinin toplumda daha yüksek gelir ve prestij sağlayan mesleklere yönelişi, öğretmenlik mesleğinin maddi olanaklarının yetersizliği nedeniyle öğretmen adaylarının başka bir olanak bulamadığı için bu mesleği seçmiş olması sanat eğitimcisi yetiştirmede karşılaşılan sorunların bir kısmını oluşturur. Hazırlanan programlar ne kadar mükemmel olursa olsun eğitim fakülteleri öğretmen seçimi ve yetiştirilmesinde yeni projeler üretmelidir. Sadece ÖSS, Özel Yetenek Sınavı öğretmen seçimi için yeterli değildir (Kavuran, 2002, s.400).

Kurtuluş (2002), Sanat (resim) eğitimine öğretmen yetiştirme alanındaki değişimin değerlendirilmesi ve geçmişten geleceğe yönelik sonuçlar çıkarılması amacıyla, 1963 Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü Programı ile 1998 Resim Öğretmenliği Lisans Programının karşılaştırmalı analizini yapmıştır. Elde ettiği bulgulara göre; 1998 yılından itibaren uygulanan programda öğretmenlik formasyonuna ilişkin sorunların giderilmesi için öğretmenlik formasyonu derslerinin saat ve kredilerinin yükseltildiğini ancak bu kez de alan bilgisine yönelik derslerin azaltıldığını ve ayrıca iki program arasında sanat eğitimi açısından da farklılıklar olduğu sonucuna varmıştır. Kurtuluş, 1998 Resim Öğretmenliği Lisans Programında iş atölyelerine yer verilmediği ancak sanatsal çalışmanın teknik beceri gerektirdiği için sanat teknolojisini tanımayan ve ancak hazır malzeme ile biçimlendirme yeterliği taşıyan sanat eğitimcilerinin hem sanat ve hem de öğretmenlik yaşantılarının eksik kalacağı görüşündedir.

Özel (2002), “Sanat Eğitiminde Yeni Fırsatlar ve Eski Dirençler” başlıklı bildirisinde, YÖK’ün yeniden yapılanma programları sonucunda Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarında uygulanan programlarda genel olarak öğretmenlerimizin güçlü bir alan bilgisi ile yetişecekleri ifadesine rağmen, alan derslerinin önemli ölçüde azaltıldığını ve alan derslerinde zayıf öğretmenlerin yetiştirildiğini belirtmiştir. Ayrıca sanat eğitimi yöntemleri konusunda programda görülen derslerin daha çağdaş tanımlar, teknikler ve uygulamalar içeriyor olsa da bu derslerin içerik olarak birbirini tekrarlamakta, benzer özellikler ve programda fazlalıklar oluşturduğu sonucuna varmıştır.

Öztürk (2002), “YÖK-Dünya Bankası Projesi Resim Öğretmenliği Lisans Programında Desen Dersi Örneğiyle Sanat Eğitimi Öğretiminde Standart Bilgi

Seviyesine Erişimin Önemi ve Gerekliliği” başlıklı bildirisinde Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında okutulan desen ve diğer uygulamalı dersler ile ilgili şu görüşleri belirtmiştir:

Bir dönemde dört saatlik Desen Dersi çok yetersiz kalmaktadır. Uygulamadaki Desen Dersi içeriği ve bu ders saati uygulamalarıyla yetişen öğretmen adayı öğrencide, istendik standart-olması gereken-bilgi, yeti ve deneyimin hedeflerine ulaşamadığı uygulamalar sonucunda ortaya çıkmıştır.

Güzel sanatlar liselerinde toplam yirmi dört saat Desen Dersi gören öğrenciye, üniversitede dört saat Desen Dersi gören bir öğretmeni görevlendirmek akıl almaz bir çelişkidir! Sadece desen dersi için değil, diğer uygulama derslerinin saatleri ve içerikleri, öğretmen adayı öğrencilerin ileride görev alacakları okullar göz önünde bulundurularak, okul tiplerine (Güzel Sanatlar Lisesi, İlköğretim Okulu; Orta Öğretim...) ve okul düzeylerine (İlköğretim Birinci Kademe...) göre yeniden programlanmalıdır (Öztürk, 2002, s.250).

Pekmezci (2002), “Eğitim-Sanat Eğitimi-Nitelikli İnsan Eğitimi” başlıklı bildirisinde, sanat eğitiminin önemini açıklayarak karşılaşılan sorunları ve bu sorunları giderilmesi için gerekli önlemleri şu görüşlerle belirtmiştir:

Sanat eğitimi kurumlarının temel işlevi sanatı yaşamın vazgeçilmezleri arasına sokacak bilinci vermesidir. Bu bilinç herşeyden önce bu kurumları oluşturan yönetim ve eğitim kadrolarının, asıl malzeme olan öğrenci potansiyelinin ve özellikle kurumsal kimliğe önemli katkı sağlayan altyapı olanaklarının gereğince nitelikli olması ile sağlanabilir. Temel koşul bu temel öğelerin sanatın yüceliği ile paralel kimliğe kavuşturulmasıdır. Bir sanat eğitimi kurumunda görev üstlenen her kesimin sanatın gücünü ve gerekliliğini özümlemesi, kendi birikimlerini test ederek tavır belirlemesi zorunludur.

Bugün ülkemizin sanat eğitimi alanında anlaşılması zor bir görüntü sergilenmektedir. Her ilde bir üniversite ve her üniversitede bir eğitim fakültesi ve güzel sanatlar fakültesi uygulaması geleceği belirsiz, telâfisi imkansız sorunları taşımaktadır. Alt yapısı, yönetim ve eğitim kadroları sağlanamadan oluşturulan kurumların dejenerasyondan öte neler getireceği düşünülmelidir.

Bu sorunların giderilmesi için ülke genelindeki sanat eğitimi kurumlarının temsili ile bir Ulusal Sanat Eğitimi Konseyi oluşturulmalı sanat eğitimi programları tüm yönleri ile burada ele alınmalı nihai karar organı bu konsey olmalıdır.

Özellikle eğitim fakültelerinin sanat ve sanat eğitimi açısından sorumlulukları gözden geçirilmelidir (Pekmezci, 2002, s.38).

Uçan (2002), “Türkiye’de Çağdaş Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme Süreci ve Başlıca Yapılanmalar” başlıklı bildirisinde, Türkiye’de sanat eğitiminde öğretmen yetiştirmede başlıca yapılanmaları tarihi süreç içinde inceleyerek, şu andaki mevcut yapılanma ve yapısal işleyişin Türkiye’de sanat öğretmeni gereksinimini karşılayamadığı sonucuna vararak mevcut yetersizliği hızla giderecek niteliksel ve niceliksel yapılanmanın tasarlanması gerektiğini belirtmiştir.

Uğurlu (2002), eğitim veren öğretim elemanı için aranması gereken özellikleri şu maddelerle açıklamıştır:

- Eğitim başarısı olmalı,
- Çalıştığı branşında iş tecrübesi olmalı,
- Mesleki faaliyetlerini içeren belgeleri olmalı,
- Pedagojik formasyon eğitimi almalı, sanat eğitimi almış öğretim elemanının pedagojik formasyon eğitimini de alması gereklidir.
- Kendi mesleği ile ilgili dernek ve kuruluşlarla iletişim durumu aranmalıdır (Uğurlu, 2002, s. 403).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, evren ve örneklem, veriler ve toplanması, verilerin çözümü ve yorumlanmasına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Türkiye’de Resim-İş Öğretmenliği Programlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunların tespit edilmesinin amaçlandığı bu çalışmada, “Tarama Modeli” kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlar (Karasar, 1991, s.77). Tarama modelindeki araştırmalar ilk ve temel araştırma eylemi niteliğini taşırlar. Eğitim sorunlarının bir çoğu tanımlanabilir nitelikte olması nedeni ile tarama modelindeki araştırmalar bilginin anlaşılması ve artırılmasında kuramcılara ve uygulayıcılara önemli katkılar sağlamaktadır (Balcı, 1997, s.21).

Araştırma, ankete dayalı verilerden oluşmaktadır. Ayrıca araştırma konusu, ilgili bilimsel yayınların listesini içeren indeks ve özlerin taranması, kütüphane koleksiyonlarının taranması, ilgili programların incelenmesi ve bu konuda deneyimli sanat eğitimcilerinin görüşleri ile betimlenmeye çalışılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırma Türkiye’deki Eğitim Fakültelerine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinin Resim-İş Öğretmenliği Programlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunların çözümü ve daha nitelikli öğretmen adaylarının yetiştirilmesine dönüktür. Araştırmanın evrenini 2001-2002 Eğitim-Öğretim yılında Türkiye’deki Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarında görev yapan öğretim elemanları (profesör, doçent, yardımcı doçent, öğretim görevlisi, okutman, uzman ve araştırma görevlileri) oluşturmaktadır. Güvenilir verilerin elde edilmesi amacı ile örneklem alma yoluna gidilmemiş, evrenin geneli üzerinde çalışılmış, “kendini örnekleyen evren” (Çilenti, 1984, s.137) araştırmanın çalışma evreni olarak kabul edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının; cinsiyeti, yaşı, hizmet süresi, mezun olduğu lisans programı, mezun olduğu lisans ana sanat dalı, mezun olduğu lisansüstü programı, çalıştığı üniversite, akademik kariyeri ve yabancı dillerine ilişkin bilgilere aşağıdaki tablolarda yer verilmiştir:

Tablo 1. Öğretim Elemanlarının Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Sayı (N)	Yüzde (%)
Kadın	86	33.3
Erkek	172	66.7
Toplam	258	100.0

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırma kapsamına giren öğretim elemanlarının; %33.3’ü kadın, %66.7’si erkektir. Bu bulgulara göre öğretim elemanları cinsiyet bakımından çoğunlukla erkek öğretim elemanlarından oluşmaktadır. Ayrıca resim-iş öğretmenliği anabilim dalında çalışmayı daha çok erkeklerin tercih ettikleri söylenebilir.

Tablo 2. Öğretim Elemanlarının Yaş Grubuna Göre Dağılımı

Yaş	Sayı (N)	Yüzde (%)
30 ve daha aşağı	33	12.8
31-40 arası	103	39.9
41 ve daha yukarı	122	47.3
Toplam	258	100.0

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %12.8’i 30 ve daha aşağı yaş grubuna, %39.9’u 31-40 yaş grubunda, %47.3’ü 41 ve daha yukarı yaş grubunda bulunmaktadır. Bu bulgulara göre öğretim elemanlarının çoğunluğu 41 ve daha yukarı yaş grubunda yer almaktadır.

Tablo 3. Öğretim Elemanlarının Hizmet Sürelerine Göre Dağılımı

Hizmet Süresi	Sayı (N)	Yüzde (%)
10 yıl ve aşağı	90	34.9
11-20 yıl arası	89	34.5
21 yıl ve yukarı	79	30.6
Toplam	258	100.0

Tablo 3’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %34.9’u 10 yıl ve daha aşağı, %34.5’i 11-20 yıl arası, ve %30.6’sı 21 yıl ve daha yukarı hizmet grubunda yer

almaktadırlar. Bu bulgulara göre öğretim elemanlarının çoğunluğu 10 yıl ve aşağı hizmet süresi grubunda yer almaktadır.

Tablo 4. Öğretim Elemanlarının Mezun Olduğu Fakülterle Göre Dağılımı

Mezun Olduğu Fakülte	Sayı (N)	Yüzde (%)
Eğitim Enstitüsü	20	7.8
Eğitim Fakültesi	164	63.6
Güzel Sanatlar Fakültesi	53	20.5
Yüksek Öğretmen Okulu	1	0.4
Başka	20	7.8
Toplam	258	100.0

Tablo 4’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %7.8’i Eğitim Enstitüsü, %63.6’sı Eğitim Fakültesi, %20.5’i Güzel Sanatlar Fakültesi, %0.4’ü Yüksek Öğretmen Okulu ve %7.8’i başka (Mimarlık vb.) fakültelerden mezundur. Bu bulgulara göre öğretim elemanlarının çoğunluğu Eğitim Fakültesi mezunlarından oluşmaktadır.

Tablo 5. Öğretim Elemanlarının Mezun Olduğu Lisans Ana Sanat Dallarına Göre Dağılımı

Mezun Olduğu Lisans Ana sanat Dalı	Sayı (N)	Yüzde (%)
Resim	135	52.3
Grafik Tasarım	54	20.9
Heykel	25	9.7
Tekstil Tasarım	8	3.1
Seramik	7	2.7
Geleneksel Türk Sanatları	1	0.4
Özgün Baskı	7	2.7
Endüstriyel Tasarım	3	1.2
Fotoğraf	1	0.4
Başka	17	6.6
Toplam	258	100.0

Tablo 5’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %52.3’ü Resim, %20.9’u Grafik Tasarım, %9.7’si Heykel, %3.1’i Tekstil tasarım, %2.7’si seramik, %0.4’ü Geleneksel Türk Sanatları, %2.7’si Özgün Baskı, %1.2’si Endüstriyel Tasarım, %0.4’ü Fotoğraf ve %6.6’sı başka (sanat tarihi, mimarlık, desen, animasyon) ana sanat dallarından mezun olmuşlardır. Buna göre öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunu resim ana sanat dalı mezunları oluşturmaktadır.

Tablo 6. Öğretim Elemanlarının Mezun Olduğu Lisansüstü Programına Göre Dağılımı

Mezun Olduğu Lisansüstü Programı	Sayı (N)	Yüzde (%)
Yüksek Lisans	99	38.4
Sanatta Yeterlik	99	38.4
Doktora	20	7.8
Boş	40	15.5
Toplam	258	100.0

Tablo 6’da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %38.4’ü yüksek lisans, %38.4’ü sanatta yeterlik, %7.8’i doktora programından mezun iken %15.5’i lisansüstü eğitimini tamamlamamış ve kendine uygun seçenek olmadığı için bu soruyu boş bırakmıştır. Bu bulgulara göre yüksek lisans ve doktora mezunu öğretim elemanları eşit sayıda ve çoğunluktadır.

Tablo 7. Öğretim Elemanlarının Çalıştığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Çalıştığı Üniversite	Sayı (N)	Yüzde (%)
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	10	3.9
Anadolu Üniversitesi	17	6.6
Atatürk Üniversitesi	13	5.0
Cumhuriyet Üniversitesi	6	2.3
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	5	1.9
Çukurova Üniversitesi	11	4.3
Dicle Üniversitesi	8	3.1
Dokuz Eylül Üniversitesi	17	6.6
Gazi Üniversitesi	33	12.8
İnönü Üniversitesi	11	4.3
Karadeniz Teknik Üniversitesi	10	3.9
Marmara Üniversitesi	12	4.7
Mustafa Kemal Üniversitesi	4	1.6
Niğde Üniversitesi	8	3.1
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	21	8.1
Pamukkale Üniversitesi	9	3.5
Selçuk Üniversitesi	13	5.0
Süleyman Demirel Üniversitesi	10	3.9
Trakya Üniversitesi	5	1.9
Uludağ Üniversitesi	26	10.1
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	9	3.5
Toplam	258	100.0

Tablo 7'de görüldüğü gibi açık uçlu olan 7. soruda öğretim elemanlarının; %3.9'u Abant İzzet Baysal Üniversitesi, %6.6'sı Anadolu Üniversitesi, %5.0'ı Atatürk Üniversitesi, %2.3'ü Cumhuriyet Üniversitesi, %1.9'u Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, %4.3'ü Çukurova Üniversitesi, %3.1'i Dicle Üniversitesi, %6.6'sı Dokuz Eylül Üniversitesi, %12.8'i Gazi Üniversitesi, %4.3'ü İnönü Üniversitesi, %3.9'u Karadeniz Teknik Üniversitesi, %4.7'si Marmara Üniversitesi, %1.6'sı Mustafa Kemal Üniversitesi, %3.5'i Pamukkale Üniversitesi, %5.0'ı Selçuk Üniversitesi, %3.9'u

Süleyman Demirel Üniversitesi, %1.9'u Trakya Üniversitesi, %10.1'i Uludağ Üniversitesi ve %3.5'i Yüzüncü Yıl Üniversitesinde çalışmaktadır.

Tablo 8. Öğretim Elemanlarının Akademik Kariyerlerine Göre Dağılımı

Akademik Kariyer	Sayı (N)	Yüzde (%)
Profesör	12	4.7
Doçent	7	2.7
Yardımcı Doçent	90	34.9
Öğretim Görevlisi	96	37.2
Araştırma Görevlisi	29	11.2
Uzman	5	1.9
Okutman	19	7.4
Toplam	258	100.0

Tablo 8'de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %4.7'si profesör, %2.7'si doçent, %34.9'u yardımcı doçent, %37.2'si öğretim görevlisi, %11.2'si araştırma görevlisi, %1.9'u uzman, %7.4'ü okutman olarak görev yapmaktadır. Bu bulgulara göre öğretim elemanlarının birinci derecede çoğunluğunu öğretim görevlileri, ikinci derecede ise yardımcı doçentler oluşturmaktadır. Profesör ve doçentlerin sayıca az olduğu söylenebilir.

Tablo 9. Öğretim Elemanlarının Yabancı Dillerine Göre Dağılımı

Yabancı Dili	Sayı (N)	Yüzde (%)
İngilizce	206	79.8
Almanca	25	9.7
Fransızca	23	8.9
Başka	3	1.2
Boş	1	0.4
Toplam	258	100.0

Tablo 9'da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %79.8'i İngilizce, %9.7'si Almanca, %8.9'u Fransızca, %1.2'si nin başka (Rusca) yabancı dili bulunurken bir

öğretim elemanı (%0.4) bu soruya yabancı dilinin olmadığını belirterek cevap vermiştir. Bu bulgulara göre yabancı dili İngilizce olan öğretim elemanı sayısı çoğunluktadır.

3.3. Veriler ve Toplanması

Bu araştırmada, veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırma konusunun detaylı ve kapsamlı incelenmesi, geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması için; İnönü Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesinin Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarındaki öğretim elemanları ile deneyimli sanat eğitimcileri ve uzmanların görüşleri alınarak hazırlanmıştır.*

Anketin birinci bölümü 20, ikinci bölümü 13 maddeden oluşmaktadır. Üçüncü bölümü ise programlarda okutulan branş derslerin sayıları ile ilintilidir. Uzman öğretim üyelerinin görüşleri alındıktan sonra hazırlanan anketin birinci bölümünde kişisel bilgiler yer almaktadır. İkinci bölümde ise programlarda karşılaşılan sorunlara yönelik genel görüşler yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise programlarda okutulan branş derslerinin saat ve içeriklerini yeterli görme düzeyleri ile içeriklerin uygulayabilme düzeylerinin durumları yer almaktadır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı EK VI'da gösterilmiştir.

Bu dallarda, programların uygulanmasında karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin anket ile ankete katılan kaynak grupları tanıtan ve performanslarını ölçen anket uygulamaları, eleştiriler ışığında oluşturulup son şekli verilerek gerekli izinler (EK VII) alındıktan sonra, Anadolu Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi ve İnönü Üniversitesine elden diğer üniversitelere posta yolu ile uygulanmıştır. Anketlerle birlikte, dönüş için adresli ve pullu zarflar gönderilmiştir. Gönderilen 323 anketten 258 tanenin geri dönüşü sağlanmış ve tümü işleme koyulmuştur. İşleme alınan anketlerin yüzdesi %79.9'dur. Araştırmanın evreni ile ilgili sayısal veriler EK V' de sunulmuştur.

Dönüş oranlarını yükseltmek için, bölüm ve anabilim dalı başkanları ile telefon görüşmeleri yapıp, izlemeler de dahil gerekli tüm çabalar gösterilmiştir.

* Prof. Halis Biçer, Prof. Oya Kınıklı, Doç. Dr. Esmahan Ağaoğlu, Doç. Dr. Mehmet Taşpınar, Yrd.Doç. İ. Halil Türker, Yrd.Doç. Mustafa Toprak, Yrd.Doç. Adnan Yalım, Yrd.Doç. Erol Yıldır, Yrd.Doç. Yusuf Güven, Yrd.Doç. Dr. Çetin Semerci, Öğr.Gör. Ata Yakup Kaptan, Arş.Gör. Erdoğan Tezci.

3.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Araştırmada geri dönen 258 anket, alfabetik olarak üniversitelere göre sınıflandırılıp numaralandırılmıştır. Daha sonra anketler tek tek incelendiğinde sorulara verilen cevapların yüzdesinin fazla olması göz önünde bulundurularak tüm anketler değerlendirilmeye alınmıştır. Böylece araştırmanın çalışma evreni 258 öğretim elemanı olmuştur.

Araştırmada veri toplama aracı ile toplanan verilerin çözümlenmesi aşamasında, araştırma amaçları doğrultusunda, frekans, yüzde, non parametrik tekniklerinden kay kare (X^2) den yararlanılmıştır. İstatistiksel çözümlenmelerinde .05 anlamlılık düzeyinin kullanıldığı araştırmada, çözümlenmeler “SPSS 10 for Windows” paket programı ile gerçekleştirilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümlenmesi amacı ile Resim-İş Öğretmenliği Programlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak toplanan verilerin, istatistiksel çözümlenmeleri yapılarak elde edilen bulgulara ve bunların yorumlarına yer verilmiştir. Bulgular ve yorumlarda araştırmanın amacı ile ilgili sorunların sırası izlenmiştir.

4.1. Eğitim Fakültesi Resim-İş Öğretmenliği Programlarında Görevli Öğretim Elemanlarının Kendi Kişisel Özelliklerine İlişkin Görüşleri

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının; yabancı dil seviyesi, sanat ve sanat eğitimi ile ilgili yayınları takip etme durumu, aylık geliri, haftalık ders yükü, programda en çok verdiği dersler, kişisel ve karma sergi sayısı, panel, seminer ve konferans sayısı, yurtiçi ödülü, yurtdışı ödülü, yurtiçi makale ve kitap sayısı ve yurtdışı makale ve kitap sayısına ilişkin bilgilerine yer verilmiştir.

Tablo 10. Öğretim Elemanlarının Yabancı Dil Seviyelerine Göre Dağılımı

Yabancı Dil Seviyesi	Sayı (N)	Yüzde (%)
Çok İyi	7	2.7
İyi	45	17.4
Orta	157	60.9
Kötü	48	18.6
Çok Kötü	--	--
Boş	1	0.4
Toplam	258	100.0

Tablo 10’da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %2.7’si çok iyi, %17.4’ü iyi, %60.9’u orta, %18.6’sı kötü, %0.4’ü yabancı dili olmadığını belirtip cevap vermezken, çok kötü olan yoktur. Bu bulgulara göre, öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunun yabancı dil seviyesi orta düzeydedir. Yabancı dili çok iyi olan öğretim elemanı sayısının çok az olduğu söylenebilir. Bulgu, Özsoy’un (1998) öğretim elemanlarının akademik

yeterlik ve çalışmaları ile ilgili sorunların olduğunu belirttiği çalışması tarafından desteklenmektedir.

Tablo 11. Öğretim Elemanlarının Sanat ve Sanat Eğitimi İle İlgili Yayınları Takip Etme Durumlarına Göre Dağılımı

Yayınları Takip Etme Durumu	Sayı (N)	Yüzde (%)
Düzenli	144	55.8
Az	114	44.2
Hiç	--	--
Toplam	258	100.0

Tablo 11’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %55.8’i düzenli, %44.2’si az olarak sanat ve sanat eğitimi ile ilgili yayınları takip etmektedirler. Hiç takip edemeyen yoktur. Bu bulgulara dayalı olarak sanat ve sanat eğitimi ile ilgili yayınları düzenli takip edenler çoğunlukta olsa da az takip edenlerin sayısı küçümsenemeyecek orandadır diyebiliriz. Bulgu, Alkan’ın (1977) eğitimcinin kendini yenileyememesini ekonomik sorunlara bağladığı araştırması ile desteklenmektedir.

Tablo 12. Öğretim Elemanlarının Aylık Gelir Durumuna Göre Dağılımı

Aylık Gelir Durumu	Sayı (N)	Yüzde (%)
300 milyon	1	0.4
301-500 milyon	125	48.4
501 milyon ve daha yukarı	132	51.2
Toplam	258	100.0

Tablo 12’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %0.4’ü 300 milyon, %48.4’ü 301-500 milyon, %51.2’si 501 milyon ve daha yukarı aylık gelire sahiptir. Bu bulgulara göre aylık geliri 501 milyon ve daha yukarı olanlar çoğunlukta. Bu çoğunluğa rağmen Türkiye’deki enflasyon göz önüne alındığında, öğretim elemanlarının gelir durumlarının yetersiz olduğu söylenebilir. Özgen’in (1996) sanat ve iş eğitimi etkileyen nedenlerden, ekonomik, sosyal ve kültürel nedenlerin olduğunu saptadığı araştırması bu yorumu desteklemektedir. Ayrıca bu yorum Kamuran’ın (1995)

Türkiye'deki öğretim elemanlarının aldıkları maaş ile batılı ülkelerde ki öğretim elemanlarının aldıkları maaşı karşılaştırarak, Türkiye'de öğretim elemanlarına gerekli yaşam ortamının sağlanamadığını belirlediği araştırması ile de desteklenmektedir.

Tablo 13. Öğretim Elemanlarının Haftalık Ders Yüğü Saatlerine Göre Dağılımı

Haftalık Ders Yüğü Durumu	Sayı (N)	Yüzde (%)
10 saat ve daha az	19	7.4
11-20 saat arası	76	29.5
21-30 saat arası	103	39.9
31 saat ve daha yukarı	39	15.1
Boş	21	8.1
Toplam	258	100.0

Tablo 13'de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %7.4'ü 10 saat ve daha az, %29.5'i 11-20 saat arası, %39.9'u 21-30 saat arası, %15.1'i 31 saat ve daha yukarı ders yüğü olduğunu belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının %8.1'i ders yüğü olmadığı için bu soruya cevap vermemiştir. Bu bulgulara dayalı olarak 21-30 saat arası derse giren öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 14. Öğretim Elemanlarının Mezun Olduğu Lisans Ana Sanat Dallarına Göre Programda Çoğunlukla Yürüttükleri Derslerin Dağılımı

Mezun Olduğu Ana Sanat Dalı	Yürütülen Dersler
Resim	Ana Sanat Atölye(Resim), Seçmeli Sanat Atölye (Resim), Ana Sanat Atölye(Endüstriyel Tasarım) Seçmeli Sanat Atölye(Özgün Baskı), Seçmeli Sanat Atölye(Grafik Tasarım), Ana Sanat Atölye (Tekstil Tasarımı), Desen, Temel Tasarım, Yazı, Seçmeli Sanat Atölye(Fotoğraf), Sanat Eleştirisi, Sanat Tarihine Giriş, Batı Sanatı Tarihi, Özel Öğretim Yöntemleri, Estetik, Müze Eğitimi ve Uygulamaları, Bilgisayar, Çağdaş Dünya Sanatı, Çağdaş Türk Sanatı, İnsanın Sanatsal Gelişimi, Sanat Öğretiminde Uygulamalar, Seçmeli Sanat Atölye(Geleneksel Türk Sanatları), Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Seçmeli Sanat Atölye(Heykel)
Grafik Tasarım	Ana Sanat Atölye(Grafik), Seçmeli Sanat Atölye (Grafik), Ana Sanat Atölye(Özgün Baskı), Seçmeli Sanat Atölye(Özgün Baskı), Seçmeli Sanat Atölye(Resim), Seçmeli Sanat Atölye (Fotoğraf), Desen, Yazı, Temel Tasarım, Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması, Özel Öğretim Yöntemleri, Perspektif, Sanat Eleştirisi İnsanın Sanatsal Gelişimi, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Sanat Öğretiminde Uygulamalar, Sanat Öğretimi Deneyimi, Estetik, Sanat Tarihine Giriş, Batı Sanatı Tarihi, Çağdaş Dünya Sanatı, Müze Eğitimi ve Uygulamaları, Bilgisayar

Heykel	Ana Sanat Atölye(Heykel), Seçmeli Sanat Atölye (Heykel), Ana Sanat Atölye(Grafik), Seçmeli Sanat Atölye(Resim), Seçmeli Sanat Atölye (Seramik), Yazı, Türk Sanatı Tarihi, Özel Öğretim Yöntemleri, Okul Deneyimi, Sanat Öğretiminde Uygulamalar
Tekstil Tasarımı	Ana Sanat Atölye(Tekstil Tasarımı), Öğretmenlik Uygulaması, Temel Tasarım, Okul Deneyimi, Sanat Öğretiminde Uygulamalar,
Seramik	Seçmeli Sanat Atölye(Seramik)
Geleneksel Türk Sanatları	Seçmeli Sanat Atölye(Geleneksel Türk Sanatları) Türk Sanatı Tarihi, Çağdaş Dünya Sanatı, Desen Müze Eğitimi ve Uygulamaları, Sanat Öğretimi Deneyimi
Özgün Baskı	Ana Sanat Atölye(Özgün Baskı), Seçmeli Sanat Atölye(Özgün Baskı), Temel Tasarım
Endüstriyel Tasarım	Ana Sanat Atölye(Endüstriyel Tasarım), İnsanın Sanatsal Gelişimi, Sanat Öğretimi Deneyimi, Özel Öğretim Yöntemleri, Sanat Öğretiminde Uygulamalar
Fotoğraf	Ana Sanat Atölye(Fotoğraf), Seçmeli Sanat Atölye(Fotoğraf)
Resim-İş	Seçmeli Sanat Atölye(Heykel), Seçmeli Sanat Atölye(Endüstriyel Tasarım), Temel Tasarım, İnsanın Sanatsal Gelişimi, Özel Öğretim Yöntemleri
Dekoratif Resim	Seçmeli Sanat Atölye(Geleneksel Türk Sanatları) Seçmeli Sanat Atölye(Fotoğraf), Özel Öğretim Yöntemleri
Sinema TV	Sanat Öğretimi Deneyimi, Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması
Duvar Resmi	Seçmeli Sanat Atölye(Resim), Desen

Sanat Tarihi	Sanat Tarihine Giriş, Estetik, Sanat Eleştirisi, Türk Sanatı Tarihi, Batı Sanatı Tarihi, Müze Eğitimi ve Uygulamaları, Özel Öğretim Yöntemleri
Tekstil Mühendisi	Ana Sanat Atölye(Tekstil Tasarımı), Seçmeli Sanat Atölye(Tekstil Tasarımı)
Mimarlık	Perspektif, Estetik
Animasyon	Perspektif
Yazı	Yazı

Anketin Kişisel Bilgiler bölümünde açık uçlu olarak hazırlanan 14. sorusu “Programda en çok okuduğunuz dersler hangileridir?” şeklinde ifade edilmişti. Bu soruya verilen yanıtlara ilişkin bilgiler öğretim elemanlarının mezun olduğu ana sanat dallarına göre yukarıdaki Tablo 14’de genel olarak belirtilmiştir. Bu bulgulara dayalı olarak, resim ve grafik tasarım ana sanat dallarından mezun öğretim elemanlarının programdaki çoğu dersleri yürüttükleri diğer ana sanat dallarından mezun olanların ise daha çok kendi ana sanat derslerini yürüttükleri söylenebilir. Bulgu, Alkan’ın (2002) uzmanlık alanlarına uygun ders dağılımlarının yapılması gerektiğini belirlediği araştırmasını desteklememektedir. Oysa alanında başarılı sanat eğitimcisi yetiştirilmesi için, öğretim elemanları uzmanlık alanına uygun dersleri yürütmelidir.

Tablo 15. Öğretim Elemanlarının Kişisel ve Karma Sergi Sayılarına Göre Dağılımı

Kişisel ve Karma Sergi Durumu	Sayı (N)	Yüzde (%)
Kişisel		
Hiç yok	76	29.5
1-15 arası	164	63.6
16-30 arası	10	3.9
31-45 arası	4	1.6
45 ve daha yukarı	4	1.6
Toplam	258	100.0

Karma		
Hiç yok	21	8.1
1-15 arası	139	53.9
16-30 arası	49	19.0
31-45 arası	11	4.3
45 ve daha yukarı	38	14.7
Toplam	258	100.0

Tablo 15’de görüldüğü gibi kişisel ve karma sergi sayılarının sorulduğu açık uçlu 15. soru için elde edilen bulgulara göre beş cevap seçeneği oluşturulmuştur. Öğretim elemanlarının %29.5’inin hiç kişisel sergisi olmadığı, %63.6’sının 1-15 arası, %3.9’unun 16-30 arası, %1.6’sının 31-45 arası, 45 ve daha yukarıda ise kişisel sergisi olan öğretim elemanı bulunmamaktadır. Öğretim elemanlarının %8.1’nin hiç karma sergisi olmadığı, %53.9’unun 1-15 arası, %19.0’inin 16-30 arası, %4.3’ünün 31-45 arası ve %14.7’sinin 45 ve daha yukarı karma sergi sayısı olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgulara dayalı olarak 1-15 arası kişisel ve karma sergisi sayısı olan öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Ancak kişisel sergi sayısı karma sergi sayısından daha az olan öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 16. Öğretim Elemanlarının Panel, Seminer ve Konferans Sayılarına Göre Dağılımı

Panel, Seminer Konferans Sayıları	Sayı (N)	Yüzde (%)
Panel		
Hiç yok	197	76.4
1-5 arası	57	22.1
6-10 arası	2	0.8
11-15 arası	—	—
16 ve daha yukarı	2	0.8
Toplam	258	100.0

Seminer		
Hiç yok	145	56.2
1-5 arası	98	38.0
6-10 arası	7	2.7
11-15 arası	5	1.9
16 ve daha yukarı	3	1.2
Toplam	258	100.0
Konferans		
Hiç yok	194	75.2
1-5 arası	52	20.2
6-10 arası	7	2.7
11-15 arası	1	0.4
16 ve daha yukarı	4	1.6
Toplam	258	100.0

Tablo 16’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının panel, seminer ve konferans sayılarının sorulduğu açık uçlu 16. soru için elde edilen bulgulara göre beş ayrı cevap seçeneği oluşturulmuştur. Öğretim elemanlarının %76.4’ünün hiç panel sayısı bulunmazken, %22.1’inin 1-5 arası, %0.8’inin 6-10 arası, %0.8’inin 16 ve daha yukarı panel sayısı mevcuttur. 11-15 arası ise panel sayısı olan öğretim elemanı yoktur. Öğretim elemanlarının; %56.2’sinin hiç seminer sayısı bulunmazken %38.0’ının 1-5 arası, %2.7’sinin 6-10 arası, %1.9’unun 11-15 arası seminer sayısı tespit edilmiştir. 16 ve daha yukarı seminer sayısı olan öğretim elemanı bulunmamaktadır. Öğretim elemanlarının; %75.2’sinin hiç konferans sayısı bulunmazken, %20.2’sinin 1-5 arası, %2.7’sinin 6-10 arası, % 0.4’ünün 11-15 arası ve %1.6’sının 16 ve daha yukarı konferans sayısı tespit edilmiştir. Bu bulgulara dayalı olarak panel, seminer ve konferans sayısı hiç olmayan öğretim elemanlarının sayısal çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 17. Öğretim Elemanlarının Yurtiçi Ödül Sayılarına Göre Dağılımı

Yurtiçi Ödül Durumu	Sayı (N)	Yüzde (%)
Hiç yok	179	69.4
1-5 arası	72	27.9
6-10 arası	7	2.7
11-15 arası	--	--
16 ve daha yukarı	--	--
Toplam	258	100.0

Öğretim elemanlarının yurtiçi ödülleri sorulduğu açık uçlu 17. soru için elde edilen bulgulara göre beş ayrı cevap seçeneği oluşturularak ödüller sayısallaştırılmıştır. Tablo 17’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %69.4’ünün hiç yurtiçi ödülü bulunmazken, %27.9’unun 1-5 arası, %2.7’sinin 6-10 arası yurt içi ödülleri olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 11-15 arası ve 16 ve daha yukarı yurtiçi ödülü olan öğretim elemanına rastlanmamıştır. Bu bulgulara dayalı olarak yurtiçi ödülü hiç olmayan öğretim elemanı çoğunluktadır.

Tablo 18. Öğretim Elemanlarının Yurtdışı Ödül Sayılarına Göre Dağılımı

Yurtdışı Ödül Durumu	Sayı (N)	Yüzde (%)
Hiç yok	246	95.3
1-5 arası	12	4.7
6-10 arası	--	--
11-15 arası	--	--
16 ve daha yukarı	--	--
Toplam	258	100.0

Öğretim elemanlarının yurtdışı ödülleri sorulduğu açık uçlu 18. soru için elde edilen bulgulara göre beş ayrı cevap seçeneği oluşturularak ödüller sayısallaştırılmıştır. Tablo 18’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %95.3’ünün hiç yurtdışı ödülü bulunmazken, %4.7’sinin 1-5 arası, yurtdışı ödülleri olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 6-10 arası, 11-15 arası ve 16 ve daha yukarı yurtdışı ödülü olan öğretim elemanına

rastlanmamıştır. Bu bulgulara dayalı olarak yurtdışı ödülü hiç olmayan öğretim elemanı sayısı çoğunluktadır.

Tablo 19. Öğretim Elemanlarının Yurtiçi Makale ve Kitap Sayılarına Göre Dağılımı

Yurtiçi Makale ve Kitap Sayısı	Sayı (N)	Yüzde (%)
Makale		
Hiç yok	159	61.6
1-5 arası	69	26.7
6-10 arası	18	7.0
11-15 arası	3	1.2
16 ve daha yukarı	9	3.5
Toplam	258	100.0
Kitap		
Hiç yok	227	88.0
1-5 arası	26	10.1
6-10 arası	4	1.6
11-15 arası	1	0.4
16 ve daha yukarı	--	--
Toplam	258	100.0

Yurtiçi yayınlanan makale ve kitap sayılarının sorulduğu açık uçlu 19. soru için elde edilen bulgulara göre beş ayrı cevap oluşturulmuştur. Tablo 19’da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %61.6’sının hiç yayınlanmış makalesi bulunmazken, %26.7’sinin 1-5 arası, %7.0’nın 6-10 arası, %1.2 sinin 11-15 arası ve %3.5’inin 16 ve daha yukarı sayıda makalesi bulunduğu tespit edilmiştir. Öğretim elemanlarının; %88.0’nın hiç yayınlanmış kitap sayısı bulunmazken, %10.1’inin 1-5 arası, %1.6’sının 6-10 arası, %0.4’ünün 11-15 arası yayınlanmış kitabı olduğu tespit edilmiştir. 16 ve daha yukarı ise yayınlanmış kitabı olan öğretim elemanı bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak hiç yayınlanmış makale ve kitabı olmayan öğretim elemanı çoğunluktadır. Bulgu, San’ın (1983) Türkiye’de kuramsal açıdan sanat eğitime henüz tam anlamıyla yönelinmediğini saptadığı sonuç ile desteklenmektedir.

Tablo 20. Öğretim Elemanlarının Yurtdışı Makale ve Kitap Sayılarına Göre Dağılımı

Yurtdışı Makale ve Kitap Sayısı	Sayı (N)	Yüzde (%)
Makale		
Hiç yok	250	96.9
1-5 arası	7	2.7
6-10 arası	--	--
11-15 arası	--	--
16 ve daha yukarı	1	0.4
Toplam	258	100.0
Kitap		
Hiç yok	256	99.2
1-5 arası	2	0.8
6-10 arası	--	--
11-15 arası	--	--
16 ve daha yukarı	--	--
Toplam	258	100.0

Yurtdışı yayınlanan makale ve kitap sayılarının sorulduğu açık uçlu 20. soru için elde edilen bulgulara göre beş ayrı cevap oluşturulmuştur. Tablo 20’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %96.9’unun hiç yayınlanmış makalesi bulunmazken, %2.7’sinin 1-5 arası, %0.4’nün 16 ve daha yukarı sayıda makalesi bulunduğu tespit edilmiştir. 6-10 arası ve 11-15 arasında yurtdışı makalesi olan öğretim elemanı bulunmamaktadır. Öğretim elemanlarının; %99.2’sinin hiç yayınlanmış kitap sayısı bulunmazken, %0.8’nin 1-5 arası, yayınlanmış yurtdışı kitabı olduğu tespit edilmiştir. 6-10 arası, 11-15 arası ve 16 ve daha yukarı da ise yayınlanmış kitabı olan öğretim elemanı bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak yurtdışında hiç yayınlanmış makale ve kitabı olmayan öğretim elemanı çoğunluktadır. Bulgu, San’ın (1983) Türkiye’de kuramsal açıdan sanat eğitime henüz tam anlamıyla yönelinmediğini saptadığı sonuç bu yorumu desteklemektedir.

Genel olarak elde edilen bulgulara göre, resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında görevli öğretim elemanlarının kendi kişisel özelliklerine ilişkin görüşlerinde;

yabancı dil seviyesi orta düzeyde olanların büyük çoğunlukta olduğu, sanat ve sanat eğitimi ile ilgili yayınları az takip edenlerin küçümsenemeyecek oranda olduğu, öğretim elemanlarının ders yüklerinin fazla olduğu, ana sanat dalı resim ve grafik tasarım olan öğretim elemanlarının programdaki çoğu dersleri yürütmek durumunda oldukları, kişisel sergi sayısı karma sergi sayısından daha az olanların çoğunlukta olduğu, panel, seminer ve konferans sayısı hiç olmayan öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu, yurtiçi ve yurt dışı makale, kitap ve ödül sayısı hiç olmayan öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Bu sonuçlar, resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında öğretim elemanı yetersizliği, ders yükü fazlalığı ve ekonomik sorunların olması ile yorumlanabilir. Öğretim elemanlarının kendilerini yenilemeleri için bu sorunların giderilmesi gerekmektedir.

4.2. Öğretim Elemanlarının Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalları ve Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri

Araştırma kapsamına giren öğretim elemanlarının; resim-iş öğretmenliği anabilim dalına özel yetenek sınavı ile öğrenci alınırken karşılaştığı sorunlara, üniversite ve fakülte yöneticilerinin resim-iş öğretmenliği anabilim dalına bakış açılarına ilişkin görüşlerine, programlara ait sanat galerilerine, öğrencilerin sanatsal faaliyetlerine ilişkin desteğine, ikili eğitimden kaynaklanan sorunlarına, fakülte bütçesinden resim-iş öğretmenliğine ayrılan bütçeye ilişkin görüşlerine, resim-iş öğretmenliğinin teknolojik açıdan desteklenmesine ve fiziki mekanların durumuna ilişkin görüşlerine, nitelikli resim-iş öğretmeni yetiştirilmesinde öğretim elemanlarının branşlaşması konusundaki görüşlerine, mezun olan öğretmen adaylarının nitelikli resim-iş öğretmeni olabilme düzeylerine ilişkin görüşlerine, programlardaki öğretim elemanı sayılarının yeterli görülme düzeyine, programlara ait kütüphanelere ilişkin görüşlerine ve programlarda öğrencisi bulunan ana sanat derslerine ilişkin bilgi ve görüşlerine yer verilmiştir.

Özel Yetenek Sınavı ile Öğrenci Alınırken Karşılaşılan Sorunların Durumu

Anketin Karşılaşılan Sorunlar bölümünde açık uçlu olarak hazırlanan 1. sorusu “Resim-iş öğretmenliği programınıza özel yetenek sınavı ile öğrenci alınırken karşılaşılan temel sorunlar var mı? Varsa maddeler halinde yazınız?” şeklinde ifade

edilmişti. Öğretim elemanlarının bu soruya verdikleri yanıtlar irdelenerek aşağıdaki şekilde maddeleştirilmiştir:

1- Resim-iş öğretmenliği programına başvuran öğrenci adaylarının alt yapı ve kültürel sanat donanımlarının yetersiz olması, her alandan öğrenci adaylarının sadece kısa süreli kurs veya çalışma ile sınava girmesi sorunu.

2- Sınavlara başvuran öğrenci adaylarının çoğunda öğretmenlik mesleğine uygun kişilik yapısı olmaması.

3- Yetenek sınavlarında mekan, canlı model, şövale, yeterli öğretim elemanı ve hizmetli eksikliği sorunu.

4- Öğrenci adaylarının büyük çoğunluğu özel yetenek sınavına girmiş olmak için girmektedirler.

5- Özel yetenek sınavları için açılan kurslarla hakketmeyen kişilerin rant sağlaması, devletten vergi kaçırması ve bu kursların adayları yanlış yönlendirmesi sorunu.

6- Özel yetenek sınavlarında öğrenci adaylarının sadece görme ve taklit etme becerisinin ölçülerek; anlama, anlamlandırma ve yorum yapabilme becerilerinin ölçülmemesi.

7- Ezberci eğitimin yarattığı sorunlar, yüzeysel yaklaşım, sanatsal yaşama ilgisizlik ayrıca temel eğitim ve liselerde resim-iş derslerine gerekli önemin verilmemesinden kaynaklanan donanımı düşük öğrencilerin yetenek sınavlarına başvurması.

8- Fiziki şartlara uygun olmayan sınıflarda özel yetenek sınavlarının yapılması.

9- Özel yetenek sınavında jüri olacak elemanların dışarıda özel hazırlık kursları vermesi sorunu.

10- Dışarıda kurslara katılan öğrencilerin yaratıcılık ve resimsel saflıklarını yitirmeleri.

11- Özel yetenek sınavlarında öğrenci adaylarının ruhsal yapılarının ayırt edilememesi.

12- Bazı fakültelerde yetenek sınavında görevlendirilen jüri üyelerinin alan dışından seçilmesi sorunu.

13- Jüri üyelerinin yüklerinin hafifletilmesi ve daha sağlıklı değerlendirmeye olanak sağlanması için sınav aşamalarının farklı jürilerden oluşturulmaması sorunu.

- 14- Özel yetenek sınavı jüri üyelerine verilen sınav ücretlerinin çok düşük olması.
- 15- Öğrenci seçme sınavı ile herhangi bir bölümü kazanamayan öğrenci adayları resim-iş öğretmenliğini son çare olarak görmektedirler.
- 16- Öğrenci adaylarının bu programı kolay kazanabilecekleri düşüncesi.
- 17- İyi derece ile sınavı kazanan adayların bir kısmının Güzel Sanatlar Fakültesini tercih ederek kayıt yaptırmamaları.
- 18- Bazı fakültelerde özel yetenek sınavı jürilerine sınav ücreti verilmemesi.
- 19- Sınava müracaat eden öğrenci adaylarının yoğun oluşu, sınavların sağlıklı yürütülmesini ve değerlendirmeyi etkilemektedir.
- 20- Kontenjanı doldurmak için yeteneksiz öğrencilerin alınması sorunu.
- 21- Bazı fakülteler bünyelerinde resmi olarak yetenek sınavına yönelik kurslar açtığı halde, bazılarında isteğe rağmen bu kurslar açtırılmamıştır.
- 22- Bazı fakültelerde yeteneksiz öğrencilerin para karşılığında kazandırılması.
- 23- Bazı bölüm başkanlarının keyfi jüri belirlemesi ve maddi manevi rant peşinde koşması.
- 24- Temel eğitim ve liselerde sanat eğitimcilerinin öğrencileri bilinçli yönlendirmemeleri.
- 25- Öğrenci adaylarının özel yetenek sınavlarına 120 (ÖSS) puanı ile başvurup kazanmalarına rağmen, programdaki genel kültür derslerinde başarısız oldukları görülmektedir.
- 26- Sınavın içeriğini ya da sınavda alan bilgisinin uygulanabilme ve değerlendirebilme düzeyinde yeterli olan jüri üyelerinin seçilmemesi.
- 27- İlk sıralarda kazanan yetenekli öğrencilerin, başka fakültelerin yetenek sınavlarını kazanarak kayıt yaptırmamaları.
- 28- Yetenekli öğrencilerin ÖSS barajını aşamamaları.
- 29- Öğretmen olacak öğrenci adayının fiziki, psikolojik ve özverili vasfının yetenek sınavlarında ölçülememesi.
- 30- Bölüm dışı üst düzey idarecilerin sınavları olumsuz etkilemesi.
- 31- Sınav dönemlerinde yerel basının yalan yanlış haber yapması.
- 32- Özel yetenek sınavlarında ikinci eğitime özellikle yeteneksiz öğrenci adaylarının başvurması.

33- Sınav aşamalarında yaratıcılığın ölçülememesi.

34- Eş dost baskısı ve torpil istekleri.

35- Sınav süresi ve aşamalarının azlığı.

36- Ek puanlar hesaplanmadan önce öğrencilerin bir ön elemenden geçirilememesi.

37- Yetenek sınavlarının desen ve imgesel olmak üzere iki aşamadan oluşması nitelikli öğrenci seçmeyi olumsuz etkilemektedir. Bunun için mülakat, genel kültür veya renkli çalışmaların olduğu aşamalarda yapılabilirdir.

38- Yönetmelik gereği güzel sanatlar lisesi ve kız meslek liselerinin giyim, moda gibi mezunlarına tanınan katsayı oranının yüksek oluşu, düz liselerden gelen yetenekli öğrencileri dışarıda bırakmaktadır. ÖSS puanı ve alan katsayısının etkisi sanat sevgisi ve duyarlılığı olmayan öğrencilerin kazanmasına olanak sağlamaktadır.

39- Nitelikli sınav jürisinin olmayışından kaynaklanan sorunların bulunması.

40- Toplumda torpil yapıyor önyargısının, sınavları olumsuz etkilemesi.

41- Yetenek sınavlarında öğretmen olacak adayların Türkçe'yi kullanabilme, konuşma ve yazarak dile getirme (ifade) gücü ile sanatsal ifade gücü ve araştırma gücünün ölçülememesi.

42- Sınav sonuçlarının geç ilan edilerek, asıl kayıtların gecikmesi sorunu.

43- Uygulanabilir objektif sınav ve değerlendirme sisteminin henüz tespit edilmemiş olması.

Yukarıdaki bulgulara dayalı olarak özel yetenek sınavı ile ilgili başvuru ve değerlendirme koşullarından kaynaklanan pek çok sorunun olduğu söylenebilir. Bulgu, Sözer'in (1996) öğretmen yetiştiren kurumlara öğrenci alınırken onların öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının ne yazık ki hiç önemsenmediğini, mesleki davranışları, kişilik özellikleri ve öğretmenliği algılayış biçimlerinin hiç dikkate alınmadığı sonucu bu yorumu desteklemektedir. Ayrıca özel yetenek sınavına başvuran öğrencilerin alt yapı ve kültürel sanat eğitimi donanımlarının yetersiz görüldüğü söylenebilir. Bulgu, Gençaydın'ın (2002) hiçbir yere giremeyen öğrencilerin birkaç haftalık derme çatma desen kurslarından sonra özel yetenek sınavlarına başvurarak kapağı eğitim fakültelerine atma anlayışlarının olduğu görüşü ile desteklenmektedir.

Tablo 21. Öğretim Elemanlarının Üniversite ve Fakülte Yöneticilerinin Resim-İş Öğretmenliğine Bakış Açıları İle İlgili Görüşlerinin Dağılımı

Yöneticilerin Bakış Açıları	Sayı (N)	Yüzde (%)
Üniversite		
Olumlu	137	53.1
Olumsuz	117	45.3
Boş	4	1.6
Toplam	258	100.0
Fakülte		
Olumlu	133	51.6
Olumsuz	112	43.4
Boş	13	5.0
Toplam	258	100.0

Tablo 21’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %53.1’nin üniversite yöneticilerinin resim-iş öğretmenliğine olumlu baktıklarını, %45.3’ü ise olumsuz baktıklarını belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının %1.6’sı bu soruya cevap vermemiştir. Öğretim elemanlarının; %51.6’sının fakülte yöneticilerinin resim-iş öğretmenliğine olumlu baktıklarını, %43.4’ü ise olumsuz baktıklarını belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının %5.0’ı bu soruya cevap vermemiştir. Bu bulgulara dayalı olarak üniversite ve fakülte yöneticilerinin resim-iş öğretmenliğine olumlu baktıklarını belirten öğretim elemanlarının sayısal çoğunlukta olduğu söylenebilir. Ancak öğretim elemanlarının yarıya yakınının olumsuz cevap verdiği görülmektedir. Bulgu, Erbay’ın (1995) araştırmasında, Türkiye’nin tam anlamıyla sanat eğitiminin eğitim politikası içindeki yeri ve önemini fark etmediği sonucu bu yorumu desteklemektedir.

Tablo 22. Öğretim Elemanlarının Sanat Galerileri İle İlgili Görüşlerinin Dağılımı

Sanat Galerisi	Sayı (N)	Yüzde (%)
Var ve yeterli	71	27.5
Var ancak yetersiz	86	33.3
Yok ve ihtiyaç duymuyor	9	3.5
Yok ve çok ihtiyaç duyuyor	92	35.7
Toplam	258	100.0

Tablo 22’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %27.5’i var ve yeterli, %33.3’ü var ancak yetersiz, %3.5’i yok ve ihtiyaç duymuyorum ve %35.7’si yok ve çok ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Buna bulgulara göre bazı resim-iş öğretmenliği programlarına ait sanat galerisi olmayan ve ihtiyaç duyan öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Bulgu, Özgen’in (1996) sanat eğitmeni yetiştiren kurumlara tam ve çağdaş bir işlerlik kazandırılmadığını belirlediği sonucu bu yorumu desteklemektedir.

Tablo 23. Öğretim Elemanlarının Öğrencilerin Sanatsal Faaliyetlerine Desteklerinin Dağılımı

Sanatsal Faaliyetlerine Destek	Sayı (N)	Yüzde (%)
Çok fazla	66	25.6
Fazla	144	55.8
Az	46	17.8
Hiç yok	--	--
Boş	2	0.8
Toplam	258	100.0

Tablo 23’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %25.6’i çok fazla, %55.8’i fazla, %17.8’i az oranda öğrencilerinin sanatsal faaliyetlerine destekte bulunurken, hiç desteği olmayan öğretim elemanı yoktur. %0.8’i ise bu soruya yanıt vermemiştir. Buna bulgulara göre öğrencilerin sanatsal faaliyetlerine desteği fazla olan öğretim elemanları çoğunlukta. Bulgu, Balamir’in (1996) öğrencileri görebilen, sezebilen, araştıran, düşünen, üretken bireyler haline getirerek, yaratıcı ve yapıcı güçlerini geliştirmek, sanat

uğraşısında örneğe bağımlı ve ezbere dayalı değil bilinçli tavırlar almalarını ve çağın gereksinimleri doğrultusunda çözümlemelere varabilmelerinin sağlayabilmenin önemine değinerek bunları sağlayacak kişinin de sanat eğitimcisi olduğu sonucu bu yoruma koşutluk göstermektedir.

İkili Eğitimden Kaynaklanan Temel Sorunların Durumu

Anketin Karşılaşılan Sorunlar bölümünde açık uçlu olarak hazırlanan 5. sorusu “Programınızda ikili eğitim var mı? Varsa ikili eğitimden kaynaklanan sorunlarınız nelerdir? Maddeler halinde yazınız?” şeklinde ifade edilmişti. Öğretim elemanlarının bu soruya verdikleri yanıtlar irdelenerek aşağıdaki şekilde maddeleştirilmiştir:

- 1- Öğretim elemanlarının yetersizliği ikili eğitimi olan bölümleri olumsuz etkilemektedir.
- 2- Öğretim elemanlarının yoğun ders yükü eğitimde verimsizliğe neden oluyor.
- 3- Sanat eğitimi masrafları yanında ikili eğitimin öğrenim masrafları öğrenciyi sıkıntıya sokuyor.
- 4- İkinci eğitimde okuyan öğrencilerin yetenek düzeylerinin zayıf olması.
- 5- Öğrenci motivasyonunun sağlanmasında güçlüklerin yaşanması.
- 6- Gereği olan ders ücretlerinin öğretim elemanı tarafından alınamaması sorunu.
- 7- Alt yapısı oluşturulmadan ikili eğitimin açılmış olması.
- 8- Öğrencilerin dereceye girip daha az öğrenim harcı yatırmak için nota dayalı çalışmalar yapması.
- 9- Öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun ders ücretinden dolayı ikili eğitimden ders almak istemeleri, eğitimde öncelik olan başarının yükseltilmesini zedeliyor.
- 10- İkili eğitim programları yalnızca parasal bir kaynak olarak tercih ediliyor donanım görmezlikten geliniyor.
- 11- Derslerin ikili eğitimde tam anlamıyla yapılmaması sorunu.
- 12- Mekanların ısınma sorunu derslerin uygulanmasını etkiliyor.
- 13- Uygulamalı derslerin 10 saate kadar olan kısmının ücrete tabi tutulması ikili eğitimde ücretsiz derse girmeyi gerektirdiğinden bazı öğretim elemanları bu dersleri almak istemiyor.
- 14- Atölye ve araç gereç yetersizliği derslerin uygulanmasını olumsuz etkiliyor.

- 15- Mesleği olan öğrencilerin sorunları verimi düşürüyor.
- 16- Ders sonu ulaşım sorunları yaşanıyor.
- 17- Beslenme sorunları yaşanıyor.
- 18- Uygulamalı çalışmalarda doğal ışıktan yararlanamama sorunu.
- 19- Öğretim elemanlarının bilimsel çalışma yapmaya zaman bulamama sorunu.
- 20- Güvenlik sorunu.
- 21- Teknisyen bulunmaması sorunu.
- 22- Heyecan ve konsantrasyon eksikliği.
- 23- Bazı üniversitelerde kütüphanelerin mesai bitiminde kapalı olması.
- 24- Atölyelerin normal eğitim bittikten sonra temizlenmeme sorunu.
- 25- Bazı fakülte binalarının çevresinde ve atölyelerde ışıklandırmanın yetersizliği.

Bu bulgulara dayalı olarak ikili eğitimden kaynaklanan pek çok sorunun olduğu söylenebilir. Bulgu, Özsoy'un (1998) eğitim fakülteleri bünyesinde plansız bir şekilde resim öğretmenliği bölümlerinin açılması sonucu sanat eğitiminde pek çok sorunla karşılaşılacağı saptaması bu yorumu desteklemektedir. Ayrıca Pekmezci'nin (2002) alt yapısı, yönetim ve eğitim kadrosu sağlanmadan açılan resim-iş öğretmenliği anabilim dallarının geleceği belirsiz, telafisi imkansız sorunlar doğuracağı saptaması ile de desteklenmektedir.

Tablo 24. Öğretim Elemanlarının Fakülte Bütçesinden Resim-İş Öğretmenliğine Ayrılan Bütçeye İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Ayrılan Bütçe	Sayı (N)	Yüzde (%)
Çok yeterli	--	--
Yeterli	19	7.4
Yetersiz	142	55.0
Çok yetersiz	96	37.2
Boş	1	0.4
Toplam	258	100.0

Tablo 24'de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %7.4'ü yeterli, %55.0'ı yetersiz, %37.2'si çok yetersiz olarak görmüşlerdir. Resim-iş öğretmenliğine ayrılan

çok yeterli gören öğretim elemanı bulunmazken, %0.4'ü bu soruya cevap vermemiştir. Bu bulgulara dayalı olarak fakültelerden resim-iş öğretmenliğine ayrılan bütçeyi yetersiz gören öğretim elemanlarının sayısal çoğunlukta olduğu söylenebilir. Bulgu, Doğan'ın (2002) sanat eğitiminin çağdaşlaşması için bütçede kaynak oluşturulmasının önemini vurguladığı görüşü bu yorumu desteklemektedir.

Tablo 25. Öğretim Elemanlarının Resim-İş Öğretmenliğinin Teknolojik Açıdan Desteklenmesine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Teknolojik Destek	Sayı (N)	Yüzde (%)
Çok yeterli	--	--
Yeterli	32	12.4
Yetersiz	149	57.8
Çok yetersiz	77	29.8
Toplam	258	100.0

Tablo 25'de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %12.4'ü yeterli, %57.8'i yetersiz, %29.8'i ise resim-iş öğretmenliğinin teknolojik açıdan çok yetersiz olduğu görüşündedirler. Bu bulgulara dayalı olarak teknolojik desteğin çok yeterli olduğunu gören öğretim elemanı bulunmazken, yetersiz gören öğretim elemanları çoğunlukta. Bulgu, Atan'ın (2002) teknoloji ile insanlar arası bilgiye erişimin kolaylaştığı bu açıdan sanat eğitimi veren kurumların teknolojik donanımı sağlamaları gerektiği görüşü ile bu yorumu koşullu desteklemektedir.

Tablo 26. Öğretim Elemanlarının Resim-İş Öğretmenliğine Ayrılan Fiziki Mekanlara İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Fiziki Mekan	Sayı (N)	Yüzde (%)
Çok yeterli	10	3.9
Yeterli	70	27.1
Yetersiz	128	49.6
Çok yetersiz	50	19.4
Toplam	258	100.0

Tablo 26’da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının; %3.9’u çok yeterli, %27.1’i yeterli, %49.6’sı yetersiz ve %19.4’ü çok yetersiz görmektedir. Bu bulgulara dayalı olarak resim-iş öğretmenliğine ayrılan fiziki mekanları yetersiz gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Bulgu, Cömert’in (2002) resim-iş öğretmenliği anabilim dallarının çağdaş eğitim kurumları olabilmeleri için yeterli fiziksel mekan, tesis, teçhizat ve modern eğitim araçları ile desteklenmesi gerektiği sonucu ile bu yorumu koşullu desteklemektedir. Ayrıca bulgu, Özgen’in (1996) sanat eğitmeni yetiştiren kurumlara tam ve çağdaş bir işlerlik kazandırılmadığını belirlediği araştırmasını desteklemektedir.

Tablo 27. Öğretim Elemanlarının Branşlaşmaya İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Öğretim Elemanlarının Branşlaşması	Sayı (N)	Yüzde (%)
Çok gerekli	132	51.2
Gerekli	120	46.5
Gereksiz	6	2.3
Çok gereksiz	--	--
Toplam	258	100.0

Tablo 27’de görüldüğü gibi branşlaşma konusunda öğretim elemanlarının; %51.2’si çok gerekli, %46.5’i gerekli, %2.3’ü gereksiz görürken çok gereksiz bulan öğretim elemanı yoktur. Bu bulgulara dayalı olarak resim-iş öğretmenliği anabilim dalında branşlaşmanın çok gerekli olduğu söylenebilir. Bulgu, Alkan’ın (2002) eğitim fakültelerinin sanatta yeterlik ve doktora programlarının açılarak hem uygulama hem de teorik derslere öğretim elemanı yetiştirilmesi gerektiğini belirlediği saptaması bu yorumu koşullu desteklemektedir.

Tablo 28. Öğretim Elemanlarının Mezun Öğrencilerin Nitelikli Resim-İş Öğretmeni Olabilme Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Nitelikli Öğretmen Olabilme Düzeyi	Sayı (N)	Yüzde (%)
Çok yeterli	2	0.8
Yeterli	98	38.0
Yetersiz	143	55.4
Çok yetersiz	15	5.8
Toplam	258	100.0

Tablo 28’de görüldüğü gibi mezun olan öğrencilerin nitelikli resim-iş öğretmeni olabilme düzeylerini öğretim elemanlarının; %0.8’i çok yeterli, %38.0’ı yeterli, %55.4’ü yetersiz ve %5.8’i çok yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak resim-iş öğretmenliğinden mezun öğretmen adaylarının nitelikli resim-iş öğretmeni olabilme düzeylerinin yetersiz olduğu söylenebilir. Bulgu, İşbilen’in (2002) gerekli görülen nitelik ve nicelikte resim-iş öğretmeni yetiştirilememesinin nedenini, üniversitelerde ki alt yapı ve öğretim elemanı bakımından noksanlıkların bulunmasına bağladığı saptaması yorumu koşullu desteklemektedir.

Tablo 29. Öğretim Elemanlarının Resim-İş Öğretmenliği Programlarının Öğretim Elemanı İhtiyacına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Görev Yapan Öğretim Elemanı	Sayı (N)	Yüzde (%)
Çok yeterli	15	5.8
Yeterli	115	44.6
Yetersiz	109	42.2
Çok yetersiz	19	7.4
Toplam	258	100.0

Tablo 29’da görüldüğü gibi programlarda görev yapan öğretim elemanı sayısını öğretim elemanlarının; %5.8’i çok yeterli, %44.6’sı yeterli, %42.2’si yetersiz, %7.4’ü çok yetersiz görmektedir. Bu bulgulara dayalı olarak resim-iş öğretmenliği programlarında görev yapan öğretim elemanı sayısını öğretim elemanlarının çoğunluğu yeterli görmesine rağmen bazı resim-iş öğretmenliği programlarında öğretim elemanı

ihtiyacının söz konusu olduğu söylenebilir. Bulgu, İşbilen'in (2002) resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında öğretim elemanı yetersizliği sonucu ile desteklenmektedir.

Tablo 30. Öğretim Elemanlarının Resim-İş Öğretmenliğine Ait Kütüphanelere İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Kütüphane	Sayı (N)	Yüzde (%)
Var ve yeterli	6	2.3
Var ancak yetersiz	119	46.1
Yok ve ihtiyaç duymuyor	5	1.9
Yok ve ihtiyaç duyuyor	128	49.6
Toplam	258	100.0

Tablo 30'da görüldüğü gibi kütüphanelere ilişkin öğretim elemanlarının; %2.3'ü var ve yeterli, %46.1'i var ancak yetersiz, %1.9'u yok ve ihtiyaç duymuyorum ve %49.6'sı yok ve çok ihtiyaç duyuyorum görüşündedir. Bu bulgulara dayalı olarak resim-iş öğretmenliği programında kütüphanesi olmayan ve çok ihtiyaç duyan öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Bulgu, San'ın (1983) öğretim elemanlarının literatür sıkıntısının giderilmesi gerekliliği sonucu ile koşulluk göstermektedir.

Tablo 31. Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarında Öğrencisi Bulunan Ana Sanat Atölye Derslerinin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Öğrencisi Bulunan Ana Sanat Atölye Dersleri
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım, Heykel, Özgün Baskı, Fotoğraf
Anadolu Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım, Heykel, Özgün Baskı
Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi	Resim, Grafik Tasarım
Atatürk Üniversitesi	Resim
Ağrı Eğitim Fakültesi	

Cumhuriyet Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Resim
Çukurova Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım, Heykel, Özgün Baskı
Dicle Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım
Dokuz Eylül Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım, Heykel, Özgün Baskı
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi	Resim, Grafik Tasarım, Tekstil Tasarımı, Özgün Baskı
İnönü Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım, Heykel, Seramik, Özgün Baskı
Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi	Resim, Grafik Tasarım
Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi	Resim, Grafik Tasarım, Heykel, Seramik, Özgün Baskı
Mustafa Kemal Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım, Heykel
Niğde Üniversitesi	Resim
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım, Seramik, Endüstriyel Tasarım
Pamukkale Üniversitesi	Resim, Endüstriyel Tasarım, Fotoğraf
Selçuk Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım
Süleyman Demirel Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım, Özgün Baskı
Trakya Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım
Uludağ Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım, Heykel, Seramik, Tekstil Tasarımı, Özgün Baskı, Fotoğraf
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Resim, Grafik Tasarım, Heykel

Anketin Karşılaşılan Sorunlar bölümünde açık uçlu olarak hazırlanan 13. sorusu “Resim-iş öğretmenliği programınızda açık olan (öğrencisi bulunan) ana sanat dallarını belirtiniz?” şeklinde ifade edilmişti. Bu soruya verilen yanıtlara ilişkin bilgiler yukarıda Tablo 31’de üniversitelere göre belirtilmiştir.

Yukarıdaki bulgulara dayalı olarak öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun ana sanat atölye dersi olarak resim ve grafiği seçtikleri söylenebilir. Diğer anasanat derslerini verecek, konusunda yetkin öğretim elemanlarının olmayışı öğrencileri daha çok resim ve grafik ana sanat atölye derslerini almaya yöneltmektedir. Bulgu, YÖK'ün (1998) Resim-İş Öğretmenliği Lisan Programı Ders Tanımları'nda belirtilen, ana sanat atölye derslerinin çeşitlendirilmesine, eleman, atölye sayısı ve imkanlarının artırılmasına önem verilmelidir sonucunu desteklememektedir.

Öğretim elemanlarının Türkiye'de eğitim fakülteleri resim-iş öğretmenliği anabilim dalları ve karşılaştıkları sorunlara ilişkin görüşlerinde; resim-iş öğretmenliği anabilim dallarına özel yetenek sınavı ile öğrenci alınırken pek çok sorunla karşılaştıkları, bazı resim-iş öğretmenliği anabilim dallarına ait sanat galerilerinin ve kütüphanelerin olmadığı oysa sanat galerisi ve kütüphanelere ihtiyaç duyan öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu, ikili eğitimden kaynaklanan pek çok sorunların olduğu, resim-iş öğretmenliği anabilim dallarına ayrılan bütçenin ve fiziki mekânların yetersiz olduğu, çoğu resim-iş öğretmenliği anabilim dallarının teknolojik ve öğretim elemanı açısından yetersiz olduğu, öğretim elemanlarının branşlaşmasının çok gerekli olduğu, resim-iş öğretmenliği anabilim dallarından mezun öğrencilerin öğretmen olabilme düzeylerinin yetersiz olduğu, bazı üniversitelerde ana sanat atölye derslerinin çeşitlendirilemediği söylenebilir. Bulgular, Pekmezci'nin (2002) Türkiye'de sanat eğitimi alanında anlaşılması zor bir görüntü sergilendiği ve özellikle eğitim fakültelerinin sanat ve sanat eğitimi açısından sorumlulukları gözden geçirmesi gerektiği görüşü ile desteklenmektedir.

4.3. Öğretim Elemanlarının Türkiye'de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Uygulanan Branş Derslerinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Araştırma sürecinde, Türkiye'deki 21 üniversitede, 22 eğitim fakültesi resim-iş öğretmenliği anabilim dalında görev yapan 323 öğretim elemanına anket gönderilmiştir. Gönderilen anketlerin 258 tanesi çözümlenmiştir. Resim-iş öğretmenliğinde verilen branş derslerin saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyine ilişkin görüşlerin çözümlenmesi sırasında ilgili soruya cevap vermeyen öğretim elemanları sayısında farklılıklar gözlenmiş ancak söz konusu boş bırakan kişi sayısı az olması frekans ve

yüzde sonucunu etkilememiştir. Çözümleme sonucuna göre öğretim elemanlarının branş derslerin saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyine ilişkin görüşleri sırasıyla şöyledir:

Tablo 32. Desen Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Desen	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	117	45.3
Yetersiz	109	42.2
Yeterli	25	9.7
Çok yeterli	4	1.6
Boş	3	1.2
İçerik		
Çok yetersiz	55	21.3
Yetersiz	107	41.5
Yeterli	81	31.4
Çok yeterli	10	3.9
Boş	5	1.9
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	48	18.6
Yetersiz	126	48.8
Yeterli	71	27.5
Çok yeterli	8	3.1
Boş	5	1.9

Tablo 32’de görüldüğü gibi, öğretim elemanlarının % 45.3’ü desen dersini saat olarak çok yetersiz, %42.2’si yetersiz görürken, içerik olarak %41.5’i yetersiz, %31.4’ü yeterli, %21.3’ü çok yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %48.8’i yetersiz, %27.5’i yeterli, %18.6’sı çok yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak desen dersini saat olarak çok yetersiz, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyini ise yetersiz gören öğretim elemanlarının sayısal çoğunlukta olduğu söylenebilir. Bulgu,

Öztürk'ün (2002) uygulamadaki Desen dersi içeriği ve bu ders saati uygulamalarıyla yetişen öğretmen adayının öğrencide, istendik standart-olması gereken-bilgi, yeti ve deneyimin hedeflerine ulaşamadığını, bir dönemde dört saatlik Desen dersinin çok yetersiz kaldığını belirlediği araştırması ile desteklenmektedir.

Tablo 33. Temel Tasarım I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Temel Tasarım	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	41	15.9
Yetersiz	104	40.3
Yeterli	90	34.9
Çok yeterli	20	7.8
Boş	3	1.2
İçerik		
Çok yetersiz	22	8.5
Yetersiz	99	38.4
Yeterli	113	43.8
Çok yeterli	19	7.4
Boş	5	1.9
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	32	12.4
Yetersiz	113	43.8
Yeterli	90	34.9
Çok yeterli	16	6.2
Boş	7	2.7

Tablo 33'de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %40.3'ü Temel tasarım dersini saat olarak yetersiz, %34.9'u yeterli, %15.9'u çok yetersiz görürken, içerik olarak %43.8'i yeterli, %38.4'ü yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %43.8'i yetersiz, %34.9'u yeterli, %12.4'ü çok yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Temel Tasarım dersini saat olarak yetersiz, içerik olarak yeterli ve içeriğin

uygulanabilme düzeyini yetersiz gören öğretim elemanlarının sayısal çoğunlukta olduğu söylenebilir. Bulgu, Gümrah'ın (2002) bu dersin içeriğinin genişliği, kapsam ve derinliğinin dikkate alınacak olursa dersin saat olarak yetersiz kaldığı görüşü ile desteklenmektedir.

Tablo 34. Perspektif Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Perspektif	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	14	5.4
Yetersiz	50	40.3
Yeterli	156	60.5
Çok yeterli	29	11.2
Boş	9	3.5
İçerik		
Çok yetersiz	11	4.3
Yetersiz	66	25.6
Yeterli	148	57.4
Çok yeterli	22	8.5
Boş	11	4.3
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	17	6.6
Yetersiz	71	27.5
Yeterli	138	53.5
Çok yeterli	20	7.8
Boş	12	4.7

Tablo 34'de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %60.5'i Perspektif dersini saat olarak yeterli, %19.4'ü yetersiz görürken, içerik olarak %57.4'ü yeterli, %25.6'sı yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %53.5'i yeterli, %27.5'i yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Perspektif dersini saat, içerik ve içeriğin

uygulanabilme düzeyini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 35. Sanat Tarihine Giriş Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Tarihine Giriş	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	5	1.9
Yetersiz	48	18.6
Yeterli	156	60.5
Çok yeterli	41	15.9
Boş	8	3.1
İçerik		
Çok yetersiz	8	3.1
Yetersiz	49	19.0
Yeterli	164	63.6
Çok yeterli	27	10.5
Boş	10	3.9
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	20	7.8
Yetersiz	55	21.3
Yeterli	147	57.0
Çok yeterli	24	9.3
Boş	12	4.7

Tablo 35’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %60.5’i Sanat Tarihine Giriş dersini saat olarak yeterli, %18.6’sı yetersiz görürken, içerik olarak %63.6’sı yeterli, %19.0’ı yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %57.0’ı yeterli, %21.3’ü yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Tarihine Giriş dersini saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 36. Yazı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yazı	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	9	3.5
Yetersiz	73	28.3
Yeterli	135	52.3
Çok yeterli	36	14.0
Boş	5	1.9
İçerik		
Çok yetersiz	11	4.3
Yetersiz	74	28.7
Yeterli	130	50.4
Çok yeterli	36	14.0
Boş	7	2.7
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	19	7.4
Yetersiz	73	28.3
Yeterli	127	49.2
Çok yeterli	30	11.6
Boş	9	3.5

Tablo 36’da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %52.3’ü Yazı dersini saat olarak yeterli, %28.3’ü yetersiz görürken, içerik olarak %50.4’ü yeterli, %28.7’si yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %49.2’si yeterli, %28.3’ü yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Yazı dersinin saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 37. Türk Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Türk Sanatı Tarihi	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	9	3.5
Yetersiz	33	12.8
Yeterli	162	62.8
Çok yeterli	50	19.4
Boş	4	1.6
İçerik		
Çok yetersiz	10	3.9
Yetersiz	37	14.3
Yeterli	168	65.1
Çok yeterli	37	14.3
Boş	6	2.3
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	22	8.5
Yetersiz	42	16.3
Yeterli	154	59.7
Çok yeterli	31	12.0
Boş	9	3.5

Tablo 37’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %62.8’i Türk Sanatı Tarihi dersini saat olarak yeterli, %19.4’ü çok yeterli görürken, içerik olarak %65.1’i yeterli, %14.3’ü çok yeterli görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %59.7’si yeterli, %16.3’ü yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Türk Sanatı Tarihi dersini saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 38. Batı Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Batı Sanatı Tarihi	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	11	4.3
Yetersiz	34	13.2
Yeterli	164	63.6
Çok yeterli	44	17.1
Boş	5	1.9
İçerik		
Çok yetersiz	13	5.0
Yetersiz	30	11.6
Yeterli	170	65.9
Çok yeterli	38	14.7
Boş	7	2.7
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	26	10.1
Yetersiz	42	16.3
Yeterli	152	58.9
Çok yeterli	28	10.9
Boş	10	3.9

Tablo 38’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %63.6’sı Batı Sanatı Tarihi dersini saat olarak yeterli, %17.1’i çok yeterli görürken, içerik olarak %65.9’u yeterli, %14.7’si çok yeterli görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %58.9’u yeterli, %16.3’ü yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Batı Sanatı Tarihi dersini saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanı sayısının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 39. Çağdaş Dünya Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Çağdaş Dünya Sanatı	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	18	7.0
Yetersiz	54	20.9
Yeterli	138	53.5
Çok yeterli	40	15.5
Boş	8	3.1
İçerik		
Çok yetersiz	19	7.4
Yetersiz	58	22.5
Yeterli	140	54.3
Çok yeterli	29	11.2
Boş	12	4.7
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	31	12.0
Yetersiz	62	24.0
Yeterli	130	50.4
Çok yeterli	22	8.5
Boş	13	5.0

Tablo 39’da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %53.5’i Çağdaş Dünya Sanatı dersini saat olarak yeterli, %20.9’u yetersiz görürken, içerik olarak %54.3’ü yeterli, %22.5’i yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %50.4’ü yeterli, %22.5’i yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Çağdaş Dünya Sanatı dersini saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal olarak çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 40. Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Ana Sanat Atölye	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	87	33.7
Yetersiz	99	38.4
Yeterli	59	22.9
Çok yeterli	10	3.9
Boş	3	1.2
İçerik		
Çok yetersiz	37	14.3
Yetersiz	103	39.9
Yeterli	98	38.0
Çok yeterli	16	6.2
Boş	4	1.6
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	40	15.5
Yetersiz	112	43.4
Yeterli	86	33.3
Çok yeterli	16	6.2
Boş	4	1.6

Tablo 40’da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %38.4’ü Ana Sanat Atölye derslerini saat olarak yetersiz, %33.7’si çok yetersiz görürken, içerik olarak %39.9’u yetersiz, %38.0’ı yeterli, %14.3’ü çok yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %43.4’ü yetersiz, %33.3’ü yeterli, %15.5’i çok yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Ana Sanat Atölye derslerini saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyini yetersiz gören öğretim elemanlarının sayısal olarak çoğunlukta olduğu söylenebilir. Bulgu, Atan’ın (2002) yeniden yapılanma adı ile uygulamaya konulan atölye dersleri ile ilgili kredi saatlerinin ideal olmaktan uzak bir konumda olduğu saptaması ile desteklenmektedir.

Tablo 41. Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Seçmeli Sanat Atölye	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	43	16.7
Yetersiz	111	43.0
Yeterli	91	35.3
Çok yeterli	10	3.9
Boş	3	1.2
İçerik		
Çok yetersiz	22	8.5
Yetersiz	91	35.3
Yeterli	125	48.4
Çok yeterli	16	6.2
Boş	4	1.6
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	29	11.2
Yetersiz	104	40.3
Yeterli	106	41.1
Çok yeterli	15	5.8
Boş	4	1.6

Tablo 41’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %43.0’ı Seçmeli Sanat Atölye derslerini saat olarak yetersiz, %35.3’ü yeterli, %16.7’si çok yetersiz görürken, içerik olarak %48.4’ü yeterli, %35.3’ü yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %41.1’i yeterli, %40.3’ü yetersiz, %11.2’si çok yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Seçmeli Sanat Atölye derslerini saat olarak yetersiz, içerik olarak yeterli, içeriğin uygulanabilme düzeyini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal çoğunlukta olduğu söylenebilir. Bulgu, Atan’ın (2002) yeniden yapılanma adı ile uygulamaya konulan atölye dersleri ile ilgili kredi saatlerinin ideal olmaktan uzak bir konumda olduğu saptaması ile desteklenmektedir.

Tablo 42. İnsanın Sanatsal Gelişimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

İnsanın Sanatsal Gelişimi	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	14	5.4
Yetersiz	53	20.5
Yeterli	141	54.7
Çok yeterli	38	14.7
Boş	12	4.7
İçerik		
Çok yetersiz	16	6.2
Yetersiz	59	22.9
Yeterli	138	53.5
Çok yeterli	29	11.2
Boş	16	6.2
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	23	8.9
Yetersiz	56	21.7
Yeterli	132	51.2
Çok yeterli	27	10.5
Boş	20	7.8

Tablo 42’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %54.7’si İnsanın Sanatsal Gelişimi dersini saat olarak yeterli, %20.5’i yetersiz görürken, içerik olarak %53.5’i yeterli, %22.9’u yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %51.2’si yeterli, %21.7’si yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak İnsanın Sanatsal Gelişimi dersini saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal olarak çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 43. Estetik Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Estetik	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	14	5.4
Yetersiz	25	9.7
Yeterli	172	66.7
Çok yeterli	39	15.1
Boş	8	3.1
İçerik		
Çok yetersiz	14	5.4
Yetersiz	38	14.7
Yeterli	165	64.0
Çok yeterli	32	12.4
Boş	9	3.5
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	21	8.1
Yetersiz	41	15.9
Yeterli	154	59.7
Çok yeterli	29	11.2
Boş	13	5.0

Tablo 43’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %66.7’si Estetik dersini saat olarak yeterli, %15.1’i çok yeterli görürken, içerik olarak %64.0’ı yeterli, %14.7’si yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %59.7’si yeterli, %15.9’u yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Estetik dersini saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 44. Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Öğretiminde Uygulamalar	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	11	4.3
Yetersiz	51	19.8
Yeterli	159	61.6
Çok yeterli	29	11.2
Boş	8	3.1
İçerik		
Çok yetersiz	11	4.3
Yetersiz	49	19.0
Yeterli	157	60.9
Çok yeterli	31	12.0
Boş	10	3.9
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	19	7.4
Yetersiz	56	21.7
Yeterli	143	55.4
Çok yeterli	29	11.2
Boş	11	4.3

Tablo 44’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %61.6’sı Sanat Öğretiminde Uygulamalar dersini saat olarak yeterli, %19.8’i yetersiz görürken, içerik olarak %60.9’u yeterli, %19.0’ı yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %55.4’ü yeterli, %21.7’si yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Öğretiminde Uygulamalar dersini saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal olarak çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 45. Sanat Eleştirisi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Eleştirisi	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	10	3.9
Yetersiz	31	12.0
Yeterli	162	62.8
Çok yeterli	47	18.2
Boş	8	3.1
İçerik		
Çok yetersiz	18	7.0
Yetersiz	31	12.0
Yeterli	168	65.1
Çok yeterli	32	12.4
Boş	9	3.5
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	23	8.9
Yetersiz	51	19.8
Yeterli	144	55.8
Çok yeterli	30	11.6
Boş	10	3.9

Tablo 45’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %62.8’i Sanat Eleştirisi dersini saat olarak yeterli, %18.2’si çok yeterli görürken, içerik olarak %65.1’i yeterli, %12.4’ü çok yeterli görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %55.8’i yeterli, %19.8’i yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Eleştirisi dersini saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal olarak çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 46. Sanat Öğretimi Deneyimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Öğretimi Deneyimi	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	7	2.7
Yetersiz	38	14.7
Yeterli	154	59.7
Çok yeterli	47	18.2
Boş	12	4.7
İçerik		
Çok yetersiz	12	4.7
Yetersiz	42	16.3
Yeterli	152	58.9
Çok yeterli	38	14.7
Boş	14	5.4
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	28	10.9
Yetersiz	48	18.6
Yeterli	132	51.2
Çok yeterli	35	13.6
Boş	15	5.8

Tablo 46’da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %59.7’si Sanat Öğretimi Deneyimi dersini saat olarak yeterli, %18.2’si çok yeterli görürken, içerik olarak %58.9’u yeterli, %16.3’ü yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %51.2’si yeterli, %18.6’sı yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Öğretimi Deneyimi dersini saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal olarak çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 47. Müze Eğitimi ve Uygulamaları Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Müze Eğitimi ve Uygulamaları	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	11	4.3
Yetersiz	35	13.6
Yeterli	146	56.6
Çok yeterli	57	22.1
Boş	9	3.5
İçerik		
Çok yetersiz	18	7.0
Yetersiz	39	15.1
Yeterli	145	56.2
Çok yeterli	46	17.8
Boş	10	3.9
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	34	13.2
Yetersiz	48	18.6
Yeterli	127	49.2
Çok yeterli	38	14.7
Boş	11	4.3

Tablo 47’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %56.6’sı Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersini saat olarak yeterli, %22.1’i çok yeterli görürken, içerik olarak %56.2’si yeterli, %17.8’i çok yeterli görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %49.2’si yeterli, %18.6’sı yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersini saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal olarak çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 48. Çağdaş Türk Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Çağdaş Türk Sanatı	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	17	6.6
Yetersiz	31	12.4
Yeterli	160	62.0
Çok yeterli	42	16.3
Boş	8	3.1
İçerik		
Çok yetersiz	19	7.4
Yetersiz	36	14.0
Yeterli	160	62.0
Çok yeterli	33	12.8
Boş	10	3.9
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	32	12.4
Yetersiz	37	14.3
Yeterli	149	57.8
Çok yeterli	27	10.5
Boş	13	5.0

Tablo 48’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %62.0’ı Çağdaş Türk Sanatı dersini saat olarak yeterli, %16.3’ü çok yeterli görürken, içerik olarak %62.0’ı yeterli, %14.0’ı yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %57.8’i yeterli, %14.3’ü yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Çağdaş Türk Sanatı dersini saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal olarak çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 49. Bilgisayar Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Bilgisayar	Sayı (N)	Yüzde (%)
Saat		
Çok yetersiz	31	12.0
Yetersiz	71	27.5
Yeterli	120	46.5
Çok yeterli	25	9.7
Boş	11	4.3
İçerik		
Çok yetersiz	23	8.9
Yetersiz	75	29.1
Yeterli	125	48.4
Çok yeterli	23	8.9
Boş	12	4.7
Uygulanabilme Düzeyi		
Çok yetersiz	44	17.1
Yetersiz	71	27.5
Yeterli	114	44.2
Çok yeterli	16	6.2
Boş	13	5.0

Tablo 49’da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %46.5’i Bilgisayar dersini saat olarak yeterli, %27.5’i yetersiz, %12.0’ı çok yetersiz görürken, içerik olarak %48.4’ü yeterli, %29.1’i yetersiz görmüştür. İçeriğin uygulanabilme düzeyini ise %44.2’si yeterli, %27.5’i yetersiz, %17.1’i çok yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Bilgisayar dersini saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyini yeterli gören öğretim elemanlarının sayısal olarak çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Öğretim elemanlarının Türkiye’de eğitim fakülteleri resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında uygulanan branş derslerinin saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeylerine ilişkin görüşlerinde genel olarak Desen dersinin saat olarak çok yetersiz, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyinin yetersiz olduğu, Temel Tasarım dersinin saat

ve uygulanabilme düzeyinin yetersiz olduğu, Ana Sanat Atölye ve Seçmeli Sanat Atölye derslerinin saat ve uygulanabilme düzeylerinin yetersiz olduğu söylenebilir. Bulgular, Kurtuluş'un (2002) 1998 yılından itibaren uygulanan resim-iş öğretmenliği ders programlarında öğretmenlik formasyonuna ilişkin sorunların giderilmesi için öğretmenlik formasyonu derslerinin saat ve kredilerinin yükseltildiğini ancak bu kez de alan bilgisine yönelik derslerin yetersizliğine ilişkin saptaması tarafından desteklenmektedir. Özellikle de uygulamalı alan derslerinin saat ve içerik olarak yetersiz görüldüğü söylenebilir. Bulgu, Özel'in (2002) YÖK'ün yeniden yapılanma programları sonucunda resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında uygulanan programlarda genel olarak öğretmenlerin güçlü bir alan bilgisi ile yetişecekleri ifadesine rağmen, alan derslerinin önemli ölçüde azaltıldığını ve alan derslerinde zayıf öğretmenlerin yetiştirileceğini belirlediği araştırma tarafından desteklenmektedir. Programda yürütülen, teorik alan derslerinin uygulanabilme düzeylerini, bazı öğretim elemanlarının yetersiz görülmesini ise resim-iş öğretmenliği anabilim dallarındaki öğretim elemanı sayısının, fiziki mekanların ve teknolojik donanımın yetersizliği ile yorumlayabiliriz. Ayrıca bulgular, Uçan'ın (2002) şu andaki mevcut yapılanma ve yapısal işleyişin Türkiye'de sanat öğretmeni gereksinimini karşılayamadığını belirlediği araştırması ile desteklenmektedir.

4.4. Türkiye'de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Uygulanan Branş Derslerinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeylerine İlişkin Cinsiyet, Yaş, Hizmet Süresi ve Akademik Kariyerlerine Göre Öğretim Elemanlarının Görüşleri

Sağlıklı kay kare (X^2) sonucu elde etmek için bazı tablolarda çok yeterli ve yeterli cevapları birleştirilerek (yeterli), çok yetersiz ve yetersiz cevapları birleştirilerek (yetersiz) cevap gruplarında toplanmıştır. Akademik kariyer gruplarında öğretim üyeleri bir grupta diğer öğretim elemanları bir grupta birleştirilmiştir. Yapılan bu uygulamalar sonucu olumsuz etkilememiştir. Ayrıca X^2 çözümlenmesi sırasında ilgili soruya cevap vermeyenler dikkate alınmamıştır. Bu nedenle X^2 ye ilişkin tablolarda toplam öğretim elemanı sayılarında farklılıklar gözlenmiş, ancak söz konusu kısımları boş bırakan kişi sayısının az olması X^2 sonucunu etkilememiştir.

4.4.1. Öğretim Elemanlarının Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Uygulanan Branş Derslerinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenlerine Göre Dağılımları

Tablo 50. Cinsiyet Değişkenine Göre Desen Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Desen	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yetersiz	76	90.5	150	87.7	226	88.6
Yeterli	8	9.5	21	12.3	29	11.4
Toplam	84	100.0	171	100.0	255	100.0
P>0.05	P= 0.515	X²= 0.425	Serbestlik Derecesi (Sd)= 1			
İçerik						
Yetersiz	50	61.0	112	65.5	162	64.0
Yeterli	32	39.0	59	34.5	91	36.0
Toplam	82	100.0	171	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.483	X²= 0.492	Sd= 1			
Uygulanabilme Düzeyi						
Yetersiz	53	63.9	121	71.2	174	68.8
Yeterli	30	36.1	49	28.8	79	31.2
Toplam	83	100.0	170	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.238	X²= 1.392	Sd= 1			

Tablo 50’de görüldüğü gibi Desen dersini saat olarak, kadın öğretim elemanlarının %90.5’i, erkek öğretim elemanlarının %87.7’si yetersiz görürken Desen dersinin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %61.0’ı, erkek öğretim elemanlarının %65.5’i yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %63.9’u, erkek öğretim elemanlarının %71.2’si yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre cinsiyet değişkeni açısından kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Desen dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yetersiz gören

kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Bulgu, Öztürk'ün (2002) Desen dersinin içerik ve saat olarak yetersizliğini saptadığı araştırması tarafından desteklenmektedir. Bu sonuç, resmin temelini oluşturan Desen dersinin önemsenmesi gerekliliği ile yorumlanabilir.

Tablo 51. Cinsiyet Değişkenine Göre Temel Tasarım I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Temel Tasarım I-II	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Çok yetersiz	12	14.3	29	17.0	41	16.1
Yetersiz	42	50.0	62	36.3	104	40.8
Yeterli	24	28.6	66	38.6	90	35.3
Çok yeterli	6	7.1	14	8.2	20	7.8
Toplam	84	100.0	171	100.0	255	100.0
P>0.05	P= 0.209		X²= 4.541		Sd= 3	
İçerik						
Çok yetersiz	5	6.1	17	9.9	22	8.7
Yetersiz	35	42.7	64	37.4	99	39.1
Yeterli	35	42.7	78	45.6	113	44.7
Çok yeterli	7	8.5	12	7.0	19	7.5
Toplam	82	100.0	171	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.657		X²= 1.610		Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	10	12.2	22	13.0	32	12.7
Yetersiz	37	45.1	76	45.0	113	45.0
Yeterli	30	36.6	60	35.5	90	35.9
Çok yeterli	5	6.1	11	6.5	16	6.4
Toplam	82	100.0	169	100.0	251	100.0
P>0.05	P= 0.996		X²= 0.062		Sd= 3	

Tablo 51’de görüldüğü gibi Temel Tasarım dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %50.0’ı yetersiz, %28.6’sı yeterli, erkek öğretim elemanlarının %38.6’sı yeterli, %36.3’ü yetersiz görünürken bu dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %42.7’si yetersiz, %42.7’si yeterli, erkek öğretim elemanlarının %45.6’sı yeterli, %37.4’ü yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %45.1’i yetersiz, %36.6’sı yeterli, erkek öğretim elemanlarının %45.0’ı yetersiz, %35.5’i yeterli görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Temel Tasarım dersinin saat ve uygulanabilme düzeyini yetersiz, içeriğini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Bulgu, Gümrah’ın (2002) resim-iş öğretmenliğinde okuyan öğretmen adayının yaratıcılığını geliştirmesinde Temel Tasarım dersinin önemini vurguladığı ve bu dersin programda saat olarak yetersiz kaldığını saptadığı araştırması ile desteklenmektedir.

Tablo 52. Cinsiyet Değişkenine Göre Perspektif Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Perspektif	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yetersiz	24	28.9	40	24.1	64	25.7
Yeterli	59	71.1	126	75.9	185	74.3
Toplam	83	100.0	166	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.412		X²= 0.673		Sd= 1	
İçerik						
Yetersiz	21	25.6	56	33.9	77	31.2
Yeterli	61	74.4	109	66.1	170	68.2
Toplam	82	100.0	165	100.0	247	100.0
P>0.05	P= 0.183		X²= 1.771		Sd= 1	

Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	6	7.4	11	6.7	17	6.9
Yetersiz	20	24.7	51	30.9	71	28.9
Yeterli	49	60.5	89	53.9	138	56.1
Çok yeterli	6	7.4	14	8.5	20	8.1
Toplam	81	100.0	165	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.738		X²= 1.265		Sd= 3	

Tablo 52'de görüldüğü gibi Perspektif dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %71.1'i, erkek öğretim elemanlarının %75.9'u yeterli görürken dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %74.4'ü, erkek öğretim elemanlarının %66.1'i yeterli görmektedir. Perspektif dersinin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %60.5'i, erkek öğretim elemanlarının %53.9'u yeterli görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Perspektif dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Uygulanabilme düzeyini tüm öğretim elemanlarının üçte birine yakınının yetersiz görmesi dersi verebilecek öğretim elemanı sayısının ve fiziki mekânın yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 53. Cinsiyet Değişkenine Göre Sanat Tarihine Giriş Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Tarihine	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Giriş						
Saat						
Yetersiz	16	18.8	37	22.4	53	21.2
Yeterli	69	81.2	128	77.6	197	78.8
Toplam	85	100.0	165	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.509		X²= 0.435		Sd= 1	

İçerik							
Yetersiz	18	21.7	39	23.6	57	23.0	
Yeterli	65	78.3	126	76.4	191	77.0	
Toplam	83	100.0	165	100.0	248	100.0	
P>0.05	P= 0.731		X²= 0.119				Sd= 1
Uygulanabilme Düzeyi							
Çok yetersiz	8	9.8	12	7.3	20	8.1	
Yetersiz	18	22.0	37	22.6	55	22.4	
Yeterli	46	56.1	101	61.6	147	59.8	
Çok yeterli	10	12.2	14	8.5	24	9.8	
Toplam	82	100.0	164	100.0	246	100.0	
P>0.05	P= 0.697		X²= 1.435				Sd= 3

Tablo 53'de görüldüğü gibi Sanat Tarihine Giriş dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %81.2'si, erkek öğretim elemanlarının %77.6'sı yeterli görürken içerik olarak kadın öğretim elemanlarının %78.3'ü, erkek öğretim elemanlarının %76.4'ü yeterli görmektedir. Bu dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %56.1'i yeterli, %22.0'ı yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %61.6'sı yeterli, %22.6'sı yetersiz görmüştür. Kay kare sonuçlarına göre kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Tarihine Giriş dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 54. Cinsiyet Değişkenine Göre Yazı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yazı	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yetersiz	25	29.8	57	33.7	82	32.4
Yeterli	59	70.2	112	66.3	171	67.6
Toplam	84	100.0	169	100.0	253	100.0

P>0.05	P= 0.526	X²= 0.403				Sd= 1	
İçerik							
Yetersiz	26	31.7	59	34.9	85	33.9	
Yeterli	56	68.3	110	65.1	166	66.1	
Toplam	82	100.0	169	100.0	251	100.0	
P>0.05	P= 0.615	X²= 0.253				Sd= 1	
Uygulanabilme Düzeyi							
Çok yetersiz	7	8.6	12	7.1	19	7.6	
Yetersiz	22	27.2	51	30.4	73	29.3	
Yeterli	43	53.1	84	50.0	127	51.0	
Çok yeterli	9	11.1	21	12.5	30	12.0	
Toplam	81	100.0	168	100.0	249	100.0	
P>0.05	P= 0.910	X²= 0.541				Sd= 3	

Tablo 54’de görüldüğü gibi Yazı dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %70.2’si, erkek öğretim elemanlarının %66.3’ü yeterli görürken dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %68.3’ü, erkek öğretim elemanlarının %65.1’i yeterli görmektedir. Yazı dersinin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %53.1’i yeterli, %27.2’si yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %50.0’ı yeterli, %30.4’ü yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonucuna göre kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Yazı dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Kadın ve erkek öğretim elemanlarının üçte birinin dersin uygulanabilme düzeyini yetersiz görmesi teknik donanım, dersi verecek öğretim elemanı sayısı ve fiziki şartların yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 55. Cinsiyet Değişkenine Göre Türk Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Türk Sanatı Tarihi	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yetersiz	15	17.6	27	16.0	42	16.5
Yeterli	70	82.4	142	84.0	212	83.5
Toplam	85	100.0	169	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.735		X²= 0.114		Sd= 1	
İçerik						
Yetersiz	16	19.0	31	18.5	47	18.7
Yeterli	68	81.0	137	81.5	205	81.3
Toplam	84	100.0	168	100.0	252	100.0
P>0.05	P= 0.909		X²= 0.013		Sd= 1	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	9	10.8	13	7.8	22	8.8
Yetersiz	13	15.7	29	17.5	42	16.9
Yeterli	49	59.0	105	63.3	154	61.8
Çok yeterli	12	14.5	19	11.4	31	12.4
Toplam	83	100.0	166	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.744		X²= 1.238		Sd= 3	

Tablo 55’de görüldüğü gibi Türk Sanatı Tarihi dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %82.4’ü, erkek öğretim elemanlarının %84.0’ı yeterli görürken dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %81.0’ı, erkek öğretim elemanlarının %81.5’i yeterli görmektedir. Bu dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %59.0’ı yeterli, %15.7’si yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %63.3’ü yeterli, %17.5’i yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre ise kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Türk Sanatı Tarihi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 56. Cinsiyet Değişkenine Göre Batı Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Batı Sanatı Tarihi		Kadın		Erkek		Toplam	
		N	%	N	%	N	%
Saat							
Yetersiz		14	16.7	31	18.3	45	17.8
Yeterli		70	83.3	138	81.7	208	82.2
Toplam		84	100.0	169	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.743	X²= 0.108				Sd= 1	
İçerik							
Yetersiz		12	14.6	31	18.3	43	17.1
Yeterli		70	85.4	138	81.7	208	82.9
Toplam		82	100.0	169	100.0	251	100.0
P>0.05	P= 0.465	X²= 0.535				Sd= 1	
Uygulanabilme Düzeyi							
Çok yetersiz		10	12.3	16	9.6	26	10.5
Yetersiz		9	11.1	33	19.8	42	16.9
Yeterli		51	63.0	101	60.5	152	61.3
Çok yeterli		11	13.6	17	10.2	28	11.3
Toplam		81	100.0	167	100.0	248	100.0
P>0.05	P= 0.331	X²= 3.421				Sd= 3	

Tablo 56’de görüldüğü gibi Batı sanatı Tarihi dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %83.3’ü, erkek öğretim elemanlarının %81.7’si yeterli görürken dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %85.4’ü, erkek öğretim elemanlarının %81.7’si yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %63.0’ı yeterli, %13.6’sı çok yeterli, erkek öğretim elemanlarının %60.5’i yeterli, %19.8’i yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Batı Sanatı Tarihi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 57. Cinsiyet Değişkenine Göre Çağdaş Dünya Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Çağdaş Dünya Sanatı	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Çok yetersiz	6	7.2	12	7.2	18	7.2
Yetersiz	13	15.7	41	24.6	54	21.6
Yeterli	48	57.8	90	53.9	138	55.2
Çok yeterli	16	19.3	24	14.4	40	16.0
Toplam	83	100.0	167	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.389	X²= 3.018			Sd= 3	
İçerik						
Çok yetersiz	6	7.5	13	7.8	19	7.7
Yetersiz	14	17.5	44	26.5	58	23.6
Yeterli	45	56.3	95	57.2	140	56.9
Çok yeterli	15	18.8	14	8.4	29	11.8
Toplam	80	100.0	166	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.080	X²= 6.747			Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	11	13.6	20	12.2	31	12.7
Yetersiz	15	18.5	47	28.7	62	25.3
Yeterli	44	54.3	86	52.4	130	53.1
Çok yeterli	11	13.6	11	6.7	22	9.0
Toplam	81	100.0	164	100.0	245	100.0
P>0.05	P= 0.160	X²= 5.174			Sd= 3	

Tablo 57’de görüldüğü gibi Çağdaş Dünya Sanatı dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %57.8’i yeterli, %19.3’ü çok yeterli, erkek öğretim elemanlarının %53.9’u yeterli, %24.6’sı yetersiz görünürken dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %56.3’ü yeterli, %18.8’i çok yeterli, erkek öğretim elemanlarının %57.2’si yeterli, %26.5’i yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %54.3’ü yeterli, %18.5’i yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %52.4’ü

yeterli, %28.7'si yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Çağdaş Dünya Sanatı dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarını çoğunlukta olduğu söylenebilir. Ancak dersin uygulanabilme düzeyini kadın ve erkek öğretim elemanlarının yaklaşık yarısının yetersiz görmesi bu dersi verebilecek öğretim elemanı sayısı ve araç-gereçlerin yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 58. Cinsiyet Değişkenine Göre Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Çok yetersiz	30	35.7	57	33.3	87	34.1
Yetersiz	39	46.4	60	35.1	99	38.8
Yeterli	11	13.1	48	28.1	59	23.1
Çok yeterli	4	4.8	6	3.5	10	3.9
Toplam	84	100.0	171	100.0	255	100.0
P>0.05	P= 0.054		X²= 7.645		Sd= 3	
İçerik						
Çok yetersiz	11	13.3	26	15.2	37	14.6
Yetersiz	36	43.4	67	39.2	103	40.6
Yeterli	28	33.7	70	40.9	98	38.6
Çok yeterli	8	9.6	8	4.7	16	6.3
Toplam	83	100.0	171	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.345		X²= 3.322		Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	14	16.9	26	15.2	40	15.7
Yetersiz	35	42.2	77	45.0	112	44.1
Yeterli	27	32.5	59	34.5	86	33.9
Çok yeterli	7	8.4	9	5.3	16	6.3
Toplam	83	100.0	171	100.0	254	100.0

P>0.05	P= 0.177	X²= 4.935				Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi							
Yetersiz	45	54.2	88	51.5	133	52.4	
Yeterli	38	39.5	83	48.5	121	47.6	
Toplam	83	100.0	171	100.0	254	100.0	
P>0.05	P= 0.680	X²= 0.170				Sd= 1	

Tablo 59’da görüldüğü gibi Seçmeli Sanat Atölye derslerini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %60.7’si yetersiz, %39.3’ü yeterli, erkek öğretim elemanlarının %60.2’si yetersiz, %39.8’i yeterli görünürken bu derslerin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %43.4’ü yeterli, %41.02ı yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %52.0’ı yeterli, %33.3’ü yetersiz görmektedir. Derslerin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %54.2’si yetersiz, %39.5’i yeterli, erkek öğretim elemanlarının %51.5’i yetersiz, %48.5’i yeterli görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Seçmeli Sanat Atölye derslerinin saat ve uygulanabilme düzeyini yetersiz, içerik olarak yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Bu sonuç, derslerin içeriğinin uygulanabilmesi için ders saatlerinin artırılması gerekliliği ile yorumlanabilir. Bulgu, Atan’ın (2002) atölye dersleri ile ilgili yetersizlikleri belirlediği araştırması tarafından desteklenmektedir.

Tablo 60. Cinsiyet Değişkenine Göre İnsanın Sanatsal Gelişimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

İnsanın Sanatsal Gelişimi	Kadın		Erkek		Toplam		
	N	%	N	%	N	%	
Saat							
Yetersiz	25	30.5	42	25.6	67	27.2	
Yeterli	57	69.5	122	74.4	179	72.8	
Toplam	82	100.0	164	100.0	246	100.0	
P>0.05	P= 0.418	X²= 0.656				Sd= 1	

İçerik						
Çok yetersiz	4	5.1	12	7.4	16	6.6
Yetersiz	18	22.8	41	25.2	59	24.4
Yeterli	45	57.0	93	57.1	138	57.0
Çok yeterli	12	15.2	17	10.4	29	12.0
Toplam	79	100.0	163	100.0	242	100.0
P>0.05	P= 0.670	X²= 1.554			Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	10	13.0	13	8.1	23	9.7
Yetersiz	17	22.1	39	24.2	56	23.5
Yeterli	41	53.2	91	56.5	132	55.5
Çok yeterli	9	11.7	18	11.2	27	11.3
Toplam	77	100.0	161	100.0	238	100.0
P>0.05	P= 0.679	X²= 1.515			Sd= 3	

Tablo 60'da görüldüğü gibi İnsanın Sanatsal Gelişimi dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %69.5'i, erkek öğretim elemanlarının %74.4'ü yeterli görürken bu dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %57.0'ı yeterli, %22.8'i yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %57.1'i yeterli, %25.2'si yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %53.2'si yeterli, %22.1'i yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %56.5'i yeterli, %24.2'si yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak İnsanın Sanatsal Gelişimi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 61. Cinsiyet Değişkenine Göre Estetik Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Estetik	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yetersiz	13	15.9	26	15.5	39	15.6
Yeterli	69	84.1	142	84.5	211	84.4
Toplam	82	100.0	168	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.938		X²= 0.006		Sd= 1	
İçerik						
Yetersiz	14	17.3	38	22.6	52	20.9
Yeterli	67	82.7	130	77.4	197	79.1
Toplam	81	100.0	168	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.332		X²= 0.941		Sd= 1	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	7	8.9	14	8.4	21	8.6
Yetersiz	11	13.9	30	18.1	41	16.7
Yeterli	50	63.3	104	62.7	154	62.9
Çok yeterli	11	13.9	18	10.8	29	11.8
Toplam	79	100.0	166	100.0	245	100.0
P>0.05	P= 0.803		X²= 0.994		Sd= 3	

Tablo 61’de görüldüğü gibi Estetik dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %84.1’i, erkek öğretim elemanlarının %84.5’i yeterli görürken bu dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %82.7’si, erkek öğretim elemanlarının %77.4’ü yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %63.3’ü yeterli, %13.9’u yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %62.7’si yeterli, %18.1’i yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Estetik dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 62. Cinsiyet Değişkenine Göre Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II		Kadın		Erkek		Toplam	
		N	%	N	%	N	%
Saat							
Yetersiz		25	30.1	37	41.4	62	24.8
Yeterli		58	62.4	130	77.8	188	75.2
Toplam		83	100.0	167	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.170	X²= 1.886				Sd= 1	
İçerik							
Yetersiz		18	22.2	42	25.1	60	24.2
Yeterli		63	77.8	125	74.9	188	75.8
Toplam		81	100.0	167	100.0	248	100.0
P>0.05	P= 0.614	X²= 0.255				Sd= 1	
Uygulanabilme Düzeyi							
Çok yetersiz		7	8.6	12	7.2	19	7.7
Yetersiz		18	22.2	38	22.9	56	22.7
Yeterli		43	53.1	100	60.2	143	57.9
Çok yeterli		13	16.0	16	9.6	29	11.7
Toplam		81	100.0	166	100.0	247	100.0
P>0.05	P= 0.468	X²= 2.539				Sd= 3	

Tablo 62’de görüldüğü gibi Sanat Öğretiminde Uygulamalar dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %62.4’ü yeterli, %30.1’i yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %77.8’i yeterli, %41.4’ü yetersiz görürken bu dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %77.8’i, erkek öğretim elemanlarının %74.9’u yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %53.1’i yeterli, %22.2’si yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %60.2’si yeterli, %22.9’u yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak

Sanat Öğretiminde Uygulamalar dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 63. Cinsiyet Değişkenine Göre Sanat Eleştirisi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Eleştirisi	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yetersiz	17	20.7	24	14.3	41	16.4
Yeterli	65	79.3	144	85.7	209	83.6
Toplam	82	100.0	168	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.196	X²= 1.670			Sd= 1	
İçerik						
Çok yetersiz	8	9.9	10	6.0	18	7.2
Yetersiz	11	13.6	20	11.9	31	12.4
Yeterli	53	65.4	115	68.5	168	67.5
Çok yeterli	9	11.1	23	13.7	32	12.9
Toplam	81	100.0	168	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.649	X²= 1.644			Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	9	11.1	14	8.4	23	9.3
Yetersiz	16	19.8	35	21.0	51	20.6
Yeterli	48	59.3	96	57.5	144	58.1
Çok yeterli	8	9.9	22	13.2	30	12.1
Toplam	81	100.0	167	100.0	248	100.0
P>0.05	P= 0.802	X²= 0.996			Sd= 3	

Tablo 63’de görüldüğü gibi Sanat Eleştirisi dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %79.3’ü, erkek öğretim elemanlarının %85.7’si yeterli görürken bu dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %65.4’ü, erkek öğretim elemanlarının %68.5’i yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %59.3’ü yeterli, %19.8’i yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %57.5’i

yeterli, %21.0'ı yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Eleştirisi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Dersin uygulanabilme düzeyini kadın ve erkek öğretim elemanlarının yaklaşık üçte birinin yetersiz görmesi bazı resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında bu dersi verebilecek öğretim elemanı sayısı ve teorik kaynakların yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 64. Cinsiyet Değişkenine Göre Sanat Öğretimi Deneyimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Öğretimi Deneyimi	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yetersiz	21	25.6	24	14.6	45	18.3
Yeterli	61	74.4	140	85.4	201	81.7
Toplam	82	100.0	164	100.0	246	100.0
P<0.05	P= 0.036	X²= 4.406			Sd= 1	
İçerik						
Yetersiz	19	23.8	35	21.3	54	22.1
Yeterli	61	76.3	129	78.7	190	77.9
Toplam	80	100.0	164	100.0	244	100.0
P>0.05	P= 0.671	X²= 0.181			Sd= 1	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	8	10.0	20	12.3	28	11.5
Yetersiz	20	25.0	28	17.2	48	19.8
Yeterli	38	47.5	94	57.7	132	54.3
Çok yeterli	14	17.5	21	12.9	35	14.4
Toplam	80	100.0	163	100.0	243	100.0
P>0.05	P= 0.294	X²= 3.718			Sd= 3	

Tablo 64'de görüldüğü gibi İnsanın Sanat Öğretimi Deneyimi dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %74.4'ü, erkek öğretim elemanlarının %85.4'ü yeterli

görürken bu dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %76.3'ü, erkek öğretim elemanlarının %78.7'si yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %47.5'i yeterli, %25.0'ı yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %57.7'si yeterli, %17.2'si yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre dersin içerik ve uygulanabilme düzeyi açısından kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmazken dersin saati açısından anlamlı farklılık bulunmaktadır. Kadın öğretim elemanlarının dersin saatini yetersiz görme oranları erkek öğretim elemanlarından daha fazladır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Öğretimi Deneyimi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Dersin uygulanabilme düzeyini kadın ve erkek öğretim elemanlarının üçte birine yakınının yetersiz görmesi bu dersin zaman ve fiziki şartların yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 65. Cinsiyet Değişkenine Göre Müze Eğitimi ve Uygulamaları Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Müze Eğitimi ve Uygulamaları	Kadın		Erkek		Toplam		
	N	%	N	%	N	%	
Saat							
Çok yetersiz	4	4.9	7	4.2	11	4.4	
Yetersiz	11	13.6	24	14.3	35	14.1	
Yeterli	43	53.1	103	61.3	146	58.6	
Çok yeterli	23	28.4	34	20.2	57	22.9	
Toplam	81	100.0	168	100.0	249	100.0	
P>0.05	P= 0.510	X²= 2.312				Sd= 3	
İçerik							
Çok yetersiz	7	8.8	11	6.5	18	7.3	
Yetersiz	11	13.8	28	16.7	39	16.0	
Yeterli	43	53.8	102	60.7	145	58.5	
Çok yeterli	19	23.8	27	16.1	46	18.5	
Toplam	80	100.0	168	100.0	248	100.0	
P>0.05	P= 0.419	X²= 2.828				Sd= 3	

Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	9	11.3	25	15.0	34	13.8
Yetersiz	21	26.3	27	16.2	48	19.4
Yeterli	36	45.0	91	54.5	127	51.4
Çok yeterli	14	17.5	24	14.4	38	15.4
Toplam	80	100.0	167	100.0	247	100.0
P>0.05	P= 0.198	X²= 4.665			Sd= 3	

Tablo 65’de görüldüğü gibi Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %53.1’i yeterli, %28.4’ü çok yeterli, erkek öğretim elemanlarının %61.3’ü yeterli, %20.2’si çok yeterli görürken bu dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %53.8’i yeterli, %23.8’i çok yeterli, erkek öğretim elemanlarının %60.7’si yeterli, %16.7’si yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %45.0 yeterli, %26.3’ü yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %54.5’i yeterli, %16.2’si yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Müze eğitimi ve Uygulamaları dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Ancak dersin uygulanabilme düzeyini kadın ve erkek öğretim elemanlarının yaklaşık üçte birinin yetersiz görmesi bazı resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında, müzeleri ve tarihi eserleri tanıtıcı teknolojik donanımla birlikte bütçe yetersizliği olduğu söylenebilir.

Tablo 66. Cinsiyet Değişkenine Göre Çağdaş Türk Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Çağdaş Türk Sanatı	Kadın		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Çok yetersiz	7	8.4	10	6.0	17	6.8
Yetersiz	9	10.8	22	13.2	31	12.4
Yeterli	52	62.7	108	64.7	160	64.0
Çok yeterli	15	18.1	27	16.2	42	16.8
Toplam	83	100.0	167	100.0	250	100.0

P>0.05	P= 0.829	X²= 0.886				Sd= 3	
İçerik							
Çok yetersiz	7	8.6	12	7.2	19	7.7	
Yetersiz	9	11.1	27	16.2	36	14.5	
Yeterli	47	58.0	113	67.7	160	64.5	
Çok yeterli	18	22.2	15	9.0	33	13.3	
Toplam	81	100.0	167	100.0	248	100.0	
P<0.05	P= 0.028	X²= 9.083				Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi							
Çok yetersiz	10	12.3	22	13.4	32	13.1	
Yetersiz	9	11.1	28	17.1	37	15.1	
Yeterli	48	59.3	101	61.6	149	60.8	
Çok yeterli	14	17.3	13	7.9	27	11.0	
Toplam	81	100.0	164	100.0	245	100.0	
P>0.05	P= 0.128	X²= 5.680				Sd= 3	

Tablo 66'da görüldüğü gibi Çağdaş Türk Sanatı dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %62.7'si yeterli, %18.1'i çok yeterli, erkek öğretim elemanlarının %64.7'si yeterli, %16.2'si çok yeterli görürken bu dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %58.0'ı yeterli, %22.2'si çok yeterli, erkek öğretim elemanlarının %67.7'si yeterli, %16.2'si yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %59.3'ü yeterli, %17.3'ü çok yeterli, erkek öğretim elemanlarının %61.6'sı yeterli, %17.1'i yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre dersin saat ve uygulanabilme düzeyi açısından kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmazken dersin içeriği açısından anlamlı farklılık bulunmaktadır. Erkek öğretim elemanları, kadın öğretim elemanlarına göre dersin içeriğini daha fazla oranda yetersiz görmüştür. Bu bulgulara dayalı olarak Çağdaş Türk Sanatı dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 67. Cinsiyet Değişkenine Göre Bilgisayar Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Bilgisayar	Kadın		Erkek		Toplam		
	N	%	N	%	N	%	
Saat							
Çok yetersiz	10	12.3	21	12.7	31	12.6	
Yetersiz	27	33.3	44	26.5	71	28.7	
Yeterli	38	46.9	82	49.4	120	48.6	
Çok yeterli	6	7.4	19	11.4	25	10.1	
Toplam	81	100.0	166	100.0	247	100.0	
P>0.05	P= 0.608	X²= 1.833				Sd= 3	
İçerik							
Çok yetersiz	8	10.0	15	9.0	23	9.3	
Yetersiz	23	28.8	52	31.3	75	30.5	
Yeterli	40	50.0	85	51.2	125	50.8	
Çok yeterli	9	11.3	14	8.4	23	9.3	
Toplam	80	100.0	166	100.0	246	100.0	
P>0.05	P= 0.886	X²= 0.644				Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi							
Çok yetersiz	12	15.0	32	19.4	44	18.0	
Yetersiz	29	36.3	42	25.5	71	29.0	
Yeterli	34	42.5	80	48.5	114	46.5	
Çok yeterli	5	6.3	11	6.7	16	6.5	
Toplam	80	100.0	165	100.0	245	100.0	
P>0.05	P= 0.365	X²= 3.175				Sd= 3	

Tablo 67’de görüldüğü gibi Bilgisayar dersini saat olarak kadın öğretim elemanlarının %46.9’u yeterli, %33.3’ü yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %49.4’ü yeterli, %26.5’i yetersiz görürken bu dersin içeriğini kadın öğretim elemanlarının %50.0’ı yeterli, %28.8’i yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %51.2’si yeterli, %31.3’ü yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise kadın öğretim elemanlarının %42.5’i yeterli, %36.3’ü yetersiz, erkek öğretim elemanlarının %48.5’i

yeterli, %25.5'i yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre kadın ve erkek öğretim elemanları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Bilgisayar dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yeterli gören kadın ve erkek öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Ancak kadın ve erkek öğretim elemanlarının yarıdan fazlasının bu dersin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyini yetersiz görmesi, teknolojik donanımın ve dersi verebilecek öğretim elemanı sayısının yetersizliği ile yorumlanabilir.

4.4.2. Öğretim Elemanlarının Türkiye'de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Uygulanan Branş Derslerinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin Yaş Değişkenlerine Göre Dağılımları

Tablo 68. Yaş Değişkenine Göre Desen Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Desen	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	28	84.8	91	89.2	107	89.2	226	88.6
Yeterli	5	15.2	11	10.8	13	10.8	29	11.4
Toplam	33	100.0	102	100.0	120	100.0	255	100.0
P>0.05	P= 0.764		X²= 0.537			Sd= 2		
İçerik								
Yetersiz	21	63.6	66	65.3	75	63.0	162	64.0
Yeterli	12	36.4	35	34.7	44	37.0	91	36.0
Toplam	33	100.0	101	100.0	119	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.937		X²= 0.130			Sd= 2		
Uygulanabilme Düzeyi								
Yetersiz	21	63.6	71	69.6	82	69.5	174	68.8
Yeterli	12	36.4	31	30.4	36	30.5	79	31.2
Toplam	33	100.0	102	100.0	118	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.792		X²= 0.467			Sd= 2		

Tablo 68'de görüldüğü gibi Desen dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %84.8'i, 31-40 arası yaş grubunun %89.2'si, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %89.2'si yetersiz görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %63.6'sı, 31-40 arası yaş grubunun %65.3'ü, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %63.0'ı yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %63.6'sı, 31-40 arası yaş grubunun %69.6'sı, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %69.5'i yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Desen dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yetersiz gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 69. Yaş Değişkenine Göre Temel Tasarım I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Temel Tasarım I-II	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	12	34.4	60	58.8	73	60.8	145	88.6
Yeterli	21	63.6	42	41.2	47	39.2	110	11.4
Toplam	33	100.0	102	100.0	120	100.0	255	100.0
P<0.05	P= 0.037		X²= 6.584			Sd= 2		
İçerik								
Yetersiz	9	27.3	51	50.5	61	51.3	121	47.8
Yeterli	24	72.7	50	49.5	58	48.7	132	52.2
Toplam	33	100.0	101	100.0	119	100.0	253	100.0
P<0.05	P= 0.040		X²= 6.438			Sd= 2		
Uygulanabilme Düzeyi								
Yetersiz	14	42.4	57	56.4	74	63.2	145	68.8
Yeterli	19	57.6	44	43.6	43	36.8	106	42.2
Toplam	33	100.0	101	100.0	117	100.0	251	100.0
P>0.05	P= 0.095		X²= 4.698			Sd= 2		

Tablo 69'da görüldüğü gibi Temel Tasarım dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %63.6'sı yeterli, %34.4'ü yetersiz, 31-40 arası yaş grubunun %58.8'i yetersiz, %41.2'si yeterli, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %60.8'i yetersiz, %39.2'si yeterli görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %72.7'si yeterli, 31-40 arası yaş grubunun %50.5'i yetersiz, %49.5'i yeterli, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %51.3'ü yetersiz, %48.7'si yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %57.6'sı yeterli, %42.4'ü yetersiz, 31-40 arası yaş grubunun %56.4'ü yetersiz, %43.6'sı yeterli, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %63.2'si yetersiz, %36.8'i yeterli görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre dersin uygulanabilme düzeyi açısından tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmazken dersin saat ve içeriği açısından 30 ve daha aşağı yaş gruplarıyla, orta ve daha yukarı yaş grupları arasında farklılık bulunmaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Temel Tasarım dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yetersiz gören orta ve yukarı yaş gruplarının çoğunlukta olduğu, yeterli görenlerin ise 30 ve daha aşağı yaş gruplarında yoğunlaştığı söylenebilir. Öğrencinin yaratıcılığını ve el becerisini geliştirmede etkin olan Temel Tasarım dersini, tecrübeli öğretim elemanlarının daha fazla önemsendiği görülmektedir.

Tablo 70. Yaş Değişkenine Göre Perspektif Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Perspektif	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	11	33.3	22	21.6	31	27.2	64	25.7
Yeterli	22	66.7	80	78.4	83	72.8	185	74.3
Toplam	33	100.0	102	100.0	114	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.359		X²= 2.052				Sd= 2	
İçerik								
Yetersiz	9	27.3	32	31.4	36	32.1	77	31.2
Yeterli	24	72.7	70	68.6	76	67.9	170	68.8
Toplam	33	100.0	102	100.0	112	100.0	247	100.0

P>0.05	P= 0.867							X²= 0.285	Sd= 2	
Uygulanabilme Düzeyi										
Yetersiz	12	36.4	32	31.4	44	39.6	88	35.8		
Yeterli	21	63.6	70	68.6	67	60.4	158	64.2		
Toplam	33	100.0	102	100.0	111	100.0	246	100.0		
P>0.05	P= 0.452							X²= 1.587	Sd= 2	

Tablo 70’de görüldüğü gibi Perspektif dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %66.7’si, 31-40 arası yaş grubunun %78.4’ü, 41 ve daha yukarı yaş gurubunun %72.8’i yeterli görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %72.7’si, 31-40 arası yaş grubunun %68.6’sı, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %67.9’u yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %63.6’sı yeterli, %36.4’ü yetersiz, 31-40 arası yaş grubunun %68.6’sı yeterli, %31.4’ü yetersiz, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %60.4’ü yeterli, %39.6’sı yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre tüm yaş gurupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Perspektif dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Tüm yaş gruplarının yaklaşık üçte biri bu dersin uygulanabilme düzeyini yetersiz görmüştür. Bu da mekan ve dersi verebilecek öğretim elemanı sayısının yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 71. Yaş Değişkenine Göre Sanat Tarihine Giriş Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Tarihine Giriş	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam		
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Saat									
Yetersiz	8	25.0	25	24.8	20	17.1	53	21.2	
Yeterli	24	75.0	76	75.2	97	82.9	197	78.8	
Toplam	32	100.0	101	100.0	117	100.0	250	100.0	
P>0.05	P= 0.330							X²= 2.220	Sd= 2

İçerik										
Yetersiz	7	21.9	29	29.0	21	18.1	57	23.0		
Yeterli	25	78.1	71	71.0	95	81.9	191	77.0		
Toplam	32	100.0	100	100.0	116	100.0	248	100.0		
P>0.05	P= 0.163		X²= 3.628				Sd= 2			
Uygulanabilme Düzeyi										
Yetersiz	9	28.1	37	37.0	29	25.4	75	30.5		
Yeterli	23	71.9	63	63.0	85	74.6	171	69.5		
Toplam	32	100.0	100	100.0	114	100.0	246	100.0		
P>0.05	P= 0.178		X²= 3.457				Sd= 2			

Tablo 71’de görüldüğü gibi Sanat Tarihine Giriş dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %75.0’ı, 31-40 arası yaş grubunun %75.2’si, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %82.9’u yeterli görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %78.1’i, 31-40 arası yaş grubunun %71.0’ı, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %81.9’u yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %71.9’u, 31-40 arası yaş grubunun %63.0’ı, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %74.6’sı yeterli görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Tarihine Giriş dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 72. Yaş Değişkenine Göre Yazı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin

Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yazı	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Saat										
Yetersiz	13	39.4	25	24.8	44	37.0	82	32.4		
Yeterli	20	60.6	76	75.2	75	63.0	171	67.6		
Toplam	33	100.0	101	100.0	119	100.0	253	100.0		
P>0.05	P= 0.102		X²= 4.570				Sd= 2			

İçerik										
Yetersiz	8	24.2	30	30.0	47	39.8	85	33.9		
Yeterli	25	75.8	70	70.0	71	60.2	166	66.1		
Toplam	33	100.0	100	100.0	118	100.0	251	100.0		
P>0.05	P= 0.142		X²= 3.906				Sd= 2			
Uygulanabilme Düzeyi										
Yetersiz	13	39.4	28	28.0	51	44.0	92	36.9		
Yeterli	20	60.6	72	72.0	65	56.0	157	63.1		
Toplam	33	100.0	100	100.0	116	100.0	249	100.0		
P>0.05	P= 0.050		X²= 5.974				Sd= 2			

Tablo 72’de görüldüğü gibi Yazı dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %60.6’sı yeterli, %39.4’ü yetersiz, 31-40 arası yaş grubunun %75.2’si yeterli, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %63.0’ı yeterli, %37.0’ı yetersiz görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %75.8’i, 31-40 arası yaş grubunun %70.0’ı, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %60.2’si yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %60.6’sı yeterli, %39.4’ü yetersiz, 31-40 arası yaş grubunun %72.0’ı yeterli, %28.0’ı yetersiz, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %56.0’ı yeterli, %44.0’ı yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Yazı dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Dersin uygulanabilme düzeyini tüm yaş gruplarının üçte birinden fazlasının yetersiz görmesi araç-gereç ve öğretim elemanı sayısının yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 73. Yaş Değişkenine Göre Türk Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Türk Sanatı Tarihi	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	7	21.2	16	15.7	19	16.0	42	16.5
Yeterli	26	78.8	86	84.3	100	84.0	212	83.5
Toplam	33	100.0	102	100.0	119	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.739		X²= 0.604				Sd= 2	
İçerik								
Yetersiz	8	24.2	20	19.6	19	16.2	47	18.7
Yeterli	25	75.8	82	80.4	98	83.8	205	81.3
Toplam	33	100.0	102	100.0	117	100.0	252	100.0
P>0.05	P= 0.552		X²= 1.190				Sd= 2	
Uygulanabilme Düzeyi								
Yetersiz	9	27.3	25	24.5	30	26.3	64	25.7
Yeterli	24	72.7	77	75.5	84	73.7	185	74.3
Toplam	33	100.0	102	100.0	114	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.932		X²= 0.141				Sd= 2	

Tablo 73’de görüldüğü gibi Türk Sanatı Tarihi dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %78.8’i, 31-40 arası yaş grubunun %84.3’ü, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %84.0’ı yeterli görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %75.8’i, 31-40 arası yaş grubunun %80.4’ü, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %83.8’i yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %72.7’si, 31-40 arası yaş grubunun %75.5’i, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %73.7’si yeterli görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Türk Sanatı Tarihi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 74. Yaş Değişkenine Göre Batı Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Batı Sanatı Tarihi	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	6	18.2	18	17.8	21	17.6	45	17.8
Yeterli	27	81.8	83	82.2	98	82.4	208	82.2
Toplam	33	100.0	101	100.0	119	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.997		X²= 0.005				Sd= 2	
İçerik								
Yetersiz	7	21.2	16	16.0	20	16.9	43	17.1
Yeterli	26	78.8	84	84.0	98	83.1	208	82.9
Toplam	33	100.0	100	100.0	118	100.0	251	100.0
P>0.05	P= 0.787		X²= 0.480				Sd= 2	
Uygulanabilme Düzeyi								
Yetersiz	8	24.2	28	28.0	32	27.8	68	27.4
Yeterli	25	75.8	72	72.0	83	72.2	180	72.6
Toplam	33	100.0	100	100.0	115	100.0	248	100.0
P>0.05	P= 0.908		X²= 0.194				Sd= 2	

Tablo 74’de görüldüğü gibi Batı Sanatı Tarihi dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %81.8’i, 31-40 arası yaş grubunun %82.2’si, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %82.4’ü yeterli görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %78.8’i, 31-40 arası yaş grubunun %84.0’ı, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %83.1’i yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %75.8’i, 31-40 arası yaş grubunun %72.0’ı, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %72.2’si yeterli görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Batı Sanatı Tarihi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 75. Yaş Değişkenine Göre Çağdaş Dünya Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Çağdaş Dünya Sanatı	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	10	31.3	28	28.0	34	28.8	72	28.8
Yeterli	22	68.8	72	72.0	84	71.2	178	71.2
Toplam	32	100.0	100	100.0	118	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.939		X²= 0.125				Sd= 2	
İçerik								
Yetersiz	12	38.7	33	33.0	32	27.8	77	31.3
Yeterli	19	61.3	67	67.0	83	72.2	169	68.7
Toplam	31	100.0	100	100.0	115	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.456		X²= 1.571				Sd= 2	
Uygulanabilme Düzeyi								
Yetersiz	13	40.6	39	39.0	41	36.3	93	38.0
Yeterli	19	59.4	61	61.0	72	63.7	152	62.0
Toplam	32	100.0	100	100.0	113	100.0	245	100.0
P>0.05	P= 0.871		X²= 0.277				Sd= 2	

Tablo 75’de görüldüğü gibi Çağdaş Dünya Sanatı dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %68.8’i, 31-40 arası yaş grubunun %72.0’ı, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %71.2’si yeterli görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %61.3’ü, 31-40 arası yaş grubunun %67.0’ı, 41ve daha yukarı yaş grubunun %72.2’si yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %59.4’ü yeterli, %40.6’sı yetersiz, 31-40 arası yaş grubunun %61.0’ı yeterli, %39.0’ı yetersiz, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %63.7’si yeterli, %36.3’ü yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Çağdaş Dünya Sanatı dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Dersin uygulanabilme düzeyini tüm yaş gruplarının üçte birinden

fazlasının yetersiz görmesi, dersi verebilecek öğretim elemanı sayısının yetersizliği ile yorumlanabilir.

Tablo 76. Yaş Değişkenine Göre Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	22	66.7	75	73.5	89	74.2	186	72.9
Yeterli	11	33.3	27	26.5	31	25.8	69	27.1
Toplam	33	100.0	102	100.0	120	100.0	255	100.0
P>0.05	P= 0.681		X²= 0.767			Sd= 2		
İçerik								
Yetersiz	17	51.5	58	56.9	65	54.6	140	55.1
Yeterli	16	48.5	44	43.1	54	45.4	114	44.9
Toplam	33	100.0	102	100.0	119	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.856		X²= 0.311			Sd= 2		
Uygulanabilme Düzeyi								
Yetersiz	17	51.5	63	61.8	72	60.5	152	59.8
Yeterli	16	48.5	39	38.2	47	39.5	102	40.2
Toplam	33	100.0	102	100.0	119	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.568		X²= 1.131			Sd= 2		

Tablo 76’da görüldüğü gibi Ana Sanat Atölye derslerini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %66.7’si, 31-40 arası yaş grubunun %73.5’i, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %74.2’si yetersiz görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %51.5’i yetersiz, %48.5’i yeterli, 31-40 arası yaş grubunun %56.9’u yetersiz, %43.1’i yeterli, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %54.6’sı yetersiz, %45.4’ü yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %51.5’i yetersiz, %48.5’i yeterli, 31-40 arası yaş grubunun %61.8’i yetersiz, %38.2’si yeterli, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %60.5’i yetersiz, %39.5’i yeterli görmüştür. Kay kare (X²)

sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Ana Sanat Atölye derslerinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yetersiz gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Bu sonuç, öğretmenlik bilgisi kadar alan bilgisinin de önemsenmesi gerekliliği ile yorumlanabilir.

Tablo 77. Yaş Değişkenine Göre Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	23	69.7	55	53.9	76	63.3	154	60.4
Yeterli	10	30.3	47	46.1	44	36.7	101	39.6
Toplam	33	100.0	102	100.0	120	100.0	255	100.0
P>0.05	P= 0.181		X²= 3.414			Sd= 2		
İçerik								
Yetersiz	17	51.5	41	40.2	55	46.2	113	44.5
Yeterli	16	48.5	61	59.8	64	53.8	141	55.5
Toplam	33	100.0	102	100.0	119	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.457		X²= 1.565			Sd= 2		
Uygulanabilme Düzeyi								
Yetersiz	19	57.6	48	47.1	66	55.5	133	52.4
Yeterli	14	42.4	54	52.9	53	44.5	121	47.6
Toplam	33	100.0	102	100.0	119	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.374		X²= 1.968			Sd= 2		

Tablo 77'de görüldüğü gibi Seçmeli Sanat Atölye derslerini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %69.7'si, 31-40 arası yaş grubunun %53.9'u, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %63.3'ü yetersiz görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %51.5'i yetersiz, %48.5'i yeterli, 31-40 arası yaş grubunun %59.8'i yeterli, %40.2'si yetersiz, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %53.8'i yeterli, %46.2'si yetersiz

görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %57.6'sı yetersiz, %42.4'ü yeterli, 31-40 arası yaş grubunun %52.9'u yeterli, %47.1'i yetersiz, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %55.0'i yetersiz, %44.5'i yeterli görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Seçmeli Sanat Atölye derslerinin saat ve uygulanabilme düzeylerini yetersiz gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu, içerik olarak ise orta ve üzeri yaş gruplarının yarıdan fazlasının yetersiz gördüğü söylenebilir. Bu sonuç, öğretmenlik bilgisi kadar alan bilgisinin de önemsenmesi gerekliliği ile yorumlanabilir.

Tablo 78. Yaş Değişkenine Göre İnsanın Sanatsal Gelişimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

İnsanın Sanatsal Gelişimi	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	10	31.3	26	26.5	31	26.7	67	27.2
Yeterli	22	68.8	72	73.5	85	73.3	179	72.8
Toplam	32	100.0	98	100.0	116	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.861		X²= 0.300			Sd= 2		
İçerik								
Yetersiz	10	31.3	30	30.9	35	31.0	75	31.0
Yeterli	22	68.8	67	69.1	78	69.0	167	69.0
Toplam	32	100.0	97	100.0	113	100.0	242	100.0
P>0.05	P= 0.999		X²= 0.001			Sd= 2		
Uygulanabilme Düzeyi								
Yetersiz	11	34.4	30	31.6	38	34.2	79	33.2
Yeterli	21	65.6	65	68.4	73	65.8	159	66.8
Toplam	32	100.0	95	100.0	111	100.0	238	100.0
P>0.05	P= 0.911		X²= 0.186			Sd= 2		

Tablo 78'de görüldüğü gibi İnsanın Sanatsal Gelişimi dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %68.8'i, 31-40 arası yaş grubunun %73.5'i, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %73.3'ü yeterli görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %68.8'i, 31-40 arası yaş grubunun %69.1'i, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %69.0'ı yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %65.6'sı yeterli, %34.4'ü yetersiz, 31-40 arası yaş grubunun %68.4'ü yeterli, %31.6'sı yetersiz, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %65.8'i yeterli, %34.2'si yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak İnsanın Sanatsal Gelişimi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Ancak bu dersin uygulanabilme düzeyini tüm yaş gruplarının üçte birinin yetersiz görmesi, bazı resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında bu dersi verebilecek öğretim elemanı sayısının yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 79. Yaş Değişkenine Göre Estetik Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Estetik	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	8	25.0	15	15.2	16	13.4	39	15.6
Yeterli	24	75.0	84	84.8	103	86.6	211	84.4
Toplam	32	100.0	99	100.0	119	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.275		X²= 2.582				Sd= 2	
İçerik								
Yetersiz	6	18.8	21	21.2	25	21.2	52	20.9
Yeterli	26	81.3	78	78.8	93	78.8	197	79.1
Toplam	32	100.0	99	100.0	118	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.951		X²= 0.101				Sd= 2	

Uygulanabilme Düzeyi

Yetersiz	9	28.1	23	23.5	30	26.1	62	25.3
Yeterli	23	71.9	75	76.5	85	73.9	183	74.7
Toplam	32	100.0	95	100.0	111	100.0	238	100.0
P>0.05	P= 0.841		X²= 0.347				Sd= 2	

Tablo 79'da görüldüğü gibi Estetik dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %75.0'ı, 31-40 arası yaş grubunun %84.8'i, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %86.6'sı yeterli görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %81.3'ü, 31-40 arası yaş grubunun %78.8'i, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %78.8'i yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %71.9'u, 31-40 arası yaş grubunun %76.5'i, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %73.9'u yeterli görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Estetik dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 80. Yaş Değişkenine Göre Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	9	27.3	26	26.0	27	23.1	62	24.8
Yeterli	24	72.7	74	74.0	90	76.9	188	75.2
Toplam	33	100.0	100	100.0	117	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.830		X²= 0.372				Sd= 2	
İçerik								
Yetersiz	9	27.3	21	21.2	30	25.9	60	24.2
Yeterli	24	72.7	78	78.8	86	74.1	188	75.8
Toplam	33	100.0	99	100.0	116	100.0	248	100.0
P>0.05	P= 0.827		X²= 0.827				Sd= 2	

Uygulanabilme Düzeyi										
Yetersiz	8	24.2	30	30.3	37	32.2	75	30.4		
Yeterli	25	75.8	69	69.7	78	67.8	172	69.6		
Toplam	33	100.0	99	100.0	115	100.0	247	100.0		
P>0.05	P= 0.683		X²= 0.763				Sd= 2			

Tablo 80'de görüldüğü gibi Sanat Öğretiminde Uygulamalar dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %72.7'si, 31-40 arası yaş grubunun %74.0'ı, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %76.9'u yeterli görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %72.7'si, 31-40 arası yaş grubunun %78.8'i, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %74.1 yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %75.8'i, 31-40 arası yaş grubunun %69.7'si, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %67.8'i yeterli görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Öğretiminde Uygulamalar dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 81. Yaş Değişkenine Göre Sanat Eleştirisi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Eleştirisi	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Saat										
Yetersiz	10	30.3	16	16.0	15	12.8	41	16.4		
Yeterli	23	69.7	84	84.0	102	87.2	209	83.6		
Toplam	33	100.0	100	100.0	117	100.0	250	100.0		
P>0.05	P= 0.056		X²= 5.758				Sd= 2			
İçerik										
Yetersiz	11	33.3	19	19.2	19	16.4	49	19.7		
Yeterli	22	66.7	81	81.0	97	83.6	200	80.3		
Toplam	33	100.0	100	100.0	116	100.0	249	100.0		
P>0.05	P= 0.094		X²= 4.721				Sd= 2			

Uygulanabilme Düzeyi										
Yetersiz	13	39.4	29	29.0	32	27.8	74	29.8		
Yeterli	20	60.6	71	71.0	83	72.2	174	70.2		
Toplam	33	100.0	100	100.0	115	100.0	248	100.0		
P>0.05	P= 0.428		X²= 1.695				Sd= 2			

Tablo 81’de görüldüğü gibi Sanat Eleştirisi dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %69.7’si, 31-40 arası yaş grubunun %84.0’ı, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %87.2’si yeterli görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %66.7’si, 31-40 arası yaş grubunun %81.0’ı, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %83.6’sı yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %60.6’sı, 31-40 arası yaş grubunun %71.0’ı, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %72.2’si yeterli görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Eleştirisi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 82. Yaş Değişkenine Göre Sanat Öğretimi ve Deneyimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Öğretimi ve Deneyimi	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Saat										
Yetersiz	11	34.4	15	15.2	19	16.5	45	18.3		
Yeterli	21	65.6	84	84.8	96	83.5	201	81.7		
Toplam	32	100.0	99	100.0	115	100.0	246	100.0		
P<0.05	P= 0.040		X²= 6.432				Sd= 2			
İçerik										
Yetersiz	9	28.1	20	20.4	25	21.9	54	22.1		
Yeterli	23	71.9	78	79.6	89	78.1	190	77.9		
Toplam	32	100.0	98	100.0	114	100.0	244	100.0		
P>0.05	P= 0.658		X²= 0.839				Sd= 2			

Uygulanabilme Düzeyi

Yetersiz	10	31.3	29	29.6	37	32.7	76	31.3
Yeterli	22	68.8	69	70.4	76	67.3	167	68.7
Toplam	32	100.0	98	100.0	113	100.0	243	100.0
P>0.05	P= 0.886		X²= 0.243				Sd= 2	

Tablo 82’de görüldüğü gibi Sanat Öğretimi ve Deneyimi dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %65.6’sı, 31-40 arası yaş grubunun %84.8’i, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %83.5’i yeterli görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %71.9’u, 31-40 arası yaş grubunun %79.6’sı, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %78.1’i yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %68.8’i, 31-40 arası yaş grubunun %70.4’ü, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %67.3’ü yeterli görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre dersin içerik ve uygulanabilme düzeyi açısından tüm yaş gurupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmazken, saat açısından 30 ve daha aşağı yaş guruplarıyla, orta ve üzeri yaş gurupları arasında farklılık bulunmaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Öğretimi ve Deneyimi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm yaş guruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 83. Yaş Değişkenine Göre Müze Eğitimi ve Uygulamaları Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Müze Eğitimi ve Uygulamaları	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	7	21.9	15	15.2	24	21.8	46	18.5
Yeterli	25	78.1	84	84.8	94	79.7	203	81.5
Toplam	32	100.0	99	100.0	118	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.537		X²= 1.244				Sd= 2	

İçerik									
Yetersiz	7	21.9	21	21.2	29	24.8	57	23.0	
Yeterli	25	78.1	78	78.8	88	75.2	191	77.0	
Toplam	32	100.0	99	100.0	117	100.0	248	100.0	
P>0.05	P= 0.814		X²= 0.413				Sd= 2		
Uygulanabilme Düzeyi									
Yetersiz	11	34.4	32	32.3	39	33.6	82	33.2	
Yeterli	21	65.6	67	67.7	77	66.4	165	66.8	
Toplam	32	100.0	99	100.0	116	100.0	247	100.0	
P>0.05	P= 0.969		X²= 0.063				Sd= 2		

Tablo 83’de görüldüğü gibi Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %78.1’i, 31-40 arası yaş grubunun %84.8’i, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %79.7’si yeterli görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %78.1’i, 31-40 arası yaş grubunun %78.8’i, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %75.2’si yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %65.6’sı yeterli, %34.4’ü yetersiz, 31-40 arası yaş grubunun %67.7’si yeterli, %32.3’ü yetersiz, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %66.4’ü yeterli, %33.6’sı yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Tüm yaş gruplarının üçte birinin dersin uygulanabilme düzeyini yetersiz görmesi bütçe, teknik donanım ve kaynakların yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 84. Yaş Değişkenine Göre Çağdaş Türk Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Çağdaş Türk Sanatı	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Çok yetersiz	4	12.5	11	11.1	2	1.7	17	6.8
Yetersiz	1	3.1	14	14.1	16	13.4	31	12.4
Yeterli	23	71.9	61	61.6	76	63.9	160	64.0
Çok yeterli	4	12.5	13	13.1	25	21.0	42	81.5
Toplam	32	100.0	99	100.0	119	100.0	250	100.0
P<0.05	P= 0.028		X²= 14.186				Sd= 6	
İçerik								
Yetersiz	5	15.6	25	25.3	25	21.4	55	22.2
Yeterli	27	84.4	74	74.7	92	78.6	193	77.8
Toplam	32	100.0	99	100.0	117	100.0	248	100.0
P>0.05	P= 0.501		X²= 1.383				Sd= 2	
Uygulanabilme Düzeyi								
Yetersiz	7	21.9	31	31.3	31	27.2	69	28.2
Yeterli	25	78.1	68	68.7	83	72.8	176	71.8
Toplam	32	100.0	99	100.0	114	100.0	245	100.0
P>0.05	P= 0.559		X²= 1.164				Sd= 2	

Tablo 84’de görüldüğü gibi Çağdaş Türk Sanatı dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %71.9’u yeterli, 31-40 arası yaş grubunun %61.6’sı yeterli, %14.1’i yetersiz, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %63.9’u yeterli, %21.0’ı çok yeterli görürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %84.4’ü, 31-40 arası yaş grubunun %74.7’si, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %78.6’sı yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %78.1’i, 31-40 arası yaş grubunun %68.7’si, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %72.8’i yeterli görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre dersin içerik ve uygulanabilme düzeyi açısından tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmazken, saat açısından tüm yaş grupları arasında farklılık bulunmaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Çağdaş Türk

Sanatı dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm yaş gruplarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 85. Yaş Değişkenine Göre Bilgisayar Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Bilgisayar	30 ve daha aşağı		31-40 arası		41 ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	15	45.5	34	34.3	53	46.1	102	41.3
Yeterli	18	54.5	65	65.7	62	53.9	145	58.7
Toplam	33	100.0	99	100.0	115	100.0	247	100.0
P>0.05	P= 0.192		X²= 3.298				Sd= 2	
İçerik								
Yetersiz	16	48.5	33	33.3	49	43.0	98	39.8
Yeterli	17	51.5	66	66.7	65	57.0	148	60.2
Toplam	33	100.0	99	100.0	114	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.197		X²= 3.247				Sd= 2	
Uygulanabilme Düzeyi								
Yetersiz	18	54.5	40	40.4	57	50.4	115	46.9
Yeterli	15	45.5	59	59.6	56	49.6	130	53.1
Toplam	33	100.0	99	100.0	113	100.0	245	100.0
P>0.05	P= 0.221		X²= 3.021				Sd= 2	

Tablo 85’de görüldüğü gibi Bilgisayar dersini saat olarak 30 ve daha aşağı yaş grubunun %54.5’i yeterli, %45.5’i yetersiz, 31-40 arası yaş grubunun %65.7’si yeterli, %34.3’ü yetersiz, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %53.9’u yeterli, %46.1’i yetersiz görünürken, bu dersin içeriğini 30 ve daha aşağı yaş grubunun %51.5’i yeterli, %48.5’i yetersiz, 31-40 arası yaş grubunun %66.7’si yeterli, %33.3’ü yetersiz, 41 ve daha yukarı yaş grubunun %57.0’ı yeterli, %43.0’ı yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 30 ve daha aşağı yaş grubunun %54.5’i yetersiz, %45.5’i yeterli, 31-40 arası yaş grubunun %59.6’sı yeterli, %40.4’ü yetersiz, 41 ve daha yukarı yaş grubunun

%50.4'ü yetersiz, %49.6'sı yeterli görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm yaş grupları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Bilgisayar dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini tüm yaş gruplarının yaklaşık yarıya yakınının yetersiz görmesi dersi yürütebilecek öğretim elemanı sayısı, teknik donanım, zaman ve fiziki mekanın yetersizliğiyle yorumlanabilir.

4.4.3. Öğretim Elemanlarının Türkiye'de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Uygulanan Branş Derslerinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin Hizmet Süresi Değişkenlerine Göre Dağılımları

Tablo 86. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Desen Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Desen	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	81	90.0	77	87.5	68	88.3	226	88.6
Yeterli	9	10.0	11	12.5	9	11.7	29	11.4
Toplam	90	100.0	88	100.0	77	100.0	255	100.0
P>0.05	P= 0.866		X²= 0.287			Sd= 2		
İçerik								
Yetersiz	58	64.4	56	64.4	48	63.2	162	64.0
Yeterli	32	35.6	31	35.6	28	36.8	91	36.0
Toplam	90	100.0	87	100.0	76	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.982		X²= 0.036			Sd= 2		
Uygulanabilme Düzeyi								
Yetersiz	60	66.7	62	70.5	52	69.3	174	68.8
Yeterli	30	33.3	26	29.5	23	30.7	79	31.2
Toplam	90	100.0	88	100.0	75	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.855		X²= 0.313			Sd= 2		

Tablo 86’da görüldüğü gibi Desen dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %90.0’ı, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %87.5’i, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %88.3’ü yetersiz görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %64.4’ü, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %64.4’ü, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %63.2’si yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %66.7’si, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %70.5’i, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %69.3’ü yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Desen dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yetersiz gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 87. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Temel Tasarım Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Temel Tasarım	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Çok yetersiz	8	8.9	18	20.5	15	19.5	41	16.1
Yetersiz	36	40.0	34	38.6	34	44.2	104	40.8
Yeterli	39	43.3	26	29.5	25	32.5	90	35.3
Çok yeterli	7	7.8	10	11.4	3	3.9	20	7.8
Toplam	90	100.0	88	100.0	77	100.0	255	100.0
P>0.05	P= 0.109		X²= 10.390				Sd= 6	
İçerik								
Çok yetersiz	6	6.7	7	8.0	9	11.8	22	8.7
Yetersiz	37	41.1	30	34.5	32	42.1	99	39.1
Yeterli	39	43.3	41	47.1	33	43.4	113	44.7
Çok yeterli	8	8.9	9	10.3	2	2.6	19	7.5
Toplam	90	100.0	87	100.0	76	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.443		X²= 5.823				Sd= 6	

Uygulanabilme Düzeyi										
Yetersiz	51	56.7	47	54.0	47	63.5	145	57.8		
Yeterli	39	43.3	40	46.0	27	36.5	106	42.2		
Toplam	90	100.0	87	100.0	74	100.0	251	100.0		
P>0.05	P= 0.462		X²= 1.546				Sd= 2			

Tablo 87’de görüldüğü gibi Temel Tasarım dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %43.3’ü yeterli, %40.0’i yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %38.6’sı yetersiz, %29.5’i yeterli, %20.5’i çok yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %44.2’si yetersiz, %32.5’i yeterli görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %43.3’ü yeterli, %41.1’i yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %47.1’i yeterli, %34.5’i yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %43.4’ü yeterli, %42.1’i yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %56.7’si yetersiz, %43.3’ü yeterli, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %54.0’ı yetersiz, %46.0’ı yeterli, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %63.5’i yetersiz, %36.5’i yeterli görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Temel Tasarım dersinin saat, ve uygulanabilme düzeylerini yetersiz gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu, içerik olarak ise yeterli ve yetersiz gören tüm hizmet sürelerinin eşite yakın olduğu söylenebilir.

Tablo 88. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Perspektif Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Perspektif	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Saat										
Yetersiz	21	23.6	22	25.3	21	28.8	64	25.7		
Yeterli	68	76.4	65	74.7	52	71.2	185	74.3		
Toplam	89	100.0	87	100.0	73	100.0	249	100.0		
P>0.05	P= 0.751		X²= 0.574				Sd= 2			

İçerik										
Yetersiz	25	28.1	26	30.2	26	36.1	77	31.2		
Yeterli	64	71.9	60	69.8	46	63.9	170	68.8		
Toplam	89	100.0	86	100.0	72	100.0	247	100.0		
P>0.05	P= 0.536		X²= 1.248				Sd= 2			
Uygulanabilme Düzeyi										
Yetersiz	30	34.1	27	31.4	31	43.1	88	35.8		
Yeterli	58	65.9	59	68.6	41	56.9	158	64.2		
Toplam	88	100.0	86	100.0	72	100.0	246	100.0		
P>0.05	P= 0.288		X²= 2.488				Sd= 2			

Tablo 88'de görüldüğü gibi Perspektif dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %76.4'ü, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %74.7'si, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %71.2'si yeterli görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %71.9'u, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %69.8'i, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %63.9'u yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %65.9'u yeterli, %34.1'i yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %68.6'sı yeterli, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %56.9'u yeterli, %43.1'i yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Desen dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yetersiz gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir. Dersin uygulanabilme düzeyini tüm hizmet sürelerinin üçte birinin yetersiz görmesi zaman, fiziki mekan, araç-gereç ve canlı model yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 89. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sanat Tarihine Giriş Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Tarihine Giriş	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	20	23.3	20	22.7	13	17.1	53	21.2
Yeterli	66	76.7	68	77.3	63	82.9	197	78.8
Toplam	86	100.0	88	100.0	76	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.576		X²= 1.103			Sd= 2		
İçerik								
Yetersiz	22	25.6	18	20.0	17	22.7	57	23.0
Yeterli	64	74.4	69	79.3	58	77.3	191	77.0
Toplam	86	100.0	87	100.0	75	100.0	248	100.0
P>0.05	P= 0.744		X²= 0.591			Sd= 2		
Uygulanabilme Düzeyi								
Çok yetersiz	8	9.5	4	4.6	8	10.7	20	8.1
Yetersiz	21	25.0	21	24.1	13	17.3	55	22.4
Yeterli	46	54.8	52	59.8	49	65.3	147	59.8
Çok yeterli	9	10.7	10	11.5	5	6.7	24	9.8
Toplam	84	100.0	87	100.0	75	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.520		X²= 5.185			Sd= 6		

Tablo 89’da görüldüğü gibi Sanat Tarihine Giriş dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %76.7’si, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %77.3’ü, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %82.9’u yeterli görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %74.4’ü, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %79.3’ü, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %77.3’ü yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %54.8’i yeterli, %25.0’ı yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %59.8’i yeterli, %24.1’i yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %65.3’ü yeterli, %17.3’ü yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak

Sanat tarihine Giriş dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir. Ancak dersin uygulanabilme düzeyini tüm hizmet sürelerinin yaklaşık üçte birinin yetersiz görmesi bazı resim-iş öğretmenliği anabilim dalarında bu dersi verebilecek öğretim elemanı sayısının yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 90. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Yazı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yazı	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	29	32.6	21	23.9	32	42.1	82	32.4
Yeterli	60	67.4	67	76.1	44	57.9	171	67.6
Toplam	89	100.0	88	100.0	76	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.045		X²= 6.196				Sd= 2	
İçerik								
Yetersiz	23	26.1	29	33.0	33	44.0	85	33.9
Yeterli	65	73.9	59	67.0	42	56.0	166	66.1
Toplam	88	100.0	88	100.0	75	100.0	251	100.0
P>0.05	P= 0.054		X²= 5.819				Sd= 2	
Uygulanabilme Düzeyi								
Çok yetersiz	5	5.8	3	3.4	11	14.7	19	7.6
Yetersiz	26	30.2	23	26.1	24	32.0	73	29.3
Yeterli	42	48.8	48	54.5	37	49.3	127	51.0
Çok yeterli	13	15.1	14	15.9	3	4.0	30	12.0
Toplam	86	100.0	88	100.0	75	100.0	249	100.0
P<0.05	P= 0.030		X²= 13.935				Sd= 6	

Tablo 90'da görüldüğü gibi Yazı dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %67.4'ü yeterli, %32.6'sı yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %76.1'i yeterli, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %57.9'u yeterli, %42.1'i yetersiz görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların

%73.9'u yeterli, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %67.0'ı yeterli, %33.0'ı yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %56.0'ı yeterli, %44.0'ı yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %48.8'i yeterli, %30.2'si yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %54.5'i yeterli, %26.1'i yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %49.3'ü yeterli, %32.0'ı yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre dersin içeriği açısından tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmazken, saat ve uygulanabilme düzeyi açısından farklılık bulunmaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Yazı dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir. Ancak hizmet süresi 21 yıl ve daha yukarı olan öğretim elemanlarının yarıya yakınının dersin saat ve uygulanabilme düzeyini yetersiz görmesi, zaman, teknik donanım, fiziki mekan ve dersi verecek öğretim elemanı sayısının yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 91. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Türk Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Türk Sanatı Tarihi	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	16	18.2	12	13.5	14	18.2	42	16.5
Yeterli	72	81.8	77	86.5	63	81.8	212	83.5
Toplam	88	100.0	89	100.0	77	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.630		X²= 0.925			Sd= 2		
İçerik								
Yetersiz	17	19.3	16	18.2	14	18.4	47	18.7
Yeterli	71	80.7	72	81.8	62	81.6	205	81.3
Toplam	88	100.0	88	100.0	76	100.0	252	100.0
P>0.05	P= 0.980		X²= 0.041			Sd= 2		

Uygulanabilme Düzeyi

Çok yetersiz	10	11.6	4	4.5	8	10.7	22	8.8
Yetersiz	14	16.3	13	14.8	15	20.0	42	16.9
Yeterli	49	57.0	58	65.9	47	62.7	154	61.8
Çok yeterli	13	15.1	13	14.8	5	6.7	31	12.4
Toplam	86	100.0	88	100.0	75	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.319		X²= 7.020				Sd= 6	

Tablo 91’de görüldüğü gibi Türk Sanatı Tarihi dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %81.8’i, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %86.5’i, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %81.8’i yeterli görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %80.7’si, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %81.8’i, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %81.6’sı yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %57.0’ı yeterli, %16.3’ü yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %65.9’u yeterli, %14.8’i yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %62.7’si yeterli, %20.0’ı yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Türk Sanatı Tarihi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 92. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Batı Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Batı Sanatı Tarihi	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	18	20.5	9	10.2	18	23.4	45	17.8
Yeterli	70	79.5	79	89.8	59	76.6	208	82.2
Toplam	88	100.0	88	100.0	77	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.064		X²= 5.513				Sd= 2	

İçerik										
Yetersiz	16	18.2	11	12.6	16	21.1	43	17.1		
Yeterli	72	81.8	76	87.4	60	78.9	208	82.9		
Toplam	88	100.0	87	100.0	76	100.0	251	100.0		
P>0.05	P= 0.345		X²= 2.126				Sd= 2			
Uygulanabilme Düzeyi										
Çok yetersiz	11	12.8	5	5.7	10	13.3	26	10.5		
Yetersiz	14	16.3	13	14.9	15	20.0	42	16.9		
Yeterli	49	57.0	56	64.4	47	62.7	152	61.3		
Çok yeterli	12	14.0	13	14.9	3	4.0	28	11.3		
Toplam	86	100.0	87	100.0	75	100.0	248	100.0		
P>0.05	P= 0.171		X²= 9.038				Sd= 6			

Tablo 92'de görüldüğü gibi Batı Sanatı Tarihi dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %79.5'i, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %89.8'i, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %76.6'sı yeterli görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %81.8'i, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %87.4'ü, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %78.9'u yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %57.0'ı yeterli, %16.3'ü yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %64.4'ü yeterli, %14.9'u yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %62.7'si yeterli, %20.0'ı yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Batı Sanatı Tarihi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 93. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Çağdaş Dünya Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Çağdaş Dünya Sanatı	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Çok yetersiz	7	8.1	6	6.8	5	6.6	18	7.2
Yetersiz	20	23.3	12	13.6	22	28.9	54	21.6
Yeterli	44	51.2	55	62.5	39	51.3	138	55.2
Çok yeterli	15	17.4	15	17.0	10	13.2	40	16.0
Toplam	86	100.0	88	100.0	76	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.357		X²= 6.623				Sd= 6	
İçerik								
Çok yetersiz	9	10.7	6	6.8	4	5.4	19	7.7
Yetersiz	19	22.6	19	21.6	20	27.0	58	23.6
Yeterli	45	53.6	51	58.0	44	59.5	140	56.9
Çok yeterli	11	13.1	12	13.6	6	8.1	29	11.8
Toplam	84	100.0	88	100.0	74	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.727		X²= 3.627				Sd= 6	
Uygulanabilme Düzeyi								
Çok yetersiz	14	16.7	6	6.8	11	15.1	31	12.7
Yetersiz	20	23.8	23	26.1	19	26.0	62	25.3
Yeterli	41	48.8	50	56.8	39	53.4	130	53.1
Çok yeterli	9	10.7	9	10.2	4	5.5	22	9.0
Toplam	84	100.0	88	100.0	73	100.0	245	100.0
P>0.05	P= 0.441		X²= 5.839				Sd= 6	

Tablo 93'de görüldüğü gibi Çağdaş Dünya Sanatı dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %51.2'si yeterli, %23.3'ü yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %62.5'i yeterli, %17.0'ı yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %51.3'ü yeterli, %28.9'u yetersiz görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %53.6'sı yeterli, %22.6'sı yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %58.0'ı yeterli, %21.6'sı yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi

olanların %59.5'i yeterli, %27.0'ı yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %48.8'i yeterli, %23.8'i yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %56.8'i yeterli, %26.1'i yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %53.4'ü yeterli, %26.0'ı yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Çağdaş Dünya Sanatı dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir. Dersin uygulanabilme düzeyini tüm hizmet sürelerinin yarıya yakınının yetersiz görmesi ders kaynaklarının ve bu dersi verebilecek öğretim elemanı sayılarının yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 94. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	64	71.1	59	67.0	63	81.8	186	72.9
Yeterli	26	28.9	29	33.0	14	18.2	69	27.1
Toplam	90	100.0	88	100.0	77	100.0	255	100.0
P>0.05	P= 0.248		X²= 2.788			Sd= 2		
İçerik								
Yetersiz	50	55.6	43	48.9	47	61.8	140	55.1
Yeterli	40	44.4	45	51.1	29	38.2	114	44.9
Toplam	90	100.0	88	100.0	76	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.248		X²= 2.788			Sd= 2		
Uygulanabilme Düzeyi								
Yetersiz	57	63.3	46	52.3	49	64.5	152	59.8
Yeterli	33	36.7	42	47.7	27	35.5	102	40.2
Toplam	90	100.0	88	100.0	76	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.199		X²= 3.233			Sd= 2		

Tablo 94’de görüldüğü gibi Ana Sanat Atölye derslerini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %71.1’i, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %67.0’ı, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %81.8’i yetersiz görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %55.6’sı yetersiz, %44.4’ü yeterli, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %51.1’i yeterli, %48.9’u yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %61.8’i yetersiz, %38.2’si yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %63.3’ü yetersiz, %36.7’si yeterli, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %52.3’ü yetersiz, %47.7’si yeterli, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %64.5’i yetersiz, %35.5’i yeterli görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Ana Sanat Atölye derslerinin içeriğini 11-20 yıl arası hizmet süresi olanların çoğunluğu yeterli görmesine rağmen, derslerin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yetersiz gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 95. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	57	63.3	45	51.1	52	67.5	154	60.4
Yeterli	33	36.7	43	48.9	25	32.5	101	39.6
Toplam	90	100.0	88	100.0	77	100.0	255	100.0
P>0.05	P= 0.077		X²= 5.118				Sd= 2	
İçerik								
Yetersiz	40	44.4	33	37.5	40	52.6	113	44.5
Yeterli	50	55.6	55	62.5	36	47.4	141	55.5
Toplam	90	100.0	88	100.0	76	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.151		X²= 3.781				Sd= 2	

Uygulanabilme Düzeyi

Yetersiz	52	57.8	40	45.5	41	53.9	133	52.4
Yeterli	38	42.2	48	54.5	35	46.1	121	47.6
Toplam	90	100.0	88	100.0	76	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.244		X²= 2.818			Sd= 2		

Tablo 95’de görüldüğü gibi Seçmeli Sanat Atölye derslerini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %63.3’ü yetersiz, %36.7’si yeterli, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %51.1’i yetersiz, %48.9’u yeterli, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %67.5’i yetersiz, %32.5’i yeterli görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %55.6’sı yeterli, %44.4’ü yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %62.5’i yeterli, %37.5’i yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %52.6’sı yetersiz, %47.4’ü yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %57.8’i yetersiz, %42.2’si yeterli, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %54.5’i yeterli, %45.5’i yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %53.9’u yetersiz, %46.1’i yeterli görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Seçmeli Sanat Atölye derslerinin saat ve uygulanabilme düzeylerini yetersiz, içeriğini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 96. Hizmet Süresi Değişkenine Göre İnsanın Sanatsal Gelişimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

İnsanın Sanatsal Gelişimi	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	25	29.1	24	27.9	18	24.3	67	27.2
Yeterli	61	70.9	62	72.1	56	75.7	179	72.8
Toplam	86	100.0	86	100.0	74	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.786		X²= 0.482			Sd= 2		

İçerik									
Yetersiz	25	29.4	29	34.5	21	28.8	75	31.0	
Yeterli	60	70.6	55	65.5	52	71.2	167	69.0	
Toplam	85	100.0	84	100.0	73	100.0	242	100.0	
P>0.05	P= 0.685		X²= 0.758				Sd= 2		
Uygulanabilme Düzeyi									
Çok yetersiz	6	7.2	7	8.4	10	13.9	23	9.7	
Yetersiz	20	24.1	24	28.9	12	16.7	56	23.5	
Yeterli	48	57.8	39	47.0	45	62.5	132	55.5	
Çok yeterli	9	10.8	13	15.7	5	6.9	27	11.3	
Toplam	83	100.0	83	100.0	72	100.0	238	100.0	
P>0.05	P= 0.182		X²= 8.858				Sd= 6		

Tablo 96'da görüldüğü gibi İnsanın Sanatsal Gelişimi dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %70.9'u, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %72.1'i, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %75.7'si yeterli görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %70.6'sı, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %65.5'i, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %71.2'si yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %57.8'i yeterli, %24.1'i yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %47.0'ı yeterli, %28.9'u yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %62.5'i yeterli, %16.7'si yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak İnsanın Sanatsal Gelişimi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 97. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Estetik Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Estetik	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	19	21.8	11	12.6	9	11.8	39	15.6
Yeterli	68	78.2	76	87.4	67	88.2	211	84.4
Toplam	87	100.0	87	100.0	76	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.138		X²= 3.965			Sd= 2		
İçerik								
Yetersiz	18	20.7	16	18.4	18	24.0	52	20.9
Yeterli	69	79.3	71	81.6	57	76.0	197	79.1
Toplam	87	100.0	87	100.0	75	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.680		X²= 0.770			Sd= 2		
Uygulanabilme Düzeyi								
Çok yetersiz	6	7.1	6	7.0	9	12.2	21	8.6
Yetersiz	15	17.6	13	15.1	13	17.6	41	16.7
Yeterli	58	68.2	50	58.1	46	62.2	154	62.9
Çok yeterli	6	7.1	17	19.8	6	8.1	29	11.8
Toplam	85	100.0	86	100.0	74	100.0	245	100.0
P>0.05	P= 0.143		X²= 9.582			Sd= 6		

Tablo 97’de görüldüğü gibi Estetik dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %78.2’si, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %87.4’ü, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %88.2’si yeterli görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %79.3’ü, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %81.6’sı, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %76.0’ı yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %68.2’si yeterli, %17.6’sı yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %58.1’i yeterli, %19.8’i çok yeterli, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %62.2’si yeterli, %17.6’sı yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Estetik dersinin saat,

içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 98. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	23	25.8	22	25.9	17	22.4	62	24.8
Yeterli	66	74.2	63	74.1	59	77.6	188	75.2
Toplam	89	100.0	85	100.0	76	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.841		X²= 0.346				Sd= 2	
İçerik								
Yetersiz	23	25.8	18	21.4	19	25.3	60	24.2
Yeterli	66	74.2	66	78.6	56	74.7	188	75.8
Toplam	89	100.0	84	100.0	75	100.0	248	100.0
P>0.05	P= 0.765		X²= 0.535				Sd= 2	
Uygulanabilme Düzeyi								
Çok yetersiz	8	9.0	4	4.8	7	9.5	19	7.7
Yetersiz	20	22.5	21	25.0	15	20.3	56	22.7
Yeterli	51	57.3	46	54.8	46	62.2	143	57.9
Çok yeterli	10	11.2	13	15.5	6	8.1	29	11.7
Toplam	89	100.0	84	100.0	74	100.0	247	100.0
P>0.05	P= 0.669		X²= 4.053				Sd= 6	

Tablo 98'de görüldüğü gibi Sanat Öğretiminde Uygulamalar dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %74.2'si, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %74.1'i, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %77.6'sı yeterli görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %74.2'si, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %78.6'sı, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %74.7'si yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi

olanların %57.3'ü yeterli, %22.5'i yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %54.8'i yeterli, %25.0'i yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %62.2'si yeterli, %20.3'ü yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Öğretiminde Uygulamalar dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir. Dersin uygulanabilme düzeyini tüm öğretim elemanlarının üçte birine yakınının yetersiz görmesi, dersi verecek öğretim elemanı sayısı, zaman yetersizliği ve uygulama esnasında fiziki ve teknolojik eksikliklerin olması ile yorumlanabilir.

Tablo 99. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sanat Eleştirisi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Eleştirisi	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	18	20.0	14	16.5	9	12.0	41	16.4
Yeterli	72	80.0	71	83.5	66	88.0	209	83.6
Toplam	90	100.0	85	100.0	75	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.385		X²= 1.910			Sd= 2		
İçerik								
Çok yetersiz	9	10.0	5	5.9	4	5.4	18	7.2
Yetersiz	15	16.7	7	8.2	9	12.2	31	12.4
Yeterli	52	57.8	61	71.8	55	74.3	168	67.5
Çok yeterli	14	15.6	12	14.1	6	8.1	32	12.9
Toplam	90	100.0	85	100.0	74	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.243		X²= 7.927			Sd= 6		
Uygulanabilme Düzeyi								
Çok yetersiz	10	11.2	5	5.9	8	10.8	23	9.3
Yetersiz	20	22.5	20	23.5	11	14.9	51	20.6
Yeterli	47	52.8	45	52.9	52	70.3	144	58.1
Çok yeterli	12	13.5	15	17.6	3	4.1	30	12.1
Toplam	89	100.0	85	100.0	74	100.0	248	100.0

P>0.05	P= 0.56	X²= 12.271	Sd= 6
------------------	----------------	------------------------------	--------------

Tablo 99'da görüldüğü gibi Sanat Eleştirisi dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %80.0'ı, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %83.5'i, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %88.0'ı yeterli görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %57.8'i, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %71.8'i, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %74.3'ü yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %52.8'i yeterli, %22.5'i yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %52.9'u yeterli, %23.5'i yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %70.3'ü yeterli, %14.9'u yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Eleştirisi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir. Dersin uygulanabilme düzeyini tüm öğretim elemanlarının yaklaşık üçte birinin yetersiz görmesi dersi verecek öğretim elemanı sayısı ve ders kaynaklarının yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 100. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Sanat Öğretimi ve Deneyimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Öğretimi ve Deneyimi	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	22	25.0	11	13.1	12	16.2	45	18.3
Yeterli	66	75.0	73	86.9	62	83.8	201	81.7
Toplam	88	100.0	84	100.0	74	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.112		X²= 4.380			Sd= 2		
İçerik								
Yetersiz	19	21.6	18	21.7	17	23.3	54	22.1
Yeterli	69	78.4	65	78.3	56	76.7	190	77.9
Toplam	88	100.0	83	100.0	73	100.0	244	100.0
P>0.05	P= 0.960		X²= 0.081			Sd= 2		

Uygulanabilme Düzeyi

Çok yetersiz	10	11.5	5	6.0	13	17.8	28	11.5
Yetersiz	18	20.7	18	21.7	12	16.4	48	19.8
Yeterli	48	55.2	45	54.2	39	53.4	132	54.3
Çok yeterli	11	12.6	15	18.1	9	12.3	35	14.4
Toplam	87	100.0	83	100.0	73	100.0	243	100.0
P>0.05	P= 0.371		X²= 6.486				Sd= 6	

Tablo 100'de görüldüğü gibi Sanat Öğretimi ve Deneyimi dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %75.0'ı, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %86.9'u, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %83.8'i yeterli görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %78.4'ü, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %78.3'ü, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %76.7'si yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %55.2'si yeterli, %20.7'si yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %54.2'si yeterli, %21.7'si yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %53.4'ü yeterli, %17.8'i çok yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Öğretimi ve Deneyimi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir. Dersin uygulanabilme düzeyini tüm öğretim elemanlarının yaklaşık üçte birinin yetersiz görmesi derse verecek öğretim elemanı sayısı, zaman ve fiziki imkanların yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 101. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Müze Eğitimi ve Uygulamaları Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Müze Eğitimi ve Uygulamaları	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Yetersiz	14	15.9	15	17.6	17	22.4	46	18.5
Yeterli	74	84.1	70	82.4	59	77.6	203	81.5
Toplam	88	100.0	85	100.0	76	100.0	249	100.0

P>0.05	P= 0.112	X²= 4.380				Sd= 2			
İçerik									
Çok yetersiz	6	6.8	7	8.2	5	6.7	18	7.3	
Yetersiz	12	13.6	13	15.3	14	18.7	39	15.7	
Yeterli	52	59.1	48	56.5	45	60.0	145	58.5	
Çok yeterli	18	20.5	17	20.0	11	14.7	46	18.5	
Toplam	88	100.0	85	100.0	75	100.0	248	100.0	
P>0.05	P= 0.936	X²= 1.810				Sd= 6			
Uygulanabilme Düzeyi									
Çok yetersiz	12	13.8	11	12.9	11	14.7	34	13.8	
Yetersiz	17	19.5	17	20.0	14	18.7	48	19.4	
Yeterli	44	50.6	41	48.2	42	56.0	127	51.4	
Çok yeterli	14	16.1	16	18.8	8	10.7	38	15.4	
Toplam	87	100.0	85	100.0	75	100.0	247	100.0	
P>0.05	P= 0.882	X²= 2.376				Sd= 6			

Tablo 101’de görüldüğü gibi Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %84.1’i, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %82.4’ü, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %77.6’sı yeterli görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %59.1’i yeterli, %20.5’i çok yeterli, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %56.5’i yeterli, %20.0’ı çok yeterli, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %60.0’ı yeterli, %18.7’si yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %50.6’sı yeterli, %19.5’i yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %48.2’si yeterli, %20.0’ı yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %56.0’ı yeterli, %18.7’si yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir. Dersin uygulanabilme düzeyini tüm öğretim elemanlarının yaklaşık üçte birinin yetersiz görmesi bazı resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında bütçe ve teknik donanım yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 102. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Çağdaş Türk Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Çağdaş Türk Sanatı	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Çok yetersiz	9	10.5	7	8.0	1	1.3	17	6.8
Yetersiz	10	11.6	9	10.3	12	15.6	31	12.4
Yeterli	54	62.8	55	63.2	51	66.2	160	64.0
Çok yeterli	13	15.1	16	18.4	13	16.9	42	16.8
Toplam	86	100.0	87	100.0	77	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.354		X²= 6.656				Sd= 6	
İçerik								
Çok yetersiz	8	9.3	8	9.2	3	4.0	19	7.7
Yetersiz	10	11.6	11	12.6	15	20.0	36	14.5
Yeterli	55	64.0	57	65.5	48	64.0	160	64.5
Çok yeterli	13	15.1	11	12.6	9	12.0	33	13.3
Toplam	86	100.0	87	100.0	75	100.0	248	100.0
P>0.05	P= 0.610		X²= 4.497				Sd= 6	
Uygulanabilme Düzeyi								
Çok yetersiz	12	14.1	12	14.0	8	10.8	32	13.1
Yetersiz	13	15.3	10	11.6	14	18.9	37	15.1
Yeterli	51	60.0	53	61.6	45	60.8	149	60.8
Çok yeterli	9	10.6	11	12.8	7	9.5	27	11.0
Toplam	85	100.0	86	100.0	74	100.0	245	100.0
P>0.05	P= 0.895		X²= 2.256				Sd= 6	

Tablo 102’de görüldüğü gibi Çağdaş Türk Sanatı dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %62.8’i, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %63.2’si, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %66.2’si yeterli görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %64.0’ı yeterli, %15.1’i çok yeterli, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %65.5’i yeterli, %12.6’sı çok yeterli, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %64.0’ı yeterli, %20.0’ı yetersiz görmektedir.

Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %60.0'ı yeterli, %15.3'ü yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %61.6'sı yeterli, %14.0'ı çok yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %60.8'i yeterli, %18.9'u yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Çağdaş Türk Sanatı dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir. Dersin uygulanabilme düzeyini tüm öğretim elemanlarının yaklaşık üçte birinin yetersiz görmesi bazı resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında bu dersi verebilecek öğretim elemanı sayısının ve ders kaynaklarının yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 103. Hizmet Süresi Değişkenine Göre Bilgisayar Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Bilgisayar	10 yıl ve daha aşağı		11-20 yıl arası		21 yıl ve daha yukarı		Toplam	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Saat								
Çok yetersiz	10	11.2	13	15.5	8	10.8	31	12.6
Yetersiz	29	32.6	16	19.0	26	35.1	71	28.7
Yeterli	43	48.3	43	51.2	34	45.9	120	48.6
Çok yeterli	7	7.9	12	14.3	6	8.1	25	10.1
Toplam	89	100.0	84	100.0	74	100.0	247	100.0
P>0.05	P= 0.274		X²= 7.538				Sd= 6	
İçerik								
Çok yetersiz	10	11.2	8	9.5	5	6.8	23	9.3
Yetersiz	30	33.7	19	22.6	26	35.6	75	30.5
Yeterli	40	44.9	47	56.0	38	52.1	125	50.8
Çok yeterli	9	10.1	10	11.9	4	5.5	23	9.3
Toplam	89	100.0	84	100.0	73	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.386		X²= 6.342				Sd= 6	

Uygulanabilme Düzeyi									
Yetersiz	48	54.5	26	31.0	41	56.2	115	46.9	
Yeterli	40	45.5	58	69.0	32	43.8	130	53.1	
Toplam	88	100.0	84	100.0	73	100.0	245	100.0	
P<0.05	P= 0.001			X²= 13.158					Sd= 2

Tablo 103’de görüldüğü gibi Bilgisayar dersini saat olarak 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %48.3’ü yeterli, 32.6’sı yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %51.2’si yeterli, %19.0’ı yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %45.9’u yeterli, %35.1’i yetersiz görürken bu dersin içeriğini 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %44.9’u yeterli, %33.7’si yetersiz, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %56.0’ı yeterli, %22.6’sı yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %52.1’i yeterli, %35.6’sı yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise 10 yıl ve daha aşağı hizmet süresi olanların %54.5’i yetersiz, %45.5’i yeterli, 11-20 yıl hizmet süresi olanların %69.0’ı yeterli, %31.0’ı yetersiz, 21 yıl ve daha yukarı hizmet süresi olanların %56.2’si yetersiz, %43.8’i yeterli görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre dersin saat ve içeriği açısından tüm hizmet süreleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmazken, uygulanabilme düzeyi açısından farklılık bulunmaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Bilgisayar dersinin saat ve içeriğini yeterli gören tüm hizmet sürelerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir. Dersin uygulanabilme düzeyini 11-20 yıl hizmet süresi hariç diğer hizmet süreleri yetersiz görmüştür. Bu da teknolojik donanım, fiziki mekan ve dersi verebilecek öğretim elemanı sayısının yetersizliği ile yorumlanabilir.

4.4.4. Öğretim Elemanlarının Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalında Uygulanan Branş Derslerinin Saat, İçerik ve İçeriğin Uygulanabilme Düzeylerine İlişkin Görüşlerinin Akademik Kariyer Değişkenlerine Göre Dağılımları

Tablo 104. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Desen Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Desen	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%

Saat						
Yetersiz	97	91.5	129	86.6	226	88.6
Yeterli	9	8.5	20	13.4	29	11.4
Toplam	106	100.0	149	100.0	255	100.0
P>0.05	P= 0.221		X²= 1.495			Sd= 1
İçerik						
Yetersiz	65	61.9	97	65.5	162	64.0
Yeterli	40	38.1	51	34.5	91	36.0
Toplam	105	100.0	148	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.553		X²= 0.353			Sd= 1
Uygulanabilme Düzeyi						
Yetersiz	75	71.4	99	66.9	174	68.8
Yeterli	30	28.6	49	33.1	79	31.2
Toplam	105	100.0	148	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.443		X²= 0.589			Sd= 1

Tablo 104’de görüldüğü gibi Desen dersini saat olarak öğretim üyelerinin %91.5’i, diğer öğretim elemanlarının %86.6’sı yetersiz görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %61.9’u yetersiz, %38.1’i yeterli, diğer öğretim elemanlarının %65.5’i yetersiz, %34.5’i yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %71.4’ü, diğer öğretim elemanlarının %66.9’u yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Desen dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yetersiz gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 105. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Temel Tasarım I-II Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Temel Tasarım I-II	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Çok yetersiz	20	18.9	21	14.1	41	16.1
Yetersiz	51	48.1	53	35.6	104	40.8
Yeterli	26	24.5	64	43.0	90	35.3
Çok yeterli	9	8.5	11	7.4	20	7.8
Toplam	106	100.0	149	100.0	255	100.0
P<0.05	P= 0.025	X²= 9.321			Sd= 3	
İçerik						
Çok yetersiz	8	7.6	14	9.5	22	8.7
Yetersiz	48	45.7	51	34.5	99	39.1
Yeterli	40	38.1	73	49.3	113	44.7
Çok yeterli	9	8.6	10	6.8	19	7.5
Toplam	105	100.0	148	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.238	X²= 4.231			Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	11	10.6	21	14.3	32	12.7
Yetersiz	57	54.8	56	38.1	113	45.0
Yeterli	29	27.9	61	41.5	90	35.9
Çok yeterli	7	6.7	9	6.1	16	6.4
Toplam	104	100.0	147	100.0	251	100.0
P>0.05	P= 0.055	X²= 7.619			Sd= 3	

Tablo 105’de görüldüğü gibi Temel Tasarım dersini saat olarak öğretim üyelerinin %48.1’i yetersiz, %24.5’i yeterli, diğer öğretim elemanlarının %43.0’ı yeterli, %35.6’sı yetersiz görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %45.7’si yetersiz, %38.1’i yeterli, diğer öğretim elemanlarının %49.3’ü yeterli, %34.5’i yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %54.8’i yetersiz, %27.9’u yeterli, diğer öğretim elemanlarının %41.5’i yeterli, %38.1’i yetersiz

görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre dersin içerik ve uygulanabilme düzeyi açısından akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmazken, saat olarak farklılık bulunmaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Temel Tasarım dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yetersiz gören öğretim üyelerinin çoğunlukta olduğu, diğer öğretim üyelerinin ise yeterli görenlerinin çoğunlukta olduğu söylenebilir. Öğretim üyelerinin deneyimleri göz önüne alındığında yaratıcılığı ve el becerisini geliştiren Temel Tasarım dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeyinin yetersiz olduğu söylenebilir.

Tablo 106. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Perspektif Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Perspektif	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Çok yetersiz	5	4.9	9	6.2	14	5.6
Yetersiz	19	18.4	31	21.2	50	20.1
Yeterli	64	62.1	92	63.0	156	62.7
Çok yeterli	15	14.6	14	9.6	29	11.6
Toplam	103	100.0	146	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.635		X²= 1.708		Sd= 3	
İçerik						
Çok yetersiz	5	5.0	6	4.1	11	4.5
Yetersiz	26	25.7	40	27.4	66	26.7
Yeterli	60	59.4	88	60.3	148	59.9
Çok yeterli	10	9.9	12	8.2	22	8.9
Toplam	101	100.0	146	100.0	247	100.0
P>0.05	P= 0.950		X²= 0.353		Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	6	5.9	11	7.6	17	6.9
Yetersiz	29	28.7	42	29.0	71	28.9
Yeterli	57	56.4	81	55.9	138	56.1
Çok yeterli	9	8.9	11	7.6	20	8.1
Toplam	101	100.0	145	100.0	246	100.0

Uygulanabilme Düzeyi

Çok yetersiz	6	5.7	14	10.0	20	8.1
Yetersiz	25	23.6	30	21.4	55	22.4
Yeterli	63	59.4	84	60.0	147	59.8
Çok yeterli	12	11.3	12	8.6	24	9.8
Toplam	106	100.0	140	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.574	X²= 1.993		Sd= 3		

Tablo 107’de görüldüğü gibi Sanat Tarihine Giriş dersini saat olarak öğretim üyelerinin %81.3’ü, diğer öğretim elemanlarının %76.9’u yeterli görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %78.3’ü, diğer öğretim elemanlarının %76.1’i yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %59.4’ü yeterli, %23.6’sı yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %60.0’ı yeterli, %21.4’ü yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Tarihine Giriş dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 108. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Yazı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Yazı	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yetersiz	33	31.4	49	31.1	82	32.4
Yeterli	72	68.6	99	66.9	171	67.6
Toplam	105	100.0	148	100.0	253	100.0
P>0.05	P= 0.779	X²= 0.079		Sd= 1		
İçerik						
Yetersiz	39	37.9	46	31.1	85	33.9
Yeterli	64	62.1	102	68.9	166	66.1
Toplam	103	100.0	148	100.0	251	100.0
P>0.05	P= 0.264	X²= 1.248		Sd= 1		

Uygulanabilme Düzeyi

Çok yetersiz	10	9.7	9	6.2	19	7.6
Yetersiz	29	28.2	44	30.1	73	29.3
Yeterli	53	51.5	74	50.7	127	51.0
Çok yeterli	11	10.7	19	13.0	30	12.0
Toplam	103	100.0	146	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.716	X²= 1.355		Sd= 3		

Tablo 108'de görüldüğü gibi Yazı dersini saat olarak öğretim üyelerinin %68.6'sı, diğer öğretim elemanlarının %66.9'u yeterli görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %62.1'i, diğer öğretim elemanlarının %68.9'u yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %51.5'i yeterli, %28.2'si yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %50.7'si yeterli, %30.1'i yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Yazı dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Ancak dersin uygulanabilme düzeyini tüm öğretim elemanlarının üçte birinin yetersiz görmesi teknik donanım, mekan ve öğretim elemanı sayısının yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 109. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Türk Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Türk Sanatı Tarihi	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Çok yetersiz	2	1.9	7	4.8	9	3.5
Yetersiz	16	14.8	17	11.6	33	13.0
Yeterli	68	63.0	94	64.4	162	63.8
Çok yeterli	22	20.4	28	19.2	50	19.7
Toplam	108	100.0	146	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.560	X²= 2.062		Sd= 3		

İçerik						
Yetersiz	19	17.8	28	19.3	47	18.7
Yeterli	88	82.2	117	80.7	205	81.3
Toplam	107	100.0	145	100.0	252	100.0
P>0.05	P= 0.754	X²= 0.098			Sd= 1	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	8	7.5	14	9.9	22	8.8
Yetersiz	20	18.7	22	15.5	42	16.9
Yeterli	67	62.6	87	61.3	154	61.8
Çok yeterli	12	11.2	19	13.4	31	12.4
Toplam	103	100.0	146	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.799	X²= 1.010			Sd= 3	

Tablo 109’da görüldüğü gibi Türk Sanatı Tarihi dersini saat olarak öğretim üyelerinin %63.0’ı yeterli, %20.4’ü çok yeterli, diğer öğretim elemanlarının %64.4’ü yeterli, %19.2’si çok yeterli görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %82.2’si, diğer öğretim elemanlarının %80.7’si yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %62.6’sı yeterli, %18.7’si yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %61.3’ü yeterli, %15.5’i yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Türk Sanatı Tarihi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 110. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Batı Sanatı Tarihi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Batı Sanatı Tarihi	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Çok yetersiz	3	2.8	8	5.5	11	4.3
Yetersiz	16	15.0	18	12.3	34	13.4
Yeterli	67	62.6	97	66.4	164	64.8
Çok yeterli	21	19.6	23	15.8	44	17.4
Toplam	107	100.0	146	100.0	253	100.0
<hr/>						
P>0.05	P= 0.571		X²= 2.005		Sd= 3	
İçerik						
Çok yetersiz	3	2.9	10	6.8	13	5.2
Yetersiz	12	11.4	18	12.3	30	12.0
Yeterli	72	68.6	98	67.1	170	67.7
Çok yeterli	18	17.1	20	13.7	38	15.1
Toplam	105	100.0	146	100.0	251	100.0
<hr/>						
P>0.05	P= 0.490		X²= 2.418		Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	10	9.5	16	11.2	26	10.5
Yetersiz	19	18.1	23	16.1	42	16.9
Yeterli	64	61.0	88	61.5	152	61.3
Çok yeterli	12	11.4	16	11.2	28	11.3
Toplam	105	100.0	143	100.0	248	100.0
<hr/>						
P>0.05	P= 0.958		X²= 0.311		Sd= 3	

Tablo 110'da görüldüğü gibi Batı Sanatı Tarihi dersini saat olarak öğretim üyelerinin %62.6'sı yeterli, %19.6'sı çok yeterli, diğer öğretim elemanlarının %66.4'ü yeterli, %15.8'i çok yeterli görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %68.6'sı, diğer öğretim elemanlarının %67.1'i yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %61.0'ı yeterli, %18.1'i yetersiz, diğer öğretim

elemanlarının %61.5'i yeterli, %16.1'i yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Batı Sanatı Tarihi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 111. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Çağdaş Dünya Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Çağdaş Dünya Sanatı	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Çok yetersiz	5	4.7	13	9.0	18	7.2
Yetersiz	26	24.5	28	31.1	54	21.6
Yeterli	56	52.8	82	56.9	138	55.2
Çok yeterli	19	17.9	21	14.6	40	16.0
Toplam	106	100.0	144	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.382	X²= 3.061		Sd= 3		
İçerik						
Çok yetersiz	5	4.8	14	9.9	19	7.7
Yetersiz	25	24.0	33	23.2	58	23.6
Yeterli	59	56.7	81	57.0	140	56.9
Çok yeterli	15	14.4	14	9.9	29	11.8
Toplam	104	100.0	142	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.382	X²= 3.061		Sd= 3		
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	13	12.5	18	12.8	31	12.7
Yetersiz	27	26.0	35	24.8	62	25.3
Yeterli	54	51.9	76	53.9	130	53.1
Çok yeterli	10	9.6	12	8.5	22	9.0
Toplam	104	100.0	141	100.0	245	100.0
P>0.05	P= 0.984	X²= 0.159		Sd= 3		

Tablo 111'de görüldüğü gibi Çağdaş Dünya Sanatı dersini saat olarak öğretim üyelerinin %52.8'i yeterli, %24.5'i yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %56.9'u yeterli, %31.1'i yetersiz görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %56.7'si yeterli, %24.0'ı yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %57.0'ı yeterli, %23.2'si yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %51.9'u yeterli, %26.0'ı yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %53.9'u yeterli, %24.8'i yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Çağdaş Dünya Sanatı dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 112. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Çok yetersiz	38	35.8	49	32.9	87	34.1
Yetersiz	43	40.6	56	37.6	99	38.8
Yeterli	20	18.9	39	26.2	59	23.1
Çok yeterli	5	4.7	5	3.4	10	3.9
Toplam	106	100.0	149	100.0	255	100.0
P>0.05	P= 0.568	X²= 2.023		Sd= 3		
İçerik						
Çok yetersiz	17	16.2	20	13.4	37	14.6
Yetersiz	47	44.8	56	37.6	103	40.6
Yeterli	34	32.4	64	43.0	98	38.6
Çok yeterli	7	6.7	9	6.0	16	6.3
Toplam	105	100.0	149	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.403	X²= 2.929		Sd= 3		

Uygulanabilme Düzeyi

Çok yetersiz	14	13.3	26	17.4	40	15.7
Yetersiz	53	50.5	59	39.6	112	44.1
Yeterli	33	31.4	53	35.6	86	33.9
Çok yeterli	5	4.8	11	7.4	16	6.3
Toplam	105	100.0	149	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.348	X²= 3.300		Sd= 3		

Tablo 112’de görüldüğü gibi Ana Sanat Atölye derslerini saat olarak öğretim üyelerinin %40.6’sı yetersiz, %35.8’i çok yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %37.6’sı yetersiz, %32.9’u çok yetersiz görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %44.8’i yetersiz, %32.4’ü yeterli, diğer öğretim elemanlarının %43.0’ı yeterli, %37.6’sı yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %50.5’i yetersiz, %31.4’ü yeterli, diğer öğretim elemanlarının %39.6’sı yetersiz, %35.6’sı yeterli görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Ana Sanat Atölye derslerini saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yetersiz gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 113. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yetersiz	67	63.2	87	58.4	154	60.4
Yeterli	39	36.8	62	41.6	101	39.6
Toplam	106	100.0	149	100.0	255	100.0
P>0.05	P= 0.438	X²= 0.601		Sd= 1		

İçerik						
Çok yetersiz	8	7.6	14	9.4	22	8.7
Yetersiz	42	40.0	49	32.9	91	35.8
Yeterli	47	44.8	78	52.3	125	49.2
Çok yeterli	8	7.6	8	5.4	16	6.3
Toplam	105	100.0	149	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.511		X²= 2.310			Sd= 3
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	12	11.4	17	11.4	29	11.4
Yetersiz	48	45.7	56	37.6	104	40.9
Yeterli	39	37.1	67	45.0	106	41.7
Çok yeterli	6	5.7	9	6.0	15	5.9
Toplam	105	100.0	149	100.0	254	100.0
P>0.05	P= 0.592		X²= 1.909			Sd= 3

Tablo 113'de görüldüğü gibi Seçmeli Sanat Atölye derslerini saat olarak öğretim üyelerinin %63.2'si yetersiz, %36.8'i yeterli, diğer öğretim elemanlarının %58.4'ü yetersiz, %41.6'sı yeterli görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %44.8'i yeterli, %40.0'ı yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %52.3'ü yeterli, %32.9'u yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %45.7'si yetersiz, %37.1'i yeterli, diğer öğretim elemanlarının %45.0'ı yeterli, %37.6'sı yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Seçmeli Sanat Atölye derslerini saat ve uygulanabilme düzeylerini yetersiz, içeriğini yeterli gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 114. Akademik Kariyer Değişkenine Göre İnsanın Sanatsal Gelişimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

İnsanın Sanatsal Gelişimi	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Çok yetersiz	5	4.9	9	6.3	14	5.7
Yetersiz	21	20.4	32	22.4	53	21.5
Yeterli	54	52.4	87	60.8	141	57.3
Çok yeterli	23	22.3	15	10.5	38	15.4
Toplam	103	100.0	143	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.090	X²= 6.501		Sd= 3		
İçerik						
Çok yetersiz	5	5.0	11	7.8	16	6.6
Yetersiz	25	24.8	34	24.1	59	24.4
Yeterli	55	54.5	83	58.9	138	57.0
Çok yeterli	16	15.8	13	9.2	29	12.0
Toplam	101	100.0	141	100.0	242	100.0
P>0.05	P= 0.378	X²= 3.087		Sd= 3		
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	11	11.0	12	8.7	23	9.7
Yetersiz	23	23.0	33	23.9	56	23.5
Yeterli	54	54.0	78	56.5	132	55.5
Çok yeterli	12	12.0	15	10.9	27	11.3
Toplam	100	100.0	138	100.0	238	100.0
P>0.05	P= 0.925	X²= 0.471		Sd= 3		

Tablo 114'de görüldüğü gibi İnsanın Sanatsal Gelişimi dersini saat olarak öğretim üyelerinin %52.4'ü yeterli, %22.3'ü çok yeterli, diğer öğretim elemanlarının %60.8'i yeterli, %22.4'ü yetersiz görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %54.5'i yeterli, %24.8'i yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %58.9'u yeterli, %24.1'i yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %54.0'ı

yeterli, %23.0'ı yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %56.5'i yeterli, %23.9'u yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak İnsanın Sanatsal Gelişimi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Anacak dersin uygulanabilme düzeyini öğretim elemanlarının üçte birinin yetersiz görmesi bazı resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında bu dersi verebilecek öğretim elemanı sayısının ve ders kaynaklarının yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 115. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Estetik Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Estetik	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Çok yetersiz	2	1.9	12	8.3	14	5.6
Yetersiz	9	8.5	16	11.1	25	10.0
Yeterli	70	66.0	102	70.8	172	68.8
Çok yeterli	25	23.6	14	9.7	39	15.6
Toplam	106	100.0	144	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.005	X²= 12.919			Sd= 3	
İçerik						
Çok yetersiz	3	2.9	11	7.6	14	5.6
Yetersiz	17	16.2	21	14.6	38	15.3
Yeterli	63	60.0	102	70.8	165	66.3
Çok yeterli	22	21.0	10	6.9	32	12.9
Toplam	105	100.0	144	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.005	X²= 12.919			Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	9	8.6	12	8.6	21	8.6
Yetersiz	17	16.2	24	17.1	41	16.7
Yeterli	60	57.1	94	67.1	154	62.9
Çok yeterli	19	18.1	10	7.1	29	11.8
Toplam	105	100.0	140	100.0	245	100.0

Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	5	4.9	14	9.7	19	7.7
Yetersiz	22	21.4	34	23.6	56	22.7
Yeterli	61	59.2	82	56.9	143	57.9
Çok yeterli	15	14.6	14	9.7	29	11.7
Toplam	103	100.0	144	100.0	247	100.0
P>0.05	P= 0.357	X²= 3.236			Sd= 3	

Tablo 116’da görüldüğü gibi Sanat Öğretiminde Uygulamalar dersini saat olarak öğretim üyelerinin %80.8’i, diğer öğretim elemanlarının %71.2’si yeterli görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %81.6’sı, diğer öğretim elemanlarının %71.7’si yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %59.2’si yeterli, %21.4’ü yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %56.9’u yeterli, %23.6’sı yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Öğretiminde Uygulamalar dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 117. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Sanat Eleştirisi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Eleştirisi	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yetersiz	14	13.3	27	18.6	41	16.4
Yeterli	91	86.7	118	81.4	209	83.6
Toplam	105	100.0	145	100.0	250	100.0
P>0.05	P= 0.265	X²= 1.242			Sd= 1	
İçerik						
Çok yetersiz	2	1.9	16	11.0	18	7.2
Yetersiz	12	11.5	19	13.1	31	12.4
Yeterli	75	72.1	93	64.1	168	67.5
Çok yeterli	15	14.4	17	11.7	32	12.9
Toplam	104	100.0	145	100.0	249	100.0

P>0.05	P= 0.046	X²= 7.989				Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi							
Çok yetersiz	7	6.7	16	11.1	23	9.3	
Yetersiz	23	22.1	28	19.4	51	20.6	
Yeterli	60	57.7	84	58.3	144	58.1	
Çok yeterli	14	13.5	16	11.1	30	12.1	
Toplam	104	100.0	144	100.0	248	100.0	
P>0.05	P= 0.628	X²= 1.739				Sd= 3	

Tablo 117'de görüldüğü gibi Sanat Eleştirisi dersini saat olarak öğretim üyelerinin %86.7'si, diğer öğretim elemanlarının %81.4'ü yeterli görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %72.1'i yeterli, diğer öğretim elemanlarının %64.1'i yeterli, %13.1'i yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %57.7'si yeterli, %22.1'i yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %58.3'ü yeterli, %19.4'ü yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre dersin saat ve uygulanabilme düzeyi açısından akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmazken, içerik açısından farklılık bulunmaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Eleştirisi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Ancak dersin uygulanabilme düzeyini öğretim elemanlarının yaklaşık üçte birinin yetersiz görmesi öğretim elemanı sayısının ve ders kaynaklarının yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 118. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Sanat Öğretimi Deneyimi Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Sanat Öğretimi Deneyimi	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam		
	N	%	N	%	N	%	
Saat							
Yetersiz	15	14.7	30	20.8	45	18.3	
Yeterli	87	85.3	114	79.2	201	81.7	
Toplam	102	100.0	144	100.0	246	100.0	
P>0.05	P= 0.221	X²= 1.500				Sd= 1	

İçerik						
Yetersiz	19	22.4	35	24.5	54	22.1
Yeterli	82	81.2	108	75.5	190	77.9
Toplam	101	100.0	143	100.0	244	100.0
P>0.05	P= 0.294	X²= 1.102			Sd= 1	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	9	8.9	19	13.4	28	11.5
Yetersiz	22	21.8	26	18.3	48	19.8
Yeterli	52	51.5	80	56.3	132	54.3
Çok yeterli	18	17.8	17	12.0	35	14.4
Toplam	101	100.0	142	100.0	243	100.0
P>0.05	P= 0.385	X²= 3.042			Sd= 3	

Tablo 118'de görüldüğü gibi Sanat Öğretimi Deneyimi dersini saat olarak öğretim üyelerinin %85.3'ü, diğer öğretim elemanlarının %79.2'si yeterli görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %81.2'si, diğer öğretim elemanlarının %75.5'i yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %51.5'i yeterli, %21.8'i yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %56.3'ü yeterli, %18.3'ü yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Sanat Öğretimi Deneyimi dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Ancak dersin uygulanabilme düzeyini öğretim elemanlarının yaklaşık üçte birinin yetersiz görmesi öğretim elemanı sayısının, zaman ve fiziki imkanların yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Tablo 119. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Müze Eğitimi ve Uygulamaları Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Müze Eğitimi ve Uygulamaları	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Yetersiz	21	19.8	25	17.5	46	18.5
Yeterli	85	80.2	118	82.5	203	81.5
Toplam	106	100.0	143	100.0	249	100.0
P>0.05	P= 0.640		X²= 0.219		Sd= 1	
İçerik						
Çok yetersiz	7	6.7	11	7.7	18	7.3
Yetersiz	20	19.0	19	13.3	39	15.7
Yeterli	56	53.3	89	62.2	145	58.5
Çok yeterli	22	21.0	24	16.8	46	18.5
Toplam	105	100.0	143	100.0	248	100.0
P>0.05	P= 0.431		X²= 2.754		Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	14	13.3	20	14.1	34	13.8
Yetersiz	21	20.0	27	19.0	48	19.4
Yeterli	52	49.5	75	52.8	127	51.4
Çok yeterli	18	47.4	20	14.1	38	15.4
Toplam	105	100.0	142	100.0	247	100.0
P>0.05	P= 0.908		X²= 0.549		Sd= 3	

Tablo 119’da görüldüğü gibi Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersini saat olarak öğretim üyelerinin %80.2’si, diğer öğretim elemanlarının %82.5’i yeterli görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %53.3’ü yeterli, %21.0’ı yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %62.2’si yeterli, %16.8’i çok yeterli görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %49.5’i yeterli, %47.4’ü çok yeterli, diğer öğretim elemanlarının %52.8’i yeterli, %19.0’ı yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık

bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 120. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Çağdaş Türk Sanatı Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Çağdaş Türk Sanatı	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam		
	N	%	N	%	N	%	
Saat							
Çok yetersiz	1	0.9	16	11.3	17	6.8	
Yetersiz	16	14.8	15	10.6	31	12.4	
Yeterli	66	61.1	94	66.2	160	64.0	
Çok yeterli	25	23.1	17	12.0	42	16.8	
Toplam	108	100.0	142	100.0	250	100.0	
P<0.05	P= 0.002	X²= 15.351				Sd= 3	
İçerik							
Çok yetersiz	4	3.8	15	10.6	19	7.7	
Yetersiz	17	16.0	19	13.4	36	14.5	
Yeterli	67	63.2	93	65.5	160	64.5	
Çok yeterli	18	17.0	15	10.6	33	13.3	
Toplam	106	100.0	142	100.0	248	100.0	
P>0.05	P= 0.118	X²= 5.875				Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi							
Çok yetersiz	11	10.4	21	15.1	32	13.1	
Yetersiz	18	17.0	19	13.7	37	15.1	
Yeterli	63	59.4	86	61.9	149	60.8	
Çok yeterli	14	13.2	13	9.4	27	11.0	
Toplam	106	100.0	139	100.0	245	100.0	
P>0.05	P= 0.505	X²= 2.337				Sd= 3	

Tablo 120'de görüldüğü gibi Çağdaş Türk Sanatı dersini saat olarak öğretim üyelerinin %61.1'i yeterli, %23.1'i çok yeterli, diğer öğretim elemanlarının %66.2'si yeterli, %12.0'ı çok yeterli görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %63.2'si

yeterli, %17.0'ı çok yeterli, diğer öğretim elemanlarının %65.5'i yeterli, %13.4'ü yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %59.4'ü yeterli, %17.0'ı yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %61.9'u yeterli, %13.7'si yetersiz görmüştür. Kay kare (X^2) sonuçlarına göre dersin içerik ve uygulanabilme düzeyi açısından akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmazken, saat açısından farklılık bulunmaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Çağdaş Türk Sanatı dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir.

Tablo 121. Akademik Kariyer Değişkenine Göre Bilgisayar Dersinin Saat, İçerik ve İçeriğinin Uygulanabilme Düzeyine İlişkin Görüşlerin Dağılımı

Bilgisayar	Öğretim Üyeleri		Diğer Öğretim Elemanları		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Saat						
Çok yetersiz	10	9.6	21	14.7	31	12.6
Yetersiz	31	29.8	40	28.0	71	28.7
Yeterli	48	46.2	72	50.3	120	48.6
Çok yeterli	15	14.4	10	7.0	25	10.1
Toplam	104	100.0	143	100.0	247	100.0
P>0.05	P= 0.187	X²= 4.806			Sd= 3	
İçerik						
Çok yetersiz	7	6.8	16	11.2	23	9.3
Yetersiz	27	26.2	48	33.6	75	30.5
Yeterli	57	55.3	68	47.6	125	50.8
Çok yeterli	12	11.7	11	7.7	23	9.3
Toplam	103	100.0	143	100.0	246	100.0
P>0.05	P= 0.260	X²= 4.015			Sd= 3	
Uygulanabilme Düzeyi						
Çok yetersiz	16	15.5	28	19.7	44	18.0
Yetersiz	27	26.2	44	31.0	71	29.0
Yeterli	51	49.5	63	44.4	114	46.5
Çok yeterli	9	8.7	7	4.9	16	6.5
Toplam	103	100.0	142	100.0	245	100.0

P>0.05**P= 0.437****X²= 2.717****Sd= 3**

Tablo 121'de görüldüğü gibi Bilgisayar dersini saat olarak öğretim üyelerinin %46.2'si yeterli, %29.8'i yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %50.3'ü yeterli, %28.0'ı yetersiz görürken bu dersin içeriğini öğretim üyelerinin %55.3'ü yeterli, %26.2'si yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %47.6'sı yeterli, %33.6'sı yetersiz görmektedir. Dersin uygulanabilme düzeyini ise öğretim üyelerinin %49.5'i yeterli, %26.2'si yetersiz, diğer öğretim elemanlarının %44.4'ü yeterli, %31.0'ı yetersiz görmüştür. Kay kare (X²) sonuçlarına göre akademik kariyer durumları arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgulara dayalı olarak Bilgisayar dersinin saat, içerik ve uygulanabilme düzeylerini yeterli gören öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu söylenebilir. Ancak dersin uygulanabilme düzeyini öğretim elemanlarının yarıya yakınının yetersiz görmesi, bazı resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında ki teknik donanım ve öğretim elemanı sayısının yetersizliğiyle yorumlanabilir.

Genel olarak programda ki branş derslerin saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeylerine ilişkin cinsiyet, yaş, hizmet süresi ve akademik kariyerlerine göre öğretim elemanlarının görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklılık bulunmamaktadır. Özellikle öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunun uygulamalı alan derslerini saat ve içerik olarak yetersiz gördüğü, yaklaşık üçte birinin ise tüm derslerin uygulanabilme düzeylerini yetersiz gördüğü söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın amaç bölümünde yer alan soruların çözümlenmesi amacıyla, bulgulardan varılan sonuçlara ve sonuçlara dayalı olarak araştırma konusu ile ilgili önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

Türkiye’de resim-iş öğretmenliği programlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Türkiye’de resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında, yetiştirdiği öğrenci sayıları arasında büyük farklılıklar olmamasına karşın öğretim elemanlarının dağılımlarında büyük farklılıklar olduğu görülmüştür. Örneğin Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Resim-iş Öğretmenliği Anabilim Dalında 16 profesör, 4 doçent, 8 yardımcı doçent, 12 öğretim görevlisi, 4 araştırma görevlisi görev yapmakta iken, Atatürk Üniversitesi Ağrı Eğitim Fakültesi Resim-iş Öğretmenliği Anabilim Dalında 2 öğretim görevlisi, 2 araştırma görevlisi, Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-iş Öğretmenliği Anabilim Dalında 2 doçent, 5 öğretim görevlisi, 4 araştırma görevlisi, 1 uzman, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-iş Öğretmenliği Anabilim Dalında 2 yardımcı doçent, 3 öğretim görevlisi görev yapmaktadır (EK II). Ayrıca ankete katılan öğretim elemanları bazı resim-iş öğretmenliği anabilim dalında görev yapan öğretim elemanlarının sayıca yetersiz olduğu görüşündedirler.

- Resim-iş öğretmenliği anabilim dalında görev yapan öğretim elemanları yabancı dil seviyelerinin çoğunlukla kötü ya da orta düzeyde olduğunu belirtmişlerdir.

- Resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında görev yapan öğretim elemanları, sanat ve sanat eğitimi ile ilgili yayınları daha çok az düzeyde takip edebildiklerini belirtmişlerdir.

- Öğretim elemanlarının %48.4’ü aylık gelirlerinin 301-500 milyon arasında olduğunu, %51.2’si ise 501 milyon ve daha yukarı olduğunu belirtmişlerdir.

- Öğretim elemanlarının %39.9’u haftalık ders yüklerinin 21-30 saat arası olduğunu, %15.1’i ise 31 saat ve daha yukarı olduğunu belirtmiştir.

- Ana sanat dalı resim ve grafik tasarım olan öğretim elemanlarının çoğunlukta olduğu ve bu öğretim elemanlarının programdaki çoğu dersleri yürüttükleri görülmüştür.

- Öğretim elemanlarının kişisel sergi sayıları karma sergi sayılarından daha az olduğu görülmüştür.

- Öğretim elemanlarının panel-seminer ve konferans sayılarının oldukça sınırlı olduğu görülmüştür. Ayrıca yurtiçi makale-kitap yayınları olan öğretim elemanları az olup yurt dışında ise bir iki kişiyi geçmemektedir.

- Öğretim elemanları resim-iş öğretmenliği anabilim dallarına özel yetenek sınavı ile öğrenci alınırken pek çok sorunla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Çoğunlukla öğretim elemanları özel yetenek sınavında uygulanan puan sistemini eleştirmişlerdir (EK III). Ayrıca özel yetenek sınavı için ön kayıta sınav masrafları olarak alınan sınav ücretlerinin üniversiteler arasında farklı farklı olduğu görülmüştür (EK IV).

- Öğretim elemanlarının çoğunluğu Üniversite ve Fakülte yöneticilerinin resim-iş öğretmenliği anabilim dallarına bakış açılarını olumlu olarak değerlendirirken, öğretim elemanlarının yaklaşık yarıya yakını ise olumsuz olduğu görüşündedirler.

- Öğretim elemanları, bazı resim-iş öğretmenliği anabilim dallarına ait sanat galerilerinin bulunmadığını, sanat galerisi olanlarında yetersiz olduğu görüşündedirler.

- Öğretim elemanlarının çoğunluğu öğrencilerinin sanatsal faaliyetlerine desteklerinin fazla olduğunu belirtirken yaklaşık dörtte biri bu desteğin az olduğunu belirtmişlerdir.

- Öğretim elemanları, ikili eğitimi bulunan resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında pek çok sorunla karşı karşıya olduklarını belirtmişlerdir.

- Öğretim elemanları, üniversitelerinde fakülte bütçesinden resim-iş öğretmenliği anabilim dallarına ayrılan bütçenin çok yetersiz olduğu görüşündedirler.

- Öğretim elemanları, fakültelerinde resim-iş öğretmenliği anabilim dallarının teknolojik açıdan çok yetersiz olduğu görüşündedirler.

- Öğretim elemanları, fakültelerinde resim-iş öğretmenliği anabilim dallarının fiziki mekan açısından çok yetersiz olduğu görüşündedirler.

- Öğretim elemanlarının çoğunluğu nitelikli resim-iş öğretmeni yetiştirilmesinde öğretim elemanlarının branşlaşmasının gerekli olduğu görüşündedirler.

- Öğretim elemanlarının çoğunluğu resim-iş öğretmenliği anabilim dallarından mezun olan öğretmen adaylarının nitelikli resim-iş öğretmeni olabilme düzeylerinin yetersiz olduğu görüşündedirler.

- Öğretim elemanları, bazı resim-iş öğretmenliği anabilim dallarına ait kütüphanenin olmadığı, olanlarında yetersiz olduğu görüşündedirler.

- Üniversitelere göre resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında öğrencisi bulunan ana sanat atölye dersleri incelendiğinde bazı üniversitelerde resim ve grafik tasarım ana sanat atölye dersleri hariç diğer ana sanat atölye derslerinde öğrenci bulunmamaktadır.

- Öğretim elemanları resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında uygulanan lisans ders programları ile ilgili olarak; Desen dersinin saat olarak çok yetersiz, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyinin ise yetersiz olduğu görüşündedirler. Temel Tasarım I-II derslerinin saat olarak yetersiz, içerik olarak yeterli, içeriğin uygulanabilme düzeyinin yetersiz olduğu görüşündedirler. Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI derslerinin saat olarak yetersiz, içerik olarak yeterli, içeriğin uygulanabilme düzeyinin yetersiz olduğu görüşündedirler. Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI derslerinin saat olarak yetersiz, içerik olarak yeterli, içeriğin uygulanabilme düzeyinin yetersiz olduğu görüşündedirler. Ayrıca öğretim elemanlarının yarıya yakını, Perspektif, Yazı, Çağdaş Dünya Sanatı, Ana Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI, Seçmeli Sanat Atölye I-II-III-IV-V-VI, İnsanın Sanatsal Gelişimi, Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II, Sanat Eleştirisi ve Bilgisayar derslerinin uygulanabilme düzeylerinin yetersiz olduğu görüşündedirler.

5.2. Öneriler

Araştırma bulgularına dayalı olarak, Türkiye’de resim-iş öğretmenliği programlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunların giderilmesine ilişkin öneriler aşağıda sunulmuştur:

- Üniversitelere göre öğrenci sayıları arasında büyük farklılık olmamasına karşın öğretim elemanlarının sayısı arasında büyük farklılıklar olduğu gözlenmektedir. Bu durumun ortadan kaldırılabilmesi için, gelişmiş üniversitelerde yetiştirilecek eleman sayıları sadece yetiştirilen üniversitelerin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde sayısal olarak saptanmamalıdır. Gelişmekte olan üniversitelerdeki ihtiyaç göz önünde bulundurularak koşullu değerlendirilmelidir.

- Eğitimin evrenselleşmesi isteniyorsa yabancı dil sorununun çözülmesi gerekir. Yabancı dil sorununu çözmek de üniversitelerin görevidir. Ama üniversitelerin görevi olduğu kadar, o üniversitelerde görev yapan bireylerin sorumlulukları arasındadır. Bu nedenle YÖK ve MEB'nin işbirliği ile üniversiteler, öğretim elemanlarının yabancı dil öğrenebilmeleri için (kurslar açma, yurtdışına gönderme) gerekli koşulları sağlamalıdır. Öğretim elemanları da üniversitelerce sağlanacak bu düzenlemelere katılmalıdır.

- Öğretim elemanları sanat ve sanat eğitimi ile ilgili yayınları kendilerini geliştirmek ve değişen dünyada değişmeden kalmamak için takip etmek durumundadırlar. Bunun için öğretim elemanlarının ekonomik durumları iyileştirilmelidir. Üniversiteler ve fakülteler ayrıca bu yayınları kütüphanelerinde bulundurmalarıdır.

- Eğitimdeki verimin artması ve öğretim elemanının kendini yenileyebilmesi için maddi sorunlarının giderilmesi gerekmektedir. Enflasyon göz önüne alındığında öğretim elemanlarının maaşları yetersiz gözükmektedir. Bu konuda iyileştirme yapılması uygun olacaktır.

- Bazı öğretim elemanlarını haftalık ders yüklerinin 31 saatten daha yukarı olması akademik çalışma yapmasını engellediği gibi, eğitimdeki verimi de engelleyecektir. Bu açıdan öğretim elemanı kadrolarının bazı üniversitelerde artırılması gerekmektedir.

- Ana sanat dalı resim ve grafik olan öğretim elemanları programdaki çoğu derslere girmektedir. Derslerdeki verimin artması için uzmanlık alanlarına uygun ders paylaşımı yapılması gerekmektedir.

- Kişisel ve karma sergiler sanat eğitimindeki gelişime katkı sağladığı gibi öğrencilere ışık tutmakta, öğretim elemanlarını motive etmekte ve sosyal bir etkinlik sağlamaktadır. Bu açıdan öğretim elemanları sergi açma konusunda maddi ve manevi desteklenmelidir.

- Öğretim elemanlarının çoğunluğunun panel, seminer, konferans, kitap vb. yayınlarının bulunmadığı veya az olduğu gözlenmiştir. 1997 sonuna dek üniversitelerde eğitim fakültelerinde görev yapan öğretim elemanlarının akademik yükseltmelerinde yazılı bilimsel yayınların pek fazla önemsenmemesinden kaynaklanan bu durumun ortadan kaldırılabilmesi için öğretim elemanlarını bu tür çalışmalar yapmaya

özendirecek önlemler alınmalıdır. Yazılı bilimsel yayınlar yapmaya olanak sağlayacak yayınlar (dergiler) oluşturulmalı, sempozyumlar düzenlenmelidir.

- Güzel sanatlar eğitimi bölümü resim-iş öğretmenliği anabilim dalına müracaat eden öğrenci adaylarının özel yetenek sınavından geçerek seçilmesi önemli bir avantajdır. Fakat sınavların şekli, müracaat ve değerlendirme koşulları ve bu sınavlarda görev yapan jürilerde önemlidir. Bu nedenle üniversiteler arasında mezunlar açısından nitelik farklılığını ortadan kaldıracak şekilde başvuru ve değerlendirme koşulları ile jüri oluşumu için bir örneklik sağlanmalıdır. Bunun için farklı üniversitelerdeki alanda çalışan yetişmiş öğretim üyelerinden oluşan bir komisyon oluşturulmalıdır. Merkezi bir yetenek sınavının uygulanabilirliği tartışılmalıdır.

- Üniversite ve fakülte yöneticilerinin güzel sanatlar eğitimi bölümü resim-iş öğretmenliği anabilim dallarına bakış açılarının olumlu olabilmesinde öğretim elemanlarının sergilediği pozisyonlar önemlidir. Bu saygınlığı öğretim elemanları sağlayacaktır. Sanat eğitimi (resim-iş eğitimi) toplumsal, laik, dışa açılım, yaratıcı ve üretene şans tanıyan bir eğitimidir. Sanat eğitimi veren öğretim elemanları işçi gibi çalışıp bilim adamı gibi düşünmelidir.

- Sanat galerileri üniversitelerin vitrini durumundadır. Sanat galerilerinin amaçlarından biri öğrenciyi motive etmek ve sergileme ahlakı kazandırmaktır. Bu yüzden sanat galerisi olmayan yada yetersiz olan üniversitelerin yönetimleri bu sorunu gidermelidir. Sanat galerilerinin de öğretim elemanları tarafından iyi değerlendirilmesi gerekmektedir. Üniversiteler arasında yardımlaşmaların yapılıp hatta yurt dışından sergilerin getirilip götürülmesi sanat eğitimindeki gelişimi yükseltecektir.

- Öğrencilerin deneyim kazanarak eğitimde aktif rol almaları, öğretim elemanlarının destekleyici olması ile gerçekleşecektir. Bu destek öğrencinin araştırma yapma heyecanını arttıracığı gibi öğrencinin mesleğini önemsemesini de sağlayacaktır. Resim-iş öğretmenliği anabilim dallarında öğrenciye ekonomiyi de öğretmek gerekir. Zaman, malzeme, ışık, mekân savurganlıklarından kaçınılmalıdır. Öğretim elemanları da bu konuda öğrencilere örnek olmalıdır.

- İkili eğitim uygulamasına geçilmeden önce resim-iş öğretmenliği anabilim dallarındaki öğretim elemanlarının sayıları, fakültelerin mekan ve araç-gereç olanakları göz önünde bulundurulmalıdır.

- Nitelikli resim-iş öğretmenlerinin yetişmesi için sanat eğitimi konusunda düzenli sempozyum, seminer ve konferansların düzenlenmesi, öğretim elemanlarının yurtiçi ve yurtdışı araştırma imkanlarının artırılması, eğitim sistemlerindeki gelişim paralelinde teknik donanımın sağlanması gerekmektedir. Bunların gerçekleşmesi için de bütçede yeterli kaynak oluşturulmalı, resim-iş öğretmenliği anabilim dalları bu kaynaktan faydalanmalıdır.

- Bilgiye ulaşmak günümüz bilgi çağında daha da kolaylaşmıştır. Bunun aracı görsel ve basılı yayın organları ile birlikte, bilgisayar ve internettir. Bu nedenle fakülteler bu ve benzer teknolojik donanımı öğretim elemanı ve öğrencilere ulaştırmak durumundadır.

- Sanat eğitimi maddeye dayalı bir eğitimidir. Deneme, yanılma ve teori geliştirme birlikte yürütülmektedir. Sanat eğitiminde çağdaş bir eğitim yakalanması için fiziki mekan olanaklarının artırılıp, donanımlı atölyelerin oluşturulması gerekmektedir.

- Üniversitelerde eğitim fakülteleri, güzel sanatlar fakülteleri ve edebiyat fakültelerinin sanat tarihi bölümleri arasında gerçekleştirilecek bir işbirliği ile lisansüstü programlarda öğretim elemanlarının branşlaşmaları sağlanmalıdır. Üniversitelerde öğretim elemanlarının sözleşmelerinin yenilenmesi esnasında üniversiteler arasında komisyonların oluşturulması kaliteli öğretim elemanının yetişmesi açısından önemlidir. Öğretim elemanlarının mesleki etik değerlere sahip çıkması ve bu değerleri genç öğretmen adaylarına aşılamları gerekir. Mesleki etik değerlerine sahip çıkamayan kişi iyi bir eğitimci değildir. Sanat eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarında çalışacak elemanlar özenle seçilmeli ve her türlü gelişimlerini sağlayacak ortamlar oluşturulmalıdır.

- Nitelikli resim-iş öğretmenlerinin yetiştirilememesinin nedenlerinden biri meslek seçimidir. Herkesin yeteneği doğrultusunda mesleğini seçmesi gerekir. Bir çok insanın neyi başaracağı neyi başaramayacağı temel eğitimden itibaren üniversiteye kadar ki süreç içerisinde belirlenmelidir. Öğretmenlik mesleği için gerekli olan alan bilgisi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisinin kazandırılmasında, öğretim elemanları, öğrenciler ve ders programları etkin rol almaktadır. Bu anlamda aksaklıklar söz konusu ise bunların giderilmesi gerekir.

- Öğretim elemanı ve öğrencilerin sanat eğitimindeki gelişmeleri takip etmesi ve araştırma yapabilmesi için, eğitim fakültelerinin resim-iş öğretmenliği anabilim

dallarına ait kütüphanelerin oluşturulması gerekmektedir. Ayrıca sanat ve sanat eğitimi ile ilgili süreli yayınlar, slayt ve CD'ler bu kütüphanelerde bulundurulmalıdır.

- Ana sanat atölye derslerinin çeşitlendirilmesi, sanat eğitimindeki çeşitlenmeyi sağlayarak gelişimi artıracaktır. Bu açıdan öğretim elemanı sayılarının, fiziki ve teknolojik imkanların artırılması, diğer ana sanat atölye derslerinde de öğrenci bulunmasını sağlayacaktır.

- Resim-iş öğretmenliği anabilim dalı lisans ders programlarında okutulan Desen, Temel Tasarım, Ana Sanat Atölye, Seçmeli Sanat Atölye gibi uygulamalı alan dersler saat, içerik ve içeriğin uygulanabilme düzeyi olarak öğretim elemanlarının çoğunluğunca yetersiz görülmüştür. Bu nedenle Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı lisans ders programlarının, şimdiye kadar bahsedilen önerilerin gerçekleşmesi açısından yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

EKLER

EK	<u>Sayfa</u>
I. 1998'DEN İTİBAREN TÜRKİYE'DE RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ DALLARINDA UYGULANAN LİSANS DERS PROGRAMLARI VE DERS İÇERİKLERİ	198
II. TÜRKİYE'DE RESİM-İŞ ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN FAKÜLTELER ÖĞRENCİ KONTENJANLARI VE ÖĞRETİM ELEMANLARI (2001-2002)	209
III. RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALLARINA ÖZEL YETENEK SINAVI İLE ÖĞRENCİ ALIMI (YÖK)	220
IV. 2001-2002 ÖĞRETİM YILI İÇİN BAZI ÜNİVERSİTELERİN ÖZEL YETENEK SINAVI İLE İLGİLİ DUYURULARI	223
V. ARAŞTIRMA EVRENİNE İLİŞKİN SAYISAL VERİLER	236
VI. RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMLARININ UYGULANMASINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR ANKETİ	238
VII. ANKET UYGULAMA ONAYI	246

EK I**1998'DEN İTİBAREN TÜRKİYE'DE RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ
DALLARINDA UYGULANAN LİSANS DERS PROGRAMLARI
VE DERS İÇERİKLERİ**

RESİM ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

BİRİNCİ YIL

I. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Desen	2	2	3
	Temel Tasarım I	2	4	4
	Perspektif	1	2	2
	Sanat Tarihine Giriş	2	0	2
	Yabancı Dil I	3	0	3
	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2
	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	0
	Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0	3
Kredi		19		

II. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Temel Tasarım II	2	4	4
	Yazı	1	2	2
	Türk Sanatı Tarihi	3	0	3
	Batı Sanatı Tarihi	3	0	3
	Yabancı Dil II	3	0	3
	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	0
	Okul Deneyimi I	1	4	3
Kredi		20		

İKİNCİ YIL

III. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Ana Sanat Atölye I	2	4	4
	Seçmeli Sanat Atölye I	2	2	3
	Çağdaş Dünya Sanatı	2	0	2
	Gelişim ve Öğrenme	3	0	3
	Seçmeli I	3	0	3
	Seçmeli II	3	0	3
Kredi		18		

IV. Yarıyıl

Kodu	DERSİN ADI	T	U	K
	Ana Sanat Atölye II	2	4	4
	Seçmeli Sanat Atölye II	2	2	3
	Çağdaş Türk Sanatı	2	0	2
	Bilgisayar	2	2	3
	Öğretimde Planlama ve Değ.	3	2	4
	Seçmeli III	3	0	3
Kredi		19		

ÜÇÜNCÜ YIL

V. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Ana Sanat Atölye III	2	4	4
	Seçmeli Sanat Atölye III	2	2	3
	İnsanın Sanatsal Gelişimi	2	0	2
	Estetik	3	0	3
	Müze Eğitimi ve Uygulamaları	2	2	3
	Öğretim Tek. ve Materyal Geliş.	2	2	3
Kredi		18		

VI. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Ana Sanat Atölye IV	2	4	4
	Seçmeli Sanat Atölye IV	2	2	3
	Sanat Öğretiminde Uygulamalar I	2	2	3
	Sanat Eleştirisi	3	0	3
	Sınıf Yönetimi	2	2	3
	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3
Kredi		19		

DÖRDÜNCÜ YIL

VII. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Ana Sanat Atölye V	2	4	4
	Seçmeli Sanat Atölye V	2	2	3
	Sanat Öğretiminde Uygulamalar II	2	2	3
	Sanat Öğretimi Deneyimi	0	4	2
	Okul Deneyimi II	1	4	3
	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3
Kredi		18		

VIII. Yarıyıl

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Ana Sanat Atölye VI	2	4	4
	Seçmeli Sanat Atölye VI	2	2	3
	Rehberlik	3	0	3
	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
Kredi		15		
TOPLAM KREDİ		146		

T : Haftalık teorik ders saati.

U : Haftalık uygulama ders saati.

K : Dersin kredisi.

Öğretmenlik Formasyonu Dersi

RESİM ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI DERS TANIMLARI

I. YARIYIL

Desen (Çizgi Resim) (2-2) 3

Kurşun kalem, uç, tarama uç, tuşe, kömür kalem vb. ile yapılan renkli ya da renksiz, tonlu ya da tonsuz çizgisel çalışmaları içerir. Figürlerin ve nesnelerin çizgisel yapıları ve oranları araştırılır.

Temel Tasarım I (2-4) 4

Aşağıda belirtilen “Sanatın Elemanları ve İlkeleri” ile ilgili teorik bilgiler verilir, iki ve üç boyutlu uygulama çalışmaları yaptırılır:

a) Sanatın elemanları : Çizgi, Renk, Biçim, Form, Doku, Değer (Valör), Aralık (Espas).

b) Sanatın İlkeleri : Denge, Ritm, Hareket, Zıtlık, Bütünlük, Vurgu, Örnek (Motif).

Perspektif (1-2) 2

Sanat öğretiminde kullanılacak sınırlılıkta temel perspektif bilgi ve uygulamalarını; iki ve üç boyutlu düzenlemelerde çizgi ve hava (renk) perspektifi gibi konuları içerir. Profesyonelce ve ayrıntılı çalışmalardan kaçınılır.

Sanat Tarihine Giriş (2-0) 2

Sanat ve sanat ile ilgili temel kavramların tanımları, sanatın ortaya çıkışı, Prehistorik Çağda sanatın gelişimi, Mezopotamya Sanatı, Mısır Sanatı, Anadolu Uygarlıkları, Grek Sanatı ile Doğu sanatlarının Ortaçağa kadar olan gelişimini inceler.

Yabancı Dil I (3-0) 3

Türkçe I: Yazılı Anlatım (2-0) 2

Dilin tanımı ve önemi; dil kültür ilişkisi; yazı dili ve özellikleri, yazılı anlatımda dış yapı ve kurallar, imla kuralları ve noktalama işaretleri; yazıda plan, tema, bakış açısı, yardımcı fikirler, paragraf yazımı; kompozisyon kavramı, kompozisyon yazma kuralları ve planları; seçilmiş yazılarda kompozisyon çatısı, tema, paragraf incelemesi, kompozisyon düzeltme çalışmaları, genel anlatım bozuklukları, düşünme ve düşündüğünü ifade edebilme; çeşitli yazı türleri, (anı, fıkra, hikaye, eleştiri, roman, vb.), formal yazılar (özgeçmiş, dilekçe, rapor, ilan, bibliyografya, tebliğ, resmi yazılar, bilimsel yazılar, makale, vb.), makalelerin giriş, gelişme ve sonuç bölümleri üzerine çalışma, makale yazma çalışması, not alma ve özetleme yöntem ve teknikleri.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I (2-0) 0

Öğretmenlik Mesleğine Giriş (3-0) 3

Öğretmenlik mesleğinin özellikleri ve ilkeleri, sınıf ve okul ortamı, eğitimde alternatif perspektifler, eğitimin sosyal, psikolojik, felsefi ve tarihi temelleri, Türk. eğitim sistemi.

II. YARIYIL

Temel Tasarım

(2-4) 4

Aşağıda belirtilen “Sanatın Elemanları ve İlkeleri” ile ilgili teorik bilgiler verilir, iki ve üç boyutlu uygulama çalışmaları yaptırılır:

- a) Sanatın elemanları : Çizgi, Renk, Biçim, Form, Doku, Değer (Valör), Aralık (Espas).
 b) Sanatın İlkeleri : Denge, Ritm, Hareket, Zıtlık, Bütünlük, Vurgu, Örnek (Motif).

Yazı

(1-2) 2

Sanat öğretmeni adaylarının düzgün elyazılarına sahip olmaları için gerekli alıştırmaları ve uygulamaları içerir. Sanatsal yazı uygulamaları bilgisayar destekli olarak Grafik Tasarımı dersinde verilir.

Türk Sanatı Tarihi

(3-0) 3

İslamiyet öncesi Türk sanatlarından başlayarak XX. Yüzyıl Türk sanatına kadar olan dönemdeki, geleneksel sanatlar, plastik sanatlar, tasarım örnekleri ve mimarlık tarihini kapsar. Sanat öğretmeni için gerekli ve öncelikli olan bilgileri içerir.

Batı Sanatı Tarihi

(3-0) 3

Roma sanatından başlayarak, Ortaçağdan günümüzdeki çağdaş uygulamalara kadar Batı'daki sanatsal gelişmeleri kronolojik olarak inceler.

Yabancı Dil II

(3-0) 3

Türkçe II: Sözlü Anlatım

(2-0) 2

Konuşma becerilerinin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi, Türkçe'nin doğru telaffuzunda önemli olan hususlar, diksiyon ve önemi, doğru imla, doğru vurgu, doğru tonlama, metin ağırlıklı uygulamalar, konuşma bozuklukları ve giderilmesi; diyalog, güzel konuşmaya yardımcı teknikler, önemli günler için konuşma hazırlama, konuşma içeriğinin düzenlenmesi, konuşmanın vücutla ilgili unsurları, konuşmayı etkileyen faktörler, şiir okuma teknikleri, münazara, açık oturum, panel, forum, sempozyum, konferans üzerine çalışmalar. ANLAMA TEKNİKLERİ: Okuduğunu anlama, çeşitli okuma becerileri ve teknikleri, etkili okumayı engelleyen etkenler, okuma ve not alma, eleştirel okuma, okuduğunu transfer etme, okumanın diğer öğrenme biçimleriyle ilişkisi, okuma hızını ve verimliliğini artırma, dinlediğini anlama, çeşitli dinleme becerileri ve teknikleri, etkili dinlemeyi engelleyen etkenler, dinleme ve not alma, eleştirel dinleme, dinlemenin verimliliğini artırma, dinlemenin diğer öğrenme biçimleriyle ilişkisi.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II

(2-0) 0

Okul Deneyimi I

(1-4) 3

Bu derste öğretmen adaylarının mümkün olduğu kadar erken bir aşamada, bir uygulama öğretmeni nezaretinde okulu, öğrencileri ve öğretmenlik mesleğini çeşitli yönlerden tanıması amaçlanmaktadır. Bu ders kapsamında yer alması önerilen başlıca etkinlikler

şunlardır: okul örgütü ve yönetimi, okuldaki günlük işler, zümre etkinlikleri, bir öğrencinin okuldaki günlük yaşantısı, bir öğretmenin okuldaki günlük yaşantısı, okul-aile işbirliği, ana ve yan branşlarla ilgili derslerin gözlenmesi, okul ve sorunları, araç-gereç ve yazılı kaynaklar ve öğretmenlik mesleğinin çeşitli yönleri.

III. YARIYIL

Ana Sanat Atölye I (2-4) 4

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Seçmeli Sanat Atölye I (2-2) 3

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Çağdaş Dünya Sanatı (2-0) 2

Dersin amacı “Sanat Eğitiminde Çok kültürlülük (Multicultural) ve kültürlerarası İletişim” anlayışı çerçevesinde, çeşitli ülkelerdeki sanatsal uygulamalardan öğrencileri haberdar etmektir. Bu maksatla Asya ülkeleri (Çin, Japonya, Türki Cumhuriyetleri, Hint, Endonezya, Malezya, Kore vb), Kafkas ülkeleri, Ortadoğu ülkeleri (İran, Irak, Ürdün, İsrail vb.), Afrika ülkeleri (Mısır, Sudan, Fas Mozambik, Nijerya, Etyopya, Somali, Botswana vb.), Güney Amerika ülkeleri (Bolivya, Peru, Meksika, Brezilya vb.) gibi değişik bölge ve kıtalardaki geleneksel ve çağdaş sanatsal uygulamaların görsel (slayt, video, reproduksüyon vb.) ve teorik incelemelerini ve tanıtımını içerir.

Gelişim ve Öğrenme (3-0) 3

Çeşitli yönlerden insan gelişimi (bilişsel, sosyal, psikolojik, ahlaki, fiziksel, vb.), öğrenme yaklaşımları ve süreçleri, biçimleri ve öğrenmede bireysel farklılıklar.

Seçmeli I (3-0) 3

Seçmeli II (3-0) 3

IV. YARIYIL

Ana Sanat Atölye II (2-4) 4

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Seçmeli Sanat Atölye II (2-2) 3

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Çağdaş Türk Sanatı (2-0) 2

Batılı anlayışta çağdaş Türk sanatının başlangıcından günümüze gelişimini ve yakın yakın dönemdeki sanatsal uygulamaları içerir.

Bilgisayar**(2-2) 3**

Temel klavye becerileri; kelime işlem (word processing), grafik, elektronik tablo (spreadsheets), veri tabanı (data base) programlarıyla çalışma; ilköğretim eğitim programı çerçevesinde basit programlama uygulamaları; eğitim yazılımlarının (software) gözden geçirilmesi; sınıfta bilgisayarla çalışma.

Öğretimde Planlama ve Değerlendirme**(3-2) 4**

Temel program geliştirme kavramları ve süreçleri, ders programı, yıllık, ünite, günlük planların geliştirilmesi, içerik seçimi ve organizasyonu, öğretim yöntemleri ve stratejileri, materyallerin özellikleri ve seçimi, ölçme ve değerlendirme, değerlendirme yaklaşımları, test türleri, izleme ve başarı testlerinin geliştirilmesi, sınav sorusu yazma teknikleri, not verme.

Seçmeli III**(3-0) 3****V. YARIYIL****Ana Sanat Atölye Dersi III****(2-4) 4**

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Seçmeli Sanat Atölye Dersi III**(2-2) 3**

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

İnsanın Sanatsal Gelişimi**(2-0) 2**

İnsanın sanatsal ve estetik gelişimi, sanatta gelişim kuramları, ilk ve ortaöğretim öğrencilerinin resimsel evreleri, yaratıcılık, öğrenciler için yaratıcılığın taşıdığı anlam, yaratıcı gelişimde kopya kuramı (ikonoklastik görüş), estetik gelişim evreleri, sanat tarihsel anlayış evreleri, ilk ve ortaöğretim öğrencilerinin özellikleri, sanatsal yönelimleri ve sanatı öğrenme biçimleri bu dersin konularını oluşturur (Kaynak: Stokrocki, 1977: Bl.2). Bu derse yönelik olarak öğrenciler bir proje hazırlar.

Estetik**(3-0) 3**

Sanat nedir? Sanatın işlevleri nelerdir? Sanatta ve doğada güzellik, sanatın oluşum süreçleri, sanat birimi olarak estetik kuramlar: Biçimci, yansıtmacı, dışavurumcu, işlevsel, kurumsalcı kuramlar.

Müze Eğitimi ve Uygulamaları**(2-2) 3**

Müzeciliğin tarihi, müze türleri, amaçları ve işlevleri, gerekliliği (karşılaştırmalı inceleme); müze ve kültürler, müze ve sanat, müze ve eğitim, müze ve toplum ilişkileri gibi teorik konuları içerir. Sanat eğitiminde müzelerden uygulamalarla yararlanma: öğrenciler için müze rehberi hazırlama, müze gezisi için ön hazırlık, plan ve kurallar, program ve yazışmalar; grup ve bireysel ziyaretler, müzenin tanıtımı, sergileme ve etkinliklerin değerlendirmesi, müzelerdeki eserlerin tarihsel estetik ve eleştirel

incelemesi, müzelerdeki eser ve kalıntılardan yararlanarak ilk ve ortaöğretim sanat derslerine yönelik örnek ve özgün sanatsal çalışmalar.

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme

(2-2) 3

Çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri, öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı, öğretim teknolojileri yoluyla öğretim materyallerinin (çalışma yaprakları, saydamlar, slaytlar, video, bilgisayar temelli ders materyali, vb.) geliştirilmesi ve çeşitli nitelikteki materyallerin değerlendirilmesi.

VI. YARIYIL

Ana Sanat Atölye IV

(2-4) 4

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Seçmeli Sanat Atölye IV

(2-2) 3

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Sanat Öğretiminde Uygulamalar I

(2-2) 3

İki yarıyıl olarak yer alan bu derslerde, farklı anasanat atölye dallarında uzmanlaşan ve çeşitli seçmeli sanat atölye dersleri alan öğrencilerin öğretmenlikte kullanacakları çeşitli sanatsal teknik ve uygulamaları öğrenmeleri amaçlanır. Derslerde ilk ve ortaöğretim öğrencilerine yaptırılacak sanatsal uygulamalara ilişkin çalışmalar yer alır.

Sanat Eleştirisi

(3-0) 3

Sanat Eleştirisinin ne olduğu, niçin sanat eleştirisi yapmayı öğrenmemiz gerektiğini, sanat eleştirmenlerinin ne yaptığını ve sanat eleştirisinin doğasını kapsar. Dersin kapsamı içerisinde, araştırmacı sanat eleştirisi yöntemi, eleştiri evreleri ve eleştiride sorgulama stratejileri yer alır.

Sınıf Yönetimi

(2-2) 3

Öğrenci davranışını etkileyen sosyal ve psikolojik faktörler, sınıf ortamı ve grup etkileşimi, sınıf yönetimi ve disiplinle ilgili kurallar geliştirme ve uygulama, sınıf içinde zaman kullanımı, sınıf organizasyonu, motivasyon, iletişim, yeni bir döneme başlangıç, olumlu ve öğrenmeye uygun bir ortam yaratma, sınıf içinde karşılaşılan davranış problemleri ve bunlara karşı geliştirilecek önlemler.

Özel Öğretim Yöntemleri I

(2-2) 3

Konu alanında öğretim yöntemleri öğrenme-öğretme süreçleri genel öğretim yöntemlerinin konu alanı öğretimine uygulanması, konu alanındaki ders kitaplarının eleştirel bir açıyla incelenmesi ve özel öğretim yöntem ve stratejileri ile ilişkilendirilmesi. Micro öğretim uygulamaları, öğretimin değerlendirilmesi.

VII. YARIYIL

Ana Sanat Atölye V

(2-4) 4

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Seçmeli Sanat Atölye V**(2-2) 3**

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Sanat Öğretiminde Uygulamalar II**(2-2) 3**

İki yarıyıl olarak yer alan bu derslerde, farklı anasanat atölye dallarında uzmanlaşan ve çeşitli seçmeli sanat atölye dersleri alan öğrencilerin öğretmenlikte kullanacakları çeşitli sanatsal teknik ve uygulamaları öğrenmeleri amaçlanır.

Sanat Öğretimi Deneyimi**(0-4) 2**

Sanat öğretimi konusunda son sınıf öğrencilerine bir ön tecrübe kazandırmak ve staja hazırlamak. Öğrencilerin farklı atölyelerden edindikleri sanatsal deneyimlerini ve sanatın öğretimine yönelik teorik bilgilerini okul öncesi, ilköğretim ve lise düzeyine indirgeyecek öğretme çalışmaları yaparak uygulama öncesi bir ön deneyim kazanmış olmalarını sağlamak.

Okul Deneyimi II**(1-4) 3**

Okullarda bir uygulama öğretmeni nezaretinde Öğretmenlik Uygulaması dersine temel oluşturmak amacıyla yapılan gözlem ve uygulamalar; bazı gözlem ve uygulama konuları: öğretimde soru sorma, yönerge ve açıklamalar, dersin yönetimi ve sınıfın kontrolü, çeşitli yönlerden bir öğrencinin incelenmesi, öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi, dersi planlama, ders kitaplarından yararlanma, grup çalışmaları, sınıf organizasyonu, çalışma yapraklarının hazırlanması ve kullanılması, sınıf içinde mikro öğretim uygulamaları.

Özel Öğretim Yöntemleri II**(2-2) 3**

Konu alanında öğretim yöntemleri öğrenme-öğretme süreçleri genel öğretim yöntemlerinin konu alanı öğretimine uygulanması, konu alanındaki ders kitaplarının eleştirisel bir açıyla incelenmesi ve özel öğretim yöntem ve stratejileri ile ilişkilendirilmesi. Micro öğretim uygulamaları, öğretimin değerlendirilmesi.

VIII. YARIYIL**Ana Sanat Atölye VI****(2-4) 4**

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Seçmeli Sanat Atölye VI**(2-2) 3**

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

Rehberlik**(3-0) 3**

Öğrenci kişilik hizmetlerinin amaçları ve eğitim içindeki rolü, rehberlik hizmet alanlarının tanıtımı, rehberliğin genel ilkeleri, öğrenciyi tanıma, yönlendirme, bilgi toplama ve yayma, psikolojik danışma, yerleştirme, izleme, danışmanlık, araştırma ve değerlendirme, çevre ile ilişkiler, mesleki yönlendirme, özel eğitimin amacı ve özel eğitime muhtaç öğrencilerin saptanması ve eğitimi.

Öğretmenlik Uygulaması

(2-6) 5

Haftada bir tam gün ya da iki yarım gün (minimum 12 hafta) öğretmen adaylarının bizzat sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazanmasına ve belirli bir dersi ya da dersleri planlı bir biçimde öğretmesi ve iki saat öğretmenlik uygulaması semineri (öğretmenlik uygulamasının değerlendirilmesi ve paylaşılması).

Ana Sanat Atölyeleri :

Aşağıda adları yazılı 9 (Dokuz) adet anasanat atölye dersleri Resim-İş Eğitimi Bölümlerinin öğretim elemanı ve fiziki ortamı ile kapasiteleri dikkate alınarak seçmeli olarak düzenlenir. Ana Sanat Atölye dersleri altı yarıyıl süresince verilir. Eleman ve atölye imkânları sınırlı bölümler bu dersleri mevcut durumlarına göre düzenler. Ancak geleceğe dönük olarak Ana Sanat Atölye derslerinin çeşitlendirilmesine, eleman, atölye sayısı ve imkânlarının artırılmasına önem verilmelidir. Bu derslerin tanımları ve uygulanış biçimleri aşağıda belirtilmiştir:

1. Resim I-II-III-IV-V-VI

Bölümlerde halihazırda uygulanan Resim dersi programı, yoğun teorik anlatımları da içerecek şekilde altı dönem süresince verilir. Derste ilk dönemlerde temel resim bilgileri ve uygulamaları, son dönemlerde ise çağdaş ve özgün uygulamalara yönelik bireysel ve grup çalışmaları yaptırılır. Resim dersini anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere seçmeli sanat atölye derslerinin iki yarıyılık kısmında, bölümlerin eleman ve atölye imkânları çerçevesinde Heykel, Seramik veya Endüstriyel Tasarım gibi üç boyutlu çalışmalara yönelik derslerden birisi seçtirilir. Bu imkânı bulunmayan bölümler öğrencilerine diğer derslerden seçim yaptırır. Ancak üç boyutlu atölye derslerinin açılması için gayret sarfedilmelidir.

2. Grafik Tasarımı I-II-III-IV-V-VI

Bölümlerde halihazırda uygulanan Grafik Tasarımı dersi programı, yoğun teorik anlatımları da içerecek şekilde altı dönem süresince verilir. Bu dersin kapsamında, çeşitli yazı formları, tipografi, görsel iletişim, bilgisayar destekli tasarım ve animasyon çalışmaları vb. gibi konular yer alır. Grafik Tasarımını anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin iki yarıyılık kısmında Resim dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer iki yarıyıldaki ise bölümlerin eleman ve atölye imkânları çerçevesinde üç boyutlu alanlardan birisi seçtirilir. Bunun mümkün olmaması halinde her bölüm kendi imkânlarına göre seçim yaptırır. Ancak üç boyutlu atölyelerden en az birisinin tesisi için çaba sarf edilir.

3. Heykel I-II-III-IV-V-VI

Bünyesinde Heykel dersi öğretim elemanı ve atölyesi bulunan bölümlerde bu ders, halihazırda uygulanan programın içeriği yoğun teorik anlatımlarla desteklenmiş biçimiyle ve altı dönem süresince verilir. Modelaj, ahşap, metal, polyester ve döküm biçimlendirmeleri ile inşalarını, alçak ve yüksek kabartmaları, figüratif ve soyut düzenlemeleri, bireysel ve grup çalışmaları ile projeleri kapsar. Heykeli anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin iki yarıyılık kısmında Resim dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer dört seçmeli sanat atölye dersinde öğrenci bölüm imkânlarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

4- Tekstil Tasarımı I-II-III-IV-V-VI

Bünyesinde Tekstil Tasarımı dersi öğretim elemanı ve atölyesi bulunan bölümlerde bu ders, halihazırda uygulanan programın içeriği yoğun teorik anlatımlarla desteklenmiş biçimiyle ve altı dönem süresince verilir. Elyafli malzemelerle çeşitli çalışmalar (Fiber), örgü ve dokuma teknikleri, tezgâhlar, yüzey tasarımı, tekstil boyama ve baskı teknikleri vb. gibi konuları kapsar. Son dönemlerde geleneksel ve çağdaş yorumlamalara ağırlık verilir. Tekstil Tasarımını anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin iki yarıyılık kısmında resim dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer dört seçmeli sanat atölye dersinde öğrenci bölüm imkânlarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

5- Seramik I-II-III-IV-V-VI

Gerek plastik ve gerekse tasarım boyutuyla bu ders, bünyesinde Seramik dersi öğretim elemanı ve atölyesi bulunan bölümlerde, halihazırda uygulanan programın içeriği yoğun teorik anlatımlarla desteklenmiş biçimiyle ve altı dönem süresince verilir. Seramikte araştırmalar, biçimlendirmeler, inşalar, sırlamalar vb. gibi konuları kapsar. Son dönemlerde geleneksel ve çağdaş yorumlamalara ağırlık verilir. Seramiği anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin iki yarıyılık kısmında Resim dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer dört seçmeli sanat atölye dersinde öğrenci bölüm imkânlarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

6- Geleneksel Türk Sanatları I-II-III-IV-V-VI

Bünyesinde Geleneksel Türk Sanatları dersi öğretim elemanı ve atölyesi bulunan bölümlerde bu ders, altı dönem süresince hat, tezhip, minyatür, çini, cam, vitray, ebru, özgün cilt kapağı geleneksel takı ve mücevher, halı ve kilim vb. ile yörelere özgü diğer dalları da içine alacak biçimde, geleneksel yöntemlerle ancak çağdaş yorumları ve uygulamalarıyla verilir. Geleneksel Türk Sanatlarını anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin iki yarıyılık kısmında Resim dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer dört seçmeli sanat atölye dersinde öğrenci bölüm imkânlarına göre istediği atölye derslerini seçebilir. Ancak eğer şartlar elverişli ise, öğrencilere seçmeli sanat atölye derslerinin ikisinde üçboyutlu derslerden seçim yaptırılması uygun olur.

7- Özgünbaskı I-II-III-IV-V-VI

Bünyesinde özgünbaskı dersi öğretim elemanları ve atölyeleri bulunan bölümlerde bu ders, monotipi, linolyum, ahşap, gravür, litografi, serigrafi, plegsiglas vb. baskı teknikleri teorik ve uygulamalı olarak altı dönem süresince verilir. Özgünbaskıyı anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin iki yarıyılık kısmında Resim dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer dört seçmeli sanat atölye dersinde öğrenci bölüm imkânlarına göre istediği atölye derslerini seçebilir. Ancak eğer şartlar elverişli ise, öğrencilere seçmeli sanat atölye derslerinin ikisinde üçboyutlu derslerden seçim yaptırılması uygun olur.

8- Endüstriyel Tasarım I-II-III-IV-V-VI

Bünyesinde Endüstriyel Tasarım dersi öğretim elemanı ve atölyesi bulunan bölümlerde bu ders sınırlı olarak bireysel ve grup çalışmaları şeklinde maketler ve projeler halinde uygulanır. Derste üretim (ambalaj=production design), mobilya, takı ve mücevher, tiyatro (sahne ve giysi), mekan içi (interior design), bahçe, çevre ve peyzaj,

endüstri ürünleri (gözlük, saat, ayakkabı, elektronik eşya, taşıt vb.) gibi üç boyutlu tasarımlar proje ve maketlerle sınırlı uygulamalar olarak altı dönem süresince verilir. Endüstriyel Tasarımı anasanaat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin iki yarıyılık kısmında resim dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer dört seçmeli sanat atölye dersinde öğrenci bölüm imkânlarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

9- Fotoğraf I-II-III-IV-V-VI

Bünyesinde Fotoğraf dersi öğretim elemanı ve atölyesi bulunan bölümlerde bu ders, teorik ve uygulamalı olarak altı dönem süresince verilir. Fotoğraf Nedir? Tarihçesi, Fotoğraf Optiği, Fotoğraf Makinası, Objektif, Filmler, Aydınlatma, Flaş, Filtreler, Fotoğraf Çekme Tekniği, Portre, Manzara, Gece, Yakın Plan Fotoğrafları, Belge Kopyalama, Sanatsal Çekimler, Kompozisyon, Karanlık Oda, Siyah-Beyaz ve Renkli Baskılar, Banyolar, Görüntü Kalitesi gibi konular bu dersin içeriğini oluşturur. Fotoğrafi anasanaat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin iki yarıyılık kısmında resim dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer dört seçmeli sanat atölye dersinde öğrenci bölüm imkânlarına göre istediği atölye derslerini seçebilir. Ancak eğer şartlar elverişli ise, öğrencilere seçmeli sanat atölye derslerinin ikisinde üçboyutlu derslerden seçim yaptırılması uygun olur.

EK II**TÜRKİYE'DE RESİM-İŞ ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN FAKÜLTELER
ÖĞRENCİ KONTENJANLARI VE ÖĞRETİM ELEMANLARI
(2001-2002)**

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ (Bolu)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 40 İkinci Öğretim : 40

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Prof. Erol ÖZDEN

Yrd. Doç. Şevket VARDAR

Yrd. Doç. Salih TEKKOL

Yrd. Doç. Mahmut ÖZTÜRK

Yrd. Doç. Hatice BENGİSU

Yrd. Doç. Serap YASA

Öğr. Gör. Leyla ALPAGUT

Öğr. Gör. Selahattin YILMAZ

Öğr. Gör. Sevdije KADIOĞLU

Öğr. Gör. Ergümen ALTUN

Öğr. Gör. İlknur KARAGEYİK

Arş. Gör. Alpaslan UÇAR

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ (Eskişehir)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 60 İkinci Öğretim : Yok

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Prof. Oya KINIKLI

Prof. Şahin ÖZYÜKSEL

Yrd.Doç. Serpil AKYIL

Yrd.Doç. Dinçer ÖZEN

Yrd.Doç. Mustafa TOPRAK

Yrd.Doç. Nevra BOZOK

Yrd.Doç. Metin İNCE

Yrd.Doç. Faruk UĞURLU

Yrd.Doç. Şemsettin EDEER

Yrd.Doç. Aydın AŞKAN

Yrd.Doç. Özlem ERBAŞ

Öğr.Gör. Nükhet ATAR

Öğr.Gör. Tülay ELGÜN KAYADOR

Öğr.Gör. Dilek KIRATLI

Öğr.Gör. Necla ÇOŞTUN

Arş.Gör. H. Turgay ÜNALAN

Arş.Gör. Müfit ERCAN

Uzm. Şükrü BAYSAL

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ (Erzurum)

KAZIM KARABEKİR EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 50 İkinci Öğretim : 50

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Yrd.Doç. Ömür KOÇ

Öğr.Gör. Ahmet SOBACI

Öğr.Gör. Hanifi ATICI
 Öğr.Gör. Mehmet Emin KAYSERİLİ
 Öğr.Gör. Necmettin KARABULUT
 Öğr.Gör. Tuncay KEÇELİOĞLU
 Öğr.Gör. Vuslat SANAL
 Öğr.Gör. Yılmaz HELVACI
 Öğr.Gör. Kemal ÖZGEN
 Okt. Ebru AMİL
 Arş.Gör. Çağatay (İNAN) KARAHAN
 Arş.Gör. Nihat Sezer SABAHAT
 Arş.Gör. Osman KILIÇ

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ (Ağrı)

AĞRI EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 45 İkinci Öğretim : Yok

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Öğr.Gör. Fuat AYIK
 Öğr.Gör. Tamer TUĞRUL
 Arş.Gör. Naci EDİ
 Arş.Gör. Aydın ZOR

CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ (Sivas)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 45 İkinci Öğretim : Yok

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Yrd. Doç. Dr. Metin YERLİ
 Yrd. Doç. Dr. Yaşar SERİN
 Yrd. Doç. Dr. Aziz ERKAN
 Öğr. Gör. Bircan AK
 Öğr. Gör. Nimet ERTAŞ
 Öğr. Gör. Yeşim TUĞRAN

ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ (Çanakkale)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 30 İkinci Öğretim : Yok

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Yrd.Doç. Birsen ÇEKEN
 Yrd.Doç. Banu EROLTU
 Öğr.Gör. Enver YOLCU
 Öğr.Gör. Dilek VURAL
 Öğr.Gör. Güven ATANLAR

CUKUROVA ÜNİVERSİTESİ (Adana)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 40 İkinci Öğretim : Yok

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Yrd.Doç.Dr. Birnur ERALDEMİR

Yrd.Doç.Dr. Muzaffer TİRE
 Yrd.Doç.Dr. Suat KARAASLAN
 Yrd.Doç.Dr. Mustafa OKAN
 Öğr.Gör. Metin AYGÜN
 Öğr.Gör. Erdoğan GÜRDAL
 Öğr.Gör. Cem DEMİR
 Öğr.Gör. Soner TİRE
 Öğr.Gör. Hüseyin ŞAHBUDAK
 Arş.Gör. Mustafa ÇAPAR
 Öğr.Gör. Ali DOĞAN
 Öğr.Gör. Meltem GÖKMEN
 Öğr.Gör. Meral SARIOĞLU
 Öğr.Gör. Ragıp ŞAHİN
 Öğr.Gör. Fehmi KANALMAZ

DİCLE ÜNİVERSİTESİ (Diyarbakır)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 30 İkinci Öğretim : 30

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Doç.Dr. Ahmet ATAN
 Yrd.Doç.Dr. Sinan ŞENÇİÇEK
 Öğr.Gör. F. Evren DAŞDAĞ
 Öğr.Gör. Mustafa DIGLER
 Öğr.Gör. Uğur ATAN
 Öğr.Gör. A. Samet AYDIN
 Öğr.Gör. Serkan HAKERİ
 Arş.Gör. Melih APA
 Arş.Gör. Cüneyt KURT
 Arş.Gör. Seher KURT
 Arş.Gör. Sibel BALCI
 Uzman Levent MERCİN

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ (İzmir)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 80 İkinci Öğretim : Yok

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Prof. Fahri SÜMER
 Prof. Yüksel USLAY
 Prof. İbrahim BOZKUŞ
 Yrd.Doç. Yurdakul SEZEN
 Yrd.Doç. M. Fahri SEVER
 Yrd.Doç. Mehmet FIRINCI
 Yrd.Doç. Turan ENGİNOĞLU
 Yrd.Doç. Bedri KARAYAĞMURLAR
 Yrd.Doç. Gülseren PASİN
 Yrd.Doç. Mukadder ÇAĞLAR

Yrd.Doç. Arif Ziya TUNÇ
 Yrd.Doç. Mehmet BOZTAŞ
 Öğr.Gör. Mete SEZGİN
 Öğr.Gör. Yaşar Ali GÜNEŞ
 Öğr.Gör. İlhami ERCİVAN
 Dr. Emine HALIÇINARLI
 Arş.Gör. Mücahit BORA
 Arş.Gör. Sabire SUSUZ
 Arş.Gör. C. Arzu CAMBAZOĞLU
 Arş.Gör. Bekir İNCE

GAZİ ÜNİVERSİTESİ (Ankara)

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 90 İkinci Öğretim : 60

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Prof. Dr. Nihat BOYDAŞ
 Doç. Dr. Adnan TEPECİK
 Doç. Dr. Zahide İMER
 Doç. Dr. Hülya BÖLÜKOĞLU
 Yrd. Doç. Yusuf Baytekin BALCI
 Yrd. Doç. Dr. Sema BİLİCİ
 Yrd. Doç. Dr. Alev KURU
 Yrd. Doç. Dr. Osman ALTINTAŞ
 Yrd. Doç. Faruk UZAR
 Yrd. Doç. Münire İZGİ
 Yrd. Doç. Söbütay ÖZER
 Yrd. Doç. Hasan AKIN
 Yrd. Doç. Güler AKALAN
 Yrd. Doç. Nur GÖKBULUT
 Yrd. Doç. Bünyamin BALAMİR
 Yrd. Doç. Esat ARPACI
 Yrd. Doç. Cengiz SAVAŞ
 Yrd. Doç. Nurettin ŞAHİN
 Yrd. Doç. Erol BATIRBEK
 Yrd. Doç. Gonca YAYAN
 Yrd. Doç. Himmet GÜMRAH
 Yrd. Doç. Nusret BAŞÖNER
 Yrd. Doç. Şeniz AKSOY
 Öğr. Gör. Dr. Serap BUYURGAN
 Öğr. Gör. Dr. Nuran SAY
 Öğr. Gör. Dr. Güzin AYRANCIOĞLU
 Öğr. Gör. Necmettin YAĞCI
 Öğr. Gör. Eftal KURTULUŞ
 Öğr. Gör. Ali HERİSCİ
 Öğr. Gör. Oya İSLİMYELİ
 Öğr. Gör. N. Fahir YAZLIK
 Öğr. Gör. Mevsim ORUÇ
 Öğr. Gör. Teoman ÇIĞŞAR

Arş. Gör. Dilek OĞUZOĞLU
 Arş. Gör. Meltem KATIRANCI
 Arş. Gör. Fatih VAROL

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ (Malatya)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 50 İkinci Öğretim : 40

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Yrd.Doç.Dr. Adnan YALIM
 Yrd.Doç.Dr. Erol YILDIR
 Yrd. Doç. Dr. Serdar MUTLU
 Öğr.Gör. Doğan AKBULUT
 Doç. Dr. Zakir AZİZOV
 Arş.Gör. Serpil KAPTAN
 Okt. Sevil YALIM
 Okt. Yüksel GÖĞEBAKAN
 Okt. Fehmi KOLÇAK
 Okt. Ata Yakup KAPTAN
 Okt. Binnaz KOCA

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (Trabzon)

FATİH EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 60 İkinci Öğretim : 60

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Yrd.Doç. Mustafa IŞIK
 Yrd.Doç. Selçuk DUMANOĞLU
 Öğr.Gör. Ceyhan MURATHANOĞLU
 Öğr.Gör. Kadir ŞİŞGİNOĞLU
 Öğr.Gör. Şakir ŞEYHOĞLU
 Öğr.Gör. Güler GENÇ
 Öğr.Gör. Leyla KODAMAN
 Öğr.Gör. Hülya ATALAY
 Öğr.Gör. Hülya ŞİMŞEK
 Arş.Gör. Raif KALYONCU
 Arş.Gör. Kenan DEMİR

MARMARA ÜNİVERSİTESİ (İstanbul)

ATATÜRK EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 120 İkinci Öğretim : Yok

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Prof. Dr. Bünyamin ÖZGÜLTEKİN
 Prof. Dr. Zeki KUŞOĞLU
 Prof. Dr. Ramiz AYDIN
 Prof. Dr. Mehmet ÖZET
 Prof. Dr. Mustafa GÜRÜNLÜ
 Prof. Dr. İsa BAŞLIOĞLU

Prof. Dr. Basri ERDEM
 Prof. Dr. Muammer ÖNER
 Prof. Dr. Ahmet ÖZOL
 Prof. Ali CANDAS
 Prof. Dr. Tülin ONAT
 Prof. Dr. Ayla ERSOY
 Prof. Dr. Tayfun AKKAYA
 Prof. Dinçer ERİMEZ
 Prof. Dr. Nüzhet KUTLUĞ
 Prof. Dr. Ertuğrul ERGİN
 Doç. Dr. Erol BULUT
 Doç. Dr. Ümran BULUT
 Doç. Dr. Ayşe ÖZEL
 Doç. Dr. Hamdi ÜNAL
 Yrd. Doç. Dr. Vural YILDIRIM
 Yrd. Doç. Dr. Vicdan TAŞDEMİR
 Yrd. Doç. Dr. Keriman TÜZÜN
 Yrd. Doç. Dr. Pesent DOĞAN
 Yrd. Doç. Dr. Avni ÖZTOPÇU
 Yrd. Doç. Dr. Engin AKDOĞAN
 Yrd. Doç. Dr. Sema ŞAHİN
 Yrd. Doç. Dr. Neşe SAYIL
 Öğr. Gör. Dr. Halim ÇELİKER
 Öğr. Gör. İnci YENİHAYAT
 Öğr. Gör. Şerif GÜNYAR
 Öğr. Gör. Mert GÜRHAN
 Öğr. Gör. Dr. Şahnaz WELLS
 Öğr. Gör. Mustafa KARYAĞDI
 Öğr. Gör. Neşegül TABAKOĞLU
 Öğr. Gör. İbrahim ÇİFTÇİOĞLU
 Öğr. Gör. Semral EKİZOĞLU
 Öğr. Gör. Hüseyin KILIÇKAN
 Öğr. Gör. Uğur AKBULUT
 Öğr. Gör. Nur KOÇAK
 Öğr. Gör. Vesile Kaptan AYKAÇ
 Arş. Gör. Melik İSKENDER
 Arş. Gör. H. Müjde AYAN
 Arş. Gör. Nurullah ATALAY
 Arş. Gör. Ferhat Kamil SATICI

MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ (Hatay)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 30 İkinci Öğretim : Yok

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Prof. Dr. Olcay Tekin KIRIŞOĞLU
 Yrd. Doç. Fatih BENZER
 Öğr. Gör. Meral KELEŞ
 Öğr. Gör. Ünal KUŞ

Arş. Gör. Ebru FİNDİK
Arş. Gör. Nami Eren BEŞTEPE

NIĞDE ÜNİVERSİTESİ (Niğde)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 30 İkinci Öğretim : 30

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Yrd. Doç. Erdem ÜNVER
Öğr. Gör. Süleyman İYİGÜL
Öğr. Gör. Şaban TUNCER
Öğr. Gör. Hasan KARAL
Öğr. Gör. Ertan ALTUNER
Öğr. Gör. Zübeyde ÖZDAĞ
Öğr. Gör. Ege SOYLU
Arş. Gör. Atilla DÖL
Arş. Gör. Hüseyin GENÇER

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ (Samsun)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 50 İkinci Öğretim : 50

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Doç. Dr. Memduh ERKİN
Doç. Dr. Sevgi KOYUNCU
Yrd. Doç. Hilmi ÖZBAY
Yrd. Doç. Ali BOĞA
Yrd. Doç. Osman GÜNGÖR
Yrd. Doç. A. Aydın KAPTAN
Yrd. Doç. Ertuğrul GÜNDOĞDU
Yrd. Doç. Turan BAYER
Yrd. Doç. Zehra SENGİR
Yrd. Doç. Necati KIVRAK
Yrd. Doç. İ. Halil TÜRKER
Yrd. Doç. Dr. İhsan TERZİ
Yrd. Doç. Metin EKER
Yrd. Doç. Dr. Gülten İMAMOĞLU
Öğr. Gör. Atanur SEVİM
Öğr. Gör. Sadık ŞENER
Öğr. Gör. Semiha COŞKUN
Öğr. Gör. Turan BAŞ
Arş. Gör. Benan ÇOKOKUMUŞ
Arş. Gör. Ali SEYHAN
Arş. Gör. Ali TOMAK
Arş. Gör. Özlem AYRAZ
Uzm. Cengiz ERENLER

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ (Denizli)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 30 İkinci Öğretim : 30

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Prof.Dr. Tahsin HANCIOĞLU

Yrd.Doç. Ertuğrul ŞAMA

Yrd.Doç. Sadettin SARI

Yrd.Doç. Şih Murat KABUKÇUOĞLU

Öğr.Gör. Tolga UZUN

Öğr.Gör. Ahmet ÖZER

Öğr.Gör. Yüksel HANCIOĞLU

Öğr.Gör. Gülsen TURGUT

Arş.Gör. Merih TEKİN BENDER

Arş.Gör. Hatice Nilüfer SARI

Arş.Gör. Yasemin SÖZER

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ (Konya)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 40 İkinci Öğretim : 40

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Yrd. Doç. Dr. Alaybey KAROĞLU

Yrd. Doç. Dr. Tahsin SAMUR

Yrd. Doç. Dr. Hülya KAROĞLU

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ELMAS

Yrd. Doç. Dr. Melek GÖKAY (YILMAZ)

Yrd. Doç. Can ŞAHİN

Öğr. Gör. Baybars GÜLENSOY

Yrd. Doç. Mehmet BÜYÜKÇANGA

Yrd. Doç. Dr. Mehmet BAŞBUĞ

Yrd. Doç. Dr. Ayşe OKUR

Yrd. Doç. Nihat ŞİRİN

Okt. Ziya ÖZTÜRK

Arş. Gör. Mutluhan TAŞ

Arş. Gör. Ahmet TÜRE

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ (Burdur)

BURDUR EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 45 İkinci Öğretim : Yok

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Prof. İsmail Hakkı DEMİRTAŞ

Yrd.Doç. H. Hüseyin KAYALI

Yrd.Doç. İsmail AKTUNA

Yrd.Doç. Türkan EPEM

Okt. Önder TOPDAŞ

Arş.Gör. İzzet TEMEL

Arş.Gör. Hatice ÇIRAK

Arş.Gör. Nur BALKIR

Öğr.Gör. Nilüfer ERKAN

Uzman Cavide GÜRÜN

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ (Edirne)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 30 İkinci Öğretim : Yok

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Yrd. Doç. Dr. İbrahim DİNÇELİ

Yrd. Doç. Mehtap ÇÖMERT

Öğr. Gör. Enis ŞENSEVER

Öğr. Gör. İsmail ÇORBACI

Öğr. Gör. Ayça ÇEVİKELLİ

Öğr. Gör. Zuhale BUKTEL

Öğr. Gör. İlhan AYDEMİR

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ (Bursa)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 70 İkinci Öğretim : 50

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Prof. Dr. Ayten SÜRÜR

Yrd. Doç. Merih ERCAN

Yrd. Doç. Selçuk GÜNAY

Yrd. Doç. Dr. Bedri YALMAN

Yrd. Doç. Gonca ERİM

Öğr. Gör. Mehmet ERDOĞDU

Öğr. Gör. Dilek BİLHAN

Öğr. Gör. Aysun YÜREKTEN

Öğr. Gör. Halim ŞENSOY

Öğr. Gör. Alper BİLSEL

Öğr. Gör. Asuman TUNCER

Öğr. Gör. Güven AKTAŞ

Öğr. Gör. Hayati ÇETİN

Öğr. Gör. Mahmut DURMUŞ

Öğr. Gör. Seçkin ERDEM

Öğr. Gör. Engin KORKMAZ

Öğr. Gör. Faik AGAYEV

Öğr. Gör. Lale AGAYEVA

Oktm. Rauf TUNCER

Oktm. Sevgi YÜKSEL

Oktm. Nurhan KOLAYLI

Oktm. Sait OKTAY

Oktm. Gülsüm BENLİ

Oktm. Erkin KESKİN

Oktm. Rengin SÖNMEZ

Oktm. Aysun DİNİZ

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ (Van)

EĞİTİM FAKÜLTESİ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ RESİM İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

ÖĞRENCİ KONTENJANI

Birinci Öğretim : 40 İkinci Öğretim : 30

ÖĞRETİM ELEMANLARI

Yrd. Doç. Dr. Ali DÜZGÜN

Yrd. Doç. Ertan YALÇIN

Öğr. Gör. Özdemir KARABAY

Öğr. Gör. Mukadder ÖZDEMİR

Öğr. Gör. Alparslan KAYA

Öğr. Gör. Berna TEPE

Öğr. Gör. Mustafa BARAN

Öğr. Gör. Metin UÇAR

Arş. Gör. Seyhan MERCAN

EK III

**RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALLARINA ÖZEL
YETENEK SINAVI İLE ÖĞRENCİ ALIMI (YÖK)**

Özel Yetenek Sınavı ile öğrenci alımı, 2001 ÖSYM kılavuzunda şu şekilde açıklanmıştır:

Özel yetenek gerektiren programların sınavları ile seçme ve yerleştirme işlemleri, yükseköğretim programlarının kendileri tarafından yapılmaktadır. Özel yetenek gerektiren programlara başvurular doğrudan yükseköğretim programının bağlı bulunduğu yükseköğretim kurumuna yapılır. Sınav ve değerlendirme işlemleri o yükseköğretim kurumu tarafından yürütülür.

Bu programlara , sınav puanları ile ortaöğretim başarı puanından (veya ağırlıklı ortaöğretim başarı puanlarının birinden) oluşacak ağırlıklı puanlar göz önünde tutularak yerleştirme yapılacaktır. Yükseköğretim programları istedikleri taktirde yerleştirmede kullanacakları ağırlıklı puanlara ÖSS puanlarını da belli ölçüde katabileceklerdir.

Özel Yetenek Sınavı sonuçlarına göre öğrenci alan Resim-İş Öğretmenliği programına (Bu program bundan böyle “Eğitim Programı” olarak adlandırılacaktır.) öğrenci seçme işlemleri aşağıdaki hususlar göz önünde tutularak yapılacaktır.

- Başvurular üniversiteler tarafından alınacaktır.
- Eğitim programına başvurabilmek için adayların o yıl ki ÖSS sınavına girmeleri zorunludur.
- Başvuru için gazetelere ve diğer yayın organlarına verilecek ilanlarda
- a) Liseler, meslek liseleri, öğretmen liseleri ve güzel sanatlar liselerinin resim alan/kol/bölümlerinden mezun olan adaylardan ,aynı alandaki eğitim programına başvuracakların 2001-ÖSS’de puan türlerinden birinde en az 105,000 veya daha fazla ÖSS puanı alması koşuluyla puan türüne bakılmaksızın kaç ÖSS puanından itibaren başvurabilecekleri
- b) Yukarıda (a) maddesinde sözü edilen alan/kol/bölümler dışındaki bir alan/kol/bölümden başvuracak adayların 2001-ÖSS puan türlerinin en az birinden 120,000 veya daha fazla ÖSS puanı almaları koşulları yer alacaktır.
- Eğitim programları için, programın özelliğine göre, yetenek sınavları üniversitelerce hazırlanacak, uygulanacak ve sınavın sonuçları toplanarak bir puan halinde ifade edilecektir. Bu puana bundan böyle Özel Yetenek Sınavı Puanı (ÖYSP) denecektir.
- Özel Yetenek Sınavına giren adayların ağırlıklı ortaöğretim başarı puanları (AOBP) ÖSYM’den istenecektir. Bunun için sınava giren adayların ÖSYM numaraları ve adlarının 2001 Ağustos ayının başından itibaren ÖSYM’ye bildirmeleri gerekir.
- Yerleştirmeye esas olan puan ; ÖYSP Standart Puanı (ÖYSP-SP) , Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (AOBP) (üç puan türünden en yüksek) , 2001-ÖSS Puanı (ÖSS-P) (dört puan türünden en yüksek) puanlarının belli ağırlıklarla toplanmasından elde edilecektir.
- Özel Yetenek Sınavı Puanının (ÖYSP) ağırlıklandırmaya girebilmesi için bu puanların standart puanlara çevrilmesi gerekir. ÖYSP’lerin standart puana çevrilmesi için önce ÖYSP dağılımının ortalaması ve standart sapması hesaplanacaktır. ÖYSP dağılımının ortalaması ve standart sapması bulunduktan sonra her aday için ÖYSP Standart Puanı hesaplanacaktır. ÖYSP-SP dağılımının ortalaması 50 standart sapması 10’dur.
- Yerleştirmeye esas olacak olan puan aşağıdaki formüller kullanılarak hesaplanacaktır.

Aday aynı alandan geliyorsa (Örneğin, Resim-İş Öğretmenliği programı için aday Güzel Sanatlar Lisesinin Resim alanından geliyorsa)

$$YP=(1,3xÖYSP-SP)+(0,65xAOBP)+(0,52ÖSS-P)$$

Aday diğer alanlardan geliyorsa (Örneğin, Resim-İş Öğretmenliği programı için aday genel lisenin sosyal bilimler alanından geliyorsa)

$$YP=(1,3xÖYSP-SP)+(0,2xAOBP)+(0,52ÖSS-P)$$

- 2000-ÖSYS’de merkezi sistemle veya özel yetenek sınavı ile bir yükseköğretim programına yerleştirilmiş adayların (Açık öğretim programları hariç) ağırlıklı ortaöğretim başarı puanları ile ilgili katsayıları yarıya düşürülecektir.
- Adaylar YP puanlarına göre en yüksek puandan başlamak üzere sıraya

Konacak ve kontenjan sayısı kadar aday sınavı kazanmış olacaktır (ÖSYM, 2001, s.14-15).

EK IV

**2001-2002 ÖĞRETİM YILI İÇİN BAZI ÜNİVERSİTELERİN ÖZEL
YETENEK SINAVI İLE İLGİLİ DUYURULARI**

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNDEN

Özel Yetenek Sınavı ile Üniversitemiz bünyesinde bulunan Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalına 70 (40 normal, 30 ikinci öğretim), Müzik Eğitimi Anabilim dalına 30, Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne 40 (25 Erkek, 15 Kız) öğrenci alınacaktır.

BAŞVURU KOŞULLARI

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Programları Özel Yetenek Sınavlarına katılabilmek için adayların 2001 ÖSS Sınavına girmeleri ve dört puan türünden en az birinden 120 ve daha fazla puan almaları gerekmektedir.

Önemli: Liseler, Öğretmen Liseleri ve Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik, Resim ve Spor alan/kod/bölgülerinden mezun olan adaylardan, aynı alanlardaki eğitim programlarına başvuracakların 2001 ÖSS sınavının herhangi birinden 110 ve daha fazla puan almaları gerekir.

BAŞVURU YERİ VE TARİHİ

Özel Yetenek Sınavına girecek adayların başvuruları 06-10 Ağustos 2001 tarihleri arasında Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi B Blokta yapılacaktır. Bu süre uzatılamaz. Adaylar başvuru belgesi ve sınav kılavuzunu Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesinden temin edebilirler.

SINAV TARİHİ VE YERİ

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı ve Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'ne Ön Kayıt yaptıran adayların sınavları 14-17 Ağustos 2001 tarihleri arasında ilan edilecek programa göre yapılacaktır. Beden Eğitim ve Spor Bölümü sınavı Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlyas Türetken Spor Salonunda, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümüne Ön Kayıt yaptıran adayların sınavları ise Eğitim Fakültesi'nde yapılacaktır.

BAŞVURU İÇİN GEREKLİ BELGELER

- Adayın 2001 ÖSS Sınav Sonuç Belgesinin aslı ya da noter onaylı fotokopisi,
- 2 adet 4.5x6 cm boyutlarında yeni çekilmiş, kişiyi kolaylıkla tanıtabilecek fotoğraf (Bayan adayların başı açık şekilde fotoğraf vermeleri gerekmektedir),
- Onaylı Nüfus Cüzdanı Sureti (Resimli),
- Form-Dilekçe (Sınav Kılavuzu ile birlikte Ön Kayıt sırasında adaya verilecektir),
- Banka dekontu. Sınavlarda kullanılacak araç-gereç ve malzeme temini ile diğer sınav giderlerinde kullanılmak üzere normal öğretime başvuran adaylardan 50.000.000.- (Elli milyon) T.L. İkinci Öğretime başvuran adaylardan 60.000.000.- (Altmışmilyon) T.L. ücret alınır.

Özel yetenek Sınavına katılmak isteyen adaylar 06-10 Ağustos 2001 tarihini kapsayan başvuru süresi içinde başvuru belgelerini ve sınavla ilgili kılavuzları eğitim Fakültesi kayıt bürolarından temin edebilirler. Adaylar bu başvuru bürolarına T.C. İş Bankası Zeve Şubesi 8901 304400 1870 (Müzik Eğitimi için), 8901 304400 1867 (Resim-İş Eğitimi için), 8901 304400 1853 (Beden Eğitimi ve Spor Bölümü için) no'lu hesaba yukarıda belirtilen meblağı yatırdıklarını gösteren Banka dekontu.

- Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne başvuracak adaylar için Resmi Yataklı Sağlık Kuruluşundan alınmış *'Uygulamalı Beden Eğitimi ve Spor Özel Yetenek Sınavına girmesinde ve spor yapmasında sakınca yoktur'* ifadesi bulunan sağlık raporu,
- Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne başvuracak adayların 1978 ve daha yukarı doğumlu olması gerekir. Bu konuda yapılan yanlışlık sonradan fark edilirse adayın

işlemleri iptal edilir.

- Başvuruyu adayın kendisi ya da bir yakını yapabilir. Posta ile ve eksik evrakla başvurular kabul edilmez.

NOT: Başvuru için gerekli belgeleri tamam olmayan ve ilan edilen süre içinde başvuruda bulunmayan adayların Ön Kayıtları Yapılamaz.

DİKKAT:

Özel Yetenek Sınavları ile ilgili Kitapçıklar (Kılavuz) 03.08.2001 tarihinden itibaren Eğitim Fakültesi Yayın-Tekser Bürosundan temin edilebilir (<http://www.yyu.edu.tr/>).

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR VE BURDUR EĞİTİM FAKÜLTELERİ'NE
ÖZEL YETENEK SINAVI İLE ÖĞRENCİ ALINACAKTIR

Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim, Grafik, Geleneksel Türk El Sanatları, Sahne Sanatları Bölümleri ile Burdur Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi, Müzik Eğitimi Ana sanat Dalları ve Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne 2001 ÖSS puanı ve Özel Yetenek Sınavı ile öğrenci alınacaktır. Söz konusu bölümlere başvurulara 2001 yılı ÖSS sınavında herhangi bir puan türünden en az 120 taban puan aranacaktır. Başvurular ilgili fakültelerde oluşturulacak ön kayıt bürolarına yapılacaktır. Posta ile müracaatlar kabul edilmeyecektir. Adaylar farklı bölümlere ön kayıt ücretlerini yatırmak şartıyla ayrı ayrı müracaat edebilirler.

BURDUR EĞİTİM FAKÜLTESİ

Bölüm ve Ana Sanat Dalı	Aday Adayı Ön Kayıt Tarihi	Aday Ön Kayıt Tarihi	Yetenek Sınavı Tarihi	Kesin Kayıt Tarihi	Kontenjan
MüzikEğitimiA.S.D.	-	13-24 Ağustos 2001	5-6-7 Eylül 2001	17-21 Eylül 2001	30
Resim-İş Eğitimi A.S.D.	-	13-24 Ağustos 2001	6-7-8 Eylül 2001	17-21 Eylül 2001	45
Beden Eğitimi ve Spor Böl.	13-17 Ağustos 2001	20-24 Ağustos 2001	11-12-13-14 Eylül 2001	17-21 Eylül 2001	50(30 Erkek-20 Kız)

Burdur Eğitim Fakültesi bölümlerinde ve ana sanat dallarında kesin kayıt tarihlerinde kontenjan dolmadığı takdirde listedeki başarı sırasına göre 24 Eylül 2001 tarihinden itibaren 1 Ekim 2001 tarihine kadar açık kontenjanlar için 2'şer mesai günü süre verilir. Bu süre bitiminde açık kontenjan kalsa dahi başka kayıt yapılmayacaktır.

Beden Eğitimi ve Spor Bölümü için 2001 yılı ÖSS sınavına giren ve puan türüne bakılmaksızın en az 120 taban puan alan adaylar 13-17 Ağustos 2001 tarihleri arasında Aday adayı ön kayıtlarını yaptıracaklardır. Aday adayı ön kayıtlarını yaptıranlardan ÖSS puanına göre büyükten küçüğe doğru puan sıralaması yapılarak ilk 300 erkek ve ilk 200 kız aday 20 Ağustos 2001 Pazartesi günü ilan edilecektir. Aday ön kayıt yaptırmaya hak kazanan adaylar sınav gideri olan 35.000.000TL'yi yatırdıklarına dair banka dekontu ile elden 20-24 Ağustos 2001 tarihleri arasında ön kayıtlarını yaptırarak sınav giriş belgelerini alacaklardır. Posta yada faks ile banka dekontu kabul edilmeyecektir. 24 Ağustos 2001 Cuma günü mesai bitiminde erkek adaylardan 300, kız adaylardan 200 kişilik kontenjanın açık kalması durumunda yedeklerden, büyükten küçüğe doğru puan sıralamasına göre açık kontenjan için 27 Ağustos 2001 Pazartesi günü liste ilan edilecektir. Açık kontenjan için 27-28 Ağustos 2001 tarihleri mesai saatleri arasında aday ön kayıtları yapılacaktır. 29 Ağustos 2001 mesai bitiminde sınava gireceklerin kesin listesi ilan edilecek, kontenjan açığı olsa dahi başvuru kabul edilmeyecektir.

BAŞVURU İÇİN GEREKLİ BELGELER

1. Başvuru dilekçesi (Dilekçe formu başvuru sırasında fakülteden alınacaktır)
2. ÖSS Puan kartının tasdikli sureti (Ön kayıt esnasında aslı ile karşılaştırılacaktır)
3. 4,5 x 6 cm ebadında iki adet fotoğraf
4. Resmi onaylı nüfus cüzdan sureti (Ön kayıt esnasında aslı ile karşılaştırılacaktır)
5. Beden Eğitimi ve Spor Bölümü için sınava girmesinde sakınca olmadığına dair resmi sağlık kuruluşundan alınacak sağlık raporu
6. Sınav giderleri için ön kayıt ücret dekontu (Banka dekontu ön kayıt esnasında başvuru bürolarından temin edilecektir) Ücret Burdur Eğitim Fakültesinde 35.000.000TL'dir. Farklı bölümlere başvurularda her bölüm için ayrı ücret ödenecektir. Beden Eğitimi ve Spor Bölümü için Özel Yetenek Sınavına girme hakkı kazandıktan sonra bu para yatırılacaktır. Güzel Sanatlar Fakültesinde Başvuru ücreti Tek Bölüme müracaat edenlerde 30.000.000TL, iki bölüme müracaat edenlerde 45.000.000TL, üç bölüme müracaat edenlerde 60.000.000TL, dört bölüme müracaat edenlerde 75.000.000TL'dir.

Ayrıntılı Bilgi İçin Başvuru Adresleri:

Burdur Eğitim Fakültesi Dekanlığı

BURDUR

Tel: 0(248) 2346000-01-02 Fax : 0(248)

2346005

(<http://bef.sdu.edu.tr/resimb/ogrgor.html>).

Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanlığı

ISPARTA

Tel : 0(246) 2282992 Fax :

0(246)2285412

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNDEN

Üniversitemiz Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği, Resim-İş Öğretmenliği normal, Resim-İş Öğretmenliği II. öğretim ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Lisans programlarına; aşağıda belirtilen kontenjan, puan ve şartlara uygun adaylar arasından özel yetenek sınavları ile 2001-2002 eğitim-öğretim yılında öğrenci alınacaktır.

Öğrenci Alınacak Lisans Programı	Öğrenci Sayısı	
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	75	(50 erkek,25 kız)
Müzik Öğretmenliği	50	
Resim-İş Öğretmenliği (normal)	60	
Resim-İş Öğretmenliği (II. öğretim)	60	

- 1- 2001 yılında yapılan ÖSS sınavında;Liselerin, Öğretmen Liselerinin ve Güzel Sanatlar Liselerinin El Sanatları, Grafik, Müzik, Sanat (Müzik), Resim, Sanat (Resim), Seramik ve Spor alan/kol/ bölümlerinden mezun veya mezun olacak adaylardan 2001-ÖSS puan türlerinin en az birinden 105 ve daha fazla; bu alan/kol/bölümler dışındaki mezun ve mezun olacak adaylardan 2001-ÖSS sınav türlerinin en az birinden 120 (yüz yirmi) ve daha fazla puan alanlar Özel Yetenek Sınavına girebilmek için KTÜ Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına 01-13 Ağustos 2001 tarihleri arasında başvuruda bulunabileceklerdir.
- 2- Yukarıda birinci maddede yazılı başvuru şartlarını sağlayan adaylar KTÜ Öğrenci İşleri Daire Başkanlığından alacakları başvuru formunu doldurduktan sonra aşağıdaki belgeleri forma ekleyip, teslim etmeleri halinde yetenek sınavı için kayıtları yapılmış olacaktır.

Kayıt için gerekli belgeler:

- a- ÖSS birinci basamak puan kartının noterlikçe tasdik edilmiş fotokopisi
 - b- Nüfus cüzdanı örneği (tasdikli)
 - c- Diploma,Mezuniyet belgesi, Öğrenim Durum Belgesinin aslı veya noter tasdikli örneklerinden biri
 - d- 4.5x6 ebadında usulüne uygun iki adet fotoğraf
 - e- T.C. Ziraat Bankasının Üniversite şubesindeki 30401/3.6 nolu Döner Sermaye hesabına 75.000.000 TL. (yetmişbeşmilyon) kayıt harcı yatırıldığına ilişkin dekont. (Resim-İş Öğretmenliği normal ve II. Öğretim programlarının her ikisine birden kayıt yaptıran adaylar 100.000.000.TL kayıt harcı yatıracaktır.)
 - f- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümüne başvuruda bulunan adaylar için herhangi bir sağlık kuruluşundan alınacak “spor yapmasında bir sakınca bulunmamaktadır” ibareli sağlık raporu
- 3- Özel yetenek sınavı ve değerlendirmeleri 20-29 Ağustos 2001 tarihleri arasında Fatih Eğitim Fakültesi ile KTÜ kampüsünde ilan edilecek programa göre yapılacaktır.
 - 4- Özel yetenek sınavları her program için aynı gün ve saatlerde yapılacağından adayların sadece bir programa başvurmaları gerekmektedir. Birden fazla programa başvurmuş adayların başvuruları geçersiz sayılacaktır. Eksik belge veya ilan edilen süre dışında ve posta ile kesinlikle yetenek sınavına başvuru kabul edilmeyecektir.
 - 5- Resim-İş Öğretmenliği Lisans programının hem normal öğretim, hem de II. Öğretimi için başvurulabilir. Ancak sınavın kazanılması halinde adayın kesin kaydı ilk tercihinine yapılır.
 - 6- Kazananların kesin kayıtları 13-19 Eylül 2001 tarihleri arasında ve bizzat öğrenci tarafından verilecek belgeler ile KTÜ Öğrenci İşleri Daire Başkanlığında yapılacaktır. Asıl listede bulunanlar ilan edilen tarihler arasında kesin kayıtlarını

yaptırmamaları halinde kayıt haklarını kaybedeceklerdir. Bunların yerine sırası gelen yedekler **24-28 Eylül 2001** tarihleri arasında kesin kayıt yaptıracaklardır.

- 7- Kesin kayıt için, 2001-ÖSS Öğrenci Seçme Sınavı kılavuzunun 20.sayfasının 8.bölümünde belirlenen esaslara göre yapılacaktır.
- 8- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programına kesin kayıt yaptıracakların, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği mesleğini yürütmeyi engelleyecek ruhsal ve bedensel sakatlığı olmadığı hakkında tam teşekküllü devlet hastanesi veya KTÜ Farabi Hastanesi'nden **"Sağlık Kurulu Raporu"** almaları gerekmektedir.
- 9- Beden Eğitimi ve Spor Bölümü için sınava girecek adaylar göğüs numaralarını **14-17 Ağustos 2001** tarihleri arasında Fatih Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölüm Başkanlığından alacaklardır.
- 10- Sınavlar ve değerlendirmeler, 2001-ÖSS Öğrenci Seçme Sınavı Kılavuzu gereği, Fakülte Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre yine Fakülte Yönetim Kurulunca görevlendirilecek elemanlarca yapılacaktır.
- 11- Kesin sonuçlar ÖSS 2001 kılavuzunun 9. bölümdeki (Özel Yetenek Gerektiren Yükseköğretim Programlarına Öğrenci Alımı) değerlendirme esaslarına uygun olarak puan sırasına göre **07 Eylül 2001** günü KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi ve KTÜ Öğrenci İşleri Daire Başkanlığında başarılı-başarısız olarak ilan edilecektir

(<http://www.ktu.edu.tr/>).

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNDEN

2001-2002 Eğitim-Öğretim yılı için Özel Yetenek Sınavı ile Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim- Öğretmenliği Programı, Müzik Öğretmenliği Program ile Beden Eğitimi ve Spor bölümüne öğrenci alınacaktır. Kontenjanlar, başvuru ve sınav tarihleri ile ilgili özel şartlar aşağıda belirtilmiştir.

BÖLÜMÜ	KONTENJANI		BAŞVURU TARİHİ	SINAV TARİHİ
	NORMAL	İKİNCİ		
Resim- Öğretmenliği Programı	50	40	27 Ağustos-7 Eylül 2001	10-12 Eylül 2001
Müzik Öğretmenliği Programı	40	40	27 Ağustos-7 Eylül 2001	13-16 Eylül-2001
*Beden Eğitimi ve Spor Bölümü	50		13-24 Ağustos 2001	27 Ağustos-1 Eylül 2001

*(Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne 30 Erkek+20 Kız; Öğrenci alınacaktır.)

BÜTÜN BÖLÜMLERE BAVURACAK ADAYLARDAN İSTENECEK BELGELER

- Başvuru Dilekçesi
- Üç adet vesikalık fotoğraf (Son üç ayda çekilmiş ve kılık-kıyafet yönetmeliğine uygun, baş ve boyun açık olacaktır.)
- Nüfus cüzdanı aslı veya onaylı fotokopisi
- 2001 yılına ait ÖSS sonuç belgesi aslı veya onaylı fotokopisi
- Liseler, öğretmen liseleri, ve güzel sanatlar liselerinin Müzik, Sanat (Müzik), Resim, Sanat(Resim) ve Spor alan/kol/ bölümlerinden mezun olan adaylardan aynı alanlardaki eğitim programına başvuracakların 2001 ÖSS den 115.000 veya daha yüksek puan almış olmak,
- Yukarıdaki (a) maddesinde sözü edilen alan/kol/bölümler dışındaki bir alan/kol/bölümden başvuracak adayların 2001-ÖSS den 120.000 veya daha yüksek puan almış olmak,
- Liseler, öğretmen liseleri, ve güzel sanatlar liselerinin Müzik, Sanat (Müzik), Resim, Sanat(Resim) ve Spor alan/kol/ bölümlerinden mezun olan adaylar için bir adet diploma fotokopisi veya çıkış belgesi ya da öğrenci olduğuna dair bir yazı (diploma aslı kayıt sırasında ibraz edilecektir)
- İnönü Üniversitesi Döner Sermaye Saymanlığının T.C Ziraat Bankası Malatya Merkez Şubesi Nezrindeki 211315 no'lu hesabına Sadece Normal Öğretime Başvuranlar için 30.000.000- (Otuz milyon) TL Sadece ikinci Öğretime Başvuranlar için 30.000.000- (Otuz milyon) TL Her iki öğretime birden başvuranlar için 35.000.000- (Otuzbeşmilyon) TL nin yatırıldığını gösterir banka dekontunun aslı,
- Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne başvuracak adayların; 1979 ve daha küçük doğumlu olmaları
- Herhangi bir sağlık kurulundan, yapılacak olan yetenek sınavına girmelerinde tıbbi bir sakınca olmadığına dair rapor almaları gerekmektedir.
- 3, 4 ve 5. Maddelerde asıllarının ibraz edilmesi gerekli olduğu bildirilen (ÖSS sınav sonuç belgesi, Nüfus Cüzdan ve Diploma) belgelerden herhangi birinin, fotokopi ve asıllarının birbirine uymaması halinde bu belge sahibinin sınav kazanmış olması durumunda dahi kaydı yapılmayacak ve hakkında yasal işlem yapılacaktır.

Başvurular Eğitim Fakültesi Sekreterliğine yapılacaktır. Posta ile yapılan başvurular kabul edilmeyecektir (<http://egt.inonu.edu.tr/bolum/guzsan/resim.html>).

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNDEN

2001-2002 Öğretim yılında Üniversitemiz Ağrı Eğitim Fakültesi ve Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerine Özel Yetenek Sınavı ile öğrenci alınacaktır.

ÖĞRENCİ ALINACAK PROGRAMLAR VE KONTENJANLAR

FAKÜLTE	PROGRAMIN ADI	KONTENJAN	
		I.ÖĞRETİM	II.ÖĞRETİM
Kazım Karabekir Eğitim	Müzik Öğretmenliği	50	---
Kazım Karabekir Eğitim	Resim-İş Öğretmenliği	50	50
Ağrı Eğitim	Resim-İş Öğretmenliği	50	---

ÖNKAYIT, BAŞVURU VE SINAV TARİHLERİ

FAKÜLTESİ	PROGRAMIN ADI	BAŞVURU TARİHİ	SINAV TARİHİ
Kâzım Karabekir Eğitim	Müzik Öğretmenliği	13 Ağustos-24 Ağustos 2001	03-06 Eylül 2001
Kazım Karabekir Eğitim	Resim-İş Öğretmenliği	13 Ağustos-24 Ağustos 2001	13-16 Eylül 2001
Ağrı Eğitim	Resim-İş Öğretmenliği	13 Ağustos-24 Ağustos 2001	13-16 Eylül 2001

Ön Kayıt : Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dekanlık Binası (Üniversite Kampüsü)

Özel Yetenek Sınavları Kayıt Bürosunda yapılacaktır.

Sınav Yeri : Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Şehir Binası'nda (Yoncalık Kampüsü) yapılacaktır

BAŞVURU İÇİN GEREKLİ ŞARTLAR VE BELGELER

-Başvuru Dilekçesi (Ön Kayıt Dosyasında verilecektir.)

-2001 Yılı ÖSS Sınav Sonuç Belgesi ya da Noterden Onaylı Fotokopisi. Liseler, öğretmen liseleri ve Güzel Sanatlar Liselerinin müzik, sanat (müzik), resim sanat (resim), bölümlerinden mezun olan adaylardan aynı alanlardaki eğitim programlarına başvuracakların **2001 ÖSS puanlarının birinden en az 105** puan, sözü edilen alan, kol, bölümler dışında başvuracak adayların **2001 ÖSS puan türlerinin birinden en az 120** puan almış olmaları gerekir.

-Onaylı Nüfus Cüzdan Örneği.

-2 Adet 4,5x6 ebadında fotoğraf. (Kılık-Kıyafet Yönetmeliğine uygun olması gerekmektedir.)

-Aday Kimlik ve Tercih Formu (Ön Kayıt Dosyasında verilecektir.) Adaylar katılmak istedikleri Anabilim Dalının öğrenim türünü ve tercih sırasını belirtecekler ve son altı ay içerisinde çekirmiş oldukları vesikalık fotoğraflarını yapıştıracaklardır. Fotoğrafların Kılık-Kıyafet Yönetmeliğine uygun olması gerekmektedir.

-Özel Yetenek Sınav Harcı Dekontu (Sınav Harçlarının Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Koruma,

Geliştirme ve Yardımlaşma Derneği'nin Vakıflar Bankası Erzurum Merkez Şubesi'nin 2021281 nolu hesap numarasına 50.000.000 TL. (Ellimilyon) yatırımları gerekmektedir.

-Ön Kayıt Dosyası [Adaylar Kayıt Bürosu'ndan 5.000.000.TL (Beşmilyon) karşılığı alacaklardır].

-Adaylar, Ön Kayıtlarını bizzat kendileri ya da yakınları tarafından yaptırabilirler. Posta ile yapılan başvurular kesinlikle kabul edilmeyecektir.

-Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) ile herhangi bir yükseköğretim programına kesin kayıt hakkı kazanmış olan adaylar da bu programlara başvurabilirler.

-Liseler, öğretmen liseleri, konservatuar ve güzel sanatlar liselerinin Müzik, Sanat (Müzik), Resim, Sanat (Resim), alan/kol/bölgülerinden mezun olan adaylar için bir adet noter onaylı diploma fotokopisi gereklidir. Başvuru belgelerinden herhangi birinin, fotokopi ve asıllarının birbirine uymaması halinde, bu belge sahibinin sınavı kazanmış olması durumunda dahi kaydı yapılmayacak ve hakkında kanuni işlem yapılacaktır.

KESİN KAYITLAR

Asıl listeden kazananların kesin kayıtları **24-25 Eylül 2001** tarihinde Atatürk Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Kayıt Merkezinde yapılacaktır. Bu tarihler arasında sağlık mazereti nedeniyle kayıt yaptırmaya gelemeyecek adayların yerine, bu adayların durumlarını belgeleyen Devlet Hastanesinden alınmış rapor ile kanuni vekili kayıt yaptırır. Belirlenen tarihlerde kayıtlarını yaptırmayan adayların hiç bir mazereti kabul edilmez.

Kayıtlarını yaptırmayan aday veya adayların yerine yedek listeden yerleştirme yapılır. Yedek listedeki adaylar açık kalan kontenjanlar için **26-27 Eylül 2001** tarihinde mesai bitimine kadar Atatürk Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına bizzat müracaat ederler. Bunlardan kesin kayıt hakkı kazananların kayıtları **28 Eylül 2001** tarihinde mesai bitimine kadar yapılır (http://www.atauni.edu.tr/fakulteler/agrief/agri_egitim_bolumler.html#SANAT).

Ç.Ü. Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Resim Öğretmenliği Anabilim Dalı Ön Kayıt ve Sınav Tarihleri

ÖnKayıtTarihleri: 13 - 24 Ağustos 2001

Sınav Tarihleri: 03 - 07 Eylül 2001

Aranan Koşullar:

-Liseler, Öğretmen Liseleri ve Güzel Sanatlar Liselerinin Resim, Sanat(Resim) alan/kol bölümlerinden mezun olan adaylardan, aynı alanlardaki eğitim programlarına başvuracakların 2001 ÖSS'de herhangi bir puan türünden 105,000 ve daha fazla ÖSS puanı almaları

-Yukarıda (a) maddesinde sözü edilen alan/kol/bölümler dışındaki bir alan/kol/bölümden başvuracak adayların 2001 ÖSS'de herhangi bir puan türünden en az 120,000 veya daha fazla ÖSS puanı almaları

Ön Kayıt İçin İstenilen Belgeler:

-ÖSS puan kartının aslı ve fotokopisi.

-2 adet yeni çekilmiş vesikalık fotoğraf.

-Türkiye İş Bankası Ç.Ü. Balcalı Şubesi 235126 nolu hesaba sınav harcı olarak yatırılan 50.000.000-TL.'nin makbuzu

-Öğrencinin mezun olduğu alanı gösterir belge (Diploma veya çıkış belgesi)

(<http://www.cu.edu.tr/fakulteler/ef/gsb/resis-ogrgor.htm>).

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNDEN

2001-2002 Öğretim yılında Üniversitemiz Eğitim Fakültesinin Müzik Öğretmenliği, Resim İş Öğretmenliği ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği programlarına ön kayıt ve özel yetenek sınavı sistemi ile öğrenci alınacaktır. Öğrenci alınacak programların kontenjanları, taban puanı ve türü, ön kayıt, sınav öncesi hazırlık eğitimi, yetenek sınavı tarihi ve kesin kayıt tarihleri ile başvuru için gerekli bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

Programı	Öğrenci Kon.	Taban Puan Türü **	Ön Kayıt Tarihi	Sınav Öncesi Hazırlık Kurs Eğitim Tarihi
Müzik Öğretmenliği	30	2001 ÖSS- 105/120	20.08.2001-31.08.2001	1.GRUP 30.07.2001-10.08.2001 2.GRUP 13.08.2001-24.08.2001
Resim İş Öğretmenliği N.Ö.	30	2001 ÖSS- 105/120	20.08.2001-31.08.2001	1.GRUP 30.07.2001-10.08.2001 2.GRUP 13.08.2001-24.08.2001
Resim İş Öğretmenliği İ.Ö.	30	2001 ÖSS- 105/120	20.08.2001-31.08.2001	1.GRUP 30.07.2001-10.08.2001 2.GRUP 13.08.2001-24.08.2001
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	80 *	2001 ÖSS- 105/120	07.08.2001-15.08.2001	1.GRUP 16.07.2001-27.07.2001 2.GRUP 30.07.2001-10.08.2001
*Öğrenci kontenjanı : 60 erkek, 20 bayan				

ARANAN ŞARTLAR

- 1- T.C. vatandaşı olmak
- 2- 2001 ÖSS'ye girmiş olmak
- 3- Öğretmenlik yapmaya engel halinin bulunmadığını, Beden Eğitimi ve Spor Bölümüne başvuran adayların ayrıca "bu sınava girmesine engel herhangi bir sorununun bulunmadığını" sağlık raporu ile belgelendirmek.

** 4-a) Liseler, Meslek Liseleri, Öğretmen Liseleri ve Güzel Sanatlar Liselerinin Müzik, Sanat (Müzik), Resim, Sanat (Resim) ve Spor alan/kol/bölgülerinden mezun olan adaylardan, aynı alandaki eğitim programına başvuracakların 2001 ÖSS puan türlerinin en az birinden 105.000 ve daha fazla puan almış olmaları gerekmektedir.

b) Yukarıda sözü edilen alan/kol/bölgüler dışındaki bir alan/kol/bölgüden başvuracak adayların 2001 ÖSS puan türlerinin en az birinden 120.000 ve daha fazla puan almış olmaları gerekmektedir.

BAŞVURU İÇİN GEREKLİ BELGELER

- 1- Dilekçe ve başvuru formu
- 2- 2001 ÖSS puan kartı ve fotokopisi (Ön kayıt anında puan kartının aslı fotokopisi ile karşılaştırılacaktır.)
- 3- 4,5 x 6 cm ebadında son üç ay içinde çekilmiş 4 adet fotoğraf (kızlar başı açık, erkekler sakalsız).
- 4- Sınav giderlerini karşılamak üzere Pamukkale Üniversitesinin Garanti Bankası Denizli Şubesi Nezrindeki 6299705 nolu hesabına yatırılan 100.000.000.- TL sınav ücreti dekontu (birden fazla programa müracaat eden aday her program için ayrı ayrı 100.000.000.- TL yatıracaktır.) sınav ücreti hiçbir şekilde iade edilmez.

5- Resimli onaylı nüfus cüzdanı örneği

6- Yerleştirmeye esas olacak puanın hesabında adayların ağırlıklı ortaöğretim başarı puanları (AOBP) dikkate alınacağından, adayların yetenek sınavına girmeden önce ÖSYM'den AOBP'ını temin ederek, sınav için başvurduğu birime teslim etmesi gerekmektedir.

SINAVLAR

Özel Yetenek sınavları iki aşamada yapılacaktır. Birinci aşama sınavına, programlara ön kayıt yaptıran bütün adaylar katılacaktır. İkinci aşama sınavına birinci aşama sınavını kazanan adaylar alınacaktır.

NOT:

1- Sınav Öncesi Hazırlık Eğitimine katılmak isteyen adaylar, Pamukkale Üniversitesi Döner Sermaye Saymanlığı Eğitim Fakültesi Sayman mutemedine eğitim ücretini 100.000.000.-TL ödediklerini gösteren makbuzla birlikte Eğitim Fakültesi Dekanlığına müracaat edeceklerdir.

2- Sınav Öncesi Hazırlık Eğitimi ve Özel Yetenek Sınavları hakkında geniş bilgi ilgili Bölüm Başkanlığından alınabilir.

MEKTUPLA ÖNKAYIT YAPILMAZ, BAşVURULAR şAHSEN YAPILACAKTIR.

BAşVURU ADRESİ : Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı- 20020 İncilipınar- DENİZLİ
Tel: 0-258-212 55 55 (<http://www.pamukkale.edu.tr>).

EK V
ARAŞTIRMA EVRENİNE İLİŞKİN SAYISAL VERİLER

Üniversite Fakülte Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı	Öğretim Elemanı Sayısı	Dağıtılan Anket	Dönen Anket	Geçersiz Anket
1. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi	12	12	10	00
2. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi	18	18	17	00
3. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğt.Fak.	13	13	09	00
3. Atatürk Üniversitesi Ağrı Eğitim Fakültesi	04	04	04	00
4. Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi	06	06	06	00
5. Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi	05	05	05	00
6. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi	15	15	11	00
7. Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi	12	12	08	00
8. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi	20	20	17	00
9. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi	36	36	33	00
10. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi	11	11	11	00
11. Karadeniz Teknik Üniv. Fatih Eğitim Fakültesi	11	11	10	00
12. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi	45	45	12	00
13. Mustafa Kemal Üniv. Eğitim Fakültesi	06	06	04	00
14. Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi	09	09	08	00
15. Ondokuz Mayıs Üniv. Eğitim Fakültesi	23	23	21	00
16. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi	11	11	09	00
17. Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi	14	14	13	00
18. Süleyman Demirel Üniv. Burdur Eğitim Fakültesi	10	10	10	00
19. Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi	07	07	05	00
20. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi	26	26	26	00
21. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi	09	09	09	00

EK VI**RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMLARININ UYGULANMASINDA
KARŞILAŞILAN SORUNLAR ANKETİ**

**RESİM – İŞ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMLARININ
UYGULANMASINDA KARŞILAŞILAN SORUNLAR
ANKETİ**

Sayın Resim-İş Öğretmenliği Programının Öğretim Elemanı,

Bu anket *Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmenliği Programlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri* konulu bir araştırmada görüşlerinizden yararlanmak üzere hazırlanmıştır.

Anketin hazırlanışında Eğitim Fakülteleri Resim-İş Öğretmeni Yetiştirme ve Resim – İş Öğretmenliği ders programları ile genel amaçları esas alınmıştır.

Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler ikinci bölümde programların uygulanmasında karşılaşılabilecek sorunların tespiti, üçüncü bölümde ders saat ve içeriklerini yeterli görme düzeyi ile içeriklerin uygulanabilme düzeyine yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Toplanan bilgiler araştırma kapsamı dışında başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Yardımlarınız için şimdiden teşekkür eder, başarılar dileriz.

Araştırmacı
Tamer KAVURAN
 Anadolu Üniversitesi
 Eğitim Bilimleri Enstitüsü
 Güzel Sanatlar Eğitimi
 Ana Bilim Dalı Resim-iş Öğretmenliği
 Doktora Öğrencisi

Danışman
Yrd.Doç.Dr. İ. Halil TÜRKER
 Anadolu Üniversitesi
 Eğitim Fakültesi
 Güzel Sanatlar Eğitimi Resim-iş
 Öğretmenliği Programı
 Öğretim Üyesi

BÖLÜM I KİŞİSEL BİLGİLER

Bu bölümde kişisel bilgiler sorulmaktadır. Lütfen aşağıdaki bilgilerden size uygun seçeneğin yanındaki paranteze (x) işareti koyunuz.

1- Cinsiyetiniz?

01 () Kadın 02 () Erkek

2- Yaşınız?

01 () 30 ve daha aşağı 02 () 31-40 arası 03 () 41 ve daha yukarı

3- Hizmet süreniz?

01 () 10 yıl ve daha aşağı 02 () 11-20 yıl arası 03 () 21 yıl ve daha yukarı

4- Mezun olduğunuz Lisans Programı?

01 () Eğitim Enstitüsü 02 () Eğitim Fakültesi 03 () Güzel Sanatlar Fakültesi
04 () Yüksek Öğretmen Okulu 05 () Başka.....

5- Mezun olduğunuz lisans ana sanat dalı?

01 () Resim 02 () Grafik Tasarım 03 () Heykel 04 () Tekstil Tasarım
05 () Seramik 06 () Geleneksel Türk Sanatları 07 () Özgün Baskı
08 () Endüstriyel Tasarım 09 () Fotoğraf 10 () Başka.....

6- Mezun olduğunuz Lisansüstü Programı?

01 () Yüksek Lisans 02 () Sanatta Yeterlik 03 () Doktora

7- Çalıştığınız Üniversite?

01 () Üniversitesi

8- Akademik kariyeriniz nedir?

01 () Profesör 02 () Doçent 03 () Yardımcı Doçent 04 () Öğretim Görevlisi
05 () Araştırma Görevlisi 06 () Uzman 07 () Okutman

9- Yabancı diliniz nedir?

01 () İngilizce 02 () Almanca 03 () Fransızca 04 () Başka

10- Yabancı dil seviyeniz nedir?

01 () Çok iyi 02 () iyi 03 () Orta 04 () Kötü 05 () Çok kötü

11- Sanat ve sanat eğitimi ile ilgili yayınları ne oranda takip ediyorsunuz?

01 () Düzenli 02 () Az 03 () Hiç

12- Aylık geliriniz nedir?

01 () 300 milyon 02 () 301-500 milyon 03 () 501 milyon ve daha yukarı

13- Haftalık ders yükünüz?

01 () 10 saat ve daha az

02 () 11-20 saat arası

03 () 21-30 saat arası

04 () 31 saat ve daha fazla

14- Programda en çok verdiğiniz dersler hangileridir? Maddeler halinde yazınız.

1-.....

2-.....

3-.....

4-.....

5-.....

6-.....

7-.....

15- Varsa şimdiye kadar toplam kişisel ve karma sergi sayınız nedir?

01 () Kişisel sergi sayısı.....

02 () Karma sergi sayısı.....

16- Varsa şimdiye kadar toplam panel, seminer ve konferans sayınız nedir?

01 () Panel sayısı.....

02 () Seminer sayısı.....

03 () Konferans sayısı.....

17- Varsa yurtiçi ödüllerinizi maddeler halinde yazınız? (sizde önemli olanlar)

1-.....

2-.....

3-.....

4-.....

5-.....

6-.....

7-.....

18- Varsa yurtdışı ödüllerinizi maddeler halinde yazınız? (sizde önemli olanlar)

1-.....

2-.....

3-.....

4-.....

5-.....

6-.....

7-.....

19- Varsa yurtiçi yayınlarınızın (makale – kitap) sayısını belirtiniz?

01 () makale sayısı

02 () kitap sayısı

20- Varsa yurtdışı yayınlarınızın (makale – kitap) sayısını belirtiniz?

01 () makale sayısı

02 () kitap sayısı

BÖLÜM II

KARŞILAŞILAN SORUNLAR

- 1- Resim-İş Öğretmenliği Programınıza özel yetenek sınavı ile öğrenci alınırken karşılaştığınız temel sorunlar var mı? Varsa maddeler halinde yazınız?
 1-.....
 2-.....
 3-.....
 4-.....
 5-.....
 6-.....
 7-.....
- 2- Üniversite ve Fakülte yöneticilerinin Resim-İş Öğretmenliği Programınıza bakış açılarını nasıl görüyorsunuz?

Üniversite Yöneticileri	Fakülte Yöneticileri
01 () Olumlu 02 () Olumsuz	01 () Olumlu 02 () Olumsuz
- 3- Programınıza ait bir sanat galerisi var mı?
 01 () Var ve yeterli 02 () Var ancak yetersiz 03 () Yok ve ihtiyaç duymuyorum
 04 () Yok ve çok ihtiyaç duyuyorum
- 4- Öğrencilerinizin sanatsal faaliyetlerine desteğiniz ne düzeyde?
 01 () Çok fazla 02 () Fazla 03 () Az 04 () Hiç yok
- 5- Programlarınızda ikili eğitim var mı? Varsa İkili eğitimden kaynaklanan temel sorunlarınız nelerdir? Maddeler halinde yazınız?
 1-.....
 2-.....
 3-.....
 4-.....
 5-.....
 6-.....
 7-.....
- 6- Fakülte bütçesinden Resim-İş Öğretmenliği Programınıza ayrılan bütçeye ilişkin görüşleriniz nedir?
 01 () Çok yeterli 02 () Yeterli 03 () Yetersiz 04 () Çok yetersiz
- 7- Fakültenizde Resim-İş Öğretmenliği Programınızın teknolojik açıdan desteklenmesine ilişkin görüşleriniz nedir?
 01 () Çok yeterli 02 () Yeterli 03 () Yetersiz 04 () Çok yetersiz
- 8- Fakültenizde Resim-İş Öğretmenliği Programınızda fiziki mekanlarınıza ilişkin görüşleriniz nedir?
 01 () Çok yeterli 02 () Yeterli 03 () Yetersiz 04 () Çok yetersiz
- 9- Nitelikli Resim-İş Öğretmeni yetiştirilmesinde öğretim elemanlarının branşlaşması

konusunda ne düşünüyorsunuz?

01 () Çok gerekli 02 () Gerekli 03 () Gereksiz 04 () Çok gereksiz

10- Resim-İş Öğretmenliği Programlarından mezun olan öğretmen adaylarının nitelikli resim-iş öğretmeni olma düzeylerini nasıl görüyorsunuz?

01 () Çok yeterli 02 () Yeterli 03 () Yetersiz 04 () Çok yetersiz

11- Resim-İş Öğretmenliği Programınızda öğretim elemanı sayısını yeterli görüyorsunuz?

01 () Çok yeterli 02 () Yeterli 03 () Yetersiz 04 () Çok yetersiz

12- Fakültenizde Resim-İş Öğretmenliği Programına ait kütüphaneniz var mı?

01 () Var ve yeterli 02 () Var ancak yetersiz 03 () Yok ve ihtiyaç duymuyorum

04 () Yok ve çok ihtiyaç duyuyorum

13- Resim-İş Öğretmenliği Programınızda açık olan ana sanat atölye derslerini belirtiniz?

01 () Resim 02 () Grafik Tasarım 03 () Heykel 04 () Tekstil Tasarım

05 () Seramik 06 () Geleneksel Türk Sanatları 07 () Özgün Baskı

08 () Endüstriyel Tasarım 09 () Fotoğraf 10 () Başka

BÖLÜM III

DERSLERİN SAAT VE İÇERİKLERİ

Açıklama: Resim-İş Öğretmenliği ders programlarında sanat eğitimi ile ilgili teorik ve uygulamalı derslerin, saat ve içeriklerinin yeterli görülme düzeyleri ile içeriklerinin uygulanabilme düzeylerini (x) işareti koyarak belirtiniz?

Dersler ve Saatleri (T+U)	Saat Olarak Yeterli	İçerik Olarak Yeterli	İçeriğin
	Görme Düzeyi	Görme Düzeyi	Uygulanabilme Düzeyi
	4-Çok yeterli 3-Yeterli 2-Yetersiz 1-Çok yetersiz	4-Çok yeterli 3-Yeterli 2-Yetersiz 1-Çok yetersiz	4-Çok yeterli 3-Yeterli 2-Yetersiz 1-Çok yetersiz
Desen (Çizgi Resim) (2+2)	4 3 2 1 () () () ()	4 3 2 1 () () () ()	4 3 2 1 () () () ()
Temel Tasarım I-II (2+4)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Perspektif (1+2)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Sanat Tarihine Giriş (2+0)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Yazı (1+2)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Türk Sanatı Tarihi (3+0)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Batı Sanatı Tarihi (3+0)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Çağdaş Dünya Sanatı (2+0)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Ana Sanat Atölye Dersi I-II III-IV-V-VI (2+4)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Seçmeli Sanat Atölye Dersi I-II-III-IV-V-VI (2+2)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
İnsanın Sanatsal Gelişimi (2+0)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Estetik (3+0)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Sanat Öğretiminde Uygulamalar I-II (2+2)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Sanat Eleştirisi (3+0)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Sanat Öğretimi Deneyimi (0+4)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Müze Eğitimi ve Uygulamaları (2+2)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Çağdaş Türk Sanatı (2+0)	() () () ()	() () () ()	() () () ()
Bilgisayar (2+2)	() () () ()	() () () ()	() () () ()

Anket bitmiştir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

EK VII

ANKET UYGULAMA ONAYI

(Anket Uygulama İzni ve Marmara Üniversitesi Anket Uygulama İzni Örneği)

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
ESKİŞEHİR

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Resim-iş Öğretmenliği Doktora Programında danışmanlığını yaptığım 08000007 nolu Tamer Kavuran'ın 'Türkiye'de Resim-iş Öğretmenliği Programlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri' Konulu tezi için Ek-1'de belirtilen üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında ki öğretim elemanlarına Ek-2'de verilen anketin uygulanması hususunda belirtilen üniversitelerden izin alınması gerekmektedir.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

18 Temmuz 2001

Yrd.Doç. İ. Halil TÜRKER

EK: 1- Anketin Uygulanacağı Üniversiteler
2- 22 adet anket örneği

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRLÜĞÜNE
ESKİŞEHİR
18.07.2001

2-4-0 AM
18.07.2001

ANKETİN UYGULANACAĞI ÜNİVERSİTELER

TÜRKİYE'DE Kİ EĞİTİM FAKÜLTELERİ RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ ANA BİLİM
DALLARININ BAĞLI OLDUĞU ÜNİVERSİTELER

- 1- ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ (Bolu)
- 2- ANADOLU ÜNİVERSİTESİ (Eskişehir)
- 3- ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ (Erzurum)
- 4- CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ (Sivas)
- 5- ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ (Çanakkale)
- 6- ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ (Adana)
- 7- DİCLE ÜNİVERSİTESİ (Diyarbakır)
- 8- DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ (İzmir)
- 9- GAZİ ÜNİVERSİTESİ (Anakara)
- 10- İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ (Malatya)
- 11- KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (Trabzon)
- 12- MARMARA ÜNİVERSİTESİ (İstanbul)
- 13- MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ (Hatay)
- 14- NIĞDE ÜNİVERSİTESİ (Niğde)
- 15- ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ /Samsun)
- 16- PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ (Denizli)
- 17- SELÇUK ÜNİVERSİTESİ (Konya)
- 18- SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ (Isparta)
- 19- TRAKYA ÜNİVERSİTESİ (Edirne)
- 20- ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ (Bursa)
- 21- YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ (Van)

Sayı : B.30.2.ANA.0.F8.00.00/444-1032

Tarih: 20.07.2001

Konu :Anket Uygulama İzni.

Rektörlük Makamına,

Enstitümüz Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Doktora Programı öğrencilerinden Tamer KAVURAN'ın "Türkiye'de Resim-İş Öğretmenliği Programlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu Doktora Tez çalışmasını yürütmektedir. İlgilinin tez çalışmasını tamamlayabilmesi için ekte belirtilen Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarındaki öğretim elemanlarının görüşlerini alması gerekmektedir

İlgilinin uygulama yapabilmesi için ekte belirtilen Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarıyla gerekli yazışmanın yapılması hususunu,
olurlarınıza arz ederim.

Doç.Dr. Coşkun BAYRAK
Enstitü Müdürü

EKİ : 1- Ad.Anket Formu (6 Sayfa)

2- Anket Uygulanacak Üniversitelerin Listesi.

T.C.
Marmara Üniversitesi
Rektörlüğü
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

250

SAYI : B.30.2.MAR.0.70.72.04-10059
KONU :Anket Uygulama İzni

28 EYLÜL 2001
İstanbul,...../...../2001

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
ESKİŞEHİR

İLGİ:Rektörlüğünüzün 25.07.2001 tarih ve B.30.2.ANA.0.70.00.01-400-638- 2721 sayılı yazısı.

Üniversitenizin Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Doktora Programı öğrencisi Tamer KAVURAN'ın doktora tez çalışmasını Üniversitemiz Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Elemanlarına uygulaması uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof..Dr. K. Turay YARDIMCI
Rektör

Anadolu Üniversitesi Rektörlüğü	
Evrak Kayıt Servisi	
K. TARİHİ	08 Ekim 2001
K. NOSU	5667

GELEK EVRAKI	
Kayıt Tarihi :	19 EKİM 2001
Kayıt No su :	

KAYNAKÇA

- Alkan, Cevat. **Eğitim Teknolojisi Kuramlar, Yönetmelikler**, Ankara: Yargıcıoğlu Matbaası, 1977.
- Altunya, Dr.Niyazi. **Eğitim Sorunumuza Kuşbakışı**. Ankara:Ürün Yayınları, 1995.
- Akalan, Yrd.Doç. Güler. “Gazi Eğitim Fakültesi’nin Çağdaş Sanat Eğitimcisi Yetiştirmede Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, 08-09-10 Mayıs 2002.
- Aksoy, Doç.Şeniz. “Öğretmen Yetiştirmede Anasanat Atölye Derslerinin Çağdaşlaştırılmasının Gerekliliği ve Çağdaş Eğitim Modeli Üzerine Öneriler”, **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, 08-09-10 Mayıs 2002.
- Akyüz, Yahya. **Türk Eğitim Tarihi**. İstanbul: Kültür Koleji Yayınları, 1993.
- Armağan, İbrahim. **Sanat Toplumbilimi**. I. Basım. İzmir: İleri Kitapevi, 1992.
- Artut, Kazım. **Sanat Eğitimi Kuram ve Yöntemleri**. I. Bakı. Ankara: Anı Yayıncılık, 2001.
- Atan, Doç. Ahmet. “Resim Öğretmeni Yetiştirme”, **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 08-09-10 Mayıs 2002.
- Ataünal, A. “Türkiye’de İlkokul Öğretmeni Yetiştirme Ve Çağdaş Uygulamalar”, **Çağdaş Eğitim Dergisi**, Sayı: 197, Ankara: Tek Işık Matbaası, 1992.
- Ashier, Mustafa. **Sanat Eğitimi Yöntemleri ve Programları**. Varolmayana Biçim Vermek. İstanbul Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu Yayınları: 4, 1980.
- _____. “İnsan Yapısı Dünyada Sanatı Yeri”, **Ülke Kalkınmasında Sanatın Yeri**, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları: 11 1991.
- Balamir, Bünyamin.”Uygarlığın Anlamı Sanat Eğitiminde Saklıdır” , **Milli Eğitim**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, sayı: 131, ss. 16-17, 1996.
- Balcı, Ali. **Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler**. 2. Basım. Ankara: A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi, 1997.
- Baler, Handan T. “Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme Sorunları”, **Orta Öğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri**, Ankara: Ted Yayınları, ss. 222-224, 1990.
- Biçer, Halis. “Sanat Eğitiminin Geleceği”, **Ankara Üniv. Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğt. Bil. I. Ulusal Kongresi (24-28 Eylül 1990)**, Ankara: Milli Eğitim Basımevi, ss. 255-261, 1993.

- Büyükişleyen, Zahit. “Sanat Eğitimi İçin Öğretmen Yetiştirme ve Bu Konuda Karşılaşılan Güçlükler”, Ankara: **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 2, s. 169-175, 1987.
- Cömert, Yrd. Doç. Mehtap. “Yaparak Yaşayarak Öğrenme”, **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 08-09-10 Mayıs 2002.
- Craft, A. “Identity and Creativity: Educating Teachers For Postmodernism”, **Teacher Development**, Vol.1, No1, UK, 1997.
- Çilenti, Kamuran. **Eğitim Teknolojisi ve Öğretim**, Ankara: Kadioğlu Matbaası, 1984.
- Dikici, Ayhan. “Resim Öğretmenlerinin Yaratıcı Nitelikleri”, **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, G.Ü.Gazi Eğitim Fak.08-09-10 Mayıs 2002.
- Doğan, Yrd. Doç. Dr. Pesent. “Türkiye’de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme”, **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 08-09-10 Mayıs 2002.
- Duman, Tayip. “Türkiye’de Orta Öğretime Öğretmen Yetiştirme (Tarihi Gelişimi)”, İstanbul: **Araştırma İnceleme Dizisi**, Milli Eğitim Basımevi, ss. 273, 1991.
- Erbay, Mutlu. **Plastik Sanatlar Eğitimi’nin Gelişimi**, I. Basım. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları No: 624, Ekim 1997.
- Erbay, Mutlu. “Yükseköğretim Düzeyinde Sanat Eğitimi Programlarının Uluslar arası Bağlamda İncelenmesi.” Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.
- Erbil, Devrim. “Yaratıcı Toplum Yolunda Çağdaş Eğitim”, **Çağdaş Sanat ve Eğitim** İstanbul: Cem Yayınevi, 1990.
- Erinç, Sıtkı , M. **Sanatın Boyutları**, I. Basım. İstanbul: Çınar Yayınları, 1998.
- Ergün, Mustafa. **Eğitim Ve Toplum (Eğitim Sosyolojisine Giriş)**, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 1, 1987.
- Ertürk, Selahattin. **Eğitimde Program Geliştirme**, Ankara: Hacettepe Üniv. Yay., 1972.
- Ersoy, Ayla. **Sanat Kavramlarına Giriş**, İstanbul: Bete Basım Yayım Dağıtım, 1983.
- Erzen, Jale Nevzat, “Sanat Sosyal Yapı ve Çevre İlişkileri ve Türkiye’de Sanat Eğitimi İçin Yeni Yöntemler” **2000 Yılına Doğru Sanatlar Sempozyumu**, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi, 24-28 Ekim 1977.
- Etike, Serap. **Sanat Eğitimi Yazıları**, I. Baskı. Ankara: İlke Kitapevi Yayınları, 1995.

Fidan, Nurettin. **Okulda Öğrenme ve Öğretme**, Ankara: Alkım Yayınevi, 1985.

Gel, H. Yücel. "Sanat Eğitimi ve Yaratıcılık", **Özgün Eğitim**. **24 Kasım Öğretmenler Günü Dergisi**, Sayı: 2, 1991.

Gençaydın, Prof.Zafer. "Sanat Eğitimcisi Yetiştirmede G.E.E. Resim-İş Bölümünün Yeri ve Bugünkü Durumu Üstüne", **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, G.Ü.Gazi Eğitim Fak. 08-09-10 Mayıs 2002.

Gökaydın, Nevide. **Eğitimde Tasarım ve Görsel Algı**, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1998.

Gökbulut, Nur. "Sanat Eğitimi Programları ve Beklentiler", **Milli Eğitim**, Sayı: 131 Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1996.

Gölönü, Prof. Gündüz. **Kazı Resim**, İstanbul: Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Yayınları, No:68, 1979.

Gümrah, Yrd. Doç. Himmet. "Sanat Eğitimcisi Yetiştirmede Temel Sanat Eğitimi Dersinin Yeri ve Önemi", **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 08-09-10 Mayıs 2002.

Güngör, Osman. "Resim-İş Dersleri Üzerine", **Milli Eğitim**, Sayı: 131, Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1996.

Güven, Yusuf. "İgor Strawinsky'nin Bahar ayini Bale Suitinin Görsel İletişim Medyaları Yönünden Çözümlemeleri", Yayınlanmamış sanatta Yeterlik Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.

İşbilen, Yrd.Doç.Dr.Ayşe. "Türkiye'de Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme", **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 08-09-10 Mayıs 2002.

Jeans, A.B. "Teacher Education: An International Research Agenda" **World Conference on Teacher Education**, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir:1995.

Kamuran, Zeren. "En Fakir Öğretmen Bizde" **Hürriyet Gazetesi**, 5 Haziran 1995.

Karasar, Niyazi. **Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler**. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd., 1991.

Karayağmurlar, Bedri. "Yaratıcı Bireylerin Yetiştirilmesi Açısından Genel Eğitim İçinde sanat Eğitiminin Yeri", Dokuz Eylül Üniversitesi I. Eğitim Kongresi Bildiriler Kitabı, İzmir: 1991.

- Kavuran, Tamer. “Nitelikli Sanat Eğitimcisi Yetiştirmede Sanat Eğitiminin Önemi”, **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 08-09-10 Mayıs 2002.
- Kehnemuyi, Zerrin. **Çocuğun Görsel Sanat Eğitimi**, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1995.
- Kırıışoğlu, O.Tekin. **Sanatta Eğitim**, Ankara: Demircioğlu Matbaacılık, 1991.
- Kurtuluş, Yrd.Doç.Dr.Yıldız. “KARŞILAŞTIRMALI PROGRAM ANALİZİ – 1963 Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü Programı ve 1998 Resim Öğretmenliği Lisans Programı” **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, G.Ü.Gazi Eğitim Fak. 08-09-10 Mayıs 2002.
- Küllahçı, G.Şadiye. “Öğretmen Yetiştirmede Yeterliliğe Dayalı Eğitim Yaklaşımı”, **Eğitim ve Bilim Dergisi**, Sayı: 82, Ankara: Şafak Matbaası, 1984.
- Levent, Tamer. “Ülke Kalkınmasında Sanatın Yeri”, **Ülke Kalkınmasında Sanatın Yeri** Ankara: Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları: 11, 1991.
- MEB, **Resim-İş Öğretmen Kılavuzu**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları:3069, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1998.
- MEGSB, Milli Eğitim Temel Kanunu ve İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1984.
- Musgrave, P. **The Sociology of Education**, Alien and BoconInc. London: 1973.
- Odabaşı, Hatice. “Yaratıcılık”, **I. Ulusal Eğitim Sempozyumu**, M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi ve Teknik E eğitim Fakültesi 24-30 Kasım 1986.
- ÖSYM. **ÖSYM 2001 Kılavuzu**, Ankara: ÖSYM, 2001.
- Özdil, Şeyda. **Yaratıcı Toplum Yolunda Çağdaş Eğitim**, İstanbul: Cem Yayın Evi, 1990.
- Özel, Doç.Dr.Ayşe. “Sanat Eğitiminde Yeni Fırsatlar ve Eski Dirençler”, **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 08-09-10 Mayıs 2002.
- Özgen, M. Kemal. “İlköğretimden Yükseköğretime Kadar Sorunları İyi Bilen Sanat Eğitimcisi Yetiştirilmelidir”, **Milli Eğitim**, Sayı: 131, Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1996.
- Özsoy, Yrd.Doç.Dr.Vedat. “Yetmişbeşinci Yılda Sanat Eğitimi ve Öğretimi (Resim-İş Eğitimi)”, **Milli Eğitim**, Sayı: 139, Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1998.

Öztürk, Yrd.Doç.Mahmut. “YÖK-Dünya Bankası Projesi Resim Öğretmenliği Lisans Programında Desen Dersi Örneğiyle Standart Bilgi Seviyesine Erişimin Önemi ve Gerekliliği”, **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, G.Ü.Gazi Eğitim Fak. 08-09-10 Mayıs 2002.

Pasin, Gülseren. “Türkiye’de Resim Öğretmeni Yetiştirme”, **Dokuz Eylül Üniversitesi İzmir I. Eğitim Kongresi Bildirileri Kitabı**, ss. 535-543 , İzmir: 1991.

Pekmezci, Hasan. **Tüm Yönleri İle Serigrafi İpek Baskı**, Ankara: İlke Yayınları, 1992.

_____. “Eğitim-Sanat Eğitimi-Nitelikli İnsan Eğitimi” **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, 08-09-10 Mayıs 2002.

Read, Herbert. **Art and Society** (London: Faber and Faber Ltd. , 1956).

Sağlam, Mustafa. **Avrupa Ülkelerinin Eğitim Sistemleri**, Eskişehir: Anadolu Üniv. Yayınları, No:1147, 1999.

San, İnci. **Sanat Eğitimi Kuramları**, I. Baskı. Ankara: Tan Yay. Özem Matbaacılık 1983.

_____. **Sanatsal Yaratma Çocukta Yaratıcılık**, Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1979.

_____. “Rudolf Steiner ve Worldof Okulları” **Eğitim Fak. Dergisi** Cilt 8, sayı: 1-4, Ankara 1976.

_____. **Sanatsal Yaratma Çocukta Yaratıcılık**, Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1977.

_____. “Sanat Eğitimi”, **Ankara Üniv. Eğitim Bil. Fak. Dergisi** 15(I) s:215-226 Ankara: 1982.

Sezgin, İlhan. **Mesleki ve Teknik Eğitimde Program Geliştirme**, 3. Baskı. Ankara: Özkan Matbaacılık Ltd. Şti., 1994.

Sönmez, Veysel. **Eğitim Felsefesi**, 5.Baskı. Ankara: Anı Yay., 1998.

Sözen, Metin ve Tanyeli, Uğur. **Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü**, İstanbul: Remzi Kitapevi, 1992.

Sözer, Ersan. “Üniversitelerde Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları”, **Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**. Cilt:6, Sayı:2, ss.8-19, Güz 1996.

Tansuğ, Sezer. **Sanatın Görsel Dili** , İstanbul:Remzi Kitapevi, Evrim Matbaacılık, 1988.

Telli, Hidayet. "Eğitimin Genel Hedeflerinin Davranış Biçimine Dönüştürülmesinde Sanat Eğitiminin Katkısı Vardır", **Milli Eğitim**, Sayı.131, Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1996.

Tunç, Handan. "Sanat Eğitiminde Planlama ve Yenileştirme", **Milli Eğitim**, Sayı. 131, Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1996.

Türkdoğan, Galip. **Sanat Eğitimi Yöntemleri**, Ankara: 29 Ekim 1984.

Uçan, Ali. "Sanat Eğitiminin Niteliği, Üç Ana Türü ve Bazı Temel Sorunları", **Sanat Yazıları IV**, Ankara: Hacettepe Ün. Güzel Sanatlar Fak. Yay:12, 1992.

_____. "Türkiye'nin Kalkınmasında Sanatın Yeri ve İşlevi" **Ülke Kalkınmasında Sanatın Yeri**, Ankara: Hacettepe Ün. Güzel Sanatlar Fak. Yay:11, 1991.

_____. "Türkiye Cumhuriyetinin İlk Yetmiş Yılında Sanat Eğitimi" **Sanat**, Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı Yayınları, Sayı: 6, 1994.

_____. "Türkiye'de Çağdaş Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme Süreci ve Başlıca Yapılanmalar" **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 08-09-10 Mayıs 2002.

Uğurlu, Öğr. Gör. Servet Senem. "Sanat Eğitimi Kapsamında Ara Eleman Yetiştirilmesinde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ayvacı Meslek Yüksekokulu Halıcılık Programı Örneği" **Sanat Eğitimi Sempozyumu**, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi 08-09-10 Mayıs 2002.

Uysal, Sayit. "Sanat Eğitimi Üzerine", **Milli Eğitim**, Sayı:131. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1996.

Varış, Fatma. **Eğitimde Program Geliştirme Teori Ve Teknikler**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No:20, 1971.

Yükseköğretim Kurulu. "Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programlarının Yeniden Düzenlenmesi", Ankara: Mart 1998.

<http://www.aibu.edu.tr>

<http://www.egt.anadolu.edu.tr/egi/bcl/guz.html>

http://www.atauni.edu.tr/fakulteler/agrief/agri_egitim_bolumler.html#SANAT

http://atabim.atauni.edu.tr/böluimler/akademikbirimler_akaperlist.php?BIRIMNO=186750402&BOLUMADI=GÜZEL

<http://www.cumhuriyet.edu.tr/birimler/akademik/fak-egitim/guzelsan.htm>

<http://www.cau.edu.tr/>

<http://www.cu.edu.tr/fakulteler/ef/gsb/resis-ogrgor.htm>

<http://www.dicle.edu.tr/dictur/akademik/fakulte/kategt.html>

<http://www.deu.edu.tr/>

<http://www.gazi.edu.tr/>

<http://egt.inonu.edu.tr/bolum/guzsan/resim.html>

<http://www.ktu.edu.tr/>

<http://www.marun.edu.tr/>

<http://aef.marmara.edu.tr/resim/oeliste.htm>

<http://www.mku.edu.tr>

<http://www.nigde.edu.tr/egitim/bolumler.htm>

<http://www.omu.edu.tr/akad/fklt/egit/guzels.html>

<http://www.pamukkale.edu.tr>

<http://egitim.selcuk.edu.tr/akademik/resim/personel.html>

<http://bef.sdu.edu.tr/resimb/ogrgor.html>

<http://www.trakya.edu.tr/>

<http://www.uludag.edu.tr/>

<http://www.yyu.edu.tr/>